

ก.๖๕๕

หอสมุดแห่งชาติ

NATIONAL LIBRARY

๑. ๘๕๕

นิยายคดี สารถบ้นเทิ่ง

บ้นเทิ่งทศวาร ของ บอกกากจีโอ

BOCCACCIO'S DECAMERON.

มีกรรมสิทธิตามพระราชบัญญัติ

บันเทิงทศวาร

ของ

บอกกาจจิโอ

การม พ. ศ. ๒๔๖๐

หรือ

TEN DAYS' ENTERTAINMENT
OF
BOCCACCIO.

กรุงเทพฯ ฯ

โรงพิมพ์ไทย ถนนรองเมือง

พิมพ์ฉบับมเสง นพศก พ. ศ. ๒๔๖๐

คำนำ

นิยายต่าง ๆ ย่อมเป็นที่รวบรวมความรู้ไว้ให้ตาย
แผนก จึงเป็นเรื่องนิยมกันในครั้งโบราณก่อน
พุทธกาลมาแล้ว. ในสมัยเมื่อการหนังสือยังไม่
เจริญ ด้วยเหตุที่เป็นดังสมุด เป็นที่รวมนิยายทั้ง
หลาย: ใครหากจะฟังก็ไปหาผู้ที่เป็นคนตั้งนิยาย;
จนคำดาที่พิกคนเค็รทาง เป็นที่ประชุมฟังนิยาย
ของคนเป็นอันมาก ดังในอุปัฏฐากาแห่งมังค-
ลัตถที่ป็นักกล่าว “ดังได้ดัดขึ้นมา ในชมพูทวีป
ในสถานทีชุมนุมนั้นๆ มีตามประตูเมือง, เรือนที
พัก, และคำดาทีประชุมเป็นต้น มหาชนชุมนุมกัน
ฟังพาหิระกะถา (นิยายนอกพุทธคำสอน) ต่างๆ
ประเภทมีเรื่องนางส์ดาเป็นต้น โดยให้เงินบ้าง
ทองบ้างเป็นค่าจ้าง แต่เดี๋ยวกว่าจะจบดัง

เดือน.” ครั้นการหนังสือเจริญจนใช้พิมพ์กันได้
แล้ว จึงมีการเรียบเรียงนิยายตงเป็นหนังสือแพร่
หลายไปในประเทศนั้นๆ, คนจึงมีความรู้ในนิยาย
กว้างขวางตลอดนิยายคดีต่างประเทศ.

ครั้นแปลนิยายเบงกคดีออกในหนังสือสารัมพิ-
เศษ ชุดที่ดวงมาแฉวน, บัดนี้ได้ Boccaccio's
Decameron = บันทึกศัควาร ของ บอกกัจจิโอ
เป็นอันช่วยเพิ่มนิยายต่างประเทศชันอีกเรื่องหนึ่ง.
นิยายเรื่องนี้ เดิมเป็นภาษา อิตาลี; ใน Interna-
tional of Famous Literature vol. IV-1703
กล่าวว่า “เขียนในราว ค. ศ. ๑๓๕๕ ถึง ๑๓๕๐ (๒ ปี
ดำเรจ) แต่เพิ่งมาพิมพ์ใน ค. ศ. ๑๓๕๓.” ต่อมามีผู้
แปลออกเป้นภาษา ฝรั่งเศส. ภายหตั้ง William
Payntere = วิดเดียม เปนเคอร์แปลถ่ายเป้นภาษา
อังกฤษ ตงพิมพ์ในหนังสือ The Palace of
Pleasure เดิมหนึ่ง ๒๐ เรื่องใน ค. ศ. ๑๕๖๖, แฉว

แปดดอกในเล่ม ๒ ต่อไป ๓๒ เรื่อง, ต่อถึง
ค. ศ. ๑๖๒๐ จึงแปลจบบริบูรณ์.

ผู้เขียนชื่อ ยิวอนันท์ บอกกกาจจิโฮ ชาตติยิตต์
เกิดเมื่อ ค. ศ. ๑๓๓๓ บุตรพ่อค้าเมือง ฟตอเรนซ์,
เดิมก็เป็นคนทำการค้าขายตามส่งกุด แต่บัดนี้ไม่
ชอบการประเภทนี้, หันมาศึกษาวรรณคดีแผนก
กรีก ได้เป็นนักปราชญ์ขึ้นดังในเชิงความรูทาง
หนังสือ, ครั้นเขียนเรื่องบนเทงท์วารชน ก็มี
ชื่อเสียงโด่งดังตอเป็นนักประพันธ์จินตกวีเอก. หนี
ตามเค้าความใน International of Famous
Literature นน.

วิธีเขียน ก็คือเขาเก็บเต็มพินายต่าง ๆ ในสมัย
ของเขามาร้อยกรองตกแต่งรูปความเข้าใจใหม่ คัด
แปลดถ้อยคำดำเนินพทไม่สัดตะดด้วยให้ไพเราะตะ
หน้าอ่านยังชน จึงมีผู้นิยมเรื่องนทวไป. ใน Burton's
Anatomy of Melancholy กต่าวยินยันั้นว่า
บรรพบุรุษของชาวยุโรปในสมัยก่อน ชอบอ่าน

บันเทิงทศวารด้วยเสียงดัง จึงเป็นเหตุให้เร่องนม
 เป็นภาษา อังกฤษ จบบริบูรณ์." Dunlop = ดันตอป
 กวีมีชื่อในทางหนังสือ ยอมรับว่า นิยาย
 ต่าง ๆ ที่เขาสรรคเรียบเรียงเป็นหย่างดีมีนอยเร่อง
 นกที่พอเทียมติดกับบันเทิงทศวาร. นักหนังสือทั้ง
 หตายนยุโรปไม่ค่อยมีใครไม่เคยอ่านเร่องนเดย;
 ในประเทศ อังกฤษ ผู้อ่านออกปากชมว่าหานิยาย
 ที่ดีนุกเปรียบกับเร่องนใด โดยยาก.

Chaucer = ชอเคอร์ เอกกวีในหนังสือ ยัง
 ถือเอาวีรเร่องของเร่องนเป็นคร ในการวางโครง
 ร่างเร่องต่าง ๆ ที่เขาเขียน จนต่อให้เห็นได้ว่า
 เร่องทองปวงที่เอกกวีผู้นร่อยกรองโดยมาก ย่อม
 แปรตงพากย์จากเร่องบันเทิงทศวารแทบทั้งหมด, มี
 หลักฐานเป็นพยานให้เห็นได้ ในการวางโครงเป็น
 พิมพ์เดียวกันกับของ บอกกากาจิโอ นั้นเอง.

บันเทิงทศวาร ๓๒ เร่องใน The Palace of
 Pleasure เดิม ๒ นน Shakespeare = เชกสเปียร์

มหากวี ได้อาศัยเป็นเครื่องมือของคนในการเขียน
เรื่องอื่นๆ; เพราะฉะนั้น ใน Brewer's Reader's
Handbook จึงกล่าวไว้ว่า "บันเทิงทศวาร เป็น
บ่อดำคัญของจินตกวีนักประพันธ์เช่น เซกต์เปียร์,
ชอเคอร์, กัดส์, เดนนิสัน ฯลฯ ท่านเหล่านี้เป็น
กวีที่ต้อขอว่าเอกในเชิงกวีของ อังกฤษ ได้คิดตอก
เขามาประพันธ์. นับว่าบันเทิงทศวารให้คุณแก่
คณะปราชญ์มากมาย."

เมื่อเช่นนั้น บันเทิงทศวาร ย่อมเป็นอาภรณ์
ของปวงปราชญ์วรรณคดี เหตุที่จจะประมาณค่า.
การที่นำเอาของวิเศษมาได้ เป็นสมบัติของภาษา
เราบ้าง คงจะเป็นการเพิ่มนิยายที่ดีให้มีจำนวน
มากในหมวดหนึ่งคือไทชนอีกเรื่องหนึ่ง.

อนึ่ง ความรอนเเกยด้วยโบราณคดีเช่นเมือง
ต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในนิยายนี้ นับว่าเป็นวิชาสำคัญ
แผนกหนึ่ง, ดั้สมควรนำมาเปิดเผยต่อกันให้แพร่
หลาย; แต่ครั้นจะพิมพ์ออกเดี่ยวทีเดียวในเล่มนี้ ก็

เปนการยั้กให้เนื้ชออกไปอีก. จึงขอขอกให้
ทราบว่่า จักมีแจ้งใน ภาคผนวก ต่อภายหตั้ง.

ณะโรงพิมพ์ไทย

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๐

สารบาฬี.

วินิตน์.

นิยาย ๑.—ซาปเปอเลต์ ลวงบาดหลวงด้วยมารยา
แก่บาปแล้วก็ตาย, เพราะความที่เป็นคนเจ้า
เล่ห์ ลวงเอาอย่างสนิทสนมนั้น ภายหลังจึงมี
ผู้สรรเสริญว่าเป็น เสมต์ ได้คนหนึ่ง เรียกว่า
'เสมต์ ซापเปอเลต์'. - - - - - หน้า ๔๔

นิยาย ๒.—อับรฮัมชาติยู, อัน ชังโนต์ เดอ ชวีญูญี
เกลี้ยกล่อมให้เข้ารีตศาสนา คริสเตียน, ไป
พิจารณาดูความประพฤติของคณะบาดหลวงโร-
มันน์ภายในกรุง โรม แล้ว กลับสู่กรุง ปารีส
ยอมเข้าศาสนาคริสต์. - - - - - หน้า ๘๔

นิยาย ๓.—ยู แมล ชิเซแตก ชักคตินิยายเรื่อง
แหวนสามวงก็เป็นอุปเท่ห์ของตน หนีพ้นข้าย
ราโชบายของ สะละติน ไปได้. - - - - - หน้า ๘๘

นิยาย ๔.—บาดหลวง ลูกวัด ลเมิต วินัยบัญญัติควรจะ
ได้รับโทษ, แต่เธอแก้ตัวหลุดไปได้ โดย
พิสูจน์ตัวของเธอด้วยเขาวนัไว, บ้ายเอาความ
มิดีมีร้ายนั้นมาตกพับหูกู้กับสมภารของเธอ ทำ
ให้พูดไม่ออก. - - - - - หน้า ๑๐๗

นิยาย ๕.—ท่านผู้หญิง มองแปร์ราต์ แต่งเครื่อง
เสวยซึ่ง ล้วนแล้วไปด้วยไก่ ถวายพระเจ้ากรุง
ฝรั่งเศส, นางทูลด้วยถ้อยคำอันเจ็บแสบแหลม
กระทำให้พระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส คลายความ
เสนหาในดวงนาง. - - - - - หน้า ๑๑๗

นิยาย ๖.—บุรุษผู้ซื่อสัตย์เรียบร้อยคนหนึ่ง, อา-
ศรัยกรรมสัพพยอกของตนโดยไม่มีเจตนา, เลย
เป็นอันได้ทีโทษ สอนใจท่าน บาดหลวงรูปหนึ่ง
หย่าง แผลรื้อน. - - - - - หน้า ๑๒๕

นิยาย ๗.—แบร์คามีนो ชักนิยายเรื่องชายเจ้าคา-
รมคนหนึ่งซื่อ ปรีมาสโส ชนะความโลกจิตต์ใน
แมสเสร์ กานเน แดลลา สกาลา ได้หย่างสนิท. หน้า ๑๓๓

นิยาย ๘.—คูลีแอลโม บอสือเเร แก้มัจเจรจิตต์
ของ เมอร์เซียร์ แอร์มีโน เดอ ครีมัลดี เสียด้วย
การมอันเจ็บแสบแหลม. - - - - - หน้า ๑๔๕

นิยาย ๙.—พระเจ้ากรุง โสปรัส ได้สดับการม
ของสุภาพสตรีชาวเมือง กาสกอน ทำนองจะ
เสียคน, กลับเป็นจ้าวที่ดีมีพระจริยาวัตรอันนำ
ชม. - - - - - หน้า ๑๕๒

นิยาย ๓๐.—นาย อัลเบิร์ต ชาวเมือง โบโลญญา ทำ
เอาสภาพสตรีคนหนึ่ง อายจนโลหิตขึ้นหน้า.
หล่อนตั้งใจจะทำให้เขาอายุ เพราะเห็นว่าเขา
มาทอดสนิทติดพันหล่อนอยู่, แต่ผลแห่ง
ความหวังของหล่อนกลับมากดแก่หล่อนเอง. หน้า ๑๕๖

วนทีสอง

นิยาย ๑.—มาแตลลีโน มารยาตวงโลก, ครั้นมี
ผู้ล่วงรู้บาปอันนี้เข้า ก็ต้องโทษอย่างแรง, แต่
หนีได้ในที่สุด. - - - - - หน้า ๑๗๓

นิยาย ๒.—วินาลโด คาสตีญูตีซิง, ไปหา คาส-
แตล ควีคลีแอลโม. หญิงหม้ายออกต้อนรับ,
ใช้ค่าเสียหายให้. แล้วเขาก็กลับไปบ้านโดย
สวัสดิภาพ. - - - - - หน้า ๑๘๕

นิยาย ๓.—สุภาพบุรุษสามคน สุราษฎร์ย์ของตน
เสียหมด. หลานชายจะมาหา มาตามทางได้
ราชธิดาของพระเจ้ากรุง อังกฤษ เป็นเมีย, มี
ความมั่งคั่งบริบูรณ์ขึ้น, ช่วยลูกลงสามให้ตั้ง
ตัวได้เหมือนเดิม. - - - - - หน้า ๒๐๓

นิยาย ๔.—ลันดอลโฟ รุฟโฟโล ยากจนลง เปน
โจร สลัก เทียวตีปล้นตามทางทะเล, อันพวก

เยโนวิส (ชาวเมือง เชนวา) จับตัวได้, เรือ
อับปาง, ได้รับทุกขเวทนา, เกาะหีบใหญ่พอง
ตัวลอยมาตามกระแสน้ำ, หญิงชาวเกาะ กอร์ฟู
ช่วยชีวิตไว้ได้; ภายหลังกลับไปบ้านเมืองของ
ตน เป็นคนรุ่มรวยขึ้นมาก. - - - - - หน้า ๒๒๖

นิยาย ๕.—อันเดรจจิโอ ชาวเมือง เปรียา มาซื้อม้า
ที่เมือง เนปอส เคระห์ร้ายถึงสามครั้ง, ภาย
หลังได้ลากลับตนกลับไปบ้าน. - - - - - หน้า ๒๔๑

นิยาย ๖.—มาตาม เบริโตลา พลัดมาอยู่ที่เกาะแห่ง
หนึ่ง, และพรากจากบุตรชายทั้งสอง, ครั้น
ไปอยู่ที่เมือง ลูนียานา, จึงพบบุตรตลอดทั้ง
เครือญาติและมิตรสหาย. ภายหลังต่างมีความสุข
สุขสบายด้วยกันหมด. - - - - - หน้า ๒๗๗

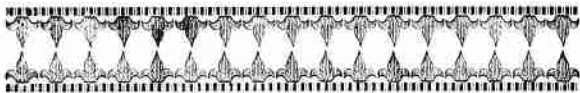
นิยาย ๗.—สุลต่าน กรุง ขาบิลอน ส่งธิดาไปถวาย
พระเจ้ากรุง อัลคาร์เว, แต่มีเหตุบังคับให้ธิดาตก
ไปเป็นเปนมैयाมาฉ พ ๕ คน (?) ซึ่งอยู่ต่าง
ตำบลต่างเมืองกัน, ในที่สุดนางกลับไปอยู่กับ
พระราชบิดาของนาง, แล้วได้เป็นบาทบริจาริกา
ของพระเจ้ากรุง อัลคาร์เว ตามความมุ่งหมาย
เดิม. - - - - - หน้า ๓๑๗

นิยาย ๘.—เคาน์ต ดางเย็สส์ ถูกฟ้องกล่าวหาโทษ
โดยหามูลมิได้. ถูกเนรเทศไปจากประเทศ

ฝรั่งเศส, ทั้งลูกสองคนไว้ในประเทศ อังกฤษ, ลูกทั้งสองไม่ได้หุ้ร่วมเมืองกัน; ลอบกลับมาจากเกาะ ไอร์แลนด์ ในภายหลังได้พบลูกทั้งสองคนตั้งตัวเป็นบักแผ่นแน่นหนา, กลับไปรับราชการ เป็น พลทหาร หุ้ใน กองทัพ พระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส; ความบริสุทธิ์ของท่านได้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย ในที่สุด, พระเจ้ากรุงฝรั่งเศสโปรดตั้งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งยศเดิม. หน้า ๓๗๗

นิยาย ๘.—แบร์นาค ชาวเมือง เชนวา ถูกชายคนหนึ่งชื่อ อัม โบร์ส ล่อลวง, เสียทรัพย์สินเงินทอง, สั่งให้เอาภรรยาของตน ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจไปฆ่าเสีย. ภรรยาหนีไปได้, ปลอมตัวเป็นชายไปรับราชการหุ้ใน สุลต่าน, ไปพบผู้ล่อลวงในราชสำนักนั้น. นางใช้ให้คนไปตามสามีให้ไปยังกรุง อาเล็กซันเดรีย, จับตัว อัม โบร์ส ลงโทษเสียแล้ว, นางก็พาตัวกลับไปเมือง เชนวา. หน้า ๔๑๘

นิยาย ๑๐.—ปากานีนโน เดอ มอนาโก ลักพาภรรยาของ สิญญูอ ริจิจาโต ดี ฉินซีกา หนีไป. ริจิจาโต ทราบเบาะแสจึงไปตาม, พุดขอนางคืนจะเอานางไปเลี้ยงเป็นภรรยาอย่างเดิม. ปากานีนโน ขอมคืนให้, แต่นางไม่ยอมไป. เมื่อ ริจิจาโต ตายแล้ว, นางก็แต่งงานกับ ปากานีนโน หน้า ๔๕๓

กถามุข.

เพื่อกุลสตรีทั้งหลาย.

เมื่อข้าพเจ้ามาคำนึงดูว่า ท่านมีนิสัยนิยมไปในทางเมตตาคิดดี ก็ไม่วายคิดที่จะต้องทำสตือารมณให้ท่านหุยมเสมอ เกรงว่า คติ นิยายที่จะนำมาแสดงให้ท่านฟังในที่นี้ จะสท้านหุสท้านใจท่าน เป็นชิ้นแรก เพราะตอนเบื้องต้นน้ตอนจิตต์ให้หวนคิดถึงเรื่อง ภาพโรคที่ร้ายแรงในคราวนั้น ซึ่งทำให้เกิดทุกขโทมนสน่า สยดสยอง บังจำได้หุยมด้วยกันทุกท่าน. แต่ถึงแม้ว่าทุกน้การะ ดาคที่ท่านจะอ่านจะบันดานให้ท่านน้ตาตอกอใจต้นต้นสอนให้ หุยม่าไรก็ตาม ขอแต่หุยม่าให้มันทำใจของท่านขยาดคร้ามที่จะ อ่านต่อไปจนจบเรื่องก็แล้วกัน. ขอให้กถามุขอันนี้แม้ว่ามันจะ ชันขัดอารมณของท่าน จงกระทำให้ท่านเห็นเสียวว่า เป็นแต่ เพียงภูยาอันขรุขระลุดเด็ขวเท่านั้นเก็กังกิดขวางน้าภูมิประเทศ ราบที่น้าชมหุยมองหน้าท่าน ภูมิประเทศที่ราบนั้นเล่าถึงดงาม สนุกสนาน เป็นแต่ทางที่จะไปสู่ประเทศนั้นค่อนข้างลำบาก มากกันดาร. สภาธรรมมีหุยม่า ความสนุกสนานม้ชัน แล้วมาเลือนกลายเป็นทุกข์ในที่สุดฉันใจ ผลที่สุดของทุกข์ นั้นใส่รัก็เกิดความสุขสนุกสบายฉันนั้น. ความเหน้อยยากเลก

น้อยเท่านั้น (ข้าพเจ้ากล่าวว่—เล็กน้อย—เพราะจากความหมาย
 หยุ่ในคำพูด ๒ คำเท่านั้น) จะนำมาซึ่งความสุขสนุกสราญโดย
 พลันทันด่วน ดังที่ข้าพเจ้าได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ท่านแล้ว;
 และความสุขสนุกสบายอันจะพึงบังนลุตามคำสัญญานั้น ท่านจะ
 พึงหาได้ด้วยยาก. พุดตามจริง ถ้าข้าพเจ้าหาให้ท่านได้ด้วย
 อุบายอย่างอื่นนอกจากทางจำเป็นนี้แล้ว ข้าพเจ้ายินดีที่จะอาสา
 หาให้. โดยเหตุที่มหัศจรรย์อันเกิดในครั้งนั้น ซึ่งข้าพเจ้าจะนิยาย
 ในที่นี้ ถ้าไม่ชักเป็นลค่นิยายแล้ว จะไม่เป็นเรื่องแจ่มแจ้งพอ
 จึงจำใจที่จะต้องขอนิยายเป็นกถามุขไว้ก่อนดังต่อไปนี้.

เมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๓๔๗, ในกรุงฟลอเรนซ์ (*)
 เมืองดวยงามที่หนึ่งในประเทศอิตาลี (**) ได้อุบัติ
 กาฬโรคร้ายแรงน่าอัศจรรย์ จะเป็นด้วยพตานุ-
 ภาพของทุณษัทรทงหตายบันดานให้เปเนไป หรือ
 พระเจ้าว (***) ดงโทษแก่มนุษย์ลคตบาปโดยตรงก็ว่า
 ไม่ได้, เกิดขึ้นในจังหวัดเดวันท (****) หตายปีก่อน
 นานหมาแล้ว ค่อย ๆ แพร่หตายไปที่ตะตำบด

(*) Florence. (**) Italy. (***) God. (****) Levant.

ต้องคำบด ขนเขาชีวิตคนชีวิตสัตว์ไปเสียเหลือที่
จะคณนา แต่ก็ตามปามมาถึงจังหวัดฉะเชิงเทรา
ในจังหวัดนั้น ถึงแม้ว่ามนุษย์ได้ ใช้อุปเทคเตศ
อุบายป้องกันล่วงหน้าไว้แล้ว เช่น รักษาความสะอาด
ของบ้านช่องไม่ให้มีสิ่งโสโครก เชื้อแห่งโรค
คือ คิวจุฬินทรีย์, จัดการย้ายที่โยกคำบดคนทั้ง-
หลายที่ตองตั้งค่ายาเป็นโรค, ออกประกาศแนะ
นำวิธีกันป่วยช่วยรักษาความดำรงไว้, ถึงกับ
ได้มีการเห็นแนบนานศาลกต่างพระเจ้าให้ช่วย,
ยกเยื้องให้อุปเทคทุกเยียงหย่างแต่ก็คิด; โรค
รบาททอนยังมา แดง อรป็นทรย์ของมัน ประจักษ์
แจ้งในร่างมนุษย์, กต่างคือ มันมาผูกขึ้นในฤดู
วรสษาแห่งปีนั้น เณเอนมนุษย์พริ้นเสร์้าใจไปตาม
กัน. ผิดกับที่เปนในภาคบูรพา: ในภาคนั้นอาการ
ร้ายของโรค ถ้าให้มีโตหิดโหดทางจุมก เปน
หมายรู้ว่ามาเขาชีวิต คนใดคนนั้นไม่มีรอด; ใน
ภาคฉะเชิงเทรา อาการของมันให้เกิดบวมพูนเปนไต

ในสองช่องรักแร้. บ้างมีขนาดเท่าผลส้มดี, บ้าง
 เท่าฟองไข่. เมื่อบวมแล้วมีเมดกาพดีมีวงผุดตาม
 เนื้อตามตัวทั่วไป, บางคราวเมดใหญ่ แต่จำ-
 นวนน้อยกว่าเมดเดก, บางครั้งเมดเดกดินคาด
 เตมตัว, นำตั้งเวร, ทั้งต้องชนิดนี้เป็นมารคุเทศก์
 นำคนไปต้มรณะ. ความรู้ของแพทย์ก็ดี ตัรรพ
 คุณยาที่ดี จะได้เป็นคุณประโยชน์แก่การบำบัด
 โรคร้ายนหามิได้เสีย, ทงนี้ไซ้ว่าโรคนั้นมีต้นตอ
 อาการตาย หรือนายแพทย์ทงหตาย (อันมีจำนวน
 มาก นับจำพวกหมอกเ็ๆ และจำพวกแม่ผู้หญิงคัง
 คังปดอมเข้าในจำนวนนควย) จะไม่ตำมารทหยัง
 ริดมตอานของโรคนนหามิได้. ไซ้ว่าจะไม่หาทาง
 บ้องกันได้จริง ๆ ก็หามิได้, แต่คนไซ้น้อยคนจะ
 รอดพ้นความตาย: โดยมากมักตายวันไซ้ตำนับ
 แล้ววันตมไซ้บาง, บางคนตายก่อนวันที่ตำ, บาง
 คนหนึ่งวันกว่านจนจิงตาย, โดยไม่มีอาการกระวน
 กระวายแต่หย่างใดหย่างหนึ่ง. ความรบาททว้หย่าง

ร้ายแรงแห่งโรคครกนคอก เมื่อมันจับคน ๑ เข้าแล้ว
 เลยคิดค่อไปใหญ่ ราวกับไฟตามเชื้อ. ไม่เป็นแต่
 คิดค่อโดยไปนั่งสนทนาหรือพยาบาลคนไข้ ใกล้เคียง
 ภายเดียว แม่ไปแตะต้องเสื้อผ้าหรือเครื่องใช้
 ของคนไข้เขาก็คิดได้เหมือนกัน. โรคที่เท่าให้
 ฟังนแปตถกนักรหา. ข้าพเจ้าได้เห็นแก่ตา แตะถ้า
 ไม่มีพยานหลายคนบ่งอนุสันธิเรื่องน นอกจากตัว
 ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าคงไม่กล้าเท่า, ถึงจะเป็น
 ขอบทควรเชื่อ ก็ไม่กล้าเท่า. ลักษณะของโรคดังกล่าว
 มา นี จะคิดค่อแต่พวกมนุษย์เท่านั้น มันยังกล่าว
 ราวยิ่งกว่านั้นไปอีก: ตามที่ได้ทราบมาว่า สรรพ
 สิ่งเครื่องใช้ของคนไข้ ถ้าสัตว์มาแตะต้องเขาก็
 คิด, แม่แต่สัตว์นั้นอายุชีวิตในเวลาไม่สั้นาน มนุษย์
 หรือสัตว์อื่นไปแตะต้องเขาก็คิดทันที. ตัวอย่างใน
 เรื่องนข้าพเจ้าจำได้ถวนถ: มีผู้นำเอาเสื้อผ้าของ
 ผู้คนจนที่ตายใหม่ๆ ไปทิ้งไว้ในทางเดิน, ศักรต้อง
 ตัวหากินเพดินมาถึงที่นั้น เอาต้นหญ้าหรือปตาย

จมูกตื้นรยคยชวธาตฉกนหน เขาปากคาบตบัด
 แดงหันควหฺยไปมา ในเวตาไม่ถึงหนึ่งนาฬิกา ศกร
 คุนบกหมนรหฺมนชวางแดวกตมตงชธาใจณะทนน.
 ความจริงในเรื่องราวเหล่านี้ และเรื่องอื่นที่
 คต้ายกัน กระทำให้บนตาส ทยงไมพนเออมชอง
 พยาธิในครงนหน พรนพรงตอความตาย และหา
 อบายเอาควหฺดกปดกควหฺน แตกมาถึงทตาม ๆ
 กันไปที่ตะมาก ๆ ราย, ค่างเซอใจหมายมันว่า
 ปดกคนห่างจากคนไซ้ เตียงคนโกตจากตงชอง
 แดว พอเอาควรอดได้ บางคนถือศรณะเอาการ
 ตะเวณเตยชงการกินพุ่มเพอยเรอยดำราย, โดย
 เหนเปนเครื่องประหารความตฺชตบายให้กร่อนทอน
 ชวิต, จิงชวณกันตตะเด็ก, คุมกันเข้าเปนคณะ
 ห่างเหินหัดกปดกไปหฺยโกตจากฝุงคน หาเตียง
 ชวิตตามแต่จะได้ บำเพญกายเพตตเพตตด้วย
 คนครี และเครื่องเด่นค่าง ๆ นอกจากนทจะพงย-
 ยวณชวณเพตตในตถานที่ดำนิก ไม่พกเงยหฺฟงตง

ภายนอก ซึ่งจะทำให้ไม่สบาย. บางคนถือ
การกินหย่างฟุ่มเฟือยว่าเป็นยาบำบัดโรคได้หย่างดี
ชานหนึ่ง ไม่ยอมอดทนความหยากในสิ่งทีคน
หิวกระหาย เดีงเหต่าชาวกันระรายไปทกคา-
แบร์นา^(๑) เนื่องนิตย หรือเดียงกันในบ้าน (ร่าง—
เจ้าของทั้ง—ประหนึ่งว่าศาลาทพิกคนเดิรทาง) ไซ้
ความพยายามหย่างกวดชนทีจะไม่เข้าโกตชิตคนที
ไซ้हांตงกิน. ในครงนนี้ ความดำบักของชาวบ้าน
บ้านถิ่นมีมากมาย ถึงกับกฎหมายฝ่ายอรณาจักร
กดี ฝ่ายธรรมจักรกดี จะเป้นทียาเกรงของใคร
หามีได้, เพราะทหารทงนายแตะพตไม่มีคว—ต้ม
หายตายเป็ดองเกอบหมตต้น นายทียงเหต้อก
ไม่ดำมารถจะรตมพตเข้าเป้นหมวดกอง โดยไพร่
พตก็ไม่มีควเหต้อหดอในแผ่นดิน ใครจะทำ
อไรสุดแต่จินตนาการของตง — ต้นทีเกรงกดี—

(๑) Taberna=โรงข้าวแกง.

กระทำเด่นตามชอบใจ. คนจำพวกที่ ๓ ชอบใช้
 เพดงที่วานี้ ไม่र्मคอินทรีย์ในเร่องบริโภคเหมือน
 จำพวกที่ ๑ แต่ไม่กินเคิบตะเพิบใหญ่เหมือนจำ
 พวกที่ ๒ คงกินเป็นมือเป็นเวตาตามท้ชรรมาคตอง
 การ คนจำพวกนี้เตรีไปทุกแห่ง ถือของอบปรุง
 จรุงกดิน มีคอกไม้ช้อตะมาตัย สำหรับม
 บำรุงแรงแห่งมคถตงค ด้วยเขาเห็นว่าเวหาฟ้ง
 ด้วยกดินศัพมมนุษย์และทวากต์ตัว, กดินรายน
 เกิดจากทวากที่เนาเบือยหย่าง ๑, เกิดจากยาใน
 ว่างฝนหย่าง ๑. บางพวกที่หย่อนความเมตตา
 ค้อเพื่อนมนุษย์ แต่ตามทางคาคคหมายของเขาว่า
 บางที่จะเป็นทางค้สำหรับเตยงภย เห็นช้ตัวร
 หตบเป็นบักกร้หตคเป็นหาง—อินนเป็นยาคชานาน ๓
 ที่จะวางแก ไรคครงน—เมื่อมนใจคิงนแตว เพื่อ
 รักษาคัวและพวกพ้องของตนไว้ จึงอพยบเดกผู้
 ใหญ่ชายหญิงเป็นจำนวนมากด้วยกันไปจากเมือง
 นน ทั้งถันฐานบ้านเรือนไปอยู่ในชนบทอื่นที่ไกล

ห่างออกไป ถ้าฉันใจว่า พระเจ้าท่านคงเจาระ
จงตงโทษ (ปด้อยโรคห่ามาตั้งชีวิตมนุษย์ดีดค
บาบ) ในเขตกำแพงเมืองเท่านั้น มีฉันคงเข้า
ใจว่า ในที่ ๆ มีภัยพิบัติเช่นนี้ใคร ๆ ก็ไม่ควรหยุด.

ต่างคนต่างเหินไปคนละทางสองทาง ไร่จะ
ถึงกาตฤกิริยาตายในครั้งนั้นทุกคน หรือหนีรอดไป
ได้หมดก็หาไม่ได้ เป็นแต่ต้มไข ได้พยาธิกระเดาะ
กระเดาะ และมีความเห็นแตกต่างไปตามกัน. ผู้
แรกทั้งเพื่อนเอาตัวหนี ในบัดนี้มาดมไม้ไข้ครอบ
งำปะหงับปะง่อน ไม่มีใครเอาอินยังด้ขให้เกิด
แก่ตัว. ข้าพเจ้าข้ามไปเดี่ยว—ต้มเต่าว่า—พด
เมืองพี่น้องวงศ์วานไม่มีใครจะห้วงโยกฉันทัก เพราะ
ต่างก็เต็มต้นด้วยความกลัว คิดแต่จะเอาตัวรอด
ปดอดภย: พทงนอง ๆ ทงพี ตำมทงภรรยา ๆ ถ้า
หนีแล้วของตัวไป; ทียงกวางหนักยังมี—บิดามารดา
เอาตัวหนีทงบุตรสุดทริกไว้ในบ้านแต่ผู้เดียว. โดย
เหตุนี้ คนไข้มักจะไม่ได้รับความช่วยเหลือพยาบาลจาก

คณะญาติ นอกจากส่งหายชายเกตุอที่ใจบุญแล้ว
 มีความการณย์ช่วยรักษาพยาบาล ส่งหายใจบุญ
 เช่นหม่นอวยเต็มทศกว่าญาติ. บางที่ก็อัครัยคน
 ใช้ค่าตัวแรง คือตักจ้างที่เรียกค่าจ้างแพงกว่า
 ธรรมดา. ความโศกของพวกนี้แหละช่วยเป็นกำลัง
 ให้พยาบาลคนไข้ ในครั้งนั้น แต่ราคาแพงเท่าแพง
 ยิ่งหาจ้างได้ด้วยยาก แทบเด็ดตากกระเด็น การ
 งามไม่ค่อยจะเป็น ต้องจิกหัวใช้จึงจะทำ เข้าคำ
 ตัดแต่คอยเมียงคว่ำเมื่อไรหนอนายเราจะประดัยไป
 เมืองผี. ความโศกจริตของคนพวกนี้บางที่ก็เอา
 ชีวิตของเขาเสียเอง. เมื่อมาเกิดความวิบัติพัด
 พรากรจากเขาเรือน—เพื่อนปลงศพหิน—ตักจ้างก็
 แล่นยากที่จะหาได้แต่ละคนดังนั้นแล้ว คราที่หนัก
 ได้ชื่อว่า ไม่เคยมีเคยเป็นเช่นนี้เลย สู่ภาพสัตว์คน
 ไต อันกำลังมีวัยรุ่นตัวนำชมหรือตั้งง่าขราร่าง
 แล้วก็ดี มีความกริ่งใจไม่กล้าใช้บ้างผู้ชาย—แก่
 หรือหนุ่มก็เช่นเดียวกัน—ไม่กล้าใช้ โดยไม่ไว้วาง

ใจ ในเมื่อว่าตัวมันไซ้ตง บ่าวกก็คงเปิดอัยกายเปน
 ที่อุจาดแก่คานายที่เป็นหญิง เพราะมันเฝ้าเบื้อย
 มกัถนเหม็นไปทงคัว; เมื่อชายเป็นที่อุจาดแก่คาน
 หญิงฉั้นใด, แก่คาศาย หญิงก็คองเป็นที่อุจาด
 ฉั้นน: ทงนจะทำให้หญิงชายเมื่อหายบ่วยแล้ว
 มีหน้าด้านกว่าเก่า. ได้พากันตมตายเดี่ยด้วยประ-
 การทกถ่วงเปนอันมาก เพราะไม่ไดรับความ
 รักษาพยาบาลเดี่ยเดย; ถ้าไดรับการรักษาตงก
 เดกน้อยก็คงจะรอดบ้าง. เหตุที่หาตูกจ้างไดยาก
 และกตั้นประตักตของคณไซ้รายแรงจิด ๒ ประ-
 การนจุงเอาคณไซ้ไปจมนคินในวัดเดี่ยวันหนึ่ง ๆ เปน
 จำนวนมาก ๆ, และตมตายกันทุกวัน. เด้นเอาผู้
 คณด์พรนทจะกตาดหรือกต่าฟง. เหตุครงน ได้
 นำมาซึ่งชนบธรรมเนียมใหม่ ๆ หตายหย่าง ซึ่ง
 แต่ก่อนไม่เคยมีในบ้านเมือง.

แต่ก่อนแต่ไรมา และถึงแม้ในเวตฉั้น ก็เป
 ธรรมเนียมของตครเพื่อนนามตร และเพื่อนบ้าน

โกดเคียงกับผู้ตาย ต้องมาประชุมกันณะยามผู้
 ตาย เพื่อแสดงความเศร้าโศกกับญาติของผู้ตาย
 นั้น, ในการศพเช่นนั้น บันดาชายที่มกคนย่อมมา
 ประชุมกันหน้าประตูเรือน, มีตั้งฆโรมันนิกายด้วย
 หตayarub; ทงนตามแต่ฐานะของผู้ตาย, ผู้ทม
 ฐานะหรือสถานันดรศักดิ์เต็มอดด้วยผู้ตายยอมเปน
 ผู้ห้ามศพ, ถอประทบตามไฟขบร่องนำศพไปวัด
 ซึ่งผู้ตายตั้งเสียไว้. ขรรมนิยมอนัน ในเวदान
 เดกตมกนไปเอง: แทนที่จะมีนางร้องไห้ตามศพ
 กตบไม้มี, ตักขแม่แต่คนเดียวก็หาไม่ได้, น้อย
 รายเตมททจะมีผู้หายชายเกดอรองให้รัก มีแต่
 เพื่อนทเฮ้อครนเครงทุกเวदान—หาความดีชด้งนตัว
 แม่แต่ตักตักยังต้องขอผิดทเดากิจทุกหย่าง ด้วย
 เปนห่วงชีวิตของตนยิ่งกว่าอน. ศพผู้หตากมากดี
 โดยจะมีผู้ตาม ก็เพียง ๑๐ หรือ ๑๒ คน, และ
 ในจำนวนนจะหาคนทพนดไม้ได้ มีแต่ไพรชเหว
 ซึ่งเจ้าภาพจางมาทงน. เจ้าพวงนแหตะทานาท

ชุบสี่ปี—, รับหามศพไปวัดอันไกลเคียงที่สุดที่จะ
 ถึงก่อน, ศพนั้นแตกฝังกันหย่างไม่มีมัมมกตอง,
 กตาวคือ ไม่ต้องมีพิธีไร ทั้งตงหมดไปเฉย ๆ
 เกิดยคินกตบแฉวเปนเด็รจการ. ส่วนคนชนต่ำ
 หรือชนกลางนหยงนำทเวตหนัก เพราะแกร่วหยุ
 แต้ในบ้านด้วยความจน แตะต้นหวังไนความช่วย
 เหลือจากเพื่อนมนุษย์ ครนพากันตมไขววันตะ
 หตายพันคน เมื่อไรผู้รักษาพยาบาล ก็ถึงกาด
 กิริยาหมดทงพัน ๆ เปนขรรมตา : บ้างก็ไปตาย
 ตามถนนหนทาง, บ้างก็ตายอัยไนเข้าเรือนของ
 ศิว; ค้อกดินรวนจยออกไปด้มผู้ตฆานประดำท
 ผู้ตัญจรไปมา หรือเพื่อนบ้านรานถิ่น จึงทราบกัน
 ว่าคนตายไนบ้านนั้นบ้านน. แตะเปนความจริง ทุก
 ด้แห่งแแปดงที่ เตมไปด้วยทรากผู้ทงน. เพราะ
 เหตุนี้ จึงเกิดเปนน่าที่ ๆ ชาวบ้านรานถิ่นต้องยกค
 ความเยอไยยำเกรงนับถือเคารพไนคนเปนแตะตาย
 กันด้ยที่ เพราะถ้าไม่ตงมือเองไนจะไก่อ่อน

ความเดือดร้อนของคนออก, จึงช่วยกันเช่าทำ
 การต่างบ้านที่ห่างกันตั้งทางครึ่งเดือน: หิวหาม
 เอาผีไม้ผุชาติเหต่านัน มาทิ้งไว้หน้าประตูบ้าน
 ด้วยน้ำพิกน้ำแรงของตนเองบ้าง, จ้างเช่าบ้าง,
 หามกันออกมาทิ้งไว้หย่างนเป็นจำนวนมาก. เห็น
 ได้ทุกวัน เวลามาเช่าเพื่อจะเอาบันทึกรถหรือได้เผือก
 เผือกละ ๒-๓ คน ไปฝังหรือทิ้งเสียให้ไกลหมู่บ้าน
 บ้านร้างคดาก, บางทีเป็นถ้ำเพียงนกม: ภรรยา
 กับสามี, พี่น้อง ๒-๓ คน, บิดากับบุตรชาย, มา
 กองก่ายซบซอนกันอยู่— ดูน่าอเนจอนาใจ. ยัง
 เห็นต่อไปตงนด้วย: ในขณะเมื่อ बात หวดง ๒-๓ รูป
 เดิรชัศพ — ชูกางเขนนำหน้าศัพไปนั้น พบศัพ
 รายอื่นอีกมากศัพ ก็ตั้งมทบเข้าเป็นขบวรเดียว
 กันไป, ทราบในชั้นต้นแต่เพียงรายเดียวเท่านั้นดี
 มันกดับเหมาประเดมาตง ๕-๖ ราย, แทนที่จะ
 ต้องฝังแต่เพียง ๓ ศัพ ต้องทำการกตบถึง ๖ ร้าง
 คิงน, บางทถึง ๘ หรือมากกว่านั้นเคยมี. ศัพ

ทุกรายจะมีผู้ตามตั้งสักการะหามิได้ จะหาใคร
 ร้องไห้ก็ไม่มี. มันเปนต์มัยอบาทวักถัมมหาพิณาศ
 มาถึงแฉวงณะครงน ชั่วคตมมนุษย์จึงไม่มีใครให้
 คารวะ แตะ เกียรติ — พวกกันเหยียดตง เต็มอ ชั่วค
 ตริจฉาน. เห็นได้ชัดคตงน ว่าผู้ทมบัญญัติปราชญ์
 ฉลาดเฉลียว ในกวดตัมบัตติปราคจากทุกขภัยไม่
 พังรุดักได้ และในกวดวิบัติคตโดยอเนกนัยก็ยังไม่
 ดำนิกได้คตงนแล้ว. ในนเดยจะรู้จักม่นาอดน้าท
 กับเขาเปน, ย่อมไม่มีแน่นอน. ความอดคกตงนชนค
 ม่นาอดน้าทนน ในเวदान แม้แต่คตงนังไม่ใช้เจ้า
 ความคิต ยังต้องถือเอาเปนคตคตงนใจทุกเข้าคำ
 — คตคตทวาราคร์. ในพื้นที่ชรณตั้งชตอนบ้ำช้ำ
 ก็มักไม่มีใครจะนำคัพไปฝังในที่ ๆ อุกค้แล้ว, เหตุ
 ด้วยใคร ๆ ก็หยากให้ผชของคตงนฝังเรยงเคยงคัพ
 เครือญาคติ ฉนฉนจคตงนชคคต (ไม่ใช่หตุมชรรมคต)
 กว้างใหญ่ ฝังตงไปเปนจำนวนร้อย เกยก่ายชับ

ซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ราวกับรวงในเรือกำปั่นที่
ปานกัน ทั้งคืนเกตุยกตบถึงปากคู.

เพื่อไม่กล่าวคำยาเรื่องทุกขเวทนาแต่ของพวก
เราประเทศเดียวเท่านั้น, ข้าพเจ้าจะขอกล่าวทั่ว
ไปถึงประเทศใกล้เคียงว่า มันก็มีอาการร้ายแรง
เจริญขึ้นทันกัน, จะไม่กล่าวถึงประเทศใด ๆ
ขนาดประเทศของเรา ซึ่งมีเหตุการณ์ไม่ผิดกัน.
ท่านอาจจะพบเห็นคนงาร — จำพวกคนจนป่วยไข้
ได้ทุกซ — พร้อมด้วยบุตรภรรยาคนญาติ ต้ม
ตายระเนระนาดกตาดเกิดอนถนนหนทาง, คนจำ-
พวกนี้ไม่ได้รับความรักษาพยาบาลจากนายแพทย์,
ผู้ประคับตักไม่ม — ต้มไช่ตงที่เห็นเคยตายทีนั้น
บ้างก็ตายในบ้านเรือนของตน บางคนไปตายตาม
ไร่ ตามนา — ตาย คต้าย กับ ดัดคว่ำพาหะ ที่ มนุษย์
เตียง — ผิดเคียงหย่างมนุษย์ซึ่งยอมตายในถิ่นฐาน
บ้านเรือนของตน. ผลของเหตุการณ์ในครั้งนั้น
คือ จำพวกคนจนคนงารเหต่านนมจรรยาหย่อน

ไม่แพ้ชาวเมืองที่เดวทราหมจำพวกอื่น ด้วยเห็นด้วย
 ว่าวันพรุ่งรุ่งขึ้นจะเป็นวาระที่สิ้นสุดอายุของตัว เช่น
 หิวคิดจึงได้ชวดตงทุกที มิได้มีที่จะกระทำตนให้
 คชชน เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ตัวและคณะของ
 ตัวในชาวดร้าว. สัตว์จำพวก จิว ตา แพะ แกะ
 หมูและสุนัข ซึ่งธรรมชาติของมัน ย่อมเป็นสัตว์
 มกตัญญูตาคือเจ้าของ ต้องถูกรับหนัดได้ไปจาก
 บ้าน เทยวเพื่อนพ้องหย่าตามไร่นาตามนา เข้าชุ่มช้อน
 ตัวในนาอันเต็มไปด้วยต้นข้าวซึ่งกำลังดกกรวง ไม่
 มีใครเป็นห่วงที่จะเกบเกี่ยว; เจ้าตัวเหต่าน
 เทยวกินอาหารเสร็จแล้ว บางตัวก็กลับไปด้วย
 ถิ่น—คอกหรือเต้าของมัน—ในเวลาค่ำตามเคย.

“ถ้าข้าพเจ้ากลับกล่าวถึงเหตุการณ์ในกรุงนั้น
 อีก จะมีใครกล่าวให้ท่านฟังต่อไป? ประเทศที่
 ควรจะหยิบยกขึ้นกล่าวให้ท่านฟังยังหาไม่ได้ นอก
 จากจะออกความเห็นแจ้ง ว่า ‘พระผู้เป็นใหญ่ใน
 สวรรค์ชั้นฟ้าทรงพระพิโรธมาก’ หย่าง ๓, อีก

หย่าง ๓ 'มนุษย์เราถ้อยมาก, มีหุ้ยหรือ ภายใ
 เดือนมีนาคมและกรกฎาคม ตามรายงานรคนตาย
 ที่พอเชื่อได้ รวบรวมยอดจำนวนกว่าแสนคน? ก่อน
 เกิดโรคร้ายนั้นใคร ๆ ก็ไม่เคยนึกเตยว่าเมืองนั้นจะ
 จุกคนดังแสน. บ้านดวยงาม, พระราชวังวิจิตร
 รจนา, น่าเตยตาย! ไม่มีผู้คนหุ้ย, ต่างทิ้งร้าง
 อ่างว่าง! เกรือญาติทงहतายตมหายตายจากกัน
 ไปสิ้น! ทรพยัดมบัตศฤงคารทงก่ายกอง หาเจ้า
 ของผู้จะปกบกรักษามิได้, เตยตายจริง! เตย
 ตายชายหญิงที่กาดังหุ้ยในวัยอันเจริญ ตอนเข้ายัง
 ดิ ๆ หุ้ย ถึงแม่ท่านแพทยผู้วเคศศาตตราจารย์
 ของกรีกทชชื่อว่า คาเดน, หีบไปกราเศต, เอตฤดา
 บือต(*)จะยังมีชีวิตหุ้ยในครั้งนั้น ได้มาตรวจชาย
 หญิงเหต่านนั้นแล้ว ก็คงตงความเห็นร่วมกันว่า
 ชายหญิงเหต่านนั้นมีร่างกายดบายดี—ไม่ว่าจะตาย,

(*) Galen. Hippocrates. Æsculapius.

ควรหรือ เวตาเขานั่งกินอาหารหยกกับเนื้อคู้หัด ๆ
 ในเมืองมนุษย์ พอค่างต่างก็ไปกินดินเนอร์ใน
 ปรโตคิง? เจ้าประคุณของข้า! น่าอเนจอนาใจ!

“แต่ข้าพเจ้าออกกรูตักเบือ ไม่หยากเจ้าเรื่อง
 ทุกขเวทนามหาพิบากของเรา ที่มันเป็นไปได้;
 เพราะฉนั้น ขอข้ามเรื่องราวต่าง ๆ อันจะพึงเว้น
 เดี่ยวได้ ไปจับเรื่องที่ในเมืองโดยนเฉพาะ.

“ในเมืองกัตงแบบที่ไม่มีผู้คนเหมือนแต่ก่อน
 เวตาเขาวินหนึ่งเป็นวันอังคาร ข้าพเจ้าได้ข่าวจาก
 ผู้ทควรเชื่อได้ ว่ากตัตติ ๗ นางดำอาจโถม สรวม
 อภรณ์เครื่องทุกข อันเหมาะสำหรับกาดครงน
 [ซึ่งใคร ๆ ก็สรวมเครื่องแต่งกายไว้ทุกข] หนึ่ง
 พังกรรมในวิหาร สันตะ มารีอา โนแเวตตา (*) ไม่มี
 คนอื่นปน : นางสุดท้องโน ๗ อนงคนมีอายุ ๑๘
 หย่อน, ส่วนอนงคณูพีเออียอายุไม่เกิน ๒๘, นาง

(*) Santa Maria Novella.

ทง ๗—ซึ่งต่อไปจะขอเรียกว่า ‘ดัลปตวรรคิษฐ์’—
 ๕๐. นทานองจะเป็นพี่น้องร่วมอุทรกัน มีฉนั้นก็เป็น
 ดังกรณชาติอันสนิทเสนาหา จริตกิจรยาของหัดอน
 แดงดงให้เห่นว่ เป็นกุดดัลปตอันสูงคักคัก ดวง
 พักตริคมคายบอกถดาด มีบัญญัติดำมารภพร้อม
 ในท่าทาง. ข้าพเจ้าจะไม่กต่างนามของกุดดัลป
 เหน่าฉนั้นในทั้น เกรงว่หัดอนจะไดรับความอาย
 ในเรื่องที่จะนิยายต่อไป, ถึงจะไม่อายก็คงหน้าชา
 —มีดีเดือตรงโรจในดวงหน้าเป็นแน่นอน, เพราะ
 ๕๑. ชัดแห่งความต่นุกของเราในทุกวันฉนั้นจำกัดจำ-
 ๕๒. เขยเดี้ยเดี้ยว ผิดกันกับดัมยัก่อน: ในดัมยัก่อน
 ตามที่ไดกต่างเดี้ยว ชัดแห่งความต่นุกมันกวาง
 ขวาง ไม่ฉเพาะแต่หญิงซึ่งมีอายุรุ่นราวคราว
 ๕๓. หัดอนเหน่าฉนั้น ถึงเศกกว่าก็มีต่นุกในครงน
 ๕๔. ด้วย. มีไรข้าพเจ้าจะสรรเสริญเยินยอคนช้วนินตีย
 ๕๕. หยาบ—พดเหน็บแนมต่งซึ่งควรไหว้ควรบูชา—กระ
 ๕๖. ทำให้เลื่อมเลี้ยจรรยาทางกายแตะใจของหัดอน

โดยตรงหรือทางอ้อม. ข้าพเจ้าจะขอบรรยายเรื่อง
 ที่กันไปคราวนี้ให้แจ่มกระจ่างตั้งทางต้นเท่ให้แฉะ
 ยุ่งยาก, จะขอสมมตินามให้ทุกนารีทั้ง ๓ พี่ ๕ น้อง
 ตามลำดับลักษณะของนางนนตงน: นางผู้เป็นพี่เอื่อย
 ให้ชื่อว่า บัมบีเนอา, รองลงมาชื่อ ฟิอามเมตตา,
 คนที่สามชื่อ ฟิโลเมนา, ที่สี่ชื่อ เอมีเลีย, ที่ห้าชื่อ
 ลาเตรตา, ที่หกชื่อ เนอเฟเต, นางน้องนุชสุดท้อง
 คนที่เจ็ดชื่อ เอลิซา (*). เหล่านี้ต่างมาพบกันเองใน
 วิหาร โดยมีไดนิตเนส, ตั้งนิบาตกันที่คอกเนื้อใน
 วิหาร นิ่งตอมเปนอง ตีอันทวางทางสวดปาเต-
 นอสเตร (**). แล้วพักสักครู่หนึ่ง ตั้งหน้ากันถึง
 ความเป็นไปได้ในครั้งนั้น, ต่อมา บัมบีเนอา ก็ตั้งตน
 ชกเรื่องชน:

(*) The eldest, then, I call Pampinea, the next to her
 Fiammetta, the third Filomena, the fourth Emilia,
 the fifth Lauretta, the sixth Neifile, and the
 youngest Eliza.

(**) Paternosters. คริสตมนตร์ บ่นพร่ำซ้ำประจำไปพลาง

“ ดกรภคินี หัด่อนก็เคยไต่ยินไต่ฟังมาแต่
 หย่างข้าพเจ้า ว่าเราไม่ประพฤติพาดแก่ท่านผู้ใด
 หนึ่ง มีแต่คิดคำนึงดังที่ขอบควรคำนึง ความ
 คิดคำนึงนั้นเป็นไปในทางที่รักษาชีวิตของคนด้วย
 บัจจัยต่าง ๆ บางครั้งก็ต้องบอingkนชีวิตของเรา
 ให้ดำรงหยโดยทำตายชีวิตของผู้อื่นดง. เมื่อกฎ
 หมายซึ่งบอingkนชีวิตของชาวเมืองทั่วไป อนุญาต
 แล้ว ไม่ควรหรือที่เราจะพึงไชบญญาบอingkนชีวิต
 ของเรา, (ในทางที่เป็นธรรม ไม่ผิดพ้องหมองใจ
 ใครทงต้น,) ทุกเมื่อ? เมื่อข้าพเจ้านึกถึงความเป็น
 ไปของดมยนั้นแล้ว ข้าพเจ้าเห็น—และหัด่อนทุก
 คนก็คงเห็น—ว่าเราคกหยในความทุกขครอบงำบับ
 หัวใจด้วยกันทุกคน. ในเรื่องนั้นข้าพเจ้าไม่ดงศัย
 เดย เราเป็นหญิงควรจะกดัว ไม่ควรจะไป
 เทยวแด้วงหายาแก่โรค เมื่อยานั้นหามไต่แล้ว.
 ข้าพเจ้าเห็นว่า เราพากันอาศรัยหยในวิหารนั้นเกิด
 จะไต่ดงเกิดศุจำนวนคนตายที่นำมาฝังในวัดนหย่าง

๑, จะได้ฟังธรรมที่นักพรตโรมันนิกาย อันมี
 จำนวนน้อยลงแล้ว แต่คงให้ศรัทธาทิ้งหลายฟัง
 ตามเวตาอย่าง ๑, คนทั้งหลายเขาก็ได้เห็นเห็นว่า
 เราตกหทัยในกองทุกข์อันใหญ่หลวง. ถ้าหากว่า
 เราไปเสียจากที่นี้ ก็คงพบเห็นแต่ที่รากลศพมมนุษย์
 ก่ายกอง มีดีปเหวอหิวห้ามไปตามถนน, คงพบ
 เห็นคนอันชพาดต้นดานร้ายซึ่ง ๆ หน้า เข้าทำบัง-
 อาจนุดกว่าไม่เด็กใครเป็นใคร ไม่ค้องยำเียงกฎ
 หมายบ้านเมือง, หรือคงพบเห็นแต่ไอ้เหต่านักเตง
 เต่งพ่ายกันตะกรนของบ้านเมือง กัดตั้งฟูเฟื่องใน
 ความล้นนุก ด้วยบ้านเมืองมทุกข์ มันจะออกอาจ
 แทะโตมเราด้วยถ้อยคำหยาบหยาบหน้าดำราก. ใน
 บัดนี้ จะไม่มีใครปราไต่กันด้วยเรื่องอื่น นอก
 จาก—คนนั้นตายเสียแล้ว คนนี้กำลังร้อแระ, และ
 ถ้าจะได้ยินได้ฟังถ้อยคำของผู้ที่ยังไม่ตาย ก็คง
 พบแต่คำแต่ดงทุกข์โทมนต์อุปายาส รำพันพิลาป
 ครวนไปต่าง ๆ. ถ้าเราจะกลับบ้าน—ขอข้าพเจ้า

ยังมองไม่เห็นว่ าควรหรือไม่ดำหรับเรา--เรา
 จะไต้หรับทราบเพนแน่ ว่ าคเรื่อญาติของเราคง
 หตอเหต็อ รอดจากคกไปเพนเหื่อของมฤตยูราช
 ไม่กัคน -- บางที่จจะไม่เหต็อเตย -- ดำวไซ้ ไนบ้าน
 อันมีจำนวนน้อยคงหมดไปก่อน. ข้าพเจ้าเดื่อ
 ดำนดั้ทั้นใจยังนัก : จะไปไนที่ไหนกัด้ บี้ค่าจของ
 คนที่ตายไปเดื่อคิตตาข้าพเจ้าหยุทุกเมือ. บี้ค่าจ
 เหตั้นน มีร่างกาย ผิดกับเมือยัง เพนหยุไน มนุษย์
 วิษย์ มีร่างวิปริตผิดกันโกธ น่ำแดงขน ! เพราะ
 ฉนน การจะหยุหรือจะไปมันก็เช่นเดื่อกัน, กดำว
 ค็อ, เราจะอาครัยหยุทน จะไปจากทน หรือจะ
 ไปบ้าน ซึ่งไม่มีใครหยากไปนอกจากค้วเราเดื่อ
 กัไต้ชื่อว่เราไม่มีทจจะไปเดื่อ. ข้าพเจ้ายังทราบ
 มาค้ว ว่ าคผู้ทยังเหต็อหยุน้อยค้วตามบ้านเรื่อ
 นน ประพฤติการตามกทุกหย่าง มีการข่มขน
 ข้าเราเตะเอาหญิงไปกักขังไว้ ดำคัญใจว่ าคเขามี
 สิทธิทจจะทำได้ตามดำฤษณา, เพนคนเดวเดั่นเดว

ดึง เมื่อเหตุการณ์เป็นหยุ่ (ตามที่หัดอนทุก
 คนเห็นหยู่ด้วยกัน) แล้ว เราจะอาศัยหยู่ในวิหาร
 นี้เพื่ออะไร? เราหวังอะไร? ทำไมเราจึงไม่อินัง
 รวงชีวิตของเราเช่นเดียวกับคนทั้งหลาย ที่หวัง
 บอingkันชีวิตของเขาณัน? เรามักน้อยหรือ?
 ชีวิตและร่างของเราไม่ดำรงมกันเข้าด้วยดี พอที่
 จะรับม่อนมรณะภัยที่หนักเป็นเบาตงได้บางหรือ?
 น้าอนาคที่จักนั้ไปเช่นน. จำนวนชายและหญิงทถึง
 มรณะแล้วด้วยโรคนี้ แดตงให้เห่นว่ามีดำรก
 โวหารไรๆ ที่จะแยงชน—แยงให้เห่นว้าเกินเห่นน
 ไม่ได้เป็นแน่นอน. เพราะณัน เกิดอกว้าโดย
 จุใจหรือความประมาทพลาดตงของเราก็ด บาง
 ที่โรคที่เรากะพมิงบอingkันได้ทงนจะมากเกิดแก่ตัวของ
 เราเข้า, ข้าพเจ้าเห่นว้าควร (แตะหัดอนทุกคน
 ก็คงตอดคตอง) ว้าเรากควรจากบ้านจากเมือง
 ไป รวงตัวหัดกหัดบภัย นันเดียวกับเตยงตัวหน
 จากมรณะ เตยงทงตัวหย่างความประพฤตที่ชว

ของคนทราวม ไปหาที่ตั้งดีใหญ่ ซึ่งเราจะได้มาก
 กว่า ๓ แห่ง หากความสูงที่ชอบด้วยธรรม, ไม่ให้
 เป็นเวรเป็นกรรมชั้นของหมองใจ ต่อผู้ใดผู้หนึ่ง
 ที่มร้ายเป็นมนุษย์ใจก็เป็นมนุษย์ดังนั้น, และไม่ให้
 ความรำคาญหนคอดคอบมากระทบธรรมารมณของ
 เราด้วย, ในที่ตั้งดีที่จะไปหย่นั้น เราจะพึงได้ฟัง
 แต่เพียงหมิวึกเพรียกพร้องวังเวงใจ, จักษของ
 เราจะได้ชมภูมิประเทศเขตเขาเขิน, และที่ดุ่มตาบ
 อันเขียวช่อมด้วยพรรณพฤกษาชาติ, ทั้งต้นข้าว
 เมือ อากาศ เค็ดอน พัด กระทบโยกโบกไหวไปมา,
 ทักนาพรรณไม้หาดากหตายชนิด, รับอากาศวิศิษฐ์
 บริศัทธวมตจพนทริยในทแจง ซึ่งครมพาศรมฝน
 ปานไรก็ยงดีก่าในก่าแพงเมืองที่เรายัง, อากาศ
 ในทนนอันวยสูงกายให้แก่เรายิ่งกว่าที่อื่น, อุดม
 ดินด้วยของบริโภคทุกหย่าง, จะมีตั้งรำคาญบ้างก็
 เลกน้อย. มนุษย์ในทนนไม่ค้อยจะตายกตั้งดินคก
 รกดาหย่างเมืองเรา, ด้วยจำนวนพตเมืองน้อย

ประการ ๑, อีกประการ ๑ ถ้าข้าพเจ้าตั้งนิตยฐานถูก
 มนุษย์ในถนนเป็นตายไม่ทั้งกัน ผิดกันกับชาวเรา
 ซึ่งต่างเอาตัวหนี. ดั้หายผู้รักมักคนของเราพา
 กันหนีทั้งเราไว้ด้วยกั้วตายหย่าง ๑, หยากเตียง
 หักกมหายัยหย่าง ๑, ดูประจุกว่าเราไม่ใช่ดั้หาย
 ของเขา. โทษทัณฑ์ประการไรเด้าจะมีจากการที่
 หัก่อนถือเอาค้ำแนะน้าของข้าพเจ้าเป็นคดี? บาง
 ทถาทาตามเด้า หัก่อนทุกคนจะรู้สึกในภายน้าว่า
 ให้คุณปานไร. ข้าพเจ้าหยากให้หัก่อนทุกคนหา
 คนใช้ ไปด้วย. ดั้งที่ตองการใช้ จัดหาให้พรัก
 พร้อม จะได้รับความดั้ตามกาดะเทศะ, หยัณะ
 ทนวนหนง รุงขนยายไปทอน ย้ายคาบตเรื่อยไป
 ดั้ง, เว้นไว้แต่มฤตยราชจะเอ้อมมือเข้ามา, หรือ
 ตามแต่พระเจ้าวจะบันดานให้ ใครเป็นไปตามยถา
 กรัรมของใคร. ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอโอกาส
 อภัยกถ้าวค้ำเคือนท้านว่า ขอเด้ายังอนัตของเรา

จะคงหยู่ได้ดวยไปเดี่ยวจากถิ่นถ้ายเดี่ยว ใครผู้
หยู่ก็จะได้รับแต่ความอภัยยศ."

นางทง ๒ ไต่ฟัง มิใช่จะเห็นชอบดวยเท่านั้น
ยังได้วางสั๊กม้ชมนับจัดการที่จะอพยบไปจาก
เมือง; แต่บังเอิน ผู้โตเมนา ผู้ตาดยั้งในจำนวน
หญิงทง ๗ ได้ก่ด่าทวงชนในทีประชุม: "ถึงแม้ว่า
พบบบีเนอาก่ด่าชอบก็จริง แต่ตามทีห่ด่อนเหต่า
นแต่ดงออกมากจะรับให้ไปพด้นนนั้น ยังไม่ควร
ก่อน, เราเป็นหญิงดวยกันทงนนั้น ใครเต่าในพวก
เราจะเซตาดังไม่วักคนว่า มีด่ามารถเพียงไร
ที่จะจัดการเช่นนี้ได้ โดยไม่วักของฮ่าศรัยความช่วยเหลือ
เหตื่อของผู้ชาย? ธรรมดาของเราย่อมเป็นมนุษย์
ทีไม่มีใจหนักแน่น (มีใจเปดตอง : มักแปรปรวน),
ก่ด่าดวยทวิฐู—มักด้อดอิด, มีวิจักจณาหนาแน่น
ไนถันดาน ฉม้งแต่กริ่งใจรเวดงศัยไปต่าง ๆ,
มีความก่ด่าอันหย่อนก่าดั่ง มักด่ดั่งต่านก่ด่วไป
ทุกหย่าง, ฮ่าพเจ้าเองยังไม่วางใจดงไปได้ เว้น

แต่จะมีใครแสดงให้เห็นว่า สามารถช่วยจัดตั้งทีม
ของเราให้สำเร็จดังได้; ถ้าไม่มีใครช่วย
แล้ว ขอให้มีความคิดอันเด็ดกล้า หย่าทำ
ต่อไปเลย, ทงบางที่จะไม่ตั้งเป็นไรสำหรับชื่อ
เตียงของเรา. เพราะฉะนั้น ที่จะเริ่มจัดการอัน
ให้ดำเนินไป เราช่วยกันใคร่ครวญถึงเหตุคิด
ซัดยักขึ้นมาซบกันเสียก่อน."

ทันใดนั้น เอ็ดซา จึงตอบ "จริงหยา ชายเป็น
หัวแรงของสัตว์ทั่วไป, และการงารอันใดที่เราพึง
คิดกระทำลง, เมื่อไรหรือขาดความช่วยเหลือของ
ชาย; การงารอันนั้นไม่ค่อยปรากฏว่าจะให้ผลดี.
แต่อย่างไรจึงจะได้ชายเหล่านี้? เราทุกคนทราบกัน
หยาแล้ว ว่ามีครัดหายชายเกล็ดของเราล้มหายตาย
จากไปสิ้น ที่เหลือหยาที่ทิ้งกันไปหยาไกล เดียงที่ตก
มหาภัยอันเราเองก็จะหัดกหยาบดิน, เห็นดังนั้น
ปัญญาจะไปหา. จะคบคนจรเข้ามาในหมู่เราดูไม่
เหมาะด้วยเหตุว่า ฝ่ายเราดีเป็นกังวลในเรื่องความ

ตำราญของเรา เมื่อเขาทรงบอกรัตนยหัตบนอนกต
เมื่อเด่นสนุกชวนเพตินให้เกิดความบันเทิงกต เรา
พยายามทุกเมื่อทุกเวลา เพื่อรว้งรโวมให้มีความ
เต็มเตี้ยเกิดหมองแก่จริยาวัตต์ของเรา."

ขณะกำลังโต้ด่ากัจฉา ไหวหารนหฺย ฎภาพ
บุรุษ ๓ นายเดิกรายเข้ามาในวิหาร. คนหนุ่มที่
สุดใน ๓ คนนหมอายุราว ๒๕ ปีปตาย: เพราะห
โศกโรครภัยในวิปตคิต์มยกต การเต็มิตรทัก
ตันทกต หรือความมรตถกตวตงกต ซึ่งเขาได้รบ
ทำใหเพื่อนทง ๒ นน เว้นความตงต่านเตี้ยไม่ได้.
ชายคนท ๑ มชอ บัมพโต, คนท ๒ ชอ ฟิตอด
คฺราโต, คนท ๓ ชอ ดियोเนโอ.(๑) ทง ๓ เปนเทือก
เถาเหต่าผู้ตมตฎกต เปนต๋หายชอบพออารมณกน,
เมื่อเขาจะหาความบันเทิงใจในตมยมหาทกฐ ได้
ออกคิตตามนายผู้หญิงของคน ซึ่งมารวมจำนวน

(๑) One was called Pamfilo, the second Filostrato, and the third Dioneo.

๗ ในทนน, อีก ๔ นางหนักเป็นญาติเกี่ยวดองกับ
นางทง ๓ นนด้วย.

พอ ๓ สภาพบรัช อย่างเข้ามาในระที่พอจำกัน
ได้ถนัด สภาพัสตร์ทง ๗ เหลี้ยวไปดู, บัมบีเนอ
ยมแฉ้วพูด “ดูซี, ตาภบังเกิดแล้ว, บันดานให้
สภาพบรัช ๓ คนมาพบเรา, ทง ๓ นนแหละจะหยัด
แต่รับใช้เราทงหลาย, ถ้าเห็นว่าควรจะรับเขาไว้.”

เมื่อพิเต นิกขวยใจมัสหน้ากราชขึ้นมา เพราะ
หัดอนคนทงเป็นผลทมคชมหยั จึงกล่าว “หัดอน
พูดไรนั่น? รวงนะ, ข้าพเจ้าคิดว่าชายเหล่านี้
มีศักดิ์สมบัตพอที่จะไว้วางใจได้แม้ในการที่ตัก
ถ้าคณียิ่งกว่าน, ควรคบไว้ดีกว่าคนอื่น, แต่บาง
คนมีปรียดีเนหาฝั่งตระหนักหยัในบางท่านในเรา,
ข้าพเจ้าคิดใจ—ขอทวงดิงในเรื่องนี้—ด้วยเกรงว่า
จะพากันถด่าหุดมแห่งความลำบาก — แก้วด้วยาก
—อับอายชายหน้า, ทงนี้โดยมิใช่ความผิดของเรา
หรือของเขา.”

ฟิโอเมนา คอบ “ คราบไคข้าพเจ้ายังมีพรหม
จรรย์มั่นในสันดาน, หัดอ่อนหย่าเตาเอาความนึก
ความคิดของคนอื่นมาแสดงให้ ข้าพเจ้าฟังเถย —
ข้าพเจ้าไม่ชอบฟัง. พระเจ้าอยู่กับพระดีทธรรมจะเป็น
อาวุธเครื่องป้องกันตัวข้าพเจ้า. เพราะฉนั้น ถ้า
ชายทั้ง ๓ เคนใจจะไปกับเรา ข้าพเจ้าขอพูดให้
บัมบีเนอา ทราบว่า—เป็นตาแก่เราแท้.”

นางเหต่านนเห็นด้วย คกตงกันให้ ไปเชิญ ๓
สุภาพบุรุษไปด้วยกันในกรอพบบ.

บัมบีเนอา ผู้เป็นญาติเกี่ยวข้องกับชายคนหนึ่ง
เคิตรตรงไปยัง ๓ ชายซึ่งยืนหยู่แต่ไกล. ครั้นปฏิ-
สันถารเคารพกันเป็นอันดีแล้ว นางแสดงความ
ดำริให้ ๓ ชายทราบ กต่างคำเชิญเชิงมิตรที่สนิท
ชวนให้ ไปด้วยกัน.

ชายทั้ง ๓ ในสันตันดำคัญใจว่าดีพยก แต่
ครั้นได้ทราบเรื่องซึ่งตรงกันข้าม ก็ตอบไปโดย
พตนั้นว่า—ยินดีแต่จะเป็นอันพร้อมที่จะไป, เมื่อจัด

การเตรียมตัวเสร็จ, ส่งคนใช้คนหนึ่งต่งนำไปยัง
ที่ ๆ จะไปนั้น.

ครนรุ่งเช้าวันพรุเวตาได้ออรน เจตอองค้
พร้อมด้วยทาสีของคณฝ่ายหนึ่ง กับชาย ๓ คน
พร้อมด้วยทาสีคณละ ๑ คน อพยบออกจากเมือง
ไปประมาณ ๒ ไมล์ จึงบันตถึงที่ตังค.

ที่โหฐานคียบตพนเปนเนนเคยเกิดจากทาง
หตวง ครมไปคด้วยพรวนพฤคษาชาติใหญ่่นอย
เหตคคณนา ทงไมคณไมคอไมเดาดคาเชียวชอุม
ชชอัสคช่มพิศเพตินจำเรญตาญมตค บนยอคเนน
ตงคาคหนกคตงามแตตง่า ตาคคฤณทยานตาน
หญ้านำมชเรอนหตวงน. ภายใเรอนหตวงมี
เฉตยงแตะ กนหอง่นอยใหญ่คกคตงไว้ หย่างคระ-
การคาค ประคัคประคาคด้วยภาพแปตค ๆ ซึ่ง
เชยนคด้วยต้นำแตะต้นำมัน รอบนอกเปนทุง
หญ้าอูทยาน มีอทกชารทอหน้าบริศุทชพุหตาย
แตง. ในห้อยคตงทงหตายคตมไปคด้วยตุรามฤค

(เหต้อองุ่น) หย่างดีที่หนึ่ง ซึ่งเหมาะแก่การจับดื่ม
 ของนักเตงตัวดำคัญเป็นจำนวนมากคน ยิ่งกว่า
 จะเหมาะแก่จำนวนนางพรหมจารีณเหต่าน. ต้า-
 หนกน แต่บันดาที่ไปได้ตั้งเกดเห่นว่ ตั้งจะมีผู้มา
 เซดกวาดคกแต่งดวงนำไวค้อยรับ ในห้องน้อย
 ใหญ่ถ้วนประดับด้วยมาตย์ในฤตนน เป็นที่พอใจ
 ของบันดาผู้ไปยิ่งนัก. เมื่อดำมครึยะบริษัทพกนัง
 หายเห่น้อยแฉ่ว ดิยอเนโฮ ผู้เป็นคนเจ้าคารมต่นุก
 กว่าเพื่อนหยัดวยก็เอ่ยต่นหะวาทเชิงเต่นตัว: “ดีคิ
 บัญญาของหัดอน, ภคินทงหัดาย, มนค่อนข้างคิ
 กว่าความคิดความอ่านของข้าพเจ้า, จึงได้นำเรา
 มาสู่ต่นถานทน. หัดอนคิตห้วงบ่วงทุกชกิงคฤห
 ต่นถานของหัดอนเตี้ยหย่างไรนั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบ
 ได้เตย, แต่ดำหรับห้วงโยของข้าพเจ้า ๆ ทั้งมันไว้
 ทบานขณะเมออพยบมาทน, เพราะฉนั้น จึงเตริยม
 ตัวเต่นต่นุกตามข้าพเจ้าเถอะ, (ข้าพเจ้าหมาย
 ความว่ แฉ่คิงความว่ำเริงหย่างต่นภาพ) นี้ประ-

การ ๑ หดะ, อีกประการ ๑ หรือหัตถ์หนึ่งหดหายจะ
ยินดีให้ข้าพเจ้ากดับไปสู่ห้องบ่วงทุกซอกของข้าพเจ้า
ในทีเดิม?”

นาง บัมบีเนอา จึงกล่าวคำตอบให้เห็นว่าทั้ง
ห้องเดี่ยวได้เป็นที่: “ท่านพดลก, นาย คियोเนโอ,
เราควรรหาความร่ำเรือง, เราเห็นทุกซอกตามากยาก
ใจมาทั้งนี้ ก็เพื่อประสงค์หาความดำรงอายุอิริ-
ยาบถเปนข้อใหญ่. แต่เมื่อความจริงของสิ่ง
ทั่วไป (เช่นความดีนุก) มันไม่จริงกาด. ข้าพเจ้า
ผู้กล่าวตามความดำริ ชนต่อหน้าท่านทั้งหดหายใน
ทประชมเวदान มีความเห็นว่า ควรเราจะ
เลือกคงหัวนำชนในหมู่เรา ๆ จะเคารพเชื่อฟังคำ
ของหัวนำหย่างเฉียบขาด, หัวนำนั้นจะเปนผู้
อำนาจการงารร่ำเรืองของเรา. และเมื่อทุกคนใน
คณะเราได้พิศุจน์ความหนักของห้องโย เทียบกับ
ความเปนยิ่งยวดแห่ง ความดำรงอายุอิริยาบถหย่าง
๑, หย่า ฟัง รับตง ดันนิษฐานตั้งที่ยังไม่ได้พิศุจน์

เทียบทานกันหย่าง ๑, ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนจะ
 ปรารถนาประจักษ์ต่อความลำบาก และมีความรัก
 ปรองพู่ใจในชีวิตวันหนึ่ง ๆ. หัวหน้าคนแรก, ข้าพเจ้า
 ขอชี้แจงว่า, เราทุกคนจะเป็นผู้ปลดปล่อยตัว
 ของเรา, พอตกเวตาเยนวันรุ่งขึ้น ก็จะเปิดย่นตงคน
 อื่นต่อไปเป็นลำดับ. หัวหน้าทุก ๆ คน, ในขณะที่เมื่อ
 คน (จะเป็นเรือหรือหัดอนักตาม) รับผิดชอบห่วย,
 ต้องเป็นผู้ ออกคำสั่ง ชขาด, นัดเวตากำหนด
 สถานที่ ๆ จะไปพร้อมกันเด่นต้นุก, กับให้ โอวาท
 แนะนำด้วยว่า เราควรรยงชีวิตให้เป็นไปหย่างไร."

ถ้อยคำอันเป็นที่พอใจของทุกคนในทันที และ
 ผู้แต่งต้นทรพจนกได้รับการตงแต่ง โดยความยิน
 ยอมพร้อมใจกัน เป็นใหญ่เป็นประธานดำหรับวัน
 ที่ ๑. ฝ่ายนาง พิโตนเมา ำไปยังต้นชัยพฤกษ์^(๑)

(๑) A laurel-tree. ช่อและใบชัยพฤกษ์นี้ มีผู้นับถือมาก,
 ใครสวมเทริดมาลัย กรองด้วยช่อไม้ชนิดนี้, นับว่าผู้
 นั้นได้รับเกียรติคุณหย่างสูง.

เกบกรของเปนมัตถ์ด้วยช่อไม้สั้น ต่อมเปนรัก
 เกดำให้นาง บั่มปีเนา. จับเดิมแต่นั้นดังตโถกจึง
 ถือเอารูปนิมิตต์แห่งมัตถ์กรองพวงพนน กายแบบ
 มาเปนเครื่องราชกกุธภัณฑ์.

นาง บั่มปีเนา ได้รับอุปโตกเปนราชินีใน
 ปฐมวาร ก็มีตมตเต่าวันให้ปวงชายหญิงใน
 ดำครัยะบริษทนน เจียบปากเตียง, ให้หาทาส
 ของชายทง ๓ คนมาค่อนาทนง กับทงทาด์ของ
 ชนงคทงหตายชงมจนวนรวมเปน ๘ นาง. “เพื่อ
 กระทำตวหย่างให้แก่ท่านทงหตาย,“ หต่อนกถ่าว
 ชนง; “ยังฉวิตให้เปนไปต้วยคความเพดิดเพดิด
 คานเรรแตกชนไปถังคยง ให้เปนไปตามระเบียบ
 เรียบร้อยเล่มอไป มิให้มค่านแม่แต่ต่วนน้อยที่ตุด
 ตามความพอใจของเรา, เพื่อเปนก่าตั้งแห่ง
 ตมตฐานันตรคักคคตำแหน่งทหนึ่ง, ข้าพเจ้าขอ
 ประกาศตั้ง ปาเมโน (°) —ทนายของ ดियोเนโอ—

(°) Parmeno.

เปนเสนาบดีที่กระทรวงวัง, มอบบเวรศนาญาคิน้อย
 ใหญ่ของข้าพเจ้าในอารักขาของ^๕ผู้ และสัตว์
 สิ่งในเรือนใหญ่ของข้าพเจ้าด้วย. สิริสโก^(๑) ทนาย
 ของนายบัมฟิโต ตั้งให้เป็นอธิบดีคตังข้างที่ พัง
 บัญชาของ ปาเมโน, และ คินคาโร^(๒) ตั้งให้เป็น
 ทนายของนายพิตอสตราโต และท่านสภาพบุรุษ
 อีก ๒ นายด้วย เพราะคนใช้ของท่านทั้ง ๒ นั้น
 ข้าพเจ้าอุปโลกไว้ ในตำแหน่งต่าง ๆ เสียแล้ว,
 นางมิดยา^(๓) คนของข้าพเจ้า นาง ลิคีส์กา^(๔) บริจา
 ริกาทของนางพิตอเมนา อีกคนหนึ่ง ตั้งให้เป็นพนัก
 ภารชาวเครื่องแม่ครัวเอก ให้คอยรับของสดคาว
 ต่าง ๆ จาก ปาเมโน อันจะปรุงขึ้นเป็นแก้มักกับ
 ปาเมโน จะเป็นผู้จับจ่ายซื้อหามาตั้ง, แต่นาง
 ชิเมรา^(๕) ของ ตอแรคตา และนาง สตราติเลีย^(๖)

(๑) Sirisco. (๒) Tindaro. (๓) Mysia. (๔) Licisca.

(๕) Chimera. (๖) Stratilia.

ของพี่อามเมตดา, ตั้งให้เป็นชาวที่คอยชำระเชดบัค
 กวาดต่างที่ทางที่เรานั่ง. ข้าพเจ้าขอประกาศเป็น
 คำขาดในทันที—โดยจะถือเอาเป็นข้อขัดเคืองเหตุที่ย
 —ว่าท่านทั้งหลายจะไปแห่งหนตำบลไหน ธุเห็น
 เหตุการณ์อะไรก็ดี ขอหย่าได้นำข่าวอ้อมมรดมา
 เสนอข้าพเจ้าเป็นอันขาด, แต่ข่าวดีอนุญาต.” คำ
 ประกาศของ สัมมัตราชนน มณ เหนชอบพร้อมกัน.
 ฝ่ายนางสัมมัตราชนี ถูกจากบดตงกด้วยทวงที่
 อื่นส่ง่าผ่าเผย แดงกต่างวสันทรพจน์: “เรือกสวน
 ทุ่งนาหยาในทโกต ๆ นเอง, ท่านทั้งหลายจะไปเที่ยว
 เถ่นให้สนุกก็ได้, แต่จงพากันกลับมาใน ๘ นาฬิกา
 หตงเที่ยง, ข้าพเจ้าจะรอทำท่านทั้งหลายมาประ-
 ชุมโต๊ะเวตาค่า.”

ถ้ามีศิระะบริษัทใดรับอนุมตเช่นนนแฉว, สู่ภาพ
 บรูษแฉะสู่ภาพดีศรีเหต่านน ก็ออกเคิรเที่ยวเถ่นใน
 ส่วงขวัญ สันทหนักนถึงเรื่องยววยวณชวนสนุกไป
 คามทาง; บางนายบางนางก็ซบกดอมเพตงค่านัง

ถึงคู่ชม, ทุก ๆ นายแต่ละนางต่างก็สร่วมมัจฉัย
—ดอกไม้ตัด, ครั้นได้นำพิกาวาดานัต ต่างนาย
ต่างนางก็กตัมมา เห็น ปาเมโน กำตั้งจัดการใน
หน้าตของเขาดกขตย์หัย, ด้วยในห้องใหญ่ได้ถุน
ค้ำหนักโพรณ มีโต๊ะนั่งยาวใหญ่ตั้ง ปรุตาดด้วย
ตื้นเนอตเอียตขาวด้อด มีแก้วรยวระวางวับจับ
ถ่ายคา—ตักคิงเงินยวง มีทาส่านำน้ำชำระเข้ามา
ให้ทุกนายนางชำระมือแล้ว, โดยเสาวนของราชัน
ปาเมโน ประกาศเชิญให้บริษทนั้นนั่งตามที ๆ จัด
ไว้, ครานเวเตอร์ ก็นำจานมาประคิบทตามที งาน
นำพิงชม; มีผู้นำองุ่นสุรามฤตตามคิตเข้ามา.
เหล่าทนายแต่ละสาวใช้คอยแวดต้อมประคิบทตอด
เวตา, เจียบเลี้ยงذنทนาสำหรับหน้าตของตน, ทุก ๆ
คน (นายแต่ละนาง) ต่างปดัมด้วยการเดียงคุดหย่าง
ดีไม่มีตอง ก็ดำพองใจเพตินชั้นนอิฐฐารมณ^(๑)
หาอะไรเปรียบปานบมิได้. เมื่อเสร์จถ่ายะโรท^(๒)

(๑) 'อารมณที่พอใจ.' (๒) Dinner.= 'อาหารเชน.'

แล้ว แต่ละต่างทงนายนางผู้ต้นทตในเชิงพอนรำทำ
 เพลง บั้นแดงดริยระคณกาพยคณครด้วยคณทุกคณ
 ราชนมเด้าวนไหนาเครื่องด้ายเขามาตั้งคค. ดิยอ
 เนโอ คัดคิม, พื่อามเมคตา ชักชอ. บั้นแดงเพลง
 เคนชณนบพตณ ราชนแะอนงคเหต่านน ต่างเขา
 พื่อนรำตามจิงหระดริยระคคระบั้นด้าน เคนกัณนาง
 ครอบบ้องรอบตามพอใจ ในขณะเมือคนไซ้ไป
 กินอาหารหย. เมือเดร์จการรำพอนแดง อนงค
 เหต่านนคชบครวนเนอยฉ่าไป จนราชนให้อาณค
 ว่าหยต—จิงคไหยค. เมือคไรบเด้าวนอกแดง
 สฎภาพ บรุษทุก นายกัไป สู้หอง ทหตบนอน ของคน
 โทตจากหองนอนของสฎภาพสคร์, ช่างสฎภาพสคร์
 กักระทำเช่นเดัยกัณ, ค่างเปคตองผลคคอาภรณ
 ภายนอกออกแดงกัเขาทคณทททราไปตามกัณ.

เมือนาพิกาย่าด้ามหตงเทยง ราชนคณจาก
 คัยยาดัน มีด่าวนให้ปลุกนิตทราของทุกคณ กถ่าว
 ค้าเคือนว่า นอนกตางวันมากไม้ค (แต่คความ

ตำราญตามสัญวิทยา) แแต่ต่างพากันเคิรเทียวเค็น
 ในท่งหญ้าอันหนาทึบ ซึ่งแแต่อาทิตย์ตั้งควมร้อน
 ไม่ท่วงถึงเบ้องต่ำไค. ไครับตมเขนพัดชวยมาในท่
 ษณ ค่างนึ่งตงเปนวงก้ ตามเด้าวนี้ของราชินี ๆ
 ก็ทรงปราไค:— “พระอาทิตย์ยังสูงหยู่ แแต่
 ควมอบอ้าวจากสุริยะแแต่หนักยังจิด, ไม่ไคพง
 ตำเนียงสัตว์นอจากคิกาดา(๑) (จักรจัน—เรไร)
 หริงร้องในสุ่มทุมพุ่มไคดิฟ(๒) มะกอกเทศ คุดอก
 จะเปนการทุเรตตำหรับเราที่จะคิคย้ายสถานค้อไป.
 สถานท่นอากาศค้อชวยชวยชนทุกคณน มีหมาก
 รุกสะกาเกมต่าง ๆ ตำหรับเด้นยวดยวนชวณสนุก.
 แแต่ถาเซอโอยาทของชาพเจ้า ท่านท่งหลายค้อง
 ไม่เด้นเกมเหต่าน เพราะมักทำให้ อิกฝ้ายรูดักไม่
 สบายใจ, แแต่อิกฝ้ายหนึ่งก็ไม่ได้ย็นค้หนัก, ไม่ค้อง
 พักกตำวถึงผู้ค. เรามาตงคณชกคคณยายเด้าตู่กัน

(๑) The cicalas. (๒) The olives.

ฟัง นายตราวนางตะเรื่อง จะประเทืองใจเรา
 ทุกคนทวทงบริษัท และเมื่อจบเรื่องหนึ่งตงแล้ว
 เราจะยั่วยวนชวนสนุกสำหรับตัวเราในสิ่งอะไร สุด
 แต่เราจะชอบอชฌาตย์. ถ้าการทงนลืบใจของท่าน
 (ทงนซาฟเจารอฟังหย่าว่า ถ้าท่านชอบด้วยจริงใจ
 แล้ว). เราก้จะตงคณ, ถ้าท่านไม่ชอบ, ท่านจะเดิน
 อไรก้ตามอชฌาตย์ของท่าน จนเวตาพตบค้ำ."
 ความดำริอันนี้ทงคนพากันเห็นพ้อง, ราชนิง
 กถ้าวค้อไป "สำหรับวันท ๓ นี้ ใครนีกเรื่องอะไร
 ได้ ก้จงนิยายตงกันฟัง;" แปรพักตร์ไปตบหน้านาย
 บัมพีโต ผู้นงหย่าชางหาแห่งราชินี ๆ ตรัสให้
 บัมพีโต เริ่มชกนิยาย. บัมพีโต รับตมมคิเต่าวนได้
 เกต้าแต่วกกถ้าวคคณยายเรื่องท ๑, ด้วยด้าเนียง
 ฉะถอยฉะค้ำฟงได้ทวทงบริษัท.

วณิตน์.

นิยาย ๑.

ซาปเปอเลต์ ลวงบาดหลวง ด้วยมรรยาแก่บ่าป แล้วก็ตาย,
เพราะความที่เป็นคนเจ้าเล่ห์ ลวงเอาอย่างสนิทสนมนั้น
ภายหลังจึงมีผู้หลงสรรเสริญว่าเป็นแสนดีได้คน ๑ เรียก
ว่า 'แสนดี ซापเปอเลต์.'

คุณรสภาพสัตว์ทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายที่เราจะกระทำ เป็นการ
จำเป็นและสมควรแท้ที่ต้อกระทำในนามของพระเจ้าผู้ประธาน
ของโลก; เพราะเหตุนี้ เพื่อชวนให้ท่านพลัดเพลินในเบองต้น,
ข้าพเจ้าจะนำเรื่องอภินิหารของพระเจ้าวมาเล่า ท่านทั้งปวงจักได้
หวังฟังบุญอภินิหารของพระเจ้าวแต่พระองค์เดียว และจักได้
ข้อศัพที่จับคำประพันธ์น้อมนบัศการพระองค์ท่านเป็นนิตยไป.
เป็นความจริงแน่นอน ที่ท่านกล่าวไว้ว่า สรรพสิ่งทั้งหลายใน
โลกนี้ย่อมไม่จำเนียร เป็นอนิจจังไม่เที่ยง เกิดขึ้นตั้งอยู่ชั่ว
คราวเท่านั้นแล้วก็ทำลายไป ประกอบด้วยความเหน้อยซาก
ลำบากทลายใจ ตกอยู่ในมหากัธอันไม่มีที่สิ้นสุด. เราท่านผู้
กำเนิดเป็นมนุษย์ ต้องเกี่ยวข้องพันธุพัหอยู่ในมหากัธเหล่านี้.

อัครภาพของเราเป็นส่วนหนึ่งแห่งภัยแก่ตัวเอง. ถ้าหากว่าในโลกนี้ไม่มีพลาณภาพ หรือบารมีของพระเจ้าช่วยค้ำจุนอยู่แล้วจะเหลือรับ กับทั้งไม่มียาวนานโรมาแก่ได้, ที่มีพลาณภาพของพระเจ้าช่วยคุ้มครองปกเกล้าหยาอยู่ทั้งนี้ เป็นบุณศลภอันใหญ่ยิ่ง. เราจะหวังผลแห่งคุณความดีของเราถ้าขี้เดี๋ยวไม่เพียงพอ จำหวังบณชการบารมีของพระเจ้าและเสนต์^(๑)ทั้งหลายที่ศักดิ์สิทธิ์ มาช่วยคุ้มครองบารมีทั้งสอง. เสนต์ทั้งหลายนั้น เมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ในมนุษยโลกดังเราท่าน, ท่านได้ประติบัติประติบัติชอบตามโอวาทของพระเจ้า, ครั้นท่านสละร่างไปเมืองฟ้าก็ได้เสวยรมย์สมบัติทิพย์ มีความไม่ตายอีกต่อไป^(๒). ท่านเสนต์ทั้งหลายย่อมทราบได้ดีว่าเราท่านยังหย่อนในจริยวัตรข้อไร ท่านจะช่วยเราได้เมื่อขามสุขและขามทุกข์. เมื่อเราไม่กล้าวิงวอนโดยตรงต่อพระเจ้าผู้ประธานของโลก เหตุตำแหน่งของท่านสูงไม่มีตำแหน่งอื่นเสมอเหมือน เป็นตำแหน่งแห่งจอมสุภาตุลาการ, เราจึงวิงวอนเพียงชั้นเสนต์ให้ช่วยตามเราประสงค์. เราข้อมทราบดีแล้วว่า พระเจ้าทรงพระมหาทวยธิคุณ^(๓) เหลือที่จะหาคำนวณเปรียบเทียบ, ดังนั้นก็จริง แต่เราไม่สามารถเข้าถึงพระองค์ท่านได้, ฉะนั้น บางทีเราจึงหาสื่อหรือนายนำให้ช่วยเราในเรื่อง

(๑) The saints. (๒) ตามศาสนลักษณ์ฝ่ายคริสเตียนนิยาย.

(๓) ดุทสมนตรี หน้า ๑๓๔.

ต่าง ๆ. สือหรือนายน่านนั้นคือใคร? คือผู้ที่ถูกสาปแช่งหน้าพระจ้าวไม่ได้ชั่ววันวันคร รู้เหตุการณ์ได้ดี ๆ รู้น้ำใสใจจริงของผู้วิงวอนโดยต้องแท้ มิใช่จะไม่รู้ รู้จนความประสงค์ของผู้ที่น้อมกายเข้ามางอข้อความช่วยเหลือ สดับครบฟังผู้มาวิงวอน ด้วยท่วงที่ราวจะว่าเป็นเสน่ห์ผู้วิเศษอะไรคนหนึ่ง. เรื่องราวทั้งนี้จะตีแผ่ให้ ท่านเห็นอย่างแจ่มแจ้งในคดีนิยายที่จะนำมาเล่าต่อไป. ข้าพเจ้าขอกล่าวซ้ำอีกทีหนึ่งว่า อย่างแจ่มแจ้ง! ทั้งนี้จะได้เป็นไปด้วยอนุภาพแห่งพระจ้าวบันดานหามิได้ ที่แท้เป็นไปด้วยอำนาจแห่งมนุษย์ปลุชนเราเอง.

ในประเทศฝรั่งเศสสภาพบรมชอ มุเคียค^(๑) เป็นพ่อค้ามั่งมีมาก จนได้ยกย่องเป็นผู้นำบันดาศึกติดตามเด็จจ้าวชาติต์ แดกแดน็ด^(๒) พระอนุชาพระเจ้ากรุงฝรั่งเศสไปยังประเทศ ตัสกันนิ^(๓). การที่ชาติต์ เด็จจ้าวไปสู่ประเทศนี้ โดยความยุยงตั้งเด็ริมของโป๊ป บอนิฟาศ^(๔) นาย มุเคียค เห็นการค้าขายของตนยุ่งยาก, อันเป็นธรรมดาคนทำหัตถกรรม

(๑) Musciat. (๒) Charles, surnamed Lackland.

(๓) Tuscany. (๔) Pope Boniface.

พหุชยการย้อมมีความยุ่ง ๆ ยาก ๆ เช่นนั้น, อีก
 ประการ ๑ เห็นว่าไม่สามารถชำระต่างความ
 ยุ่งยากนั้นได้ในเร็ววัน, เมื่อคิดคกตงแต่ว่าจะจ้าง
 คนรอมมาช่วยจัดการแทนในเรื่องค้าขายให้หาย
 คน ก็คิดตายความวิตกไปส่วน ๑; แต่ยังมีวิตก
 อีกข้อ ๑ ด้วยเรื่องหนังสือเกี่ยวค่างกันหยู่ที่เมือง
 เบอรัคินดี (*). เหตุที่เขาตั้งเกศเห็นแล้วว่า คน
 จำพวกนั้นเป็นคนรอนในทางที่ผิด มีนิสัยทรามโพร่
 และทุจริตหากำบมิได้; ในชีวิตของเขา ๆ ยังมอง
 ไม่เห็นคนที่จะทรามเท่าจำพวกนั้น, เมื่อค่านงเรื่อง
 นหยู่ชานาน ก็วิตกชนโตความชขายคนหนังสือ
 จีอาบแปต์แดตโต ดา ปราโต (**) ซึ่งเคยไปมาหา
 สู่เขาที่บ้านในกรุงปารีส, เป็นคนเจ้าหน้าเจ้าตา
 รอบรู้การงารดี, ชาวฝรั่งเศสไม่ทราบชื่อตัวของ

(*) Burgundy. (**) Ciappelletto da Prato.

เขา ซึ่งว่า กาบเปเรตโต (*) พวกนี้เรียกว่า กาบ-
แป็ตโต โดยฟังไม่ดับเดยขนานนามเขาหย่างย่อๆ
ว่า จีอาแป็ตเตตโต หรืออีกนัยหนึ่งว่า ซาบเปอ-
เลต (*) , แปลว่า 'พวงมาลัย,' เป็นนามซึ่งคน
ทั้งหลายรู้จักมักคุ้นในเมืองนั้น.

นิสัยใจคอของคนนั้นเป็นดังนี้: อาชีวะ กิจ
การหาเลี้ยงชีพของเขา แต่งหนึ่งดีช้าย, ถ้า
หนึ่งดีช้อยของเขาไม่มีที่คิดครวญใด เขาออกจะรุดัก
ตอใจมากครวญนั้น, เป็นฉนวนเส่มอมา (ที่จริง
เรื่องแต่งของเขาไม่ได้ถูกถกข้อไร้นัก), พอใจเขียน
เรื่องให้เปล่าๆ โดยไม่เรียกร้องเอามูลค่า, ถ้ามี
ผู้คิดเขาในเชิงหนึ่งดีช้อย, เขาถือเอาเป็นรางวัลอันดี
ใจยิ่งกว่าได้เงินทองของมีราคาค่าจ้างหย่างงามๆ
ที่จะพึงได้; พอใจเป็นพยานเท็จทุกเมื่อ: โดยจะ
ถูกอ้างให้เป็นหรือห้ามได้ ก็พอใจเบิกความเท็จ

(*) Capperello. (**) Chappelet.

ในเชิงพยาน, ในประเทศฝรั่งเศส การเบิกความ
 จริงในฐานะแห่งพยาน เขาเอาเป็นข้อไม้ใจมาก.
 ส่วนคน ๆ นั้นซึ่งเป็นผู้ยึดในการกล่าวคำเท็จจวบ
 คาบปี เป็นต้องถูกอ้างอิง เป็นพยานทุกคดีไป,
 อาศรัยคำให้การของเขาให้ติดกตเมตขอไรอันหนึ่ง
 เด่มอ; อธิฐารมณที่ปลัดมอกเปรมใจของเขาอย่าง
 ยิ่ง ก็คือเดยมเขาควายให้ชนกันหย่าง ๓, หาเรื่อง
 พิพาทให้เพื่อนหย่าง ๓, เพราะความแตกด้ามัคคีให้
 เกิดชนวางเพื่อนมนุษย์หย่าง ๓, และ ๆ ๓ ๆ ที่ชว
 ร้ายแก่นค้อแก่นพอได้เดยมกันโดยอเนกปริยาย; ถ้า
 ยิ่งเป็นไปได้ในวงกแห่งมิตรและเครือญาติของเขา
 ยิ่งเป็นที่พอใจมาก. ยิ่งก่อความยาก, เดริมความ
 เขย, เพิ่มความรยำให้เฟื่องฟู, บันเรื่องใหม่หนุง
 กงชันได้มากเพียงใด, ความพอใจของเขาก็มาก
 ชนตามส่วนเพียงนั้น; เป็นคนที่ถูกใช้ไปทำการก่อน
 เพื่อน, เป็นผู้อัดำทำการก่อนเพื่อน, เป็นผู้ทำการ
 ควณำพกนาแรงของตนเอง, เป็นผู้ที่กล่าวคำแข่ง

คำปดรรพดั่งที่คักคดัดทธีในตักตย, พระจ้าวแตะ
 เสนคตงหตายเป็นคัน ถูกเซากันด้วยปฤษฎคัพทอัน
 ร้ายเดี่ยพอเรียวพอแรงการ; จะตันทนาปราไต้
 กะใครกดี เปนคตองเคิรคาถาด่าเซ่งเปนต่านำคตย
 ไป, เรองวคควาอารามไมได้กรายไปกับเซตักคกรัง,
 ซ้ำด่าบ่าบมตมรายนชวญของคบัง^(๑) ดั่งตักคญอน
 พระจ้าวของคริตคค่านิกชนไต้แบ่งภาคมาตถิตอย
 ชวกับกตปอนนคต ยงไซคชคชอนหาชนตมไต้,
 การคเคียนดั่งตามกคองไซถอยค่าแรงเพ่งไต้ ถอย

- (๑) The Holy Sacrament. ขนบบังบิสกิตหย่างบาง ขนาด
 โตะเท่าขนมผิงหรือเหรีชญาท มีรูปพระเซชูจ้าวในนัน.
 ตามศาสนลัทธิของโรมันคถลิกว่า สิ่งอันนี้แหละ เรือค
 ว่า คีล, พระจ้าวแบ่งภาคสภาวะรูปสภาวะธรรม มาสถิต
 หยุในแบ่งบัง; ผู้จะแก้นำปชำระมลทินแห่งกายวาจาใจ
 ก็ตองรับศีลคอกถันรูปศีล หรือกินศวีระรูปเลื้อดเนื้อ
 ของพระจ้าวเข้าไปในท้อง เปนเสรจกิจตามลัทธิธรรม
 ของโรมันคถลิก. แก้วความคล้ายไสยศาสตร์ที่กล่าวด้วย
 พิธีกินบัญจควีในภาคผนวกแห่งนิบาตเบงคลีน่า ๔๑๖.

คำเหล่านั้นได้^๕ เขาได้นำเอา^{๕๐} มาจากทางจนเต็มพม
 ค่อดัภาวะรปที่^๑ ค่กคต^๑ ธิในคำ^๑ ดนา มี^๑ พระเจ้า^๑ และ
 บันดา^๑ เด่น^๑ ค่ ทก^๑ ต่า^๑ แด^๑ เป^๑ น^๑ ต^๑ น ; เขา^๑ เป็น^๑ คน^๑ ชอบ^๑ หา
 กิ^๑ น^๑ ตาม^๑ ถิ^๑ น^๑ ท^๑ ขา^๑ ย^๑ เ^๑ ร^๑ อ^๑ ง^๑ ค^๑ อ^๑ ง^๑ ของ^๑ เม^๑ าม^๑ ข^๑ าว^๑ — ก^๑ บ^๑ —
 แ^๑ และ^๑ ของ^๑ แ^๑ ก^๑ ด้^๑ ม^๑ เป^๑ น^๑ อ^๑ จ^๑ ิ^๑ น , ก^๑ ต^๑ าว^๑ ค^๑ ือ , เ^๑ ค^๑ ย^๑ ข^๑ ิ^๑ น^๑ ค^๑ ือ
 ก^๑ าร^๑ เ^๑ ร^๑ ิ^๑ น^๑ ก^๑ ร^๑ าย^๑ ต^๑ าม^๑ อ^๑ น^๑ น^๑ — ต^๑ าว^๑ เ^๑ ร^๑ ิ^๑ น^๑ — ห^๑ ร^๑ ือ^๑ ส^๑ ุ^๑ ร^๑
 บ^๑ าน^๑ ม^๑ ข^๑ าว^๑ ค^๑ าร^๑ แ^๑ และ^๑ ต^๑ าม^๑ ส^๑ ุ^๑ ถ^๑ าน^๑ ท^๑ ม^๑ ช^๑ อย^๑ เ^๑ ย^๑ ง^๑ ไ^๑ ม^๑ ด้ ; ส^๑ ุ^๑ ค^๑ ิ^๑
 เขา^๑ ข^๑ ัง^๑ มา^๑ ก^๑ ร^๑ าว^๑ ก^๑ ะ^๑ ค^๑ ุ^๑ น^๑ ก^๑ ข^๑ ัง^๑ ไ^๑ ม^๑ ค^๑ อย^๑ ด^๑ ำ^๑ ห^๑ ร^๑ ือ^๑ บ^๑ ย^๑ อย^๑ น^๑ ห^๑ ม^๑ น^๑
 น^๑ น^๑ ; แ^๑ ด้^๑ ส^๑ ุ^๑ ว^๑ น^๑ ค^๑ ว^๑ าม^๑ ช^๑ าว^๑ ร^๑ าย^๑ ห^๑ ย^๑ ำ^๑ ง^๑ ฉ^๑ าว^๑ ฉ^๑ าว^๑ ก^๑ ร^๑ ร^๑ วั^๑ ของ^๑
 เขา^๑ ไ^๑ ม^๑ มี^๑ ไ^๑ ก^๑ ะ^๑ แ^๑ ด้^๑ น^๑ ถ^๑ อย^๑ บ^๑ าท^๑ ว^๑ ร^๑ าย^๑ เ^๑ ห^๑ ือ^๑ น^๑ คน^๑
 ใ^๑ น^๑ เ^๑ ค^๑ . เขา^๑ พ^๑ อย^๑ ใจ^๑ ใน^๑ ก^๑ าร^๑ ด้^๑ ก^๑ ด้^๑ ว^๑ ง^๑ เ^๑ ด้^๑ ม^๑ อย^๑ ด^๑ ้วย^๑ ฝ^๑ ู^๑ ม^๑ ;
 ศ^๑ รั^๑ ท^๑ ข^๑ าว^๑ พ^๑ อย^๑ ใจ^๑ ใน^๑ ก^๑ าร^๑ ท^๑ ำ^๑ บ^๑ ุ^๑ ญ^๑ ใ^๑ ห^๑ าน^๑ , เป^๑ น^๑ น^๑ ก^๑ เ^๑ ด^๑ ง^๑
 ส^๑ ุ^๑ ร^๑ าว^๑ — ต^๑ ิม^๑ จ^๑ ุ^๑ ด้^๑ ก^๑ ัง^๑ ท^๑ ำ^๑ ห^๑ ำ^๑ ร^๑ าว^๑ ท^๑ ร^๑ ุ^๑ ด^๑ โ^๑ ทร^๑ ม , ช^๑ อย^๑ เ^๑ ด้^๑ น^๑ ก^๑ าร^๑
 พ^๑ น^๑ น^๑ — ไ^๑ ด้^๑ ก^๑ เ^๑ ำ^๑ ป^๑ ต^๑ อย^๑ ม^๑ เ^๑ ด้^๑ ม^๑ อย^๑ , ร^๑ ว^๑ ม^๑ ค^๑ ว^๑ าม^๑ ถ^๑ ก^๑ เ^๑ ร^๑ ือ^๑
 น^๑ ิ^๑ ต^๑ ิ^๑ ย^๑ ใจ^๑ ค^๑ อย^๑ ของ^๑ คน^๑ น^๑ ม^๑ ว^๑ ำ^๑ — ผู้^๑ ท^๑ ะ^๑ ก^๑ อย^๑ ท^๑ ค^๑ ุ^๑ ด้^๑ เ^๑ ด้^๑ ม^๑ อย^๑ เขา^๑
 ย^๑ ัง^๑ ไ^๑ ด้^๑ ป^๑ ระ^๑ ค^๑ ิ^๑ ต^๑ น^๑ ธิ^๑ ใน^๑ โ^๑ ด^๑ ก^๑ น^๑ . แ^๑ ด้^๑ ก^๑ ัง^๑ เ^๑ ำ^๑ เขา^๑ ะ^๑ ช^๑ าว^๑ ข^๑ ำ^๑
 ด้^๑ ก^๑ ป^๑ าน^๑ ไ^๑ ร^๑ ุ^๑ ด้^๑ ย^๑ ัง^๑ ท^๑ ร^๑ ง^๑ ค^๑ ุ^๑ ห^๑ ุ^๑ ใ^๑ ด้^๑ ช^๑ าว^๑ ก^๑ าว^๑ น^๑ าน^๑ , ท^๑ ง^๑ น^๑

เพราะ มุเคียต คุ่มครองประดุจฉากซึ่งกั้นตัวเขาหยา
 ผู้ทโกรธแค้นแค้นโกรธจะตงโทษเดี่ยบ้างก็ไม่กล้า
 ด้วยเกรงใจ มุเคียต เป็นข้อใหญ่, แม้แต่โรงศาล
 ซึ่งเขาได้ทำความยุ่งยากมาให้ทุกวันนี้ยังด้อยกเว้น
 อภัยเดี่ยคนหนึ่ง; แปลว่า—คน ๆ นั้นเป็นบ่าวเก่า
 ของ มุเคียต.

ครั้น มุเคียต รุดกชนใต้ ด้วยเบ้นคนทมกคน
 ก้นมานาน รอบรัการังารคิปาฐะ (*) ทงรอกกร
 ใจก้นด้วยตงน ก็คกตงว่า คนชนคินเหตจะ
 เหมาะกับนิตย ของคนจำพวก แปลเหตยมแปลคม
 ที่ตัวเขาจะตมาคมทำการค้าขายด้วยค่อไป, จึงไซ
 ให้คนไบนานไปตามตัวมา, กต่าววาจาปราได้:
 “นี่แน่, นาย ซาปเปอเดต, แกกรหยาแต่้วว่าฉิน
 ก่าตงเตรียมการจะไปจากเมืองนี้, และฉินมกจ

(*) เจริงอรรดไนนิยายเบงคลี หน้า ๑๕๒.

เกยของหยูกกับพอกาเมือง เบอริคนดี เรื่องเงิน ๆ
ทอง ๆ ที่จะต้องส่งต่างให้เสร็จ. พวกพาณิชย์เหล่า
นั้นแต่ตะคนตัวนมักดเมดในเชิง โกงแตะบิต. ฉันท
ไม่เห็นใคร ที่จะสามารถรับธุระใน เรื่องนี้ ได้ดี นอก
จากแก. แกมีเวตาว่างมาก, ถ้าแกรับภาระเรื่อง
นี้ได้; ฉันทจะจัดการใหม่หนึ่งต่อจากผู้ใหญ่ในราช
สำนักไปฝากฝังแกต่อผู้ใหญ่ใน เมืองที่จะใช้แกไป,
แกจะไปจัดการได้ คั้นมา มากน้อยเท่าไร, ฉันทจะ
แบ่งส่วนให้แกอย่างพอใจ."

ซาปเปอเตต์ เห็นว่าตัวของคนออกจะยุ่งยาก
ลำบากหยุ่ง และรู้สึกว่่าเมื่อนายผู้เป็นทพงของคนที่
ไปเสีย จะได้รับความลำบากยิ่งขึ้น ก็พัต้นบอก
เตมใจโดยไม่ต้องใช้ความคิดให้รอบคอบ.

นายแต่ละบ่างทำคำมั่นสัญญากัน. นาย มเคี้ยค
ทำหนังสือตั้งแต่งมอบหน้าที่ให้ ซาปเปอเตต์, และ
ไปขอหนังสือฝากเนื้อฝากตัวจาก ท่านผู้ใหญ่ มา
มอบให้ตามที่ได้สัญญาไว้.

ชาติเปอเตศ ออกเคิรทาง ไปหย่นะเมือง
 เบอริคนัด, เปนคนแปดกบ้านเมืองไป ก็พยายาม
 ทำการในหน้าที่ผู้จัดการโดยสุจริต รักษาอาชีพ
 กิริยาเรียบร้อยจนตลอดเวลาในหน้าที่นั้น, เท่ากับ
 เกิดใหม่อีกคนหนึ่ง ตรงกันข้ามกับความประพฤติ
 ที่ได้เป็นมาแต่ในหนหลัง. เขาได้พำนักอาศัยรัย
 หยู่กับต้องพี่น้องซึ่งทำหน้าที่ให้คนกิน เรียกว่า
 ดอกเบยหย่างรุนแรงเป็นอาชวะ. พี่น้องทั้งสองนั้น
 ตอนรบแดงดเป็นอนัต ทงนเพราะเห็นแก่ มุเคียด.
 ครน ชาติเปอเตศ บัวยไซตง; ก็จัดหาแพทย์มา
 รักษาพยาบาล, จัดคนไว้ให้คอยประคองรับใช้,
 ดั่งใดจะนำความสุขกายมาให้ ใน การหยู่การกิน
 ต้องพี่น้องก็จัดสรรให้ทุกหย่าง จะว่างเว้นดั่งใด
 ดั่งหนึ่งหามิได้, แต่ก็ไม่ดำเรจมด เพราะว่าคน
 ดำคิณคนนี้ มีอายุมากแล้ว เคยกินหยู่หัดบนอน
 ไม่เป็นหัดกแห่งแห่งเดียวเหมือนเราท่าน; แพทย์
 ทัมาพยาบาลเห็นอาการทรุดหนักตงทุกวันที่พากัน

ปดงว่า เหนจะไม่เป้นควเดี่ยจริงในครงนี้. ต้อง
พ้องผเเจงของบ้านก็พดอยเป้นทกชใจ.

วันหนงต้องพ้องชงหยโกตห้องทีเชานอนบ้วย
ต่นทนากันถึงเรองควมบ้วยไซ้ของเชา: "เราจะ
ทำหยังไรดีกับไอคนนี้? เราต้องพ้องมีภาระอัน
ใหญ่ในล่งควมเชา, ถ้าจะขับไต่ให้ไปเดี่ยจากบ้าน,
ก็จะมีชอครหานินทา; คนทงหตายจะพากันเหนว
เราไม่มีควมคิด. เมื่อแรกเชามา คนทงหตาย
เหนเราค่อนรับขับไล่ให้เอาศรัยหยไบนบ้าน เปน
ชระการหยการกนคตอดจนหยกยาคิปาฐะ, ครน
มาเหนเราขับไล่เขาเดี่ยในขณะทีรอเรหยังเด้ว โดย
หาชอเคองแค้นมิได้ จะเหนวเราชาดเมคตะจิตต์
มิตรใจในเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน. อีกประการ ๑
คนๆนี้เคยเป้นคนทรามมาแต่ไหนแต่ไร เชื่อวเขา
คงจะไม่แก้บาปหรือสารพาบรับผิดในควมประ-
พฤติทีเป้นไปเด้วแต่หนหงดี และคงจะไม่รับคึด
ควมค้ำถ่นดทช, ถ้าหากวเขาถ่มคายตงไม่ได้แก้

บาปวิบัติตั้งแต่ก่อน; วัดไหนก็ไม่ยอมวิบัติของเขา
 เขาไว้, มิฉะนั้นข้าพเจ้าไปนั่งเสียดูกระจกคูนัก
 ตัว ๓ หรือ? หรือแม่ข้าจะแก้บาปแต่ละวิบัติตาม
 จารีตวิบัติต่าง, บาปกรรมของเขาเหลือประ-
 มาณ พระอาจารย์บาดหลวงรูปใดจะไปรดบาป
 ของเขาได้เห็นไหม, เป็นดังนี้แล้ว ก็ยังต้องเขา
 ทรากศพของเขาทางตรงตรงคแห่งใดแห่งหนึ่งไป
 หย่อนเอง, ถ้าเป็นดังนี้ คนในเมืองนี้ ซึ่งเห็นว่า
 เราทำไม่งามเลย, จะเพี้ยเอาเราทุกวัน จะพากันก่อ
 การประทุษร้ายให้ โทษ และอูทโทษในที่ประชุมชน,
 เขาทุกคนจะไม่ดีมาคม กับเราชาว ตอมบาร์ด (*)
 ดังเขาเป็นคนใจทมิฬเห็นชาติอูบาทวิเคมทั, พระ
 คำสั่งว่าวิบัติก็ไม่ยินยอมเราเข้าในทรวงอก, คณะ
 ศราพกจะเด้แต่รังคังว่า เพื่อดะครบเอา โภคาของ
 เราแล้วจะบ้ายร้ายให้เรา ยกเขาชอนชนเซตเป็นเหตุ

(*) Lombards.

ซุซุทายณะ เมื่อกระหนกก็เป็นอันว่า อไร ๆ มันเดว
สำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าหากว่าเขาตายลงในบัดนี้”

ซาปเปอเตค ได้ยินถ้อยคำสั้นทนานตัดออกเรื่อง
ซึ่งตามธรรมดาคนไข่มุกมีใครตประสาทไว, ร้อง
ออกไปเป็นคำเชิญให้สองพี่น้องเข้าไปหา แล้วพูด
“ฉันหยากจะให้ท่านทั้งสองทราบ ว่า ท่านไม่ควร
กินแห้งแคงใจหรือกตวภยที่จะมีแก่ตัวท่านเอง
ด้วยเรื่องฉัน, ท่านพูดกับฉันได้ ยินแล้ว และเชื่อ
ว่าจะเป็นไปหย่างท่านว่า, ถ้าดมเหตุดมผลดัง
ความคาดหมายของท่าน ก็อาจเป็นได้. แต่ฉันจะ
เอาใจได้ในเรื่องนี้ ให้มันเป็นไปเสียหย่างอื่น. ใน
ชีวิตของฉัน ๆ ประพฤคณิต กระทำความชั่วร้าย
มากกว่ามากเหลือต้นคณนา โดยจะรวมเค็ชบาป
แม้แต่อีกหย่าง ๓ เข้าไปในจำนวนบาปกรรมที่ได้
สร้างไว้เดิม ก็ไม่ทำให้จำนวนบาปกรรมนั้นมาก
ออกไปกว่าเดิม เพราะจำนวนมันเบียมเหลืออวิษยท
จะเล็ริมเพิ่มบวกรุดอกแล้ว, เพราะเหตุนี้ ขอท่านจง

ไปอาราธนาพระชัณฑ์คือบาดหลวง ที่มีอาวุโสและ ศรัทธาแก่กล้ามาให้ฉันตั้งรูปหนึ่ง บางทีจะพอหา ได้บ้าง, ฉันจะเอาใจใส่ในเรื่องกิจการของท่าน และของฉันด้วย จะช่วยให้ฉันนึก."

ต้องพึงมองเห็นว่า การเพียงนี้ไม่ลำบากนัก ก็ตรงไปอาราธนาแห่งหนึ่ง แสดงความประสงค์ให้ บาดหลวงทราบ ขออาราธนาบาดหลวงรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นหัวหน้าในวัด และตั้งพักในศาลาณิก เป็น ผู้ศรัทธาในคริสต์ในกมดลันดาน ให้ไปทำการ ไปรดบาปชาว ตอมบาร์ด ซึ่งใช้หนักพักใหญ่อยู่ใน บ้านของเขา.

ครานั้น ท่านพระครูชราาร่างรูปหนึ่ง ทึ่งกันว่า ท่านคงแก่เรียนและเนาในทางวิศุทธันดาน ชาว บ้านรานถนทวเมืองเดองดอมนบถอมมาก ได้ถูก อาราธนาในกัารัน เธอออกจากกุฎิ คอนแวนท์^(๑)

(๑) A Convent.

คมต้องพ้องไปยังบ้าน เมื่อเข้าไปในห้องที่คน
ใช้อาศัยหุ้ย เธอก็ชุดตัวตงนั่งข้างเตียง สวด
มนตร์ตนใจให้สุดสักครู่ แล้วตงตนซักถามคนใช้:
“ตั้งแต่ได้ทำการแก้บาปชำระพบบคนในหนหลังครั้ง
ที่ถัดมาจนบัดนี้ เป็นเวตาช้านานเท่าไร?”

ฝ่ายชายเปลือย ซึ่งไม่เคยรู้จักแก้บาปเคย
ตอบ “ข้าแต่พ่อผู้ศักดิ์สิทธิ์, ข้าพเจ้าแก้บาป
ตั้งปีตาหะตะครึ่งหย่างน้อย และบางทีกมากกว่า ๑
ครึ่ง. แต่จริงหุ้ย ตั้งแต่ข้าพเจ้าป่วยไข้ได้ทุก
ตั้งครึ่งน ทุกขเวทนาของข้าพเจ้ามันมากหนักหนา
ถึงกับทำสติให้เค็ดมไปว่า ยังไม่เคยได้แก้บาป
เคย.”

ท่านบาดหลวง— “จะเป็นไรไป, ลูกเอ๋ย ลูก,
เจ้าควรแก้บาปเต็มอ ๆ. พ่อเห็นว่า เจ้าก็เคย
แก้บาปหุ้ยเนื่องนคย. พ่อจะฟังเจ้าแจงตั้งถถวน
กระบวรบาปกิด, หรือซักถามเจ้ากิด, คงไม่เป็น
การยากลำบากแก่ตัวชของพ่อ?”

ซาปเปอเต็ค— “ข้าแต่พ่อผู้เจริญ, ศุภพขอ
 หย่าว่าหย่างนนช. ข้าพเจ้าไม่เคยแก้บาปบ่อยเลย,
 แต่เคยได้แจงกรรมทุกเรื่องเนื่องนิตย์ เมื่อ
 ข้าพเจ้ารดกถึงมณฑลมาทุก ๆ คราว นับแต่วันเกิด
 เป็นต้นมา, เพราะเหตุนี้ ข้าพเจ้าขอวิงวอนคุณพ่อ:
 จงช่วยซักไซ้ ได้เจงกรรมที่แต่่นรยาค่าง ๆ ของ
 ข้าพเจ้า, เขาเห็นว่าข้าพเจ้ายังไม่ได้เคยแก้บาป
 กับเขาเลย; และขอหย่าได้เห็นแก่อาการของ
 ข้าพเจ้าซึ่งทรุดโทรมหยเคยจนเลย, เพราะเหตุว่า
 ข้าพเจ้า หยาก บังคับ ตั้งชาร ร่างกาย มาก ยิ่ง กว่า
 ปต้อยกายใจให้เพ็ดนหฺยในสัถย์เดีย, ไม่หยาก
 จะให้ดวงจิตต์ของข้าพเจ้าแบกเอาบาปเอกรรม
 ไป ซึ่งพระเจ้าของเราทงหตายได้ทรงดตะเถอด
 เนื้อเปนพตไนทจะช่วยโลกให้ข้ามโสมดงดาร์.”

ท่านบาดหลวงเฒ่าตายใจในถ้อยคำดวงนของ
 ซापเปอเต็ค ที่แต่ดง ดงเอาว่าเป็นหตักฐาน
 องคพยานให้เห็นว่าใจของคนไซนหมอมไปในทาง

ที่ชอบ พอที่จะประกาศความเต็มใจในวิริยคุณ
 วิมุติผลของคน ๆ นี้ ให้บัณฑิตคริสตศาสนิกชนใน
 เมืองนนทบุรีทั่วกัน, ท่านจึงถามต่อไป: “ได้เคย
 วรรตสังวาสอันเปนดังไม่พอพระฤทัยแห่งพระเจ้า
 บ้างหรือเปล่า?”

ซาปเปอเตต์ ถอนใจใหญ่แล้วตอบ “ข้าพเจ้านึก
 ขวยใจที่จะกล่าวความจริง ด้วยเกรงว่าจะเต็ม
 เต็มธรรมของข้าพเจ้าที่ได้คุยไว้อย่างเด็ด.”

ขาดหุดวง— “จงบอกออกมาด้วยความ
 อิงอาจ, เพราะเหตุว่า ไม่มีภัยในการกล่าวจริง
 ึ่งในเวลาดึกและเวลาอื่นทุกเมื่อ.”

ซาปเปอเตต์ ตอบ “เมื่อท่านโอวาทจงใจให้
 ข้าพเจ้ากล้าแสดงกรณ, ข้าพเจ้าก็จะแสดงความ
 จริง ว่าข้างอกุศลกรรมอันตามกต่าง ๆ แล้ว
 ข้าพเจ้าเป็นวิริยคุณไม่มีมตทินใดคนหนึ่ง นับแต่
 วันเกิดเป็นต้นมาเทียว.”

บาดหลวง— “เออ! หย่างั้นซ้ดุก, ซุพร
 ของพระจงมีแกควเจ้าเถิด, เจ้าเป็นคนดี—ประ-
 พุคิต์ประพุคิต์ชอบแคว, แควซอนเจ้ามทางดีทาง
 กุศตประจักษจริงขังกว่าเรา, แควมีซ้องที่จะได้
 ไปตุงกว่าเราได้หลายประการ, แคว เจ้าเคยไดภ
 อาหารการกินบ้างไหม?”

ซาบเปอเตค ตอบด้วยเสียงครวญคราง : “เคย
 มาหลายครั้ง นอกจากการถือศีลตมาทานเอกา(๑)
 ในการกิน ตามที่ตบรุษมศรัทธาเขาทำกัน,
 ซาฟเจ้าฝึกคนจนเคยในเรือน ประพุคิต์จนชิน
 เป็นนิสัย, ในตปตาหะ ๑ วัปประทานแควซนมขังกับ
 น้า ๓ วันในเทศกาดเข้าพรรษา(๒), บางที่ซาฟเจ้า
 กิตมหน้า ในเมื่อตวงมนตรเห็นอยมาหรือเมื่อถบ
 จากการเตีรจงกรมเป็นต้น, ซาฟเจ้าตมเตี้ยเตม

(๑) ออกจากคำว่า ‘เอกาสนะ,’ แปลว่า ‘กินมือเดียว.’

(๒) ในคณะโรมันนิกาย พุคว่า ‘เข้าเงือบ’ แทนว่ ‘เข้าพรรษา.’

รักราวกระจกแตกตั้งร่ากับตาขเมาตีมเหตาดนหน, บาง
 ทกนกหยากกนยาดัดดี, เมือหยากขนมมาควรว
 ไต ทำให้กินขนมบั้งเปต่า ๆ ได้มาก ๆ—มากกว่า
 ที่คนมีความหิวหย่างธรรมดาจะกินได้, ซำพเจ้า
 เว้นการอดอาหารในการกศตไม่ค้อยจะได๊ เปน
 บางครั้งดังน."

ขาดหวดง— "ตลกเอย, มตทินหรืออาบค
 จำพวกนมมันเปนบาปเดกนอยเท่านั้น, พ่อไม่หยาก
 ให้เจ้าเอาอารมณไปยึดเหนียวหยในข้อ หยมหยม
 เหล่าน โดยไม่จำเป็น. มนษยทกรปทุกนาม
 เมือพนเวดาทถือเอกาแตวหย่าง ๑ เมือเห็นอยมา
 หย่าง ๑ ย่อมหิวใจจิตใจจ้อ มักจะด้อยเดี่ยเดม
 ทั้งชาว และน้า, แตจะมักจะกินได้ในเวดาเช่นน
 ดวย."

ซาบเปอเดค พุด "คุณพ่อ ครับ, ขอเดี่ยที่เถอะ
 ครับ, ขอหย่าได้มาเด้าไ้เรื่องกรกนเพื่อเอา
 ออกเอาใจซำพเจ้าเดย, มันไ้กอดจากประโยชนที่จจะ

เกิดทางใจ ท่านก็ยอมทราบหย้แล้วว่า ข้าพเจ้า คงไม่เซตากับไม่รู้ว่่าอะไร ๆ ที่เป็นทางธรรม จะ ต้องทำด้วยน้ำได้ใจจริง และความเต็มได้. หา ไม่ก็ได้ชื่อว่าบาป."

บาดหดวง— "เจ้ามีความเห็นเช่นนั้น พ่อ ยินดีนัก, และพ่อชมเชยความวิคฤทธิของเจ้าหย่าง มาก ๆ. แต่จึงบอกให้พ่อรับว่า เจ้าเคยได้ ประมาทพลาดพดงในเรื่อง โศภเจตนา: ปราณ ี่เชื่อมเขาเกินควรกิด, หรืออำพรางเขาดังซึ่งไม่ ี่ไซ้ของคนใดกิด, กุกรรมเช่นนั้นเคยได้กระทำบาง หรือไม่?"

ซาปเปอเตค คอบ "ข้าพเจ้าไม่หยากให้คุณ พ่อนกถงเรื่องนเดย, ทงนักเพราะคุณพ่อเห็น ข้าพเจ้ามาอาครัยหย้ในบ้านของ กะดีอเงินทอง — เรียกธองเอาดอกเบยแกตกหันแรงเกินควร— ข้าพ เจ้าไม่เกยวกับเขาในเรื่องน ข้าพเจ้ามาในคราวน กี่เพอจะชก ชวนให้เพื่อนเด็กการทที่ไม่เปนดัมมา

ข้าชู้วะอันนเดียว, และเชื่อว่า ถ้าพระเจ้าไม่ยังโรคภัยให้บังเกิดแก่ข้าพเจ้าเช่นนี้แล้ว การชู้กชวณของข้าพเจ้าคงดำเรจ. บิดาของข้าพเจ้าได้ยกทรัพย์สินสมบัติมากมายให้ข้าพเจ้า. และข้าพเจ้าได้เอาทรัพย์สินนั้นออกแจกจ่ายใช้ทำประโยชน์ในการกุศลเป็นอันมาก ที่เหลือจากการดำรงกศตก็ได้เป็นทุนค้าขายหาเลี้ยงชีพมาจนทุกวันนี้. ผลที่ได้จากการค้าขายนี้ ข้าพเจ้าตั้งใจหย้เสมอว่าจะบำเพญเป็นทานมัย ในการบำรุงยาจกอนิพกในพระคำัดนา, ข้าพเจ้าบอกไม่ได้แน่นอนว่า — ไม่เคยมีโศภจิตต์เดียวเลย; บอกได้แต่ว่า—ที่โศภหยากมักได้มามากน้อยเท่าไร เคยให้เป็นทานแก่คนเขญใจเดียวกึ่งหนึ่ง, อีกกึ่งหนึ่งนรรักษาไว้ ใช้จ่ายด้วณตัวที่จำเป็นค้องใช้, ด้วยผตานิคังด้น ข้าพเจ้าจึงทำมาค้าขายเจริญเห็นประจักษ์แก่ตาโลก.”

พระอาจารย์ผู้โปรดบาปจึงว่า “เจ้าประพฤติชอบแล้ว, แต่เจ้าไม่เคยบันดานโทษะบ้างเป็นบาง

เมื่อบางครั้งหรือ?”

ซาปเปอเตต์ ผู้กตัญญูใจตอบ “ข้าพเจ้าเคยมี
โทษะบ่อย ๆ แต่ใครเลยจะรังับได้ เมื่อมาแต่เห็น
ความทรมานของมนุษย์ทุกวันนี้ ไม่มีศักดิ์ไม่มีดัตย์,
ตำรวจจะทรพดเป็นคอนันธพาด, มด่างผตัญพระ
วินัยแห่งพระเจ้าว, ไม่ชนพองดยองเกด้าเกรง
อุบ้ทวะภยในเอือมท่ท่านจะ บันตานิให้ มีมา ถึงตัว.
ข้าพเจ้าหยากจะไปเดี่ยวจาก โดกันในวันในพรุ่ง ไม่
หมายมุ่งขอพบขอเห็นบันตาด้าวหนุ่มที่ก้าดงชุ่มมัน
พากันพัวพันหยุ่งในความพุม, หตงด้วยหตงงามใน
รูปเดี่ยวกตันธ, ศบถแต่จ้กัทวนศบถแต่, เขา
โภชนาการทงหตยต่างบ้านของคน, วัตวาอาราม
มิได้ตั้งใจที่จะไป, พากันหตงในทางโดกเบน
อารมณ ก้อนที่จะบำเพญคนให้ค้ำเนิรไปในมารคา
ของพระเจ้าว.”

บาดหตวง— “ตูกเฮย, โทษะจริตในทนมัน
ก็ควรหยุ่ง, พ่อจะไม่ปรับปรุงดงโทษเจ้าในเรื่องน.

แต่โทษแก่กตมาแขก ซึ่งจะมีเป็นบางเมื่อบาง
คราวถึงกับบันดาลให้เจ้ากระทำการมนุษยชาติบ้าง
ไว้ด้วยคำดำนนวนทรค้ายุคนบ้าง, หรือถึงกับมุ่ง
ร้ายหมายขวิญใคร ๆ เช่นที่เคยมีบ้างไหม?”

ซาปเปอเด็ค คอบ “พอโทษ ๆ! คุณพ่อ, คุณ
พ่อเป็นสงฆ์สมณะศักดิ์ที่รูปหนึ่ง, ทำไมคุณพ่อ
มากด่าเช่นนี้? คุณพ่อคิดว่าข้าพเจ้าใจคอถึง
กับหย่างนั้นเทียวหรือ? แต่คิดว่าถ้างหย่างนั้น
แล้วพระเจ้าท่านจะไว้ชีวิตข้าพเจ้าหรือ? กุกรรม
เหต่านเป็นอากาของโจรแต่ละคนร้ายทวไป, ซึ่ง
ข้าพเจ้าเห็นแล้วจะไม่กรุณา ทำอุเบกษาเสียไม่ได้,
จำต้องวิงวอนพระเจ้าช่วยบันดาลให้เขากลับใจ
เสียใหม่.”

บาดหิดวงเต่าผู้อาร์จึงมีสุนทรวาจา: “ตูกเฮ้ย,
พระเจ้าก็ให้พรเจ้าอีกนั้นแหละ, แต่เจ้า—การ
ทวนศบถ, พุดปลดให้ร้าย, หรือดักทรพัยของท่าน
มาเป็นของตน—ไม่เคยบ้างหรือ?”

ซาปเปอเต็ค คอบ “ข้าแต่พ่อผู้ควรเคารพ,
 ข้าพเจ้าต้องตำราพบรับผิดชอบว่า—เคย, ข้าพเจ้าเคย
 ก่อตัวร้ายให้โทษและนิทานผู้อื่น; เพราะเหตุว่า
 ครองหนง เพื่อนบ้านข้าพเจ้ารัตแต่ภรรยา
 โดยหาเหตุข่มได้. ข้าพเจ้าก็นำเรื่องไปแจ้งแก่
 บิดามารดาของหญิงนั้นว่า ด่ามของหัตถ์เป็นคน
 ทราม, ข้าพเจ้ามีความด่ามเพชหัตถ์คนเดียวเคม
 ประดา สู้แต่ด่ามเมามาแล้วเป็นต้องถูกด่า
 กระทำร้ายเต็มมือ.”

บาดหดวง ชักค้อไป “เออ, เจ้าบอกกับพ่อ
 ว่า เจ้าเป็นพ่อค้าพาณิชย์; เจ้าไม่เคยขีตเคยขี้ดื้อต่อ
 ใครเข้าบ้างหรือ? คนทั่วไปย่อมจะมีกรรมเช่นนี้หยุ่ง
 บ้างเป็นธรรมดา.”

ซาปเปอเต็ค ตำราพบ “เป็นหย่างแน่แท้หิตะ
 คุณพ่อ, แต่ข้าพเจ้าต่อเขาคนเดียวเท่านั้น: จำได้
 ว่าเขานำเงินค่าเข้ามาไซ้ข้าพเจ้า ๆ เขาได้ถูงไม่ได้นับ
 เพราะเขอ ด่ามมานะ ของเพื่อน, พอถึงวันสิ้นเดือน

ข้าพเจ้าจึงได้นับดู มารว่าเพื่อนให้เกินมา ๔ แปนส์, ไม่รทจะไปตามหาเจ้าของณะคำบดไหน, ข้าพเจ้ารักษาไว้ได้มีหนึ่งโดยประมาณ แล้วให้เป็นทานแก่ยากคนหนึ่ง.”

บาดหดวง—“เพียงเท่านั้นไม่เป็นมุดค่าอะไร, และที่เจ้าได้บริจาคไปเดี่ยหย่างนั้น เป็นการชอบแล้ว.” ท่านบาดหดวงซักถามอะไรค้ออะไรไปอีก, ซาปเปอเตค ก็คอบในเชิงตำรพาททุกข้อ. และเมื่อท่านบาดหดวงเตรียมตงท่าจะรังบักกรรม, ซาปเปอเตค ก็แผดเดี่ยร้อง “โอ๊ย! ยังมีบาปกรรมอีก รายหนึ่งรุมรังครังใจข้าพเจ้าหยัง, ข้าพเจ้ายังไม่ไต่แกแก่คุณพ่อ.”

บาดหดวงถาม “กรรมอะไร?”

ซาปเปอเตค—“ข้าพเจ้ารดกชนมาไดว่า ครังหนึ่งเปน ฮ้อติเต—วันหยุดกระทำกิจ, ข้าพเจ้าใช้ทาด์บ่าวต่างบ้าน, วันนั้นประจวบกับวันพระ (คือวันอาทิตย์), ข้าพเจ้าไม่ได้คิดเห็นแก่วันซึ่ง

ต้องห้ามคามวินัย.”

บาดหตวง— “มันเป็นการหุยมหุยมิทรอก,
ถูก.”

ชาปเปอเตค้ พดตวงเข้าไ้ “คุณพ่อทริก ครัว,
วันอาทิตย์ เป็นวันที่พระเจ้าวเรากดบพคนเป็นชน
มา เป็นวันควรถือควรบูชา, คุณพ่อว่าตั้งนั้น
ไม่ใช่หรือ?”

บาดหตวง— “ชอบแด้ว, แะยังมีอะไรอีก?”

ชาปเปอเตค้— “ยังมีอีกซี่, ครัว, ในชีวิต
ของข้าพเจ้า ๆ รดักชนได้ว ได้ถ่มหน้าตาย ซาก
เซพะในพระวิหาร.”

บาดหตวง ยมแด้วพด “ถูกเฮ้ย, ซ่อนั้นไม่
ต้องเอามาเป็นอารมณ์— เป็นช้อยกเว้นในพระ
วินัย, ใคร ๆ ก็ซากแะบ้วนกันทุกวัน.”

ชาปเปอเตค้— “ควรดิคุณพ่อในซื่อนั้น : ถ่ถาน
ถ่อนจะต้องรักษาให้ ถ่ถาดเท่าพระวิหารนั้นเป็นไม
มีแด้ว เพราะเป็นที่ถักการบูชา;” ยังได้ถ่าให้

บาดหลวงฟังค่อไปถึงเรื่องอะไรค่อไรอีกมาก ซึ่งมีความคต้ายคตังกัน แดวกั้มารยาร้องให้, เขาเป้นคนเจ้ามารยาในเร่องนหัยควย, ทำร้องคต้อ้นให้พิรพิไรไปราวกะว่าหัวใจจะปติคออกจากร่าง.

ท่านบาดหลวงถาม “มีเหตุอะไรหรือค?”

ซาปเปอเตค คอบ “บาปอีกข้อหนึ่งยังหตงเหตอหัย: บาปขอนซาพเจ้าจะจำไว้ ไม่แกกไม่คไ้, ความตอยกั้แแต่ชอยในทจะคองคารพาบ. คราบคไ้ซาพเจ้านกคองความชวร้ายขอนชนแแต่, ซาพเจ้ากั้ทุกขัใจร้องให้ หย่างทคณพ้อเหนหัยแแก่คาเวตาน, ซาพเจ้ากั้ริงใจว่าพระเจ้าวจะไมรับชมาโทษไปรดให้—ไม่ไปรดเป้นแน่อน.”

บาดหลวง— “เฮอ, เฮอว่าไป, ตุก, เจ้าว่าหย่างไร? พ้อชอบอกแแก่เจ้าให้เข้าใจว่า บาปกรรมอนคไ้ทมนุษย์คไ้หนึ่งคไ้ทาแแต่วคค, หรือทจะคไ้กั้ทำแแก่คไ้คไ้เป้นกรรมช้อใหญ่ของคณ คไ้หนึ่งคไ้, ถ้าคณ คไ้หนกคไ้ใจคไ้คไ้ เหมือนหย่างเจ้า, พระมหา

การุณิกโง่เจ้าจะโปรดยกเดี่ยวซึ่งบาปนั้น. พระทยา-
 ธิคุณของท่านจะหาตั้ง ขึ้นมาเปรียบปานกันเพนไม่
 มี. เวด่าไปทำการแก้บาป ด่ารพามผิดเดี่ยวแล้ว,
 ท่านก็โปรดรับบาปกรรมเหล่านั้นทุกข้อ. เจ้าจง
 บอกพ่อชี้ว่า มันเพนกรรมอะไร?”

ซาปเปอเตต์ คอบ “พุโ้, คุณพ่อ;” พุด
 แทนนแคว่นาคักไหดงอาบหนา, “บาปของ
 ซาปเจ้านั้นเพนความอบาทวข้อใหญ่. ซาปเจ้าเดี่ยว
 ใจแตะเชื่อว่าพระเจ้าจะไม่รับอัจฉยโทษ เว้นไว้
 แตะคุณพ่อจะช่วยซาปเจ้า ทางส่งคนนครัดนพระ
 หลุทยพระเจ้าให้คตายพิโรธ, นั้นแตะบางที่ท่าน
 จะรับษมาให้.”

บาดหดวงพุด “ถ้าตั้งนนั้น ก็บอกลเดี่ยวชี้, พ่อ
 จะช่วยวงวอนแทนเจ้า.”

ซาปเปอเตต์ ยังร้องให้ แตะไม่หยากจะบอก
 อไรหมด, ซ้างท่านบาดหดวงก็เต้าโตมด้วยคำ
 หวาน จะให้เขาگذบใจ; ในที่สุด เมื่ออ้อองเพน

เชิงพรางบาปหยู่ช้านาน, ซาบเปอเต็ค ก็ถอนใจ
ใหญ่แล้วพูด “เมื่อคุณพ่อให้คำมั่นสัญญาว่าจะ
ช่วยวิงวอนให้แล้ว, ข้าพเจ้าก็จะแจกบาปให้คุณ
พ่อฟัง คุณพ่อ ครับ, เมื่อข้าพเจ้ายังเปนเด็ก
หยู่, ข้าพเจ้าได้กล่าวคำด่าว่ามารดาของข้าพเจ้า
ครั้งหนึ่ง” พูดเท่านั้นแล้วก็คงคนท้อตใจเปน
หนักเปนหนา.

บาดหุดวงพูด “ตกเอ๋ย, เจ้าเห็นว่ากรรม
อันนั้นเปนบาปหนักหรือ? มนุษย์ทุกวงนดับปลดับ
มุดาด่าว่าพระเจ้าวหยู่เนอง ๆ, ถึงกระนั้นพระองค์
ก็งดโทษให้ ไม่ชดเคองเมื่อเขาถอบใจได้, และ
เจ้าคิดว่าตัวเจ้าจะไม่ได้รับความอดโทษเช่นเดียว
กันหรือ? จะร้องให้ไปไย? ไม่ต้องการ. แต่
เจ้าจงถือเอาเหตุชอนไว้เปนเครื่องทำให้ชอน ไม่มี
ทุกขโทมนัสอุปายาส เปนมนะติกาโรบายว่า ถึง
มือของเจ้า มีส่วนมึนหุ่ยในการตรึงพระคริสต์โต
เจ้าบนไม้กางเขนก็จริงแต่ แต่เจ้าก็ยังจะได้รับ

สมาธิจยโทษ เมื่อกตัญญูเห็นหาทางที่ชอบหยั่ง
เจ้าทำได้ในขณะนี้.”

ซาปเปอเต็คถาม “คุณพ่อจะว่าอย่างไร
ครับ, อไร! ข้าพเจ้าตำราที่รักที่บังเกิดเกล้า
—มารดาผู้หอมทองประคองตัวข้าพเจ้ามาเก้าเดือน
และเลี้ยงด้วยนมอันเป็นเลือดของท่านในทรวงอก,
ท่านให้กินนมด้วยรอยคร้งรอยครา, ไม่หตะ, บาป
อันหนักนกกหนักหนา, ข้าพเจ้าเห็นว่าต้องตายเป็น
แน่ ไม่มีทางที่จะเลี้ยงตัวได้, เว้นไว้แต่คำวิงวอน
ของคุณพ่อเท่านั้นจะบอังกินได้.”

ท่านบาดหลวง ครั้นได้สดับฟังคำดารพาบบาป
ของ ซาปเปอเต็ค จนสิ้นเชิงแล้วก็โปรดบาปและ
อวยพรให้, และคำนึงถึงถ้อยคำที่เขาได้กล่าวแล้ว
เข้าใจเขาเป็นความดีจริงทั้งนั้น, ก็ดำคัญใจว่าเขา
เป็นมนุษย์ผู้เกิดในทางศรัทธาจิตต์คนหนึ่ง, และ
จริงหุ้ย มาได้ยืนไต่ฟังจากผู้ใดจะตายเช่นนั้นแล้ว
ใครเล่าจะนึกว่าเรื่องมันตรงกันข้ามทั้งนั้น? แล้ว

ท่านขาดดวงจิ้งพุด “นั่นแน่, นาย ซาบเปอเต็ค,
 ด้วยบุญยานภาพของพระเจ้าช่วย เจ้าจะสิ้นในไม่
 ช้า; ถ้าหากว่าพระจำวมพระประดงค์จะรับเอาดวง
 จิตคือนบวิศุทธิ์ของเจ้าไปเสียในครึ่งนี้ ซึ่งสุดแต่
 ท่านจะโปรดแล้ว, พ่อหยากจะขออนุญาตต่อเจ้า
 —จะขอรับเอาศพของเจ้าไปทำการฝังไว้ ที่วัดของ
 เรา จะได้ไหม?”

ซาบเปอเต็ค ตอบ “ข้าพเจ้าไม่หยากให้ฝัง
 ด้ย, ๕๕ ทงนเพราะคุณพ่อได้ ให้ค่านันต์ญญาไว้ว่า
 จะส่งคนนครคนพระเจ้าให้ข้าพเจ้าหายเป็นปรกฤติ,
 กับเป็น การอุทิศ ส่วน บุญให้เมื่อ ข้าพเจ้าตายไป
 แล้วประการ ๑, อีกประการ ๑ ข้าพเจ้ามีความนับ
 ถือในบรรพชิตเพศของคุณพ่อเป็นอันมาก. เพราะ
 ฉนั้น เมื่อคุณพ่อกลับไปยังกุฎิแล้ว, ข้าพเจ้าไหว
 หตะ, ขอให้คุณพ่อช่วยเอาเป็นระ อัญเชิญพระ
 รูปที่แท้ของพระเจ้าของเรา ซึ่งได้ปลุกเสกที่ไพเราะ
 แทนตั้งการะไว้ ในวัดเมื่อเช้าวันนนี้แล้ว มาให้

ข้าพเจ้า, ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่สมควรก็จริง
 หย, แต่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ว่า ถ้าคุณพ่อโปรดแล้ว,
 จะรับศีลนถนเดยในครงน, แดวค่อไปก็จะได้ฟังคำ
 บอกลหนทางเพนที่ต็ด. เพราะฉนถ ถึงแม้อข้าพเจ้า
 เพนคนบาปมาชวชวต, ข้าพเจ้าก็จะตายไปหย่าง
 คริต์เดยนคนหน่ง.”

ท่าน โสด้แมน ยินตมาก บอกลกับ ซาบเปอเตค
 “พุดถก,” แดวให้คำมั่นถญญาว่าจะอญเชยญศต
 มาให้รับในวณนถ แดวก็ได้อญเชยญมา.

ฝ่ายพนของตองคนเจ้าชองบ้าน แดดงใจว่า
 นาย ซาบเปอเตค จะ กต่าวคำตวงโตก—ตวงเขา
 ทงตองพนของดวย ก็เขามาแอบฝ่าพงหยชางห้อง
 ๒๐ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐
 ๒๐ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐
 ได้ยนได้พงเรองที่เพนไป กถนหิวเราะไว้ไม่ไต่,
 ก็พุดซบซิบกัน: ชางแปดกมนุษย์เดยนถไรคนๆ
 น! แม่มรณาดถนพยาริเข้าประชิตคิตหยักกับหิวใจ
 แดวถคต, ความกถวพระจ้าวช่งคนจะตองไปพงคำ
 พิกพษาทถคนค่อหนาบตตงกในไม่ชากถคต ยงไม่

มีกำลังพอเห็นวอารมณ์ข่มใจให้เขาผละออกจาก
ทางที่ชั่วได้—ยังไม่พอแก่ที่จะทำให้เขารุด้านักตัว
ได้—ประคองหนึ่ง สบทางห้ามความตายไม่ให้มีมา
ถึงตัว—จะครองชีวิตหย่อนชั่ว กัดปาวด้าน ดึงขึ้น—
แปดกนั้แปดกหนา ! แต่เมื่อเขาได้ฝากร่างไว้
ในพระรณณินนแแต่ พันธ์องทงต้องก็ไม่ได้เอา
เปนอารมณ์อีกต่อไป.

ครานัน ชาปเปอเตศ รับ ดักระแมนต (๑) แแต่
อาการใช้ของเขาทรดตง ๆ ได้ปดงอารมณ์ยึด
เห็นยวเอาคุณพระช่วยเปนที่พึ่ง ก็ถึงแก่กรรมใน
คำวณทิกแกบปากันหย่างวิถารนัน.

พันธ์องทงต้อง ผู้เปนเจ้า ภาพศพักช่วยกัน ทนท
เพื่อให้ ผของเขาได้ ผงหย่างงามหน้า ให้ไปเจริญ
บาดหดวงมาหดายรูป มีการสดออุทิกแก่ผู้ตาย
หดายคัน และมี มัชชา อุทิกให้หดายวัน.

ผ่ายท่านบาดหดวงผู้ โปรค บาบแแต่ให้รับคึด

(๑) The Sacrament = รูปศีล.

เมื่อได้ยินข่าวว่า ซาปเปอเต็ค ตายแล้ว, ก็ไปทำ
 ทำนเจ้าวัด นัดประชุมสังฆทั้งวัดมาพร้อมกันแข็งแรง
 ให้ฟังโดยถ้อยกันว่า ซาปเปอเต็ค เป็นคนบริศุทธิ์
 วิเศษคนหนึ่ง, เห็นได้ดี ๆ: คำแก้บาปของเขานี้
 เป็นพยานหย้, และหวังใจว่าพระเจ้าจะบันดาลให้
 เขาแสดงฤทธิปราติหาร์ดีกหย่าง จึงชักชวนบันดา
 บาทหลวง โรมันนิกายและสัตบุรุษทั้งหลาย ให้มา
 คอยรับศพเขาด้วยเคารพและบูชา.

พระอาจารย์เจ้าวัดและบาทหลวงทั้งปวงเห็น
 ชอบด้วย. ในค่ำวันนั้นบันดาบาทหลวงและปวงชน
 มาตั้งนินบาตณะทตงศ์พ ทำสังคิต วิยิตยา (*) สวด
 ดำรำคาถากันคณยงรุ่ง, รุ่งชนเขาก็สรวม สรปัดศ์
 (**) และหมวก ถือหนึ่งถือคนละเต็ม มีผู้ถือกาง-
 เซนนำหน้า คตาคัดอนชบวรแก้ศัพเดิรชบรวงก้อง
 มารคานทางหลวง. ปวงชนชาวเมืองก็พุดอย

(*) Vigilia = นั่งยามตามไฟไม้หลับ. (**) Surplices.

ไหลตตามตามต่งจนถึงวัด ยกคัพชนคังยงที่ต่ม
 ควรแล้ว, ท่านบาดหตวงใจคิมุไปรดบาปนั้นชนด์
 บัดปีค(๑) ประกาศเรื่องมหัศจรรย์จรยจรियाของผู้ตาย
 ในท่ามกตางชนต้นนิบาตถ้วนถึ มีการตมาทาน
 คัดถือเอกาของเขา, การบุญยัดถึทานของเขา,
 ความประพฤตต้นโคษของเขา, ความบริคุทธิและ
 วิคุทธิแห่งกายใจของผู้ตาย, เปนอาทิ; ไค้ถ่าถว
 เน้นถอยเน้นคำหยา้มาก ทตวงเรื่องกกรรมช้อใหญ่
 ของเขา ซึ่งเขาได้ถ่ารพาบถ่าวด้วยยาก, พระอ่า
 พอกาหยาณนิกหนา ถ่าจะเชือใจถงไปได้ถ่าพระ
 จ้าวมษชติคโทษ(๒) ให้; หยาบเอาเรื่องราวของ
 ผู้ตายที่ถ่าถักถึถ่งในโอกาสนั้นชนเปนอาร์มภเหตุ,
 เทศเปนทางเคอนตตบรชที่ประชุมพร้อม หยาณนว่า
 ถ่าคนทงหตายทชวธาหาโดยบยงชงใจมได้ โกรช

(๑) A Pulpit. = 'อาสน์สำหรับนั่งเทศ,' ขรรมาสน์.

(๒) ขลิตโทษ = 'โทษเพราะปลั่งพลาด.'

ชนมานคราวใดก็ตามที่พระเจ้า, ต้าแม่พระผู้ศักดิ์สิทธิ์,
 ต้ากินแถวเรื่อยแถวตลอดทั้งสวรรค์ชั้นนวมาน ตัด
 ต้าเมฆอรกายเคื่องเรื่องนิตเดียวเท่านั้น; กตบักต้าว
 ต้าถึงเรื่องจริยนิสัยของ ซาปเปอเต็ค ต้าต่อไปว่า—เขา
 เป็นคนดีมากใน เรื่อง ทรง ต้าศย์ต้าจริต ทั้งในวิศุทธิ
 ต้ากนธ์, และ ต้าได้ทำการแม่กตธรรมในเรื่องนอเนก
 ต้าด้วยถ้อยคำของเขา; ถ้อยคำนำเรื่องท้เธอประกาศ
 ต้าออกมา ต้า ต้าตบรชทงหลายเชอเขาเป็นมันเหมาะ
 ต้าจริงจัง, ต้าถึงกับเมือเทศน์จบตงแล้ว, ประตังกัน
 ต้าเข้าไปจับมือและเท้าของต้าย ต้า นึกตต้าห้อกาย
 ต้าแห่งณนเป็นท่อนเตกท่อนน้อยไปหมดในประต้าย
 ต้า นน ต้าต่างคนต่างปตบปตัมเห็นเป็นบณนยของคณนิก
 ต้าหนา ต้าที่โตต้าวของต้านศักดิ์สิทธิ์แม่แต่ท่อนน้อยไป
 ต้าบรชา. ต้าวันนวันยังค้ำ ต้าท่านเจ้าภาพศัพเบตโอกาส
 ต้าให้คณมาเยี่ยมค้านบศัพ และในค้ำวันนนักได้ต้า
 ต้าการต้งศัพหย่างงามหน้า—น้าศัพตงต้งใน เตปุต-

กรรม (๑) อันทำด้วยศีตา มาร์มอร์ (๒) เปนเงาวาว
 รัยจับตา. วันรุ่งขึ้นมีการแห่แหกันหย่างเอิกเริก,
 ผู้ศรัทธาแก่กล้าเป็นจำนวนมากเข้าขบวรแห่—ผู้
 ที่ไปในขบวรแห่นั้น มีมืออันถือซึ่งดวงประทีป
 เทียนชัย ทุกคน—ดำรวม อิริยาบถ มาดี แดงทอง
 จะไปวันทาอนุสาวรีย์ของผู้ตายด้วยเทียนชัยที่จุดมา,
 แตะจงใจนำเอารูปของผู้ตาย ซึ่งปั้นด้วยขมิ้นมา
 ประดิษฐานไว้ที่นั่นด้วย ตามตติหิศาสดนาที่เขาได้
 ประดิษฐานตน เกียรติคุณความดีความวิเศษ
 เพื่อประติรูป (๓) ของเขาก็ระบือต่อเบื้องไกลไกล.
 ศรัทธาของคนทั่วไปก็มารวมจุดหยัที่นามรูปของ
 เขายังชนทุกที่. ถึงกับ, ในคราที่มทุกขรอน, ยัง
 เด็ก เล่นต๋องค๋ อ้นหมด พากันวิ่งวอนแต่เขาผู้

(๑) ละติน. = 'ที่ฝัง หรือเก็บศพ.'

(๒) ละติน. = 'ศิลาขาว, หินอ่อนที่ขัดขึ้นมันแล้ว.'

(๓) ประติรูป = 'รูปที่ทำไว้ดูต่างตัว.'

เดียวให้ช่วยความทุกข์ร้อนและเคราะห์โรคภัย,
พร้อมใจกันขอให้เป็น เสน่หัด หรือนักบุญ ซึ่งว่า
เสนต์ ซาปเปอเตต, และพากันกล่าวยืนยันไปรื่องว่า
พระเจ้าจะได้ดำแดงนิมิตค่อนมหาศัจจรรยในเสนต์ องค์
นี้หลายประการ และยังจะบันดานให้เห็นประจักษ์
ในสัคบุรุษทั้งหลายที่ไดถวายเป็นและร่างกายแล้ว
ด้วยสามารถ ศรัทธาจิตต์ใน พระองค์ต่อไปข้างหน้า.

ประวัติของนาย กาลปนาแรลโล ดา ปราโด ก็ยุคแต่เพียงนี้.
เขาได้เป็น เสน่หัด องค์หนึ่งแล้ว ตามที่ท่านทั้งหลายได้ฟังนิยาย
มาแต่ต้นจนอวสาน. ข้าพเจ้าผู้ช้กนิยายจะไม่ประหารด้วยถ้อย
คำว่า เขาไม่อาจจะได้ความเกษมสุขนิราศภัยในปรโลก, ถึง
แม้ว่าจริวัตต์ของเขาจะทรมาสักปานไรก็ตาม เขาอาจจะบันสุ
ความเกษมสุขนั้นได้ ในเวลาเลี้ยวหัวทาง, ถ้าเขากลับใจได้
จริง ๆ; ถ้าเป็นได้เช่นนั้น พระเจ้าก็จะทรงพระกรุณารับเขา
ไว้ในเมืองฟ้ามหาสถาน เสวยสุขเป็นนิรันดรกาลกับพระองค์,
แต่ในเรื่องนี้เราท่านทั้งหลายไม่รู้ถึง, เราเห็นแต่เหตุอันชวน
คำนึงตามประวัติที่ปรากฏแล้ว. มีแต่ว่า เขาจะไปสถิตอยู่โล-
กันต์อันมีไฟไม่รู้ดับ สิ้นเวลาหลายกัปก็ปล่อบันนิตชาติ เสียมาก
กว่าที่จะได้เสวยไป ลีลาต เทียว ชมสุขอยู่ใน ชั้นวิมานกับ เทพ
บุตรเทพธิดา, ถ้าหากว่าเป็นได้ดังว่า พระมหาทวาริคุธของ

พระเจ้าวซึ่งมีต่อเราท่านทุกคน ก็สิ้นเกล้าหาคำเปรียบไม่ได้ ด้วยถ้อยคำในวิชาหนังสือ, ทั้งนรกที่สร้างไว้แล้ว จะเพื่อเก็บ สัตตบาปชนิดไรอีกเล่า? พระองค์ไม่ถือโทษเราก็จริงหุ่ย, แต่เมื่อเราเลือกหาข้อ คือบุญบาปสังสการไม่เหมาะ สำหรับตัวเรา ไชร์, พระองค์ก็ทรงทราบได้ดี ๆ ด้วยทิพยญาณของพระองค์. และมูลที่จะมาลงเอาว่าคนนั้นคนนี้มีวิศุทธิสันดานบันลุตถึงฐานะ แห่งความเป็น เสนต์ ได้หรือไม่ พระองค์ก็ทรงทราบได้เช่น เดียวกัน. เพราะฉะนั้น เพื่อบำเพ็ญผลลาภสงส์ให้ช่วยคุ้มภัย แห่งเรา และตามส่งเราให้เนาในความเกษมสุขทุกจำพวกทุก ชั้น, ขอให้เราท่านสาธุการขอพระเกียรติชูเชิดพระนามาภิไธย แห่งพระองค์ตามที่เราได้ลงมือเริ่มทำแล้วในก่อน วิงวอนฝาก ชีวิตจิตใจในพระองค์เมื่อยามทุกซัยามซับซ้อน จึงเป็นการ กระชับรับประกันใจว่า พระองค์จะได้ทรงฟังวาจาวิงวอนของ เราหุ่ยเสมอ.

วนทน.

นิยาย ๒.

อับรฮัม ซาติบู, อัน ซังโนต์ เดอ ชวีญญี่ กลับกล่อมให้เขารัด
ศาสนาคริสต์เถียน, ไปพิจารณาดูความประพฤติของคณะ
บาทหลวง โรมัน นิกายในกรุง โรม แล้ว กลับสู่กรุง
ปารีส ขอมเข้าศาสนา คริสต.

ความบางท่อนในคดีนิยายเรื่องที่ ๑ ของ บัมฟิโล ทำให้หญิงผู้
ฟังทั้งหลายหัวเราะมาก, และเรื่องนั้นตลอดเรื่องได้รับความ
ชมเชยจากสุภาพสตรีเหล่านั้น ซึ่งเป็นผู้ตั้งใจฟังเอาจริงจัง.
เมื่อจบแล้ว พระราชินีมีพระเสาวนีย์ให้นาง เนอพิเล ผู้นั่งใกล้
ซักนิยายเล่าสู่กันฟังต่อไป ทำนองเดี๋ยวกันกับที่เล่าแล้ว. นาง
นั้น ฟังพร้อมด้วยจริยนิสซอันเราะรายและรูปโฉมงามนำ
ปราณี รับพระเสาวนีย์ด้วยยินดี กล่าวอารัมภกถาขึ้น:—

บัมฟิโล ได้แสดงให้เราทราบ ในนิยายของหล่อน ว่าพระ
มหากาภูมิโลกจ้าวทรงพระคุณธรรมทางเมตตาเป็นล้นพ้น ที่ไม่
ทรงถือโทษพวกเราเหล่ามนุษย์ ในเรื่องสร้างกรรมทำบาปแต่
หย่างใดหย่างหนึ่ง ซึ่งเนื่องจากอวิชาความมืดความไม่รู้เท่า

ถึงธรรมสติธรรมนิยามของเรา. ข้าพเจ้าจะนิยายเรื่องของ
ข้าพเจ้าให้ฟังว่า พระมหากษัตริย์แห่งพระเจ้าได้ปรากฏประจักษ์
แก่ตาโลกเช่นเดียวกับไม้ถือโทษในกรรมอันลามกของปุถุชน
ซึ่ง, ว่าที่ควรแล้วต้องเบิกความจริงในเรื่องนั้น ๆ, กระทำด้วย
วาทะที่ดี ด้วยอุปนิสัยที่ดี, ซึ่งฝนโลกหุ้ยนั่นเอง—ความ
จริงทั้งนี้ควรที่เราจะได้รับคำสั่งสอนให้เข้มแข็งมากกว่าที่
ได้เคยเป็นมา เพื่อรักษาความเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ.

ทกรง ปาร์ดี, ตามซึ่งมธุชนนิยายให้ฟัง, พาณิช
ผู้หนึ่ง โภคทรัพย์และคุณทรัพย์ ชื่อ ชิงโน้ต เดอ
ชิวัญญี (*) พ่อค้าใหม่และแพรวต่าง ๆ เป็นเพื่อน
รักของ อับรฮัม ซาติ ยู (**) ซึ่งเป็พ่อค้าผู้มรยตง
หยุในคัถดัดคยต์จริต. ชิงโน้ต คูนกับนิตยใจคอชอง
อับรฮัม ได้ตให้ นกเดี่ยตยไปว่าตวงจิตต์ชองเพ็ณ
ผู้ตาดและดัดคยชอจะมادتวงตบไปเดี่ยเบต่า เพระ

(*) Jeannot de Chivigni.

(**) Abraham, the Jew.

ความไม่เชื่อไม่นับถือ คือ สลัฟฟัตพระปรามาส์^(๑) ของเขา. เพราะฉะนั้น เขาก็คงคนอ่อนน้อม อับรฮัม ให้ทั้งความถ้อยผิดใน ตัทธียูโดส์ม^(๒) ของเขาเสีย หันมาถือคำสอนาคริสต์เคียน^(๓), ซึ่งเขาเองเห็นชัดแล้วว่ากำลังรุ่งเรืองไพศาลยิ่งขึ้นทุกที, เป็นที่รวมของพระธรรมอันต่ำเตี้ยประเดิดบริคุทวิเศษหาที่

(๑) แปลตามศัพท์ว่า ‘การเชื่อโง่เขลาและพรต’ เป็นลักษณะที่ติดมาจากศาสนาอื่น, เช่นในไสยศาสตร์ การทำบุญยี่สิบวันสวดเวสพระกอบด้วยฤกษ์ยามดี, ทำกิจการอะไรประกอบด้วยอุดมโชค, ถือว่าเป็นมงคล; ผู้ที่เคยถือลัทธินี้ ครั้น มาถือ พุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ไม่หลง ความเห็นด้วย แต่ผู้ถือยังละเว้นความนิยมเดิมไม่ขาด ติดสันดานมาปะปนกับพุทธศาสน์. การถือชนิดนั้นเป็นสลัฟฟัตพระปรามาสของพุทธศาสน์. พูดให้กว้าง การยังเกี่ยวข้องกับลัทธินอกจากศาสนาใด เป็นสลัฟฟัตของศาสนานั้น, เช่น อับรฮัม ถือลัทธียูโดส์ม ลัทธินั้นเป็นสลัฟฟัตของคริสตศาสนา.

(๒) Judaism. = ‘ลัทธินิธรรมของ ยูดา ชาวอิสราเอล.’

(๓) Christianity; the religion taught by Christ.

เปรียบเทียบได้, กำลังก้าวหน้าทุกวันนี้, ส่วน
 คำทำนาย (๖) กำลังถอยหลังเข้าหลังคือนักภาพจะต่ำ
 คุนยหัยแล้ว.

อัครรมย์ คอบว่า เขาไม่นับถือคำทำนายอื่นเต็ม
 เหมือนคำทำนายของเขา, เขาเกิดมาในคำทำนายนั้น
 ก็ตั้งใจจะดำรงชีพและตายในคำทำนายนั้น, จะไม่มี
 อไรมาแปรผันความเชื่อ และเมื่อความตั้งใจจริง
 ของเขาได้.

คำประติเศรเหล่านี้จะทำให้ ชิง โนต์ เดี่ยวความ
 พยายามกล่าวถึงรักโรหารเกิดยกด้อมเขาก็กหา
 มิได้ ในดองดำมวันกกล่าวชนอก—กล่าวชนคือ ๆ
 หย่าง การมของพาดนชทั่วไป—ว่า เหตุใดในคำทำนาย
 ของตนจึง เปน คำทำนายที่ มีผลยากนับถือ มาก กว่า
 คำทำนายอื่น, ถึงแม้พวก ยูทิงหลายเห็นแต่่ว่าพระ

(๖) Jewish Religion.

ธรรมของเขาเป็นพระธรรมที่ซึ่งควรไหว้ควรบูชา
 อับรฮัม คนหนึ่งซึ่งเห็นด้วย, แต่ในครั้งนั้น, จะเป็น
 ด้วยเห็นแก่หน้าเพื่อน หรือด้วยคารมของ ซังโนต์
 แซกฤทธิ์ของพระจิตต์^(๑) มาสถิตหยั่งปลายดินของ
 ซังโนต์ นั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง, กระทำให้เขาปลื้ม
 ใจในตำราทวาทนนั้นยิ่ง แต่เขาก็ยังถือคำสั่งนา
 ของเขามั่นหยั่งเรื่อยมา, เป็นอันว่าถ้อยคำชักจูง
 ของ ซังโนต์ ยังไม่สำเร็จผล ฝ่าย ซังโนต์ ก็
 วอนเต้าโตมด้วยความกระตือรือร้น จนในที่สุด
 ยอ อับรฮัม ยอม แตะพด “ดูกร ซังโนต์ เพื่อนที่รัก,
 ท่านดีหยากจะให้ข้าพเจ้าเป็น คริสต์เตียน. ข้าพเจ้า
 หยากเอาใจท่านไว้, จึงตั้งใจจะไป กรุงโรม^(๒)
 เป็นความดำรงเบื่องคั้นของข้าพเจ้า จะไปตั้งเกศดู

(๑) พระจิตต์ คือ พระเจ้าของชาวคริสเตียน ซึ่งแบ่งภาค
 ออกเป็น ๑ พระบิดา, ๒ พระบุตร, ๓ พระจิตต์.

(๒) Rome.

จริยนิสัยของศราพกที่ท่านอุปโลก ว่าเป็นผู้แทน
พระเจ้าวในตักตโตกนัประการ ๓, ก็จะได้ดู
ความประพฤติของเหล่าสังฆัดมณะศักดิ์ ที่เป
เพื่อนบรรพชิตด้วยกันอีกประการ ๓, ถ้าศราพก
เหล่านั้นประจักษ์แก่ตาของข้าพเจ้า ว่าเป็นคนดี
หย่างไร ความที่ท่านกล่าววาคำด้นาของท่านเกิด
กว่าของข้าพเจ้าไซ้ ท่านจึงชวนข้าพเจ้าให้เข
ร็ดตามท่าน; ถ้าข้าพเจ้าไปเห็นด้มจริงตามคำ
แถลงของท่านแล้ว, ข้าพเจ้าจะถือคำด้นาครีด-
เคียน—เป็นครีตคำด้นิกชนด้วยคนหนึ่ง; ถ้าการ
เป็นไปตรงกันข้ามกับคำบอกเล่าของท่าน, ข้าพ
เจ้าก็เปน ยเดอิก (°) ศราพกตามเคย.”

ซึ่งโน้ตได้ฟังก็ไม่สบายใจ คิดวิตก “การ
จะไม่ดำเรจเสียแล้ว, คาดไว้ว่าจะชักชวนคน ๆ น
ให้เขาร็ดได้ดงนิก, ถ้าเขาไปกรุง โรม เห็นความ

(°) Judaic.

ตามกษของสังฆที่คัดเหต่านนแดว, แทนที่จะหนี
 มาเซารัดครัดเตียน หรือจะได้เป็นครัดเตียนหยุ
 แดวคนหนึ่งก็ดี, ก็จักแหกคอกนอกรัดกดับไปถือ
 คำสั่งนา หยุ่างเดิมเปนแน่” แดวหันไปปราได้
 อับรฮัม: “หยาเดย, เพื่อน, หยาไปเดย, เป็ดอง
 เงินเป็ดองทองเปด่า ๆ, จะไปทำไม? ด้รพภัย
 ทพงมแก่คนม่งม หยา่างเพื่อนตามระยะทางที่จะไป
 ทางบกทางทเดนน จะมีหรือไม่ก็คามท, เพื่อน
 เห็นว่าในเมืองนี้ไม่มีใครแดวหรือทจะต่างบาปเพื่อน
 ได้? หรือว่า ถ้าเพื่อนยังมีความสนเท่ห้เรววนใน
 ใจ หยากจะไปหาใครให้ต่างบาปแตะด้สามารถจะ
 คอบบัญหาของเพื่อนได้, เพื่อนจงเชื่อเถิดว่าท่าน
 บาดหดวงราชาคณะบันตาม์ในกรุง โรม นั้น ไม่
 ผิดอไรกับบาดหดวงด้มณะศักดิ์ผู้ใหญ่ในประเทศ
 ฝรั่งเศดท์ท่านเห็นหยุ่ทุกวัน, จะมีภาษักว่ากัน
 ก็แต่เดกน่อย ที่ตรงว่า บาดหดวงในกรุง โรม หยุ่
 โกตจริตพระด้มณะผู้เป็นศักดิ์มหาดังขปวินายกฝ่าย

คริสต์เตียน. ข้าพเจ้าขอโอกาสแนะนำเพื่อนว่าอย่า
ไปเลย บ่อยการเบต้า, ถ้าเพื่อนจะไป ก็ควรไป
ในเมื่อต้องการ ขอความยกเว้นหรือโปรดบาป
เป็นพิเศษ, บางที่ข้าพเจ้าจะไปด้วย."

อับรฮัม คอบ "ข้าพเจ้าเชื่อตามที่ท่านกล่าว,
แต่ใจความในเรื่องนมหมี่หย่า ถ้าท่านจะให้ข้าพ-
เจ้าเขารวดเขารอยคตอยตามท่าน, ข้าพเจ้าก็ต้อง
ไปให้จงได้ หากไม่ข้าพเจ้าก็ไม่คตอยตาม."

ซังโนค เห็นว่าเพื่อนคงใจจริง จึงอนุโตม
"ขอให้ท่านไปได้ หย่ามื่ออันตราย, ขอให้พระเจ้า
ช่วยคุ้มครองอันตรายในตัวท่านเถิด!" และตกลงในใจ
ของคนว่าหย่างไรเสียเขาก็ไม่เป็นคริสต์เตียน เมื่อ
เขาได้ไปเห็นกรุง โรม แล้ว, ภาระหนักทอดอาศัย
ในเรื่องนี้.

ยู อับรฮัม จึงเข้าไป เติรทางถึงกรุง โรม โดย
สวัสดิภาพ, คณาญาติที่เป็นชาติ ยู ด้วยกันก่อน
รับเตยงคูปอนนี้, แต่ยังไม่บอกความประสงค์

ให้ญาติทั้งหลายทราบ ถ้าพึงคนผู้เดียวเที่ยวไป
 สดับรับฟังเรื่องอาชัวะของ ไปป, การ์ดินัล, แปร-
 เตศ และบาดหลวงฐานานุกรมทั้งหลายในสำนัก
 นั้น (๖), และตามที่เขาซึ่งเป็นคนค่อนข้างตาไว้ใน
 เชิงตั้งเกิดเหตุการณ์ได้เห็นเองบ้าง, ตามที่ได้ฟัง
 มาจากผู้บอกเล่าบ้าง, เขาก็เห็นได้ว่าตั้งแต่ผู้ใหญ่
 ที่สูงสุดตงมาจนถึงผู้น้อยในสำนักนั้น ถ้วนเพ็ด
 หยในอพรหมจรรย์ทุกประการ จะมีความตาย
 แต่สักนิดก็ไม่มี—เป็นอดชชทหน้าตานั้ขงอาย.
 เพื่อจะสืบราวข่าวเรื่องให้เพองฟังแล้ว คองไป
 ข่าวเขาจากจำพวกนคร โค้ณินและตูกั่วตทุก ๆ
 พวก. อบรมม์ ยังได้ตั้งเกิดถถนอกว่า อดชช
 เหล่านั้ ะดะรูปถ่นแต่หนักคั้ม นักถวาปาม—จะ
 กจะจะกตามอาหารการกิน คตัยติริจฉาน เปน

(๖) The Pope, the Cardinals, and other prelates, and
 of the whole court.

ห้องทองยิ่งกว่าห้องใยในสิ่งอื่น. สืบสาวราวเรื่อง
 ค่อยไป เขาได้ความว่า อุตซช้เหต่านันตะตะรูป
 ด่วนแต่นักเตงบัจจยคำใหญ่ ๆ ไม่แต่จะขายเตอด
 เนื้อของมนุษย์ทวไป ยังซ้าขายเตอดเนื้อของ
 คริสต์ค้ำตนักชนเดี่ยด้วย, ของต่าง ๆ ที่ศักคัดทช
 ไม่เตอดกว่าหย่างไรชนิดไหน หรือจะเปนอนไรก็ตาม
 จะเปนคร้าแห่งเตะยศัดมณะศักคักัด ดั่งต่าง ๆ
 ตามไฟรทที่แทน้อยใหญ่ในวิหารกิด, อุตซช้เหต่า
 นเอาออกขายเปนคร้าใหญ่, เขาขายผ้าผ่อนท่อน
 สไบกั้นทกรุง ปาวัด ฉนโคกฉนฉน, การขายยศ
 ขายคร้าแห่งฐานาให้แก่อุตซช้ด้วยกั้นฉน เขาเรียก
 ว่า ทำน้าทเทนกันหรือรบอนุมตจากกัน, และ
 การผิดในกามอันมีประการต่าง ๆ ฉน เรียกว่า
 การบารุงร่างกาย, ราวจะว่าพระเจ้าวไม่ตวงรู้
 เจตนาร้ายฉนเดี่ยเตย, เข้าใจเดี่ยว่า พระเจ้าวก็
 ไม่ผิดอไรกับมนุษย์ทงหลาย ที่อาจจะถูกลบตลก
 ตวงได้หย่างเดี่ยฉน, ดั่งชวร้ายต่าง ๆ ช่งซาพเจ้า

จะไม่ก่ด่าวไน้^๕ ทำให้ อับรฮัม ผู้^๖เป็น^๗ยู^๘ที่^๙เรีย^{๑๐}บ
ร็อย^{๑๑}และ^{๑๒}ส่ง^{๑๓}ว^{๑๔}น^{๑๕}ตัว^{๑๖}ใ^{๑๗}น^{๑๘}การ^{๑๙}ค^{๒๐}ิม^{๒๑}ค^{๒๒}ร^{๒๓}อง^{๒๔}ค^{๒๕}อง^{๒๖}ช^{๒๗}อง^{๒๘}เม^{๒๙}า^{๓๐} รั^{๓๑}
ด้^{๓๒}ก^{๓๓}เส^{๓๔}ร^{๓๕}้า^{๓๖}ใจ^{๓๗}เป^{๓๘}น^{๓๙}อ^{๔๐}น^{๔๑}มา^{๔๒}ก^{๔๓}, เม^{๔๔}ื่อ^{๔๕}ใ^{๔๖}้^{๔๗}น^{๔๘}เ^{๔๙}ห^{๕๐}น^{๕๑}ป^{๕๒}ระ^{๕๓}จ^{๕๔}ัก^{๕๕}ษ^{๕๖}์^{๕๗}แ^{๕๘}ก^{๕๙}่^{๖๐}ค^{๖๑}
พ^{๖๒}อ^{๖๓}ห^{๖๔}ย^{๖๕}่^{๖๖}แ^{๖๗}ด^{๖๘}ว^{๖๙} เข^{๗๐}า^{๗๑}ก^{๗๒}ก็^{๗๓}ค^{๗๔}ด^{๗๕}ั^{๗๖}บ^{๗๗}ไ^{๗๘}ป^{๗๙}บ^{๘๐}า^{๘๑}น^{๘๒}เม^{๘๓}ื่อ^{๘๔}ง^{๘๕}ิ^{๘๖}น^{๘๗}ที่^{๘๘}ห^{๘๙}ย^{๙๐}ช^{๙๑}อง^{๙๒}เข^{๙๓}า.

แต่^๑พ^๒อ^๓ ช^๔ัง^๕น^๖อ^๗ค^๘์^๙ แ^{๑๐}ว^{๑๑}่^{๑๒}ว^{๑๓}่า^{๑๔}เข^{๑๕}า^{๑๖}ค^{๑๗}ด^{๑๘}ั^{๑๙}บ^{๒๐}แ^{๒๑}ด^{๒๒}ว^{๒๓} ก็^{๒๔}ไ^{๒๕}
ท^{๒๖}า^{๒๗} ค^{๒๘}่า^{๒๙}ง^{๓๐}ค^{๓๑}อ^{๓๒}น^{๓๓}ร^{๓๔}ับ^{๓๕}ก^{๓๖}ัน^{๓๗}เป^{๓๘}น^{๓๙}อ^{๔๐}ัน^{๔๑}ค^{๔๒}ี่^{๔๓}ด^{๔๔}ว^{๔๕}ย^{๔๖}ค^{๔๗}ว^{๔๘}า^{๔๙}ม^{๕๐}บ^{๕๑}ัน^{๕๒}เท^{๕๓}ิง^{๕๔}ใจ^{๕๕}.
คร^{๕๖}ึ^{๕๗}น^{๕๘} อ^{๕๙}ับ^{๖๐}ร^{๖๑}ฮ^{๖๒}ัม^{๖๓} พ^{๖๔}ัก^{๖๕}ม^{๖๖}่อ^{๖๗}น^{๖๘}ก^{๖๙}าย^{๗๐}พ^{๗๑}อ^{๗๒}ห^{๗๓}าย^{๗๔}เ^{๗๕}ห^{๗๖}อ^{๗๗}ย^{๗๘}แ^{๗๙}ด^{๘๐}ว^{๘๑} เป^{๘๒}
น^{๘๓}เว^{๘๔}ด^{๘๕}า^{๘๖}ร^{๘๗}า^{๘๘}ว^{๘๙} ๒^{๙๐} วัน^{๙๑}, ช^{๙๒}ัง^{๙๓}น^{๙๔}อ^{๙๕}ค^{๙๖}์^{๙๗} จ^{๙๘}ึง^{๙๙}ใ^{๑๐๐}้^{๑๐๑}ถ^{๑๐๒}า^{๑๐๓}ม^{๑๐๔}เข^{๑๐๕}า^{๑๐๖}ว^{๑๐๗}่า^{๑๐๘} เข^{๑๐๙}า^{๑๑๐}ใ^{๑๑๑}
ด้^{๑๑๒}ง^{๑๑๓}เก^{๑๑๔}ด^{๑๑๕}เ^{๑๑๖}ห^{๑๑๗}จ^{๑๑๘}ร^{๑๑๙}ย^{๑๒๐}า^{๑๒๑}ช^{๑๒๒}อง^{๑๒๓}ท^{๑๒๔}่า^{๑๒๕}น^{๑๒๖}ด้^{๑๒๗}ง^{๑๒๘}ฆ^{๑๒๙}บ^{๑๓๐}ิ^{๑๓๑}ค^{๑๓๒}ร^{๑๓๓} (°) ท^{๑๓๔}่า^{๑๓๕}
น^{๑๓๖}ก^{๑๓๗}า^{๑๓๘}ด^{๑๓๙}ิ^{๑๔๐}น^{๑๔๑}ั^{๑๔๒}ต^{๑๔๓} ทั^{๑๔๔}ง^{๑๔๕}ห^{๑๔๖}ต^{๑๔๗}าย^{๑๔๘}แ^{๑๔๙}ล^{๑๕๐}ะ^{๑๕๑}ค^{๑๕๒}ณ^{๑๕๓}ะ^{๑๕๔}ด^{๑๕๕}ง^{๑๕๖}ฆ^{๑๕๗} รั^{๑๕๘}อ^{๑๕๙}ม^{๑๖๐}ัน^{๑๖๑} น^{๑๖๒}ิ^{๑๖๓}ก^{๑๖๔}าย^{๑๖๕}เ^{๑๖๖}ห^{๑๖๗}่^{๑๖๘}
น^{๑๖๙}ั^{๑๗๐}น^{๑๗๑}เป^{๑๗๒}น^{๑๗๓}ห^{๑๗๔}ย^{๑๗๕}่า^{๑๗๖}ง^{๑๗๗}ไ^{๑๗๘}บ^{๑๗๙}่า^{๑๘๐}ง^{๑๘๑}. อ^{๑๘๒}ับ^{๑๘๓}ร^{๑๘๔}ฮ^{๑๘๕}ัม^{๑๘๖} ค^{๑๘๗}อ^{๑๘๘}บ^{๑๘๙}อ^{๑๙๐}ก^{๑๙๑}มา^{๑๙๒} โดย^{๑๙๓}พ^{๑๙๔}ด^{๑๙๕}
ท^{๑๙๖}ัน^{๑๙๗}ด^{๑๙๘}ว^{๑๙๙}น^{๒๐๐}: “ช^{๒๐๑}้า^{๒๐๒}พ^{๒๐๓}เจ^{๒๐๔}้า^{๒๐๕}เ^{๒๐๖}ห^{๒๐๗}ว^{๒๐๘}่า^{๒๐๙} พ^{๒๑๐}ระ^{๒๑๑}จ^{๒๑๒}้า^{๒๑๓}ว^{๒๑๔}อ^{๒๑๕}อ^{๒๑๖}ก^{๒๑๗}จะ^{๒๑๘}ก^{๒๑๙}ร^{๒๒๐}ุ^{๒๒๑}
ณ^{๒๒๒}า^{๒๒๓}ค^{๒๒๔}น^{๒๒๕}จ^{๒๒๖}้า^{๒๒๗}พ^{๒๒๘}ว^{๒๒๙}ก^{๒๓๐}น^{๒๓๑}เ^{๒๓๒}ก^{๒๓๓}เ^{๒๓๔}น^{๒๓๕}ไป^{๒๓๖}, ค^{๒๓๗}น^{๒๓๘}จ^{๒๓๙}้า^{๒๔๐}พ^{๒๔๑}ว^{๒๔๒}ก^{๒๔๓}น^{๒๔๔}ไ^{๒๔๕}ม่^{๒๔๖}ค^{๒๔๗}ว^{๒๔๘}ร^{๒๔๙}ับ^{๒๕๐}เม^{๒๕๑}ต^{๒๕๒}
ค^{๒๕๓}า^{๒๕๔}ก^{๒๕๕}ร^{๒๕๖}ุ^{๒๕๗}ณ^{๒๕๘}า^{๒๕๙}มา^{๒๖๐}ก^{๒๖๑}ด^{๒๖๒}ง^{๒๖๓}เ^{๒๖๔}น^{๒๖๕}น^{๒๖๖}น^{๒๖๗}, ด^{๒๖๘}ว^{๒๖๙}ย^{๒๗๐}เ^{๒๗๑}ห^{๒๗๒}่^{๒๗๓}ว^{๒๗๔}่า^{๒๗๕}, ถ^{๒๗๖}่า^{๒๗๗}ท^{๒๗๘}่า^{๒๗๙}น^{๒๘๐}จะ^{๒๘๑}ใ^{๒๘๒}
ห^{๒๘๓}อ^{๒๘๔}ก^{๒๘๕}ย^{๒๘๖}แ^{๒๘๗}ก^{๒๘๘}่^{๒๘๙}ช^{๒๙๐}้า^{๒๙๑}พ^{๒๙๒}เจ^{๒๙๓}้า^{๒๙๔}ใ^{๒๙๕}น^{๒๙๖}ร^{๒๙๗}เ^{๒๙๘}อ^{๒๙๙}ง^{๓๐๐}ที่^{๓๐๑}จะ^{๓๐๒}ถ^{๓๐๓}ก^{๓๐๔}น^{๓๐๕} เ^{๓๐๖}ก^{๓๐๗}ด^{๓๐๘}อ^{๓๐๙}ก^{๓๑๐}ว^{๓๑๑}่า^{๓๑๒}ถ^{๓๑๓}อ^{๓๑๔}ย^{๓๑๕}ค^{๓๑๖}้า

(°) The Holy Father.

จะรุนแรงไปบ้างแล้ว, ข้าพเจ้าก็คิดว่าจะบอกท่านว่า
 ข้าพเจ้าไม่เห็นมีวิศุทธิ์, การบำเพ็ญตนในกองกุศล,
 หรือคุณความดีหย่างใดหย่างหนึ่งในขณะบาดหลวง
 ณะกรุง โรม, มีแต่การคนอง ครอบงำด้วยหยาบ
 ความเพ็ดด้วยอาหารการกินเครื่องประดับที่ด้วย
 งาม มีแต่โศภหลง และอะไรต่ออะไรที่ตามกไป
 ยิ่งกว่านั้น, ซึ่งเป็นสัญชาติอุบาทวินิตย์ของคนที่
 เดวทั้งปวง, เมื่อท่านไม่ถือโทษแล้ว, ข้าพเจ้า
 หยากจะเรียกจำนักรุง โรม—ซอภยโทษ—ว่า
 เปนขุมไฟอันเรงแรงแฉ่งกตัมะผ่าว้าวร้อนสำหรับ
 พวกเปรตวิษัย แทนที่จะให้ชื่อว่า ดัถษณ์
 ศักตวิศุทธิ์. และตามทข้าพเจ้าเห็นได้นนชบานา
 ดงษ์ของท่านผู้ใหญ่ผู้น้อยทุกรูปทุกนาม ใช้ความ
 พยายาม แต่จะทำตายคำตนาคริต์เดียนให้ศุณยสัน
 จะไม่ให้ดำรงหยาได้ ในภาคพื้นพระธรณ; แมแต่
 ในททเธอควรจะเป็นผู้บำรุงคำไว้ให้จริงกาด ก็
 มาเปไปได้ถึงปานนี้. เมื่อข้าพเจ้าไม่เห็นว่าคุณ

เหล่านี้จะเป็นคำสอนปลูกมกได้ ตามที่ท่านแสดง
 คนของท่านหย่าง กะตือรือร้นว่าท่านเพ่งเตงเฉพาะ
 ขอน เป็นการตรงกันข้ามกับที่ท่านว่า ' คำสอน
 ของท่านเจริญวันเจริญคน และรุ่งเรืองชนทุกที.'
 ข้าพเจ้าเห็นได้ชัดแล้วว่า พระจิตต์เจ้าทรงพระ
 กรุณาเหลืออดน อัมพระคำสอนไว้ให้ดำรงหยังเป็น
 คำสอนที่เที่ยงแท้และศักดิ์สิทธิ์ ผิดกับคำสอนอื่น
 ทั่วไป. เพราะเหตุนี้ เมื่อก่อนข้าพเจ้าได้คิดด้อก
 ด้อคาคำด้อมใจของท่าน ไม่ยอมให้ท่านเกิดย
 กด้อมน้อมใจในดทธีธรรมน, บัดนี้ข้าพเจ้าผู้ได้เห็น
 พระกรุณาอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ขอบอกท่านว่า
 ข้าพเจ้าไม่คิดด้อกด้อคจะเป็นครัดเตยนคนหนึ่งแล้ว,
 ฉนน, มา, เรามาพากันไปยังวัด. ท่านเป็นธุระ
 ช่วยจัดให้ข้าพเจ้าได้รบศีตต่างบาป ตามจารีต
 ของพระคำสอนที่ศักดิ์สิทธิ์."

ซึ่งโน้ตซึ่งคาดไว้ว่าจะได้รบคำคอบตรงกันข้าม
 ในขณะนั้เป็นผู้มีความบันเทิงใจหย่างยิ่ง รึมนำ

เพื่อนไปสู่วิหาร แม่พระของเรา ในกรุง ปาวิร์ดี
 เชิญพระสงฆ์ในวิหารนั้นทำการต่างบาปให้เพื่อน.
 การนั้นก็พัดขึ้นดำเรจดังประดังค์. ชังโนต์ รับเปน
 ต่ปอนเตอร์ (๑) ของ อับรฮัม ขนานนาม อับรฮัม
 เดียใหม่ว่า 'ยอน;' ต่อจากนั้นก็ตั้งสอนให้เพื่อน
 เต่าเรียน ข้อวิศต ประศิบศโน ขอ ความ เชอคออพระ
 ธรรม; เพื่อนก็กำหนดจดจำได้รวดเร็วสุดมความ
 ปราธนาในไมซา เพื่อนก็เปนคนดีแต่ศกคคคคคค.

[คดีนิยายเรื่องนี้ได้ลิจิตในบคริสตศักราช ๑๓๗๖, กวี อิตา-
 เลียน ชื่อ แบนเวนูโต ดา อีโมลา (๒) ยืนยันว่า เปนเรื่องจริง,
 ได้พิมพ์คราวเดี๋ยวนั้น ต่อมาหามีใครพิมพ์ใหม่ จะมีบ้างก็
 แต่ความเปนบางวรรคบางตอน ที่ มูราโตรี (๓) หีบขกเงิน
 กล่าวในโบราณคดี อิตาเลี่ยน เท่านั้น.]

(๑) Sponsor. (๒) Benvenuto da Imola. (๓) Muratori.

วณิคน

นิยาย ๓.

ยู แมลชีเซแดก ชักคตินิยายเรื่องแหวน ๓ วงก็เป็นอุปเท่ห์
ของท่าน หนีพ้นขบระไซบาชของ สะละดิน ไปได้.

นิยายเรื่องนมผู้ชมทั่วสากลย์ พิไลเมนา จึงเผยแพร่ดังนี้:—

คตินิยายของ เอน็อฟเฟิล เตือนใจให้ข้าพเจ้าระลึกถึงเหตุการณ์
อันน่าตลิดตวงซึ่งเกิดแก่คนชาติ ยู ผู้หนึ่ง. เพราะเนื่องถึงพระ
เจ้ามาแต่หนหลังมากหุ่ยแล้ว ฉะนั้น คงไม่มีโทษทัณฑ์อะไรนัก
ที่เราจะฟังกล่าวถึงเรื่องราวของมนุษย์ด้วยกัน โดยทางมัชฌิมา
อันบัญญัติมานุษย์รู้ถึง ไม่ทงกันด้วยเรื่องสวรรค์ชั้นฟ้าซึ่งเกิน
วิสัยของสามัญชน. เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอกล่าววัตถุกลาเรื่อง
หนึ่ง ซึ่งจะทำให้ท่านใช้ความรวิงรไวให้มากในเวลาข้างนำ ใน
การตอบปัญหาที่ท่านจะถูกถาม. ท่านพึงทราบเถิดว่า อวิชา
ของมนุษย์อาจจะจุดคร่าเอาเขาร่วงหลุดลงจากตำแหน่ง แล่ง
ที่ประเสิดสูงสุด—มากลิ่งทุดหุ่ยในหินุคตมวิบากได้ฉันใจ, วิชา
(^๑) ของมนุษย์นั้นใสร์ อาจจะนำหน้าฝ่ามหันตภัยของมนุษย์—

(^๑) Good sense.

นำมาซึ่งวิมุตินิทราให้แก่กรรมทนายาท (๑) ฉะนั้น. มีตัวอย่าง
 หยุ่เป็นอันมาก ที่มนุษย์ทำตนของตนเองตกทุกข์ได้ยากด้วย
 อวิชา แต่เรื่องเหล่านี้ข้าพเจ้าจะเว้นเสีย—ไม่นิยาย, เพราะ
 มันเป็นเหตุการณ์ประจำวัน. ข้อซึ่งข้าพเจ้าจะนิยายให้เห็นเป็น
 ตัวอย่างในนิยายสังเขปต่อไปนี้ เป็นมูลเหตุอันใหญ่สำหรับ
 ความสุขกายสุขใจซึ่งมีหยุ่ในเขาวนัต.

ดะตะดิน เป็นบุรุษกตัญญูและประเลิด (๒) คนหนึ่งที่น่า
 ตทของคณชยิบเคตตอนเดือนจากตำแหน่ง อันไม่มี
 ใครแย่งได้ แะขึ้นไปตั้งสูงที่สุดของมนุษย์สมบัติ—
 ได้เป็นกษัตริย์ หรือ สุลต่าน (๓) ผ่านมไหศุวริย
 ราชย์ในราชธานี บาบิโลน (๔), มีเดชานุกภาพขจร
 แผ่ไปไกล ทำดีกมีชัยค่อเคอริกษและคริดเคียน

(๑) ผู้รับมฤตคของกรรม. (๒) คำนี้ สัพท่มคธว่า 'ปลัตถ',
 สังสกฤตว่า 'ประสัสต.' ที่เคยเขียนในคำไทว่า 'ประ-
 เสริฐ' ดังนี้ ยังจับหลักไม่ได้, เพราะฉนั้น จึงขอใช้
 ตัว 'ด' สกคเป็น 'ประเลิด' ไว้. (๓) Sultan.

(๔) Babylon.

ราชาหลายองค์^(๑). ราชาธิบดีองค์นี้^(๒), โดยทำ
สงครามมาครั้งและสู้รบราชทรัพย์เกินไป, ได้
ถึงความสิ้นเนื้อประดาตัว, โอกาสรับร้อนคราว
หนึ่งมาถึงเข้า ที่ท้าวของประสงค์จะใช้เงินเป็น
จำนวนมาก, ให้อัดอ้นตนอร่าไม่รู้ว่าจะไปหาเงิน
มาเพื่อใช้จ่ายในคราวจำเป็นเช่นนี้ได้หย่างไร, ใน
ที่สุด รอดักชนได้—ถึงยุคคนหนึ่งในกรุง อะเดกษัน
เดรีย^(๓) มีชื่อว่า แมดซเซแดก^(๔) เป็นผู้มีเงินให้
เขากินคอก. ยผู้หนท้าวเธอทรงเชื่อว่าจะมีทรัพย์
พอให้กินได้, แค้นนเห็นละ, พักก่อนข้างมัจฉริยะ
เห็นขวนแน่หนัก, คงจักไม่เต็มใจให้, ฝ่าย สะตะดิน
นั้นได้รั ก็ไม่หยากใช้อำนาจเข้าได้แก. เมื่อได้
คำวิหยาช้านานว่าจะเด่นท่าไรดี, และช่องมั้นก็มี

(๑) Both Turkish and Christian Princes. (๒) This
monarch. (๓) Alexandria. (๔) Melchizedek

หยิว่ว—ความจำเป็นไม่มีกฎข้อที่หนึ่ง^๕ (^๖), ในที่สุด^๕
 น, เธอก็ดำริจะใช้อำนาจเข้าช่วยด้วยพโตบายหย่าง
 โดหย่างหนึ่ง. จึงมีบัญชาให้หาตัว ยู^๕ ผู้นั้นมา,
 ปฏิบัติการเป็นอันดีด้วยอัจริยะมรรยาท, ให้แก
 หนึ่งเรียงเคียงอาตม์ แล้วปราโด้ด้วยมจรต์ดิ่ง^๕:

“ดูราท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทราบข่าวรบือตือ
 เตื่องจากอเนกชนว่า ท่านเป็นคนมีบุญญาภิ
 ภีรญาณ—ทราบเรื่องดังหม ค่ำณะคดี^๕ ทร^๕ โด^๕ ด้วย
 ยาก, เพราะฉนั้น ข้าพเจ้ามีความยินดี^๕ หยาก
 จะทราบจากท่านว่า ค่ำณะ^๕ ไหนที่ท่านชชชชชช
 ไปในพุทธิภาพของท่านแล้วว่าเป็นค่ำณะที่แท้แต่

(^๖) But as necessity has no law. เป็นภษิตซึ่งผูกขึ้นตาม
 นิสัยของเอกชน, ไม่น่าเป็นของมัดพิศทั่วไป; ชนิด
 เดียวกับภษิตของนักเลงสุรา ว่า:

สรออันว่าเหล่า	ถิ่นค้ำเข้าฆ่าพชชชชชช;
ชั้นสวรรค์ใ้ได้ง่ายตาย	มีนางพ้านับหมื่นแสน.
ผู้ใดไม่ถิ่นเหล่า,	ตกนรกชั่วดินแดน;
ขมบาลจับตีนแขวน,	เอาหัวจุ่มลงโลกันต์!

หนึ่งคำสอน, ในคำสอนตรี—คือ ยู, มหหมัด,
และคำสอนคริสต์เคียน (°)?”

ฝ่ายคา ยู เต็ม่าเจ้าปัญญา รู้เท่าถึงการณ์ว่า—
ละละดิน คิดวางขายราโชบายเด่นแก, และคงดม
ประสงค์ของเธอเป็นแน่ ถ้าแกเขิดขคำสอนหนึ่ง
ขึ้นเด่น—ให้เห็นว่าเอกอยู่ในไตรคำสอนที่เชื่อมมีดำรัส
ออกมานนไนไซร์. เพราะฉนั้น เมื่อครวนใคร่หัย
เปนครู เพื่อเดียงราโชบาย, ในที่สุด ปัญญา
ช่องให้, แกก่ทตตองออกมา :

“กระทรราชปฤจณาซึ่งครัดในบัติน แปรถนัก
แปรถหนา, และเพื่อจะทตตองความรู้ในใจแต่
พระองค์, ข้าพระเจ้าชอราชวโรภาคทำเพียบ
ตั้งเขปวัดถัดกเรื่องหนึ่ง.

เท่าที่จำได้, มีชายเสฏฐี (°) คนหนึ่ง, ใน

(°) The Jewish, the Mahometan, or the Christian.

(๒) เขียนดั่งนั้น ตามศัพท์มคธ, สังสกฤตเป็น ‘เศรษฺณิน.’
ที่ไม่กล้ำเขียนตามเลขว่า ‘เศรษฺฐี’ เพราะยังไม่เห็นว่า
เข้ามูลอะไร.

จำนวนทรัพย์สินอันมีค่าหายากทั้งปวงที่เป็นศฤง-
 การของแก, มีของดีสิ่งหนึ่งคือแหวน, ซึ่งหาที่
 เปรียบมิได้ด้วยวรรณะและราคา. นอกจากความ
 พุ่มใจที่เป็นของมีค่า, คงใจว่าจะให้ตกเป็น
 สัมบัติของสกุลคนตลอดไปไม่มีเวลาที่สิ้นสุด, แกได้
 ประกาศ โดยพินัยกรรมที่ทำให้แก่บุตร ว่า แก
 ยกแหวนวงนั้นให้แก่บุตรคนใด, คนไหนแหละเป็นผู้
 ที่แกจะมอบเวนสมบัติทั้งสิ้นให้—จะได้ได้พสุสมบัติ
 แห่งสกุลแทนตัวแก และจะมีผู้บงกชาคำว่า—
 เป็นพ่อบ้านของคณะญาติร่วมชายคา. บุตรผู้
 ใดรับแหวนเป็นมรดกสำคัญของสกุลนั้น วางกฎ
 ให้ไว้แก่ลูกหลานหวานเครือเช่นเดียวกัน, แหวน
 วงนั้นตกเป็นทรัพย์สินมรดกหัตถ์ ๆ เป็นชนกันดังไป,
 จนถึงชนหัตถ์ (หรือโหล่น) คนหนึ่ง ซึ่งมีบุตร
 ตามคน. ลูกชายทั้งสามนั้นเป็นอภิชาติบุตร—มี
 กุศุศรัทาคือเป็นกองนิตย, ว่อง่ายสอนง่าย, เป็นที่
 สดุดีสรรเสริญของบิดา ๆ มีความรักใคร่เสมอกัน. บุตร

ทั้งสามทราบประวัติของแหวนแต่จว่ามันเกี่ยวข้องกับ
อะไรเป็นพิเศษใหญ่, ต่างคนต่างมีความใคร่ที่จะ
เป็นเจ้าของใหญ่, ต่างก็ฮอนวอนบิดา, ผู้มีอายุชราสูง
มากแล้ว, ให้ยกแหวนวงก้นนแก่ตนทุกคน. ชาย
ชรา, ผู้มีความอดัยในบุตรเสมอกัน, ก็ขัดข้อ
ค้นบัญญัติ—หารที่จะยกคนไหนให้ยิ่งไปกว่ากัน
ได้ไม่, และได้ให้สัญญาไว้ทุกคน โดยไม่หยาก
ขัดใจบุตร, แกดอบหาช่างฝีมือเอกมาให้ทำแหวน
ชน๒ วงก็ พิมพ์เดียวกับวงกเดิม—เหมือนแท้ แต่
ตัวแกเองยังคิดไม่ออก, แกดอบให้แก่บุตรทั้งสาม
คนละ ๑ วงก็.

ฝ่ายบุตรทั้งสาม, ครั้นบิดาด่วงดับไปสู่ปรโลก,
ต่างคนต่างพิพาทกัน, ต่างก็นำแหวนของตนออก
ค้แม่เป็นหลักฐาน. แหวนทั้ง ๓ นั้นเป็นพิมพ์เดียวกับ
กัน, ค้ไม่แตกแยกไม่ออกกว่าวงกไหนเป็นวงกเดิม.
สามพี่น้องก็ต้องหันเข้าหากฎหมาย ขอพิจารณา
ญาณของศาลช่วยชี้ขาดว่า พี่น้องคนใดควรจะได้

แหวนวงก็เต็มมัน.

“การณมันเปดงั้นแหละ, สวามินทร์, เนื่องด้วยพระวินัย ๓ ข้อซึ่งพระบิดาเจ้าได้บัญญัติไว้แต่ปางบรรพ์, พระองค์ทรงเดือกพันยกชันเปนกระทุ ตำรังถาม, ใคร ๆ ก็เชื่อตามแต่ในใจของตนว่าตนเปนศรัทธาพมฺุชรรวมทายาทในคำด้นาของตน, ทุกคนเชื่อฟังธรรมวินัยข้อห้ามตามตถิศาณของตน ด้วยกันทงน, แต่คำด้นะดมัยฝ่ายไหนจะเปนธรรมที่ชอบน เปนปัญหาโต้แย้งกันใรวาง ไตรคำด้นิก, มีเยงเช่นเดียวกับแหวน ๓ วงกนหนแต่.”

สะตะดินเห็นว่าคำยูเฒ่าเจ้าคารมหนักค้วรอดปดอดไปรงจากชายราโชบายที่ซึ่งไว้ดกแกดงนหมดทางอื่นแต่ัว จึงตรัสเต่าความจำเปนให้แกฟง, พตางประทบหย่นะราชอาณัน คอยดดับว่า แกจะให้เงินหรือไม่, และแต่ดงความจริงใจให้แกฟงว่า เดิมจะทำค้อแกเช่นนนั้น ๆ, หากคำทุดนดอง

อันเนียบเหตมของแกแก่หุดคัพันไป.

คายผู้เฒ่าก็ยนต์ให้พระราชาริบคักทรวัยตาม
ประดงค; ภายหตั้ง ณะตะคิน ไคชำระหนให้ครบ
ตามเงินคั้น, พระราชทานรางวัลอีกอเนก, นอก
จากนั้น ทรงคมาคแกด้วยยศบริวาร คตคตกาค
อายุกษัยของแก.

[นิยายเรื่องนี้เกิดจากคตินิทานของ ยู. ไคทราบจากหนังสือ
'เมนาอามา (๑)' ว่า บางคนเชื่อกันว่า วัตถุกาเรื่องแหวน
๓ วงค ของบอกกาจจิโอ สือให้เกิดหนังสือ 'เด ตรีบัส
อิมปอสตอริบัส (๒)' ขึ้นอีกเล่มหนึ่ง ซึ่งยังเป็นข้อแย้งกันหู่
มาก. นิยายของบอกกาจจิโอ เป็นมูลของเรื่อง การกำเริบ
ของ นาคาน (๓) เจ้านัญญา, ฝปากของ แลสสิง (๔) นาฏยา-
จารย์ สำคัญของ เขอร์มัน.]

(๑) Menagiana. (๒) De Tribus Impostoribus.

(๓) Nathan. (๔) Lessing.

๒๒ วนิดา

นิยาย ๔.

บาดหลวงลูกวัดลเมิวินซ์บัญญัติ ควรจะได้รับโทษ แต่เธอ
แก้ตัวหลุดไปได้ โดยพิสูจนตัวของเธอด้วยเขาวนัไว
บ้ายเอาความมิดมีร้ายนั้นมาตกพับหุ่กับสมภารของเธอ
ทำให้พูดไม่ออก.

ฟิโลเมนา นิยายเรื่องที่ ๓ จบแล้ว, ดิยอนเนโอ ผู้นั่งเรียงเคียง
ข้างหล่อนหุ่ในบริษัทนั้น หาทันทีจะรอฟังเสาวนัไม่ ด้วยเข้า
ใจหุ่แล้วว่าเป็นวาระของเขา ๆ ก็นิยายเรื่อง :—

ดูกรสุภาพสตรีทั้งหลาย ที่เรามาสนันนิบาตในที่นี้คงไม่ใช่
เหตุอื่นนอกจากจะเล่นิทานสู้กันฟัง, ทั้งนี้ถ้าข้าพเจ้าทาบใจ
ของหล่อนทั้งหลายถูกแล้วก็เป็น อันว่าการได้เป็นไปโดยเรียบ
ร้อย หาสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความมุ่งหมายนั้นมิได้, ภาระนั้น
ข้าพเจ้าจึงคาดเสี่ยวว่า ทุก ๆ คนในที่นี้มีสิทธิที่จะซักนิยายเรื่อง
ใดเรื่องหนึ่งทีสมใจตนได้ ไม่มีข้อห้าม; เพราะฉะนั้น ดังได้
ฟังมา ว่าด้วยคำวิงวอนของ ชังโนต์ เดอ ซีวีญญี่, ยู อับรฮัม
ได้กลับใจมาสู่มัครามัคคะญณะที่สนะวิสุทธิดี้อย่างไร ราช ๑;

และ แมลชีเซแตก, ด้วยไวบัญญัติของตน, กู้ทรัพย์ของตน
พ้นจากราษฎราโฆบาย สะละติน ได้อิกราย ๑ ดังนี้. ข้าพเจ้า
จึงขอโอกาสแสดงสัก ๒-๓ คำ, ด้วยความไม่หวั่นต่อคำครหา
นิทา ว่า มังกั รูปหนึ่งเธอฉลาด เข้าใจเอาตัวหลักหนีทัณฑ
กรรมที่ท่านเจ้าวัดเจตนาจะลงเธอ.

ในดินแดน ดูนีชอานา (°) มีวัดหนึ่ง ในนั้นมี
มังกั (°) บวชห้อยมาก, ทงธรรมที่ตั้งด่อนเต่าเวียน
กันในวันหนึ่งคิดว่าบางวัดในปัจจุบันด้อย. ใน
ห่ม มังกั บาดหดวงหน่มรูปหนึ่ง ถูกราคคนรุมรัง
ตั้งจิตในต้นตาน, ถึงกับกรถอศ์ตกินบวชกัศ การ
เจริญธรรมดวมนตวันภาวนากัศ ไม่สามารถ
รับราคคนตวกตาของเธอได้. วันหนึ่ง เวตัจจน
เที่ยง มังกั ทงหตายเตะเธอพากันเคิรเดี่ยวเด่นใน
เขตวัดซึ่งตงหยไนทเปตยว. เพื่อน มังกั ทงหตาย
เคิรเด่นแตวกัจ้วัดหตบหยุแถบที่เคิรเด่นน, เว้น

(°) Lunigiana. (°) A monk. = พระฝรั่ง.

แค่เธอรูปเดียวไม่หัดบ, ทอดตามองไปเห็นดีกา
 คนหนึ่งรูปร่างแน่นน้อยหน้าพึงชม, ในอารมณ์ของ
 เธอเข้าใจคิดว่า หัดบเป็นบุตรชื่อนานาคนหนึ่งซึ่ง
 กำตั้งเกบผักหยูกต่างท่ง แต่พอแต่เห็นดีกา, ราคะ
 คณหากก็เข้าครอบงำ, เธอ เรือเข้าไปปราไฉ่ถาม
 ทัก สันทนาผุ่กั่มคร้จันดีกานั้ปดใจตามเธอไป
 กุฎี, จะมีใครวิเวจมาเห็นหามิได้. ขณะเมื่อต้อง
 รากำตั้งว่าเรใจ, ด้วยความใคร่ยิ่งกว่าความรไว
 รวงคั้ว, ผเอนท่านชรวพ่อ (จ้าววัด) คั้นจาก
 จำวัดเคิรผ่านกุฎีหัดบนั้น, เดียงกระเด็นผดุดเผดาะ
 วิถนคั่มผัด, ชรวกเงยฟงทชางประตุ ได้ยิน
 ดำเนียงเดียงดีกากระจ่างชัด. ในชันคั้น ชรวชัด
 เคื่องใจเปนหนักหนา, แทบจะตะโกนออกไปว่า
 “เปิดประตูที่, คุณ;” แต่ครันหวนคิดไปก็หายชุน,
 หันกดับสั้กุฎีเดียงนับพด้น, รอท่ากว่า มังก ผูนน
 จะออกมา.

ฝ่ายท่าน มังก หุ่น ในรวงนนั้น ถึงแม้ว่า

เพศมากด้วยชนรักนั้นก็จริง; แต่ไม่วายกริ่งเกรง
 ในใจตัวใครเขาจะมาแอบเห็นเข้า; แดงก็หวาด
 ไปว่า—ได้ยินมีเท้ากุก ๆ ที่ประตู, แอบไปมองดู,
 เห็นท่านเจ้าวัด—ยื่นคอยตรับฟังหูข้างนอก, เธอ
 รูดักตัวได้ว่าเขาจับเธอทางดัม, คงจะเด่นเธอด้วย
 ด้วยทัศนกรรมหย่างอุคกฤษฏ์, อันนั้นทำให้เธอรู้
 ดักกระวนกระวายในใจ; แต่ไม่แต่งแบายกาย
 ให้ดีกาน้องรู, เธอไซ้บุญญาคิดหาอุบายถ่ายเท
 เอาตัวรอดในเรื่องนี้ ในที่สุดก็ได้อุบายหย่างหนึ่ง
 ซึงดีมคณตั้งใจหมาย. มารยาเป็นทีว่าจะหยุด
 ไปไม่ได้แล้ว “ดีกาน้อง, พัดออกไป,” เธอพูด,
 “แะจะพยายามหาอุบายพาดีกาน้องออกจากทณ
 ไม่ให้มีใครเห็น; แม่้องจงนอนเด่นหยัทนกว่าพ
 จะกดับมา.”—พูดเท่านั้น เธอก็ดั้นกุญแจห้อง
 เดียงับพัดนั้น, นำเอาตุกกุญแจไปให้ท่านเจ้าวัด, (๑)

(๑) เป็นธรรมเนียมของ มังค์ ทั้งหลาย เมื่อมีกิจจะไปนอก
 วัด ต้องนำลูกกุญแจกุญแจไปมอบไว้ที่สมภาร.

พูดโดยวางหน้า สนิทดี—ทำไม่รู้ ไม่ชี้ในเรื่องนั้น,
 “ภันเต, ข้าพเจ้าขอเอาพินมาวัดไม้หมดเมื่อเช้า,
 และถ้าพระคุณจะโปรด, ข้าพเจ้าจะไปชนที่เหนือ
 หย่นพมาให้ สัน.”

ท่านเจ้าวัด พดณเชื่อว่า มังก์ หนุ่มไม่รู้ดีกว่า
 มุสแอบรแอบเหน ก็มีความยินดีที่จะมีโอกาศไป
 ตรวจดูให้ถ้วน; ขริวรับกุญแจไว้, แล้วอนุญาต
 ให้ มังก์ หนุ่มไปชนพื้น. แต่พอ มังก์ หนุ่มไปจับ
 ตา, ขริวก้ใคร่ตรวจว่าจะทำอย่างไรดีในเรื่องนี้?
 จะไขกุญแจกุญหัตถ์นค่อหน้าชบานาตั้งฆทงหตาย
 จะดีกระมัง? เพื่อความมืดมรายอนนจะไต่แจง
 ประจักษ์แก่ มังก์ ทงหตาย, เธอทงหตายจะได้
 ไม้ฆ้องงว่าไต่ เมื่อขริวจะลงทัณฑกรรม; หรือ
 ไปชักใช้ ไต่เตียงตั้งกานนคตั่วต่อตัว จะดีดอก
 กระมัง? จะไต่ทราบว่เจ้าหต่อนเข้ามาทนไต่หย่าง
 ไว. ยังกรังใจหย่วว่บางที่หต่อนจะเปนตกเมี้ยใคร
 สักคนหนึ่ง ซึ่งเธอไม่หยากจะให้ ไต่มารับความ

อภัยเช่นนี้, คำนึงถึงนั้นแล้ว, ขรวิก็ตกลงใจ
ว่า ไปดห่อนเดียก่อนเถอะ—ดีกว่า. แล้วจะได้
คิดการยอ้อนต่อไป, ดังนั้น ขรวิก็ค่อย ๆ ย่องไป
ยังกุฏิห้องนั้น, เข้าข้างใน, แล้วก็นั่งดูเฉยเฉย.

ฝ่ายหญิงนั้น, เมื่อเห็นท่านขรวิ, ก็มีควม
ขวยใจเห็นใจ, ดื้อนให้หยุดไปมา; ฝ่ายท่าน
จ้าว, เห็นเจ้าห่อนก่าตั้งรุ่นสาวดำอาจโฉม, ก็เกิด
เสียวช้ำโตมาชั้น (แก่เท่าแก่ยังเปนได้) ด้วย
ราคะจริตคิดเหิมเช่นเดียวกับ มังก์หนุ่ม, มาคำนึง
แต่ใจใจว่า :

“ตัวของเรานจะอดต่นุกเสียวโยในตาภที่จะหา
ไต่ดงนี้? เรื่องเปตักแตะมหาพิบากต่าง ๆ เราก็
รู้ดีของมันพอแล้ว—เพราะเห็นมันหู่ทุกวัน. เจ้า
ห่อนมันช้อนในท่วงที่, อ้าย! คงไม่มีใครดง
รู้ดอกนะ! ใครจะเปนคนตาพิยดงรู้? เห็นไม่มี;
แตะกรรมตามกในตตตบ มันก็เท่ากับบาปกรรม
ที่พระเจ้าโปรดแต่ดงกึ่งหนึ่ง. ค่อยไปในข้างหน้า เรา

คงไม่มีโอกาสเช่นนี้อีก, อ้อ! ดองดกที่เถอะนะ,
ตัวอาตมาต้องถือว่า เทพดาใจบุญย่อมคุ้มแล้ว,
ไม่ควรหวัดศรัทธา.” ทั้งความคิดเต็มของชรวัก
เป็นอันล้มตาย กตายนกดับเป็นคนตะเรื่อง,
ชรวักกระเถิบเข้านั่งไถ่ดวงแล้วเริ่มปดอบ: “หย่า
ร้องให้ ไปเถย, แม่หนู, ดุงไม่ทำอะไรหรอก,”
พดางกระเถิบกระซนซิดเข้าไปทุกที; ในที่สุด ชรวัก
ก็แดงความประดงค์; แตะนางนั้นได้รู้, มิใช่ใจ
ไม้ ได้เห็ดกกด้า, ยังมีศรัทธาบริบูรณ์ในสันดาน,
กึ่งนองท่านดมภารโดยยินดี, ด้วยความเป็นอุท-
หัมภาคินีแก่ท่านแต่!

ฝ่าย มังกร หนุ่ม, ในขณะนั้น, ทำที่ว่าจะไป
ป่าชนพื้น, แต่หาได้ไปไม่, ซ่อนตัวอยู่ในห้อง
(กุฎิ) หัดนั่นเอง, ครั้นเห็นท่านเจ้าย่องกริบมา
ห้องของเธอ ๆ ก็ทเยอทยานใจว่า ดกั้ม ของตน
คราวนี้ดำเรา; ได้ตั้งใจเป็นแน่ว่าดำเรา ในเมื่อ
อาจารย์ต้นกุญแจคอนอย่างเข้าข้างใน, เธอค่อยๆ

ย่องออกจากที่ซุ่ม ไม่ให้มันเคี้ยงกุกกัก—เงียบ
กริบ, แอบมองทางช่องฝา, ก็ไต่เห็นไต่ฟังตั้งแต่
ต้นจนจรดต้น.

ในที่สุด, ท่านเจ้าวัด, เมื่อสำราญเริงรัดรัด
ห้วยพอดรภาดของขริวแล้ว, ก็ออกจากกุฏิ^๕นั้น,
ต้นกุญแจไว้ห้อยเดิม, กัดขี้ไปกุฏิของขริว, นึก
แต่ในใจว่า บ้าน^๕นี้ มึง^๕ หนุ่มคงกัดขี้จากบ้ำแล้ว,
ก็ตั้งใจจะคิดว่าเธอ ^๕ และจำซึ่งเตี้ยในที่คุมซึ่ง,
ทรง^๕ เพื่อพระอาจารย์เองจะทักทกริบเอาดีก่าตัว
ไว้เป็นสิทธิ์ของคน. ขริวให้หาค้อนักโทษเข้ามาต่อ
หน้า, คุด่าว่าก่าอเคี้ยงพอแรงการ, แล้วตั้งให้
จำซึ่ง.

มึง^๕ หนุ่มก็อ้างปทัตถานออกมาโดยพต้นทัน
ค้อน: “ภันเต พระอาจารย์เจ้า, ข้าพเจ้ามาบวช
เปน มึง^๕ ในคณะ เบเนดิกติน^(๖) เปนเวตาไม่ดุนาน

(๖) Benedictine.

ถึงกับจะดวงริชอวดคประคิตใดทกชอ : ข้าพเจ้า
 ยังไม่รจนยทวถงดี. ท่านอาจารย์ดังสอนข้าพเจ้า
 ให้จำคึดแะจกกรม ; แต่หาได้สอนไม่ว่า—อัน
 ชือว่า ชีบานางงชแถว ไมควรเดี่ยความบริศุทธิ
 วิเคษแกัดครหย่าง ๓, และไมควรจะน้อมกายถง
 เบองตำรองรบัดครอกหย่าง ๓, หย่างไรก็ดี, เมื่อ
 ท่านเปนมารคเทคักขทางให้ข้าพเจ้าเห็นเปนหย่าง
 เดี่ยครงนแถว, ข้าพเจ้าชอให้ค้ำมนัตถัญญาว่า, ถ้า
 ท่านยกโทษให้ข้าพเจ้า ๆ ก็ประคิบทตามโอวาท
 ของท่าน, แะค้อไปเบองนำ ถ้าเห็นท่านทำอไร,
 ข้าพเจ้าก็จกทำตาม."

ท่านสมภารไหวทั้น, ว่าตถกวัดรเคายังกวาท
 ชรวคาคไว้, อิกประการ ๓ ให้มีคความตอายใจ
 ที่จะตงทั้นทุ่กรรมแกัดถกวัดผู้ประพฤคิต่วงพระวินัย
 ช่งสมภารเองก็.....ดงน, ชรวก็เด็กการตงโทษ
 ตถกวัดรปนัน โดยกคความนึ่งเดี่ยไม่ช้ระค้อไป.
 แถวก็จกการให้ถักานนไปเดี่ยจกวัด. แต่นิยาย

เรื่อง หนยงคืบความ ออกไป อีกหน้อย หนึ่ง ว่า—ค้อ
 จาก หนมา ตกวัดกับตมการยัง ไซ้อบายให้ตักคน
 หนเข้ามาหาเธอทงตองอีกเต็มอ.

วินาที.

นิยาย ๕.

ท่านผู้หญิง มองแปร์ราต์ แต่งเครื่องเสวยซึ่งส่วนแล้วไปด้วยไก่
 ถวายพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส, นางทูลด้วยถ้อยคำอันเฉียบ
 แแหลม กระทำให้พระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส กลายความ
 เสนหาในตัวนาง.

เรื่องที่ ๔ ของ ดิขอนแก่น ในชั้นต้นกระทำให้บัณฑิตชั่วชใจ
 ต่างมีสีหน้ากรำไปตามกัน, สุภาพสตรีเหล่านั้นต่างจ้องดูหน้า
 กัน, ขณะเมื่อ ดิขอนแก่น กำลังนิยายเรื่องนั้นหยุดออกฟัง, และ
 เมื่อเขาเล่าเรื่อยไป, สุภาพสตรีเหล่านั้นกลืนหัวเราะแทบไม่ได้.
 อย่างไรก็ดี เจ้าหล่อนเหล่านั้นสู้ทนไม่หัวเราะ. เมื่อ ดิขอนแก่น
 นิยายจบแล้ว, เจ้าหล่อนพากันตัดพ้อเขาด้วยถ้อยคำอันสุภาพ
 ว่า ที่น่าที่หลัง เขาไม่ควรนำเอาเรื่องอย่างนี้มานิยายท่ามกลาง
 สตรี. ครานั้น ราชินีพยักพักตร์ให้ พอลาเมตตา ผู้นั่งใกล้ ซัก
 นิยายต่อไป, นางก็นิยายด้วยหน้าชื่นตาบาน ดังต่อไปนี้:—

เป็นที่ยินดีแก่ข้าพเจ้าไม่น้อย ที่ได้สดับการมอันเฉียบ
 แแหลมในพวกเรา. ตามที่ได้สดับมาก็เป็นอันว่ากรรมทุกอย่าง
 ล้วนเป็นคุณสมบัติของสุภาพบุรุษ, บัดนี้ข้าพเจ้ามีความมุ่ง

หมายที่จะนิยายเรื่องกรรมของหญิงที่มีฐานันดรศักดิ์ยิ่งกว่าพวกเรา; เพราะฉะนั้น ข้อนี้ที่สำคัญไม่ใช่เล่น: ส่อให้เห็นว่า บัญญาอันเฉียบแหลมก็ย่อมมีอยู่ในหญิงเช่นเดียวกัน, สำหรับเป็นอาวุธป้องกันมิให้กรรมลมปากชายผู้สูงศักดิ์มากระพือรักลามลวนเล่นง่าย ๆ. เพราะเหตุนี้ ข้าพเจ้าจะนิยายให้ทราบทั่ว สตรีคนใดคนหนึ่งก็ดี ใช้สติปัญญาและกรรมของตน, เมื่อมีการมาหาว่านรักลามลวน, ก็อาจจะประหารความมุ่งหมายของชายผู้นั้นเสียได้เพื่อรักษาเกียรติยศสงวนศักดิ์ของตนไว้.

ท่าน มาร์กวิด์ มองแปร์ราต์ (๑) เป็นคนกตัญญู
 ชาญชัยคนหนึ่ง เป็นผู้ทรงชัยเฉิดมโหฬารของ
 คริสต์เตียน ประเทศน้อยใหญ่ เคยไปทัพจับตึกใน
 การสงครามมหากางเขน (๒) ซึ่งนานาประเทศใน
 ยุโรป ได้รวมกำลังรวมกันไปปราบ เคอร์ก (๓) อัน
 เป็นปรบักษ์สำคัญต่อคริสตศาสนา. วันหนึ่ง ขณะ
 เมื่อข้าราชการคุยกันถึงเรื่องความกตัญญูของ

(๑) The Marquis of Moulerratt. (๒) ปรากฏในพง-
 สาวดารว่า Crusade = ครุเสด. (๓) Turk.

ท่านผู้ทรราชดำนึกพระเจ้า ฟิลิป^(๑) ซึ่งมีนามพิเศษว่า—ดาวยาคัดนั้น^(๒) ผู้กำลังเตรียมทัพอยู่ในประเทศ ฝรั่งเศส เพื่อยกไปสมทบกับมหาประเทศช่วยกันปราบ เคอร์ก เช่นเดียวกัน, ข้าราชการผู้หนึ่ง เผ่าหยักต่อหน้าทง ก่อวชนในท่ามกตาง ข้าราชการทั้งหลายว่า ในดกตโตกนี้ จะหาความภรรยาคนที่เหมาะเจาะควรกัน ได้มอด้วยท่าน มาร์กวิด เตะ เต็ค ของท่านยากนัก, ท่านมีคนออกข้อดีอนามว่าเป็นยอดของทหารฉนใด, เต็คของท่านนั้น กังคงามประการโฉมเป็นยอดของโตกียกานดาฉนนั้น. อ้อยคำอันกระทำให้พระเจ้าแผ่นดินเคตบเคตมพระดีติเป็นกำลัง, จำเดิมแต่ฉนนั้นมา ถึงแม้ว่าท้าวเธอไม่ได้เคยเห็นนางก็จริง, แต่ที่ยังคำนึงไผ่ฉนถึง โฉมยุพิน หยู่เป็นนิตย—ไม่คตายด์วาท. มีพระดำริจะเสด็จประพาสกรุง

(๑) Philip. (๒) เหมือนหย่าง 'พระเจ้าหงสาวดีฉนดำ.'

เยนวา (°) เพื่อถอดแหว่ไปคนาง, ด้วยเห็นว่า ใน
 รวางที่ มาร์กเวต์ นิราดเมือง พระองค์คงดม
 ประสงค์ที่ดำริไว้. ดังนั้นแล้ว ก็โปรดให้ราชบริ-
 พารด่วงนำไปก่อน, พระองค์ก็มมหาตเดกพอดัม
 ควร ตามไปที่หลัง, ยิ่งระยะทางอีกวันหนึ่งจะถึง
 เมืองนั้น, ก็ให้มีบอกไปถึงท่านผู้หญิงนั้นว่า
 พรุ่งนี้ พระองค์กับราชบริพาร จะมาประชุมโต๊ะ
 (กินเลี้ยง) ที่บ้านท่าน มาร์กเวต์. ท่านผู้หญิงก็
 ตอบด้วยหน้าซนตาบานว่า ยินดีที่จะรับเสด็จ, นับ
 ว่าเป็นบุญศุภยิ่งนักที่เสด็จมาเยี่ยมบ้านคราวนี้,
 จะต้อนรับมิให้ขาดพระหฤทัยเท่าของเอย. นางคำนึง
 เป็นครูใหญ่, ที่ความไม่ออกว่า ทำไมเจ้าวใหญ่
 นายโคเช่นนี้จะต้องเสด็จมาหานางถึงบ้าน, เวลา
 ที่ด่ามิไม่หย่อน; แต่ ในที่สุด คาคคณว่า ชาว
 ดือโดม อังงามของหัดอนนั้นเอง คงไปจงเอาเธอมา

(°) Genoa.

ถึงนั้น, หย่างไรก็ดี, นางคงใจ ด้วยมโนต์จริต
 จะต้อนรับให้เต็มพระเกียรติยศ. จึงเพื่อต้อนรับเสด็จ
 ในครั้งนั้น นางเรียกประชุมชาวบ้านชนผู้ใหญ่ใน
 เมืองซึ่งมิได้ไปพบกับท่าน มาร์กวิด ให้มาหารือ
 กันจัดการต้อนรับเสด็จไปตามควร, ส่วนการเลี้ยง
 ต้อนรับ ตกหนักงารของนางผู้เดียว—ไม่เกี่ยวข้อง
 ถึงชาวบ้าน. นางตั้งให้ชอโกศอเมยหมดทงเมือง,
 กำชับแม่ครัวชาวเครื่องไม้ให้ ไซ่ตั้งอันเปนเครื่อง
 เสวยในครั้งนั้น—ไซ่แต่เนื้อไก่ดินทุกสิ่ง—สดแต่จะ
 ปรุงแต่งให้มรดต่างกันได้ กะหย่าง—ยังยกได้มาก
 เท่าไรยิ่งดี.

วันรุ่งขึ้น พระเจ้าแผ่นดินก็เสด็จถึง, ท่าน เต็ด
 ออกต้อนรับเชื้อเชิญเสด็จด้วยความยินดียิ่ง เปนที่
 พอพระเหตุทัยนัก. ฝ่ายพระเจ้าแผ่นดินเห็นหัดอัน
 งามยิ่งกว่าชาวทวีปอดตอชม, ก็ยงคตึงหตงในโฉม
 นางเปนอันมาก, เสด็จเข้าประทับในพลับพลาที่ทำ
 ไว้รับเสด็จนั้นสักครู่หนึ่ง, เพื่อพักให้ตำราญ, พอ

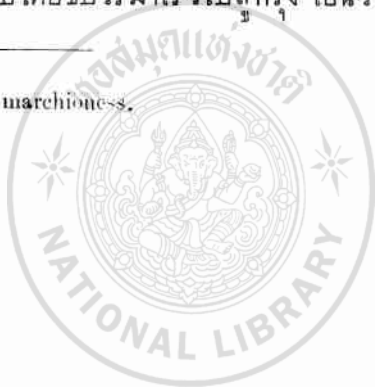
ได้เวลาดูด้วย ดินเนอ, พระองค์กับท่านผู้หญิง มอ-
 แพรศักดิ์ นั่งหยอไต่ระฆังต่างหาก, ข้าในราชสำนัก
 และขุนนางทั้งหลายที่โดยเด็ดเจนนั่งไต่ระฆังอื่น
 ตามลำดับยศเป็นที่ ๆ. ในการเที่ยงครั่งนี้ มีผู้เชิญ
 ของเสวยเข้ามาเป็นที่ ๆ เรียงกันไปทีละสิ่ง, เหล่า
 อุ่นที่เสวย ไปสรรค้เอามาด้วยแต่หย่างเอก. พระ
 องค์ทอดพระเนตรพิศโฉมนางเพ็ดดเพ็ดนพระฤทัย
 ในเวลาดูด้วยนั้น และรู้สึกตำราญพระอิริยาบถใน
 การกินเสวย. ในที่สุด ตั้งเกศเห็นว่ากับแก้มทุก
 สิ่ง ออมนขอเรียกหลายหย่างต่าง ๆ กัน ด้วย
 แดงไปด้วยเนื้อไก่ต้มเมี่ยงทงนพ ไม่มาถึงอันปะปน,
 มีความฉงนในพระฤทัย, ด้วยทราบตระหนักว่า
 ในเมืองนมกเนอด้ศวดป่าศวดเตยงไวกันหลายชนิด,
 และได้มีประกาศิตดวงนำมาแต่ว่า ให้เตรียมหา
 ไว้ให้. หั้นพระพักตร์อันย่มตไมเพ่งตนาง พดาง
 ตรัส “คุณหญิง จำ, ในเมืองนเตยงแต่ไก่ศวด
 เมี่ยงเท่านั้น, ไม่เตยงไก่ศวดผู้ไวศวดคอกหรือ?”

ฝ่ายคุณหญิง, เข้าใจพระกระแสได้หยาบซึ้ง,
 คำนึงว่า มีโอกาสอันเหมาะแฉะที่จะให้ทรงทราบ
 ความในใจของนาง, ก็ทูลโดยคารมกตัญญู: “ไม่
 ใช่อันนั้น, พระเจ้าข้า; แต่หญิงทั้งปวง, ถึงมี
 เครื่องแต่งกายและยศต่างกัน, ย่อมมีจรรยา
 เหมือนกันทุกคนในเมืองนี้ เช่นเดียวกับหญิงใน
 เมืองอื่น.”

พระเจ้าแผ่นดินทรงฟังดังนั้น ก็ดับปัญหาของ
 การเดียงสนได้ทันที: ก็ทราบซึ่งลงไปว่า อัน
 คำตอบของหัตถอนันต์ มีความบริสุทธิ์ (ดีด้อยข้อ
 คอตำม) หยู่ในกรรมนั้น; รู้จักได้ว่า หญิงเช่น
 ใครจะใช้ถ้อยคำคารมทศนาเฉื่อยจับใจดีกับบ้านไรมา
 โดมให้นางปดใจ ก็เห็นจะไม่ดำเรจผล, จะใช้
 อำนาจเข้าข่ม ไม่ได้เลย; กระจนั้น, ก็เห็นว่า ควร
 รักษาพระเกียรติยศไว้; จึงรงบราคะจริตอันมิชอบ
 นั้นเสีย, ในขณะนั้น ต่อจากนั้นมา, ไม่ได้รบตั้ง
 อไรกับนางเลย, ด้วยเกรงว่านางจะถากถางเอา

ด้วยคารมอันคมก่าอีก, แต่พอกินเพียงกันเดียว,
 เพื่อบีบบังความประดงค์ที่เด็ดจามาไม่ให้พุ่งเฟื่อง
 เตืองต้อไกล, แสดงความชอบใจ มาร์ชันเนส (*)
 เปนอันมากที่ไต่ไม้แกใจอันรับ, ตานางแต่ก็
 เด็ดจกดับโดยขบวรน้ำเร็วไปตั้งกรง เยนวา.

(*) The marchioness.

๘๒
วินตัน
นิยาย ๖.

บุรุษผู้สตัยชื่อเรียวร้อยคนหนึ่ง, อาศรัยคารมสัพพอกของตน
โดยไม่มีเจตนา, เลยเปนอันได้ติโทษสอนใจท่านบาด
หลวงรูปหนึ่งหย่างแผดร้อน.

เรื่องกรรมเหน็บแนมอัน มาร์ชชเนสได้ทูลพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส
นั้นจบลงแล้ว, บริษัทหนึ่งอยู่ในที่นั้นพากันชมเชย. ที่นี้เป็น
คราวของ เอมีเลีย ที่จะซักนิยาย, หล่อนก็เผยเรื่องขึ้น:—

ข้าพเจ้าจะไม่บังคับกรรมเหน็บแนมซึ่งชายสตัยชื่อผู้หนึ่ง
ได้ว่าใส่หน้าบาดหลวงทุกัลผู้หนาด้วยโลกหลงในสันดาน ซึ่ง
ท่านทั้งหลายจะพากันชมและแถมหัวดังต่อไปนี้.

ในปางที่ตั้งอันเปนเวลาด่วงแต่ไม่ได้มานานปี, บาด
หลวงรูปหนึ่งในขณะ ชินกิวดีชัน^(๑) ถึงแม้ว่า

(๑) The Inquisition. การกสงฆ์นิยาย โรมันคัดลิก มีหน้าที่
ชำระศาสนธรรมในพระคัมภีร์ไบเบิล ทรงไว้ซึ่งอำนาจ
อากลงโทษแก่คริสตศาสนิกชน ผู้ลเมิดข้อวัตรประติบัติ
ของ โรมัน วินัย.

เธอได้ทำคนของเธอเดิน ให้คนทั้งหลายเห็นว่า
 เป็นผู้หยิ่งในศีลในธรรม มีกมดต้นตานบริบูรณ์ด้วย
 ศรัทธาจิตต์แก่กล้าในคริสต์ศาสนามากี่จริงแท้, แต่
 ยังมีตาคมกตา—เที่ยวสอดส่องเดาะหาหมู่ชนนารี
 ที่มั่งคั่งเขี้ยว (กต้าวคือ, มั่งคั่งคนละมาก ๆ—
 เตะไปด้วยบังจยภันท์), มากกว่าที่จะเอาใจได้
 สอดส่องดูใครที่มีความเห็นแตกต่าง คำนวณค่าต้น
 ประคับค้ำ. โดยวิริยภาพแก่กล้าในเรื่องนี้, ในเวตา
 ไม่สู้นาน เธอก็ได้บรูเรื่องของมาณพผู้หนึ่งว่า—มี
 โภคทรัพย์มากกว่าธรรมด้นับค้ำ. มาณพผู้หนึ่ง ไซ้
 ว่าจะตบหลังพระศาสนามากมายหามิได้—แต่ก่อน
 ข้างอ่อนด้วยความคิด, และบางทีได้ราได้จนทจจริต
 ไฉนนั้นจะแก่กล้าด้วยนายอหมหัวใจ, จึงฉะเ็นพูด
 กะต๋หายคนหนึ่งว่า เขากินเหต่าองุ่นดีกว่าที่พระ
 คริสต์โตเจ้าเคยกิน. ถอยค้ำอ้นนมสุณาไปพ้องค้อ
 ทำน อินกวดดีเคอร์^(๖) นน; เธอทราบวามาณพผู้หนึ่ง

(๖) The inquisitor. วินัยธรโรมัน ผู้มักสืบตุลาการฝ่ายสงฆ์.

มัทมทางมาก และเงินก็มาก, จึงตั้งให้กองตั้งฆ-
การไว้รับยกไปบริบทพยัคฆ์สมบัติของเธอ, และตั้งมือ
ชำระทันที, ทงนไซ้จะเจตนาให้มาณพนักดับใจมา
ประติบัติในทางที่ชอบหามีได้, ตั้งใจแต่จะปรับเงิน
เขาเสียบ้าง, แแต่ก็ปรับเสียบ้างจริงๆ. ตั้งฆการี
ไปคุมตัวคนนั้นมา, นำตัวเข้าไปยื่นหยู่ต่อหน้า
ท่าน. วินัยธรก็ถามปากคำว่า “ได้ก่ด่าวประมุจ
เปนเชิงประจานพระเจ้าวบนต์วรรคชนพ้า ตามขอ
หาหรือเปล่า. ทุกคตะชนนั้นตอบโดยพด้นทันด้วยว่า
ได้ก่ด่าวจริง, แแต่ให้การตามคำที่คนพูด. ทันใด
นั้น บรรพชิตอีกรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นกรรมการ (๖)
ไตรองถาม “เอ๊ะ! เจ้าเหยียดเอาพระ คริสต์โค
เจ้าของเราเปนสุราได้นท์ (๗) หรือ? แแต่เห็น

(๖) หยู่ในผ้าชคชะ St. John with the golden beard =
เสนต์ ขอน หนดเหลือง. (๗) นักเลงสุรา;

A drunkard.

เป็นข้อขบขันในการเลือกกินน้ำองุ่น เช่นเดียวกับ
 มัชชานตามโรงเหตโรงข้าวแกงหรือ? เจ้าอาจ
 จะเข้าใจเช่นนั้นก็ดี, แต่ชอบบอกให้รู้ว่า, ถ้าเรา
 ยกบทพระธรรมณูเข้าว่าหย่างเฉียบแฉว, เจ้าจะ
 ต้องถูกประหารด้วยเพลิงทั้งเป็น." เมื่อเอาบาตร
 ใหญ่ (ตัวนกลอยที่รุนแรง) เข้าข่ม, ประคองว่าคง
 กระทบตะคอกนักโทษคนหนึ่ง, ทำเอามาณพนน
 ด้ท่านตัวกตวณิดยงนัก ถึงต้องอาศรัยไซเหตอง
 ของ เณรค์ ยอน—ยาวิเคษชนิดหนึ่ง (ยาขนานน
 หาได้กตวณิดยงในคำราแพทย์ของ คาเดน (*) ไม่)
 แก่โรค—โศภจิตต์ของบาดหดวงเหต่านน, มี
 บาดหดวงขนผู้นอยเปนตน, ซึ่งพระวินยห้ามการ
 แตะต้องไซเงินทอง. มาณพนนเขา อังแคว้นค (*)
 ทามือท่านวินยชรรูปนเขา, ยาวิเคษนกับนิตาน

(*) Galen. (**) กระจะของหอม ที่เรียกว่า St. John's
 grease = ยาวิเคษ.

ให้ไฟพิษซึ่งจะเผาตัวเขานักตายเป่นกางเขน, ดี
 เหลืองแฉะดำ คุศด้ายกับดีธงชัยเฉลิมพดอันนำ
 กองทัพสำหรับ โยติแดนค์^(๑). มาณพนั้นถูกปรับ
 ใหม่, ได้นำเงินมาชำระให้, ตามคำพิพากษาว่า
 นอกจากเสียสินไหม ยังต้องโทษกักบริเวณห้วยวัด
 ชั่วคราว, เวลาค่ำต้องเข้าโบสถ์ฟัง มิชซา^(๒)
 เวลากินอาหารมอคำแล้ว ต้องไปหาทำนุญชร
 รอฟังว่าท่านจะบัญชาให้ทำอะไรจึงจะทำได้. สิ่ง
 ที่ท่านบัญชามาให้ทำ มาณพนั้นก็ทำเสร็จโดยตรง
 คือเวลา. เขาวันหนึ่งมีเหตุชน: ขณะเมื่อกำลัง
 วัตถุประสงค์ในโบสถ์นั้น, บาดหลดวงที่ท่า มิชซา อ่าน
 กถา "เจ้าจะได้รับมณีนั่งตั้งรอยต่อบริจาคนั่ง,
 และจะได้บันลึงถึงความสุขวิเศษเป่นอมตะ ชั่วชีวิต

(๑) The holy land. เมืองศักดิ์สิทธิ์ คือเมือง Jerusalem =
 เกรซเลม ใน Palestine = ประเทศ ปะเลสไตน์.

(๒) การบูชา และ ทำวัตร.

วินัยธร.” ถ้อยคำเหล่านี้มาณพจำใส่ใจไว้เปนมั่น
 เหมาะ, ในวันนั้นเอง มาณพไปคอยพบท่านวินัยธร
 เวลาดินเนอร์ตามที่ท่านได้บัญชาไว้. ท่านวินัยธร
 ทถามมาณพว่า เมื่อเช้าวันนี้ได้ไปฟัง มิชชา หรือ
 เปตา?

มาณพตอบโดยพถัน : “ไป, ครับ.”

ท่านวินัยธรทถาม “ในพระบาทมหาขานัน เจ้า
 ได้ยินอะไรบ้าง ซึ่งยังเค็ดือบแคงไม่เข้าใจหยาก
 จะไต่ถาม?”

มาณพผู้สุจริตตอบ “ไม่มีแน่นอน, ครับ,
 และเชื่อแน่ว่า ถ้อยคำที่ได้ยินได้ฟังมานั้น ได้ฟัง
 มาโดยตระหนัก, มีความหยุดท่อนหนึ่ง, ตาม
 ที่จำได้, ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าตั้งถ้านท่านและเพื่อน
 บรรพชิตของท่าน, ข้าพเจ้าเกิดกรรมสังเวชชันใน
 ใจ ชวนให้นึกไปว่าตัวท่านและเพื่อนของท่านจะ
 เป็นอย่างไรในปรโลก.”

“ถ้อยคำเหล่านี้ว่าอย่างไร ซึ่งทำให้เจ้า

ส่งด้านตัวเรามากมายเช่นนั้น?”

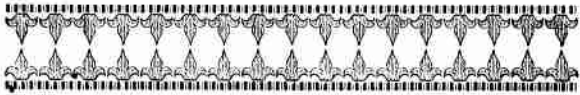
มาณพตอบ “โอ! คุณพ่อ ครับ, คุณพ่อ จำถ้อยคำในบทมหาบุรุษาคอนท์ว่า—เจ้าจะได้รับผดานคังส์ร้อยต่อบริจาคนึง—ได้ไหม?”

ท่าน อินกวดดีเตอร์ ตอบ “จำได้ไซ้, มันเป็นอย่างไรในข้อนั้น?”

มาณพตอบ “ข้าพเจ้าจะแฉ่งให้คุณพ่อฟัง ดึง—ดึงแค่ข้าพเจ้ามาหยุดนี้ ได้ดังเกิดเห็นว่า สู้ปโก้ที่ท่านและคณะของท่านกินเห็ดนี้ ท่านก็ให้ท่านแก่ยาจกฉกฉกทุกวัน, บางวันก็หมี้อ ๓, บางวันก็ ๒ หมี้อ, ทงนก็เพราะท่านและคณะของท่านฉนไม่เข้าแถวแน่นอน, ทน—ถ้าสู้ปเดนทกๆ หมี้อที่ท่านให้เป็นทานแก่ฉกฉกนนั้น จะเกิดเป็นผดานคังส์ถึงร้อยเท่าดึง, ท่านและพวกท่านทกคนก็จะพากันจมตายในหน้าสู้ปโก้ซึ่งใครก็กินไม่เข้าไหลดึงพลังๆ ออกมาตงร้อยหมี้อน!” ความข้าชอนทำให้บนคาผู้พงทงหลายทง ไต่หยุในทนน

ชาติตั้ง—ตั้งต้งต้งต้งต้ง. ฝ่ายท่าน อินทวิดีเคอร์
 ก็วางหน้าเกอ, รู้จักได้ว่าเป็นกรรมเด็ดดีความ
 หน้าไหว้หลังหลอกของคณะเธอ, ทงถ้าไม่ได้
 ถกแตกคั้นมาในชั้นต้ง ๆ บ้างแต่ก็ บางที่ท่านจะ
 พนใหญ่—เด่นเอามาณพนนแย, จึงเปนแต่ได้
 มาณพนนไปในทันใดนั้น, แค่วันนั้นมา เธอไม่
 กดำเข้าหน้าเธออีก.

๒
วินตัน

นิยาย ๗.

แบร์ควัมโน ซักนิบาบเรื่องชายเจ้าคารมคนหนึ่งชื่อ ปรีมาสโส
ชนะความโลภจิตต์ใน แมสเสร์ กานเน แดลลา สกาลา
ได้ห้อยงสนิท.

กิริยาอันขลุ้มแจ่มซ้อของ เอมีเลีย ประกอบทั้งคดีนิยายอัน
น่าฟังของหล่อน, ทำให้บันดาผู้ฟังขบขันหัวเราะรำ, ทุกคนมี
ความพอใจและชมความกิดของ กรูเสเตอร์^(๑). นิยายเรื่องน
เสรจลงแล้ว, ถึงคราวของ ฟลอยด์ราโต เขาก็เริ่มเรื่องขึ้น :—

เป็นสิ่งที่ควรชมที่สุด, สุภาพสัตรีทั้งหลายจำ, ที่ เอมีเลีย
เน้นลงไปจ้ง ๆ ดั่งนั้น, แต่มันยิ่งกว่านั้น, มันควรชมที่ตรงว่า
เหตุการณ์เป็นขึ้นในบัดขุบันทันด่วนผ่านมาเวลาใด ก็โดนลูก
ศรของนายขมังธนูวางฝับเข้าทันด่วนเวลานั้น. การหาเลี้ยงชีพ

(๑) The Crusader. 'นักรบมหากางเขน,' คือนักรบผู้อาสา
ไปกู้พระศาสนาในรุ่มแห่งธงมหากางเขน.

โดยทศสี่ลย์และอเนษณกรรม (๑) ของนักบวช เป็นเหตุควร
ให้เกิดครหานินทาและถากถาง, สำหรับผู้ที่ไม่ทันใช้ควมคิด
ให้ซึ้งลงไปในเรื่องนี้ ยิ่งจะโยไฟใส่เอาจึ่ง ๆ. เพราะฉนั้น
มาณผู้หู่ในศีลสัตย์สุจริตจึงกระทำชอบด้วยธรรม ที่ผาด
แผลงไปถูกท่าน อินทร์วิเตอร์ เข้าเปรีบงใหญ่ ด้วยลูกศรอัน
ถาคมกริบ โดยทานม้วยหน้าไหว้หลังหลอกของนักบวช ซึ่ง
เอาของเดนศุกรมาให้ท่านฉพิก ดังนี้, ก็ควรชมผู้นั้นมาก.
มีอีกคนหนึ่งซึ่งข้าพเจ้ารักซึ้งได้, เป็นผู้ชนะ แมสเสร์ กานะ
แคลลา สกาลา, บรมโลกนิคมมนุษย์ธรรมดา. แต่ความโลก
จิตต์อันนี้เกิดขึ้นในสันดานของเขาในตอนหลัง. นักแต่งบรร
ยายคดีเป็นจำนวนหลายนาย ผูกเป็นเรื่องไว้. ข้าพเจ้าขอนำ
มานิยายดังต่อไปนี้:—

แมสเสร์ กานะ แดดดา ตักาดา (๒) คนหนึ่งคนรู้จัก
ทั่วโลก, คำที่เปนเดฎฐูและเปนจ้าวใหญ่นายโค
โคงตั้งหู่ในประเทศ อิตาดี ในรัชสมัย ราเชนทร์

(๑) 'การแสวงหาไม้อควร.' (๒) Messer Cane della Scala.

เฟรเดอริก ที่ ๒. (°) ท่านผู้ปกครองจักรวรรดิโรมัน
 หย่างชานใหญ่ที่เมือง แวโรญญา (°), ราชวรก็
 แดกคั่นกันมาดีโมสร์ณสันนิบาตที่เมืองนั้น, บันดา
 ผู้ที่มาตวนแต่มีมรรยาทเรียบร้อยรชนบธรรมเนียม
 ดี. ในขณะที่ จะมีเหตุหย่างไรไม่ปรากฏ, ท่าน
 กตบศความคิดเดี่ยวทันที, โดยผู้ที่มาหาท่านได้รับคำ
 ช้แจงให้เป็นทีเข้าใจไม่, ท่านตั้งให้กตบไปหมด.
 มีชายคนหนึ่งคือหยู่ชคใจไม่กตบ ชื่อ แบร์คามีโน
 (°) เป็นคนเจ้าการไม่ใช้เด่น, ยังหวังว่าในที
 สัดการอนันจะกตบอำนาจประโยชน์แก่ตัวเขา. แต่
 เมื่อ แมสส์เตอร์ กานเน แดตตา สักดา, (ได้ทราบว่
 ดิ่งของต่าง ๆ ที่นำไปให้เขา ๆ ชว่างทั้งเดี่ยวหมด)
 ก็เตยไม่พูดด้วย ทำเหมเดี่ยวที่เดี่ยว. แบร์คามีโน

(°) The emperor Frederick II. ‘ราชันท์ร์; m. a
 supreme sovereign, an emperor.’—L. R. Vaidya’s
 Standard Sanskrit–English Dictionary.

(°) Verona. (°) Bergamino.

รอกหาโอกาสหยุดหายเวตา, รู้ดีกว่าท่านไม่แยแต่
 ตัวแล้ว และทุนจ่ายที่มติดตัวมาก็หมดเปลืองไป
 โดยได้หยุดค้ามาค้าคนใช้ทุกวัน, ก็ไม่สบายใจ, แต่
 คำนึงว่ารอให้ชาวนอกดีกหน่อยคงมีโชค. เขามี
 เครื่องแต่งกายค่าแพงคิดตัวมาด้วย ๓ ตำรับ, ซึ่ง
 ท่านหยุดอดผู้คนเคยกับเขาได้ ให้มา ตำหรับแต่ง
 ภายให้งามเถิดในการกินเพียงครึ่ง, ครนนายโฮเตด
 แต่งท่าจะทวงเงินค่ากินหยุดดับนอนที่คิดค้าง เขา
 ก็เอาเครื่องแต่งกายตำรับ ๑ ไปจำหน่าย ได้เงินมาใช้
 หนึ่ง, หยุดต่อมาอีกจำหน่ายอีกตำรับ ๑, ยังเหลือตำรับ
 เดียวเท่านั้น, คิดว่าถ้าตั้งนตำรับที่ดุนแล้วก็จะกตัม
 ไปบ้านเมือง. ในรวางนณณเอนเขาได้มีโอกาสพบกับ
 ท่าน แมตส์เสร์ กาเน แดดตา ตักดา เวตา ดินเนอร์,
 เขาเข้าไปยื่นกระทำเคารพหยุดหน้าโต๊ะด้วยดีหน้าอัน
 เสร์ว่า. ท่าน แมตส์เสร์ กาเน แดดตา ตักดา เหน
 ดึงหนักพูดเป็นเชิงเย้ยจะหาคำสนุกมิได้: “เป็น
 หย่างไร, แบร์คามโน, ดูท่านเสร์ว่าชัดมาก, เหตุ

ผตมันเปนหย่างไร?”

แบร์คามี่โน, มิได้หยุดยงซึ่งจิตตครักครอง ก็
ตอบออกมาตามท่วงไว ในใจนานนั้น :

“ท่านก็ยอมทราบหยู่ว่า ปรีมาส์โด^(๑) เปนผู้
คงแก่เรียนในไวยากรณ, คงแก่เรียนในกาพย์
คดี : เพดง-ร้าย-โคตง-ฉันท-แตะกตอนด์ต, ด้วย
คุณวิชาเหต่านจมคนชนขอตอนามท่วไป, ถึงแม่
ว่าไม่มีใครรู้จักตัว, ใคร ๆ ก็ระบือเกียรติคุณ
ความคิดรวรเด็ญชอหยู่ทุกเช้าค่ำ. ทนมามี่เหตุชน :
ครงหนงอาครียหยู่ในกรุง ปารีส์ มีอาการโซเตมที่
เกียรติคุณความคชของคน ไม่นำมาซึ่งตาภัสการ
อไร, ได้ตดับถอยค้ำของผมความตำมารถยงพด
เขาอกเอาใจหยู่บ้าง, และได้ยนคนโดยมาก ชน
ชอตอนามชองท่านเจ้ากตัญญู^(๒), อุดมด้วยโภค
ทรัพย์เปนที่ตอง ไปบ ในกรุงโรม, ในเนื้อความ

(๑) Primasso. (๒) Cligni.

๕. พระราชาคณะของคณมเสนาบดีหน้าห้องซ้าย
 เป็นที่ดำนึกพิงอ้นร่วมเย็นแก่ผู้ที่เป็นแขกไปมา
 อาศรัย, ถ้าประจวบเวดาท่านฉันดินเนอร์, ท่านเป็น
 ต้องมีอาหารเตียงหย่างฟรี—อ้อมหม่อม—เต็มอ.
 ปริมาณได้ทราบดังนั้นแล้ว หากจะเห็นคนใดคน
 ใหญ่ใจอารีคือเพื่อนมนุษย์ เพื่อชมพรหมวิหาร
 ของท่าน. เขาก็เที่ยวสอบถามว่า ท่านหนีไกลจาก
 กรุง ปาวิธ เป็นระยะทางสักเท่าไร? ได้รับตอบว่า
 ประมาณ ๖ ไมล์. เขาก็มาคำนึงว่า ถ้าออกเดิน
 แค่เขาคูครั้งจะไปถึงวัดนั้นเวดาดินเนอร์. ก็ได้ถาม
 ทางที่จะไปสู่วัดนั้น, ตัวคนเดียวไว้ดีหายที่จะไป
 เป็นเพื่อน, เกรงว่าถ้าหลงทางก็จะอดอาหาร, จึง
 ซอขนมปังคิดตัวไป ๓ ก้อน, เชื่อใจว่าเรื่องน่าพอ
 จะหาได้ในข้างหน้า (ที่จริงก็เต็มหา—มีบ้างแต่
 เดกน้อย). ขนมปัง ๓ ก้อนนั้น เอาตอดได้เข้าไป
 ในเนื้อ หยที่หน้าอกของเขา, เขากะเวดาดได้แม่น
 ยำดี, ไปถึงวัดถึงกุฏิท่านสมภารพอดีกับเวดากิน

ข้าวก่ำ, ย่างเข้าไปในห้องใหญ่ เห็นตงโต๊ะเรียง
รายไว้หลายโต๊ะ กำลังจัดตำรับกับข้าวก้นเปงนงาร
หาหยู่ในครัว, ตำรับกับข้าวก้นพร้อมแล้วสิ้นทุกสิ่ง
ยังแต่จะตงโต๊ะเท่านั้น, เขาจึงรำพึงโดยดั่งเด:
'ท่านผู้สนใจบุญสั่งนทรจริงตามข่าวเด่าหรือ?'

"ขณะรำพึงหย่นน หัวหน้า บ๋อย ก็ดั่งให้เอาหน้า
มา, ทุก ๆ คนต่างมือแหว่ ถิ่นก้นอาหารเป็นที่ ๆ
—กินคนตะตำรับไม่ปะปนกัน. ฝ่าย ปรีมาดได้ นัน
ผืนไปนั่งที่ประคต ตรงทางที่ท่านเจ้าวดจะเดินเข้า
มา (°). พอเทียบอาหารเขาคตามโต๊ะเสร็จแล้ว
สตีวอด (°) ก็ไปเรียนว่า บัดนี้กับชาวเทียบเสร็จ
แล้ว—ทุกสิ่งพร้อมแล้ว, ยังขาดแต่ความหยุ่พร้อม
ของท่านเท่านั้น, เพราะฉนั้น ขออาราธนาท่านตาม

(°) ธรรมเนียมของวัดนั้น คือ เหล้าองุ่นก็ดี, ขนมบังคับดี,
กับข้าวของกินหย่างอื่นก็ดี, จะเสิร์ฟก่อนท่านเจ้าไม่ได้;
ต่อท่านลงมือเบิบ ผู้อื่นจึงลงมือได้.

(°) The steward. หัวหน้า บ๋อย.

เคย. ท่านเจ้าก็ตั้งให้เปิดประตูโถงห้องนอน,
 เมอย่างเข้าไปสู่ห้องนั้น, คนแรกที่เห็ดอบไปเห็นคือ
 ปรีมาตได้ เป็นคนแปลกหน้าหยาบทนุ แต่ร่างกายก็
 คอยมระอยคอยมระวัง—ดูไม่ได้, ท่านกัณกรังเกียด
 ขนมาทันที เดี่ยวความเมตตาจิตตทเคยมีมาแต่
 แต่เห็นดัง, ความรู้สึกกัณกรังเกียดที่เกิดขึ้นในขณะ
 แต่ก่อนแต่ไรไม่เคยมาของหยาในดินดานท่านเคย,
 มาคราวนี้เป็นได้. ท่านคำนึงแต่ในใจ ‘ดูไอ้คน
 ถ้อยนี้ เราให้ท่านอาหารมันก็จะเสียเปล่า?’ แล้ว
 ท่านก็หันหน้ากลับไปส่งคนใช้ ให้เปิดประตู แล้ว
 ถามคนในนั้นว่า ‘ใครรื้อเรื่องราวของคนที่หงหยาท
 ประตูบ้าง?’ คนเหล่านั้นตอบว่า ‘ไม่ทราบเรื่องเลย.’

“ปรีมาตได้ เติรทางไกลหิวมา และเป็นผู้อุด
 อาหารกับใครไม่ค่อยจะได้มานาน, ก็แหวกเดือคัก
 ขนมบ่งออกมาจากอกตงมือกิน.

“ท่านสมภารรอกคอยหย่นาน ถ้าคัญว่าเขา
 (ปรีมาตได้) ไปแล้ว ไซ้ให้ศิษย์มาคุดตอบว่าเขา

ไปแล้วหรือยัง, ศิษย์ก็ดับไปบอกว่า—ยังหยุ่ง, เขา
กำลังกินขนมปังหยุ่ง และขนมปังนั้น ดูเหมือนว่า
เป็นของเขาคิดค้วมา.

“ท่านต์มภารคอบ ‘ถ้ามันมีของมันมา ก็ให้
มันกินของมันเถอะ, มันจะไม่ได้ตมของข้าหตะ
วันน.’ ท่านหยากให้ปริมาตได้ ไปเดี่ยวจากที่นั่นเอง,
เพราะจะตั้งให้ขบได้ก็คไม่งาม.

“ปริมาตได้ กินขนมปังหมดไปก่อนหนึ่ง,
คอบ ๆ หยุ่งเห็นท่านต์มภารยังไม่มา ก็ตั้งตนักิน
ก่อนที่ตอง, มีคนนำเรื่องไปบอกท่านต์มภารอีก,
ท่านต์มภารก็ให้มาคอีก. ในที่สุด ท่านต์มภารก็
ยังไม่มา, ปริมาตได้ กินก่อนที่ตองเดี่ยวเรียบแล้ว
ก็คิมก่อนที่ตองคไป. เมื่อท่านต์มภารได้ทราบ
เรื่องตงน, ท่านก็คานั่ง ‘วันนหวัคคของเรามัน
เป็นอย่างไไปหนอ? อโรมันเข้าไปตงหยุ่งในใจ
หนอ? มัจฉริยะที่คัวเราได้แต่ตงคราน และความ
คถูกคแคตนเพอนมนุษย์ที่เราแต่ตงในขณะน มัน

หมายความว่าอะไรหนอ? ตัวเราดูเหมือนใครใน
 ขณะนี้? ชั่วหน้าตาปี ตัวเราเคยต้อนรับเพียงคนเดียว
 มาหา (อันเรียกว่าแขก)—จะเป็นแขกมั่งแขกมี,
 แขกผู้ดีเยี่ยมใจ, แขกส่งภาพหรือหยาบคายปานไร,
 ตตอดจนยากจนวิพิก เราก็มีได้เคยรังเกียจเคียดเคียด
 ฉันท้แต่รักคนเดียว ผิดกันกับที่เราทำแก่คน ๆ หนึ่ง—
 ในเวลานี้, เจ้ามัจฉริยะจะไม่ได้มาครอบงำดวง
 จิตต์เรา ให้กระทำแก่คนอื่นอีกต่อไป—แน่นอน.
 ยากที่ตัวเราจะรู้ได้, บางที่เขาจะตีในทางใดทาง
 หนึ่งก็ไม่ได้, ถึงมาทว่าแต่งกายหย่างปอนเตม
 ประดา, มาบังคับตัวเราหยากจะแต่งดงปฏิสันถาร
 ต้อนรับเขาโดยเคารพ, เมื่อรำพึงในใจดั่งนั้นแล้ว,
 ท่านก็หยากทราบว่ ผู้ที่แปดกหน้ามานั้นชื่อไร,
 ครั้นได้ทราบว่ชื่อ—ปริมาณได้ จะมาชมบมณณ์ตะ
 ทานมัยของตน กับทั้งทราบได้ค้ ๆ ว่า ปริมาณได้
 เป็นผู้ค้งแก่เรียน ก็ยงกระดากมาก หยากจะขอ
 ษมาโทษที่ได้แต่งดงอากัปะปะกิริยาไม่งามไม่เหมาะ

นั้น, เเตยให้ด้มมานะเชื่อเชิญเขาเข้าประชุมโต๊ะ,
 เปนที่พอใจของเขา, จัดเครื่องแต่งกายหย่างดีมา
 ให้ด้รับหนึ่ง ให้เงินทองเข้าของกับม้าตัวหนึ่งเปน
 รางวัล, ให้ โอกาสแก่ปรีมาต์ได้ว่า—จะอาศัย
 หยด้วยก้นักได้ หรือจะกดับไปก็ตาม. ปรีมาต์ได้
 ปดด้มใจยิ่งนัก ขอบพระคุณท่านด้มภารด้วยน้ำได้
 ใจจริง, แดวกด้เคิรกดับไปกรุง ปารีส์.”

แมด้เดร์ กานะ แดตตา ดักดา เปนคนเจ้า
 ความคิด—มีไหวพริบรู้เท่าด้การณั้ ไม่พักกด้ว
 ดั้งอันต่อดี, เข้าใจความหมายของ แบร์คามโนได้
 ทนท้, ยมแด้วตอบ “ท่านชกนิยายเรื่องความซัด
 ดันของท่าน แดะมีจนิริยะของข้าพเจ้าได้ค้จริง ๆ,
 ท้จริง ข้าพเจ้ารู้ด้กกว่า แด่ก่อนแต่ไรวมา ความ
 กระหนอนนั้ไม่เคยเข้าครอบงำข้าพเจ้าเหมือนหย่าง
 ในครงนเดย, ข้าพเจ้าจะกำจิดความซวอนนเดย
 ด้วยตะพดซัง ท่านเชื่อให้แก่ข้าพเจ้าไว้ ไนบคิน.”
 ท่านก็ มีบัญญัติให้คนของ ท่าน นำเงินไปชำระนาย

ไฮเศต ที่ แบ้วคามีโน พำนักหย่นั้นจนดั้นเชิง, จัด
เสื่อผ้าหย่างดีให้ดำรับหนึ่ง, ให้เข้าซองเงินทอง,
และให้ โอภาศว่า—จะหยุดด้วยกันก็ได้หรือจะไปก็
ตาม.

๒๒
วนทน.

นิยาย ๘.

คูลีแอตโม บอสเฮอร์ แก้มัจเจรจิตต์ของ เมอเซียร์ แอร์มีโน
เดอ ครีมัตตี เสียด้วยกรรมอันเจียมแหลม.

ลอแรตตา นิ่งหุบไถล พลอสตราโต ได้ยินคนทั้งหลายชมบัพ-
ญาและความพากเพียรของ แบร์คามี่โน และรู้แล้วว่าเป็นคราว
ที่หล่อนจะหักนิยายต่อไป ไม่จำเป็นต้องรอกอขึงบัญชาของ
ราชินี ก็เอ่ยคำนำเรื่องขึ้น :—

นิยายเรื่องที่เล่ามา เตือนใจให้ข้าพเจ้าระลึกถึงข้าราชการ
เจ้ากรรมคนหนึ่ง ซึ่งตกความโศกจิตต์ของพ่อคามังมคนหนึ่ง
เป็นผลดี นิยายที่จะเล่านี้ถึงว่าคล้ายคลึงกับเรื่องที่เล่ามาแล้ว
แต่เชื่อว่าจะเป็นที่พอใจของท่านผู้ฟังไม่น้อย, เพราะเป็น
เรื่องนำไปสู่ผลที่ชอบเช่นเดียวกัน.

ในปางหลัง รูปภาพบุรุษชื่อ สิญญูอ แอร์มีโน เดอ
 กรีมัลดี^(๑) หยในเมืออง เยนวา^(๒), ตามที่ทราบกัน
 ทั่วประเทศ อีตาเลียว่า, เป็นคนมีที่ทางและทรัพย์สิน
 ด้มบัตินมาก, จะหาชาว อีตาเลียน ที่มั่งมีเทียมท่าน
 ผู้นั้นเป็นไมมี, และจะห้ามมนุษย์ในโตกที่มันดัดยัด
 ดานหนา ไปด้วย โดภกลงและกระหน้เห็นยวแน่น
 ด้มอท่านผู้นั้นโดยดยยาก. เพราะเหตุว่า นอกจาก
 เป็นอมิตรคนทั้งหลาย ยังเป็นศัตรูต่อตัวของตัว
 เองของบางด้งที่จำเป็นจะต้องหาไว้ใช้ ท่านก็ไม่
 หาไว้—ไม่เอาเดี่ยงนั้น, ประพฤติตรงกันข้ามต่อ
 ขนบธรรมเนียมของ เยนวอส์^(๓) ซึ่งชอบแต่งกาย
 ด้วยงามและกินหยอย่างฟุ่มเฟือย. เพราะความ
 กระหน้ ท่านจึงด้มความนิยมของชาวเมือง, เขา
 เดยไม่เรียก ‘กรีมัลดี’, พวกน้เรียกว่า ‘แอร์มีโน
 อวาริซียา^(๔). เหตุการณ์เป็นไปด้งนี้, ท่านผู้น

(๑) Signior Ermino de' Grimaldi (๒) Genoa.

(๓) Genoese. (๔) Ermino Avarizia.

ไม่มีใครจะจับจ่ายใช้สอยเงินทอง, มีแต่รวบรวม
 และหวงแหนไว้, ครั้งหนึ่ง มาณพชอ คูดิแอตโม
 บอดีเอเร (°) มาหฺยู่ในเมือง เยนวา, เป็นรูปภาพ
 บรุษมีบุญญาเจ้าคารม, ผิดกันกับคนหน้าด้านอัน
 ตามกทุกหย่างในเวदान: ซึ่งมักจะยกคนข่มท่าน,
 แล่ดงตนแต่ผิว ๆ ว่าเป็นรูปภาพบรุษ—เป็นเถือกเถา
 เหล่าผู้ตมตัก, อันที่จริงก็เป็นตักทรชนคนถ้อย
 คนทราม—ควรได้ทนนามว่า “ตา” จึงจะ
 เหมาะ, เพราะว่าการเคียดพิษพิษ ของคนเหล่านี้
 ผุดช่นจากตอของธดี และจากตักชอนข้างทุกคตะ
 มากกว่าตักผู้คธาธาการ. แล่ด้วยเหตุว่า ใน
 ตมัยก่อนบรรพบรุษของคนจำพวกนี้ หาเดยงชัพ
 โดยไม่ชอบธรรม, มักปด้อยเวดาให้ตวงไปในสิ่ง
 หาด่าระมิได้—เช่น เป็นนายหน้าช่วยเกดเกดยให้เขา
 คักันเตย เป็นพ่อต้อแม่ชก, เทยวทอคตนิทหวาน

(°) Gulielmo Borsiere.

มิตรภาพเข้าไปทุกแห่ง, ควรได้ทางเกี่ยวดองก็เอา, ถ้าไม่สัมพันธ์กัน เพียงแต่ทอดสนิทเข้าไปเป็นดีหายชวย เกตอที่มักคุ้นกันได้ ก็พอใจเช่นเดียวกัน, นอก จากนั้น ยังพอใจเด่นดังนุกต่าง ๆ นา ๆ, เพื่อน เกตอที่คิดหน้าตามหลัง ก็ชอบแต่การคดกเฮฮา— กต่างถ้อยคำคารมที่คมขำ, ที่เป็นพ่อคนแม่คน ไม่ คังตนหยิวในฐานะผู้ใหญ่ยกติธรรม, จะตั้งสอน บุครก็เขียนคชัตวาด ไม่ใช่ โอวาทขแจงตั้งสอนให้ บุครรวัดแตะชอบ; คนรุ่นใหม่ยังซ้ำร้ายไปกว่า, เกิดมาทางชาติเปิดองเวตาของตนเดี่ยวเปิด่าไม่เอา การ, มีแต่เทียบจนทว่าประจานเพื่อนบ้านรำนกัน, หว่านความแตกร้างดำมคคิรวางเพื่อน มนุษย์ด้วย กัน, ปดไปโกหกกต่างขวัญให้ร้ายท่าน, ซอทราย มากก็คอ, ว่าเอาคือ ๆ ซึ่งหน้า หาคความยำเกรง มิได้, ถ้าเด็กเบิกกระเชอความมิดมีร้ายชของเพื่อน กันต่าง ๆ จริงบ้าง บินชนเองบ้าง, ประพฤคคิงนทุก เมื่อทุกเวตา, กต่างวาจาเยินยอ—ดอพตอประจบ

ประแจแต่งคำดวง, น้ำหนองเขาท่านที่เคยเป็น
 ตูภาพบุรุษ พดอยระย้าป่าไปตามมัน. ไซ้แค
 ท่านนี้ เรายังเห็นได้ว่า ขุนนางที่เคอะ ๆ ใน
 ต้มยของเรา ชอบเตียงคอปถัมภคนชนิดนี้ ซึ่ง
 เป็นคนใช้ปรัษาจ ประพฤติการหยาบคายต่าง ๆ
 เป็นที่ชายหน้าแก่ต้มย, พิสูจน์ให้เห็นได้ โดยชัดว่า
 คุณความดีในตัวเราไม่มด้อยแต่, คุณความดีผละ
 หนีจากตัวเรา - ไปเกิดอกกถวหยในที่ตามกเสย
 แดว. จะของดการมอินพุงชานนเดยท, ทงน
 เพราะความแค้นใจพาให้ถกไปใหญ่โต เกินกว่า
 ที่ใดตั้งใจไว้ในชนิด. คติแอตโม ซึ่งข้าพเจ้าได้
 กถาวแดวณน คนชนผดไน เยนวา พากันคอรบ
 ขบถัดด้วยคามยนิต. ครังหนึ่ง เขาได้มาพักแรม
 ในเมืองนี้, ไดยินชาวเดยงดีอเรื่อง (มัจฉริยะ)
 ของ แอรมีโน หยุเนื่อง ๆ ก็นทหยากจะรู้จักตัว.
 ฝ่าย แอรมีโน ก็ได้ทราบข่าวรบอดตอเกยรคคุณ
 ความดีความงามและชื่อเดยงของ คติแอตโม เช่น

เดียวกัน, และถึงแม้ว่าเบียมหยดด้วยมัจฉริยะ
 หย่างบรมคตินัน ก็ยังมีประกายแห่งสมบัติผดหุ
 ไนต้นคาน, ค้อนรับ คติแอตโม หย่างเรียบร้อย
 เมื่อได้ต้นทหนักันหยู่สักครใหญ่ ๆ, แอร์มีโน ก็พา
 ผู้แขกกับชาว เยนวา ที่ติดตามมาด้วย ไปคบ้าน
 อันสวยงามที่คนสร้างขึ้นในเวตาไม้ต้นานัก, เมื่อ
 พาดทว จึงพูด “นี่แน่ท่าน, ท่านเป็นผู้ที่ใด ยิน
 ได้ฟังได้เห็นมามาก, จะบอกได้ไหมว่า ในห้อง
 ของข้าพเจ้านยังขาดดวงตาขไรบาง ที่ควรจะ
 เขียนไว้ด้วยธนาและธนามน?”

คติแอตโม ก็ตอบปัญหาอันครน: “ข้าแต่ท่าน,
 ข้าพเจ้าบอกท่านไม่ได้ถึงสิ่งที่ไม่เคยเห็น, ขอนน
 ข้าพเจ้ากรหุแฉว, จะบอกก็เท่ากับดลกท่าน,
 แต่ถาทานยินดี, ข้าพเจ้าจะบอกถึงสิ่งให้ท่าน,
 ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านยังไม่เคยเห็น.”

แอร์มีโน (คาดว่าจะได้รับคำตอบตามเคย) จึง
 พูด “เชิญท่านบอกเถอะ, เชิญท่านบอกให้ทราบ

ว่า—ของตั้งนั้นคืออะไร.”

คิตีแอตโม ตอบโดยพถัน : “จงเขียนรูปความ
เชื่อเพื่อไว้ด้วย.”

เมื่อ แอรมโน ไต่ฟังดังนั้น ก็มีความตออายุใจ
ขึ้นมาทันที ทำให้เขาถกถันนิตยเป็นคนอารมณ์ใจเชื่อ
เพื่อ, เขาตอบ “เอาเถอะ, ท่าน, ข้าพเจ้าจะให้
ช่างมาเขียนรูปความอาร์ไว ในห้องนี้; ต่อไปในวัน
หน้า ท่านก็ดี หรือใคร ๆ ก็ดี จะได้ไม่มีเสียงที่จะ
ว่าข้าพเจ้าได้ว่า—ข้าพเจ้าไม่มักคุ้นกับความอาร์.”

จำเดิมแต่วันนั้นมา คิตีแอตโม รักษาประติภาพ
นี้ไว้ด้วยดี, เป็นคนอารมณ์ใจเชื่อเพื่อเสมอแม้แก่เพื่อน
มนุษย์, เป็นสภาพบุรุษที่เรียบร้อยคนหนึ่ง, มีคน
พึงรักและนับถือเป็นอันมาก, ทั้งผู้แปลถกถันฐาน
มาขอสำนัก และชาวเมือง เชนวา ตั้งทุกคน.

๒
วินตัน

นิยาย ๕.

พระเจ้ากรุง ไสปรัส ได้สดับการมของสภาพสุตรีชาวเมือง
กาสกอน^(๑) ท่านองจะเสียดคน กลับเป็นจ้าวที่คมีพระ
จริยวัตต์อันนำชม.

ครานราชินีมีเสาวนีกั แอ์เสธา, นางก็เษอรัมภพจน์:—

โดยมากความมุ่งหมายด้วยหมั้นกล่าวเตือนสติกันตรงๆ
เมื่อไม่สำเร็จผล มักจะได้ผลด้วยการที่ไม่ได้ตั้งใจจะพูด
ซึ่งบังเอิน กล่าวออกไป สบเหมาะเข้า เองกับ อาศยานุศรัย^(๒)
ตัวอย่างในเรื่องนี้เราได้แล้ว ในนิยายของ ลอแรตตา, และ
ข้าพเจ้ามีความปรารถจะเล่าสั้น ๆ สัก ๑ เรื่อง เพื่อแสดงเนื้อ
ความที่คล้ายคลึงกัน. คำกล่าวชอบมักจะเป็นประโยชน์ และ
ควรจะเชื่อฟังเสมอ ผู้กล่าวจะเป็นคนชนิดไรก็ตาม.

(๑) A gentlewoman of Gascogne.

(๒) อาศยานุศรัย: อาศย, 'สภาพอันมานอน,' ได้แก่ ฉันท
คือความพอใจ; อนุศรัย 'สภาพอันตามนอน,' ได้แก่
อธฺยาศรัย หรือ พัน ชั้น ของบุคคล.

ณะรัชสมัยประมกษัตริย์แห่งเกาะ ไคปรัด (°) ใน
 ยุคเมื่อ คอดเฟร์ ออฟ บดอน (°) ปรากฏประเทศ
 ไฮต์แดนด์ หยในเงอมมือได้ สุภาพสตรีหนึ่งเคิ
 รุดงค์ไปนมัสการที่นิรพานของ พระ เยโฮวา (°),
 ซากตบมาถึงเกาะ ไคปรัด ถูกเหล่าร้ายพวกหนึ่ง
 ช่มเหงคะเนงร้าย หด่อนนำความไปแจ้งต่อผู้อา-
 รักษาทองถิ่น ก็ไม่ใคร่รับความยกศิธรรม, ในที่
 สุดหด่อนคงใจจะเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน ขอความ
 ยกศิธรรมในเรื่องนี้, แต่มีผู้ทวงว่าอย่าไปเลย จะ
 ด้ยเวตาเปล่า เพราะพระเจ้าแผ่นดินท่านเผอเรอ
 ไปด้ยทุกหย่าง และเป็นมนุษย์หย่างไรมิรู้ ไม่
 แต่จะเพิกเฉยเหตุการณ์ช่มเหงคะเนงร้าย ซึ่งพด
 เมืองของท่านได้รับเท่านั้น ข้าเพิกเฉยข้อหมิ่น
 บรมเดชาภาพหย่างหน้าอับอายด้ย, ปล่อยให้

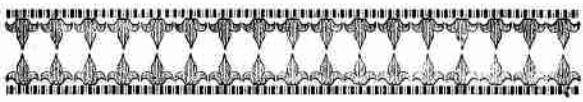
(°) The First King of Cyprus. (°) Godfrey of Boulogne. (°) The holy sepulchre.

ไอ้เหตาร้ายดวงตาม, มันโกรธเคืองขึ้นมาขณะ
 ไตมันก็ใช้ปรัษาจวบหัดตุ๊กไม้มัน. เมื่อได้ฟัง
 คังนี้ หัดอนก็เสียใจ ไม่หยากจะไปเพดทุดขอ
 ความยกศิธรรม, แต่คิดขึ้นมาด้วยมนต์การ พอ
 เแดงเห็นทางรังับทกข์ของหัดอนได้ชั่วคราว ก็คังใจ
 จะเขาเฝ้าให้ไค เพื่อทุดให้ทรงเห็นความบกพร่อง
 แห่งราชจรรยา. นางเค็รร้องให้เขาไปยื่นหย่นำ
 พระท่ง พดางกราบทุด “ข้าแต่พระราชาผู้
 ประเด็ค, ข้าพระเจ้าขอเฝ้าในบคิน, แม้เป็นผู้กเขา
 ทำร้ายเสียอิศรภาพ จะหวังให้ทรงชำระเรื่องนน;
 แต่ข้าพระเจ้าหยากจะขอพระมหากรรณาทุดถามดัก
 ขอท่งซึ่งเป้นความเดกน่อย, หวังว่าพระบาทพระ
 เป้นเจ้าจะประทาน อธิบายเหตุไคไคว—ทรง อาศรัย
 พระชนคิ บารมี อุดกถน ถอย ค้ำหมิ่น ประมาทของ
 ทุรชนคนเหตาร้ายไคหย่างไร ซึ่งเป้นการเด็อมเด็ย
 พระเคษานภาพ คังน—ข้าพระเจ้า ขอทราบเพียงน,
 จะไครักษาใจใหม่ความอุดกถนชนคิตำหรับคัวบ้าง,

ทรงพระเจ้าวราภหุยกัทรชนก, ถ้าข้าพระเจ้า
สามารถทำได้, จะยกการยอมเดี่ยเกียรศักดิ์คดีด้วย
ความอดทนขันต์ถวายได้เฝ้าพระบาท, เพราะ
พระบาทพระเป็นเจ้า อดทนได้ดีจริง ๆ—หา
ไหนไม่มีที่เปรียบแล้ว."

พระราชฯ ซึ่งมีพระต้นแดนเฉยขามาแต่เดิม
ในบัดนี้ราวจะ พันพระองค์ จากโมหะบั่นหมอนันต์
รับจัดการวินิจฉัยเรื่องทุกขวอนของสุภาพต์ครั้น
หย่างแข็งแรง—ไม่ดุดาวาดอกแก่เหล่าอันชพาด,
แต่वनนั้นมา พระองค์ก็เอาพระหฤทัยได้ในราชกิจ
การเมืองด้วยพระปรีชาญาณวิริยภาพ ปราย
ทุมเมธ (๖) ต้นแดนโหดเหี้ยมเกรี้ยวทมพิพ, เหล่า
รายกรธาเดชเขตขามต้นทั่วพระราชอาณาจักร ไม่
บังอาจจาบจ้วงด่วงเกินพระเกียรติศักดิ์เดชาานุภาพ
อีกต่อไป.

(๖) 'ผู้มีปัญญาทราม,' คนพาล.

วินิตน์

นิยาย ๑๐.

นายอัลเบิต ชาวเมือง โบโลญญา ทำเอาสภาพสตรีคนหนึ่งอายุ
 จนโลหิตข้นหนา, หล่อนตั้งใจว่าจะทำให้เขาอายุ เพราะ
 เห็นว่าเขามาทอดสนิทติดพันร้อหล่อนอยู่, แต่ผลแห่งความ
 หวังของหล่อนกลับมาตกแก่หล่อนเอง.

เมื่อ เอเล่สซา บรรยายเรื่องของหล่อนจบลงแล้ว, คดีนิยาย
 เรื่องที่สดที่จะยกขึ้นมาเล่าสู่กันฟัง เป็นของราชินี, สมมติเทพนารี
 ก็เผยแพร่เรื่องขนตามอัธยาศัย:—

ตุกรวิศุทธนารีทั้งหลาย อันดวงดารากรเป็นเครื่องประดับ
 พรายเวหาเวลาณอากาศปราศจากเมฆ และบุบผาคิเรกทุกชนิด
 เป็นเครื่องประดับตฤณภูมิฉันทิ การมอันเจียบແหลมและ
 นิยายเรื่องเหมาะ ๆ นำฟัง ก็เป็นกลเม็ดมลัมเลื่องเครื่อง
 ประดับของคารมที่สุภาพฉันทิ, คุณสมบัติเหล่านี้, พุดสั้น ๆ,
 เหมาะแก่สตรีมากกว่าบุรุษ; เพราะถ้อยคำอันอ้อมค้อมมีวงกั
 กว้างเกินควร, เมื่อกล่าวห้วน ๆ พอใจความประสงค์ได้,
 ย่อมไม่เหมาะแก่เพศของเราเท่าเพศบุรุษ. เป็นความจริงใน

สมัยนี้มีสัตว์น้อยคนจะรู้ว่ากรรมอย่างไรคมคายหรือไม่; หรือหากเข้าใจแล้ว, โดยมากก็ไม่รู้ว่าจะตอบอย่างไร; ซึ่งเป็นที่อัปยศอดสูแก่เพศของเรายิ่งนัก; เพราะว่าวิชาซึ่งเคยเป็นเครื่องประดับใจหญิงทั้งหลายในสมัยก่อน บัดนี้กลายมาเป็น การเพ่งบำเพ็ญอยู่แต่เรื่องตลกแต่งให้สวยงาม; หญิงใดมีนิสัยในเชิงแต่งกายเรียบร้อยเสมอ พร่าวไปด้วยเครื่องประดับต่างๆ ที่น่าชม, หญิงนั้นก็บังเอิญมีผู้นิยมบูชามากที่สุด; หม่อมบุษย์เราไม่นึกดูบ้างว่า, ถ้าจะเอาเครื่องทั้งดงามอร่ามตา มาประดับลาเข้าทั้งตัว, มันคงต้องประดับเครื่องมากกว่าสัตว์คนหนึ่ง, และเมื่อมันแบกเอาเครื่องประดับตัวไว้ตั้งกระบวนเช่นนั้น, ในข้อนี้ มันมีราคาในทางงามนำสาวที่ยังกว่าสัตว์คนหนึ่งหรือ? ข้าพเจ้ามีความลอบใจที่จะกล่าวคารยหพจน์^(๑) เหล่านี้, เพราะเหตุว่า เมื่อข้าพเจ้าปรักหักหญิงทั้งหลายฉันใด ก็ได้ชื่อว่าปรักตัวเองฉันนั้น. ของสวยงามอร่ามสีต่างๆ นั้นมันจะเป็นอะไรอย่างอื่นไปได้อีกนอกจากเป็นรูปหุ่นไร้ความรู้สึก? หรือถ้ามันจะตอบปัญหาข้อนี้ของเรา ก็คือมันคงนั่งเป็นรูปหุ่นอยู่ มันคงจะส่อให้ท่านนึก, ว่าความที่มันไม่รู้ที่จะสนทนาว่าวกไร กับมนุษย์ผู้มีวิญญูณานั้นแหละ เกิดจากความแสงี่ยมฉายแสงี่ยมใจของมัน, เพราะฉะนั้น มันจึงใช้นามศัพท์เรียกความเขลาของมันว่า—ความสุภาพ; ราวกะว่าในสากลโลกนี้ไม่มีสัตว์ไรที่อุดมศักดิ์ นอกจากหล่อนผู้สนทนากับนางสาวใช้ฉัน

(๑) คำติเตียน.

ห้องของหล่อน, นางพนักงานช่างซักเสื้อผ้า หรือนางเครื่อง
 ชาววิเศษของหล่อน; และราวกะธรมชาติซึ่งจำกัดจำเขี่ยผู้
 รับสนทนามาให้หล่อนแต่เพียงปริจาริกา เท่านั้น—ไม่มีใครอื่น
 แปรลกออกไปเลยดังนี้. เป็นความจริงแท้ในข้อที่จะกล่าวต่อไป,
 และในข้ออื่นเช่นเดียวกัน, ก็ที่ท่านจะต้องเป็นกัลยาณูไมตรี
 ครวนกาลสมัย, มีเทสัญญาตรูจักถิ่นที่ควรพูด, ประกอบด้วย
 ปุคคลัญญาตาเข้าใจทั่วทั้งของบุคคลที่ตนพึงปราโม: เพราะบางที่
 มัน มีเหตุเช่น, จะเป็นชายหรือหญิงหากจะขับให้เพื่อนอับอาย
 ถึงกับหน้าม่าน, โดยไม่เปรียบกำลังสติปัญญาการมของตนกับ
 คนที่ตนจะขับนั้นเสียก่อน, ก็มักจะถูกรับขับขับข้อนจนหน้าเรา,
 เจตนาจะขับเขา ๆ กลับขับเอาตัวเข้าดังนี้. เพราะฉนั้น เราผู้
 หญิงทั้งปวงพึงอยู่ในความไม่มั่งงาย หย่ายอมแก่ภามีติที่เขา
 พูดกันว่า 'ผู้หญิงเสียเปรียบอยู่เสมอ.' ข้าพเจ้าหากจะให้
 กตนิยายเรื่องที่สุดของวันคืนซึ่งข้าพเจ้าจะเล่าในบัดนี้ สอนใจ
 ให้เราเกิดความฉลาดขึ้นตามกัน ให้สมมาคปรารถนาของเรา
 เมื่อเรารู้สึกว่าเป็นผู้มีกำเนิดและ ลักษณะผิดกับบุรุษชาติ, จะ
 ได้ไม่ตามหลังเขาในโวหารสมบัติแห่งสุภาพรรยา.

เป็นเวลาด่วงแฉ้วมาไม่ได้นานนัก นายแพทย์วิเศษ
 อยู่ในเมือง โบโตญญา^(๑) (แต่บางทีก็อาจจะยังอยู่

(๑) Bologna.

ที่นั่นจนทกวณฺ) ซือนาย อิตเบิต (°). มีนิสัยเป
 คนกรังกรังหยัดักหน้อย, ถึงแม้วาม้ออายุได้ ๗๐ ปี
 หย่อนเดือนหยู่บ้าง ก็ยังไม่หมดสันดานเจ้าชู้,
 ราคะจริตแะกำลังของแกมันไม่ให้แะวักดี, ก็ยัง
 ไม่วายยินดีในเรื่อรัก ๆ ไคร่ ๆ—ยังไม่นึกตตะ
 เปตวอคั้นราคให้หมดไปเสี้ยบ้าง. ได้ไปดงาร
 การเด่นครังหนึ่ง, เห็นหญิงงามคนหนึ่ง เป็นที่
 ต้องตาต้อใจของแก, เป็นแม่หม้าย, มีนามตาม
 ที่โจษกันว่า มาตาม มาตเชริดา เดอ ซิโด้ตเยรี (°)
 จำเดิมแต่ได้เห็นนางวันนั้นมา ให้คิดตั้งโคตตุ่มหตง
 ด้วยฤทธิรตราวกะว่าชายที่ยังกำตดกตดมนหยู่มาก,
 ไม่เปอนอันหตบอันนอน, วันไหนไม่ได้ไปเห
 หน้าแม่รูปตวยเสี้ยตักหน้อยแะว่ คำวันนั้นเปอนน
 ไม่หตบ—กระตบกระต่ายไปทีเดียว. ดีเนหคนี้อัน

(°) Master Albert.

(°) Madam Malgherida de'

นเห็นเขาแกเที่ยวไปเที่ยวมา—บางที่ก็ไปมา—บาง
 ที่ก็เดินไปที่หน้าบ้านของหญิงนั้น. ทำจนหญิงนั้นและ
 เพื่อนของหญิงที่มักคุ้นกัน อุตส่างเกิดคาดไม่ได้,
 กตมความสนุกไว้เป็นหทัยครว, ที่มาเห็นว่าคน
 ชะแรแก่ชะราจนปานนั้นแล้ว ยังตุ่มหลงด้วยราค
 ฤทธิ์ (ทั้งเป็นคนมีความรชนสูง), คาดเดี่ยว่าความ
 รักยอมมรุมรังคังเคยคิดหย้แต่ในชายหนุ่มหญิงสาว
 เท่านั้น. นาย อุตเบิด เที่ยวไปมายังหน้าบ้านนั้นมิได้
 ชาติ. บังเอนในวงารวันหนึ่งที่บ้านนั้น, หญิง
 หมายนงหยทประคบ้านกับเพื่อนหญิงที่รักใคร่กัน
 ดองด้ามคน, เห็นแกเดินเหยา ๆ มาแต่ไกล, หญิง
 เหล่านั้นก็พร้อมใจ กันว่าจะต้อนรับแก่ให้งามหน้า
 แล้วจะตีผู้ปากถากถางด้วยเรื่องความงุ่นง่านของ
 แก; จึงลุกขึ้นยืน แล่ดงการต้อนรับแล้วเชิญแก
 เข้าไปนั่งในห้องรับแขกอันดีอันดีอาดตา จัดหา
 เหล้าองุ่นและของหวานมาให้กิน. แล้วถามแก
 ด้วยวาจาแตะมรรยาทอันเข้มข้อยว่า แกนี่

หย่างไรที่มารักแม่หญิงด้วยตำรวร่าง ซึ่งสุขภาพ
 บรุษหนุ่ม ๆ เก่ ๆ หตายคนเขาของไว้ นาย อัดเบ็ค
 วิตักควขันมาว่า ถกแม่พวกลัวหญิงพาเข้ามาถก
 เต็นเปนขปาก, ก็ตีหน้าว่าเรงใจ, แด้วคอบส่ว
 คารมออกไป :

“ดูกรภักทรายูว์ (*), สำหรับผู้ที่มีความคิดหยัง
 บ้าง มันไม่เปนการแปดก้อไรนักรหนา ทถนรภกผู้
 หญิง, คือรักหต่อนคนหนึ่งไนม่มหต่อนทงหตายน,
 เพราะว้าหต่อนงามยัง—ย้วยวนให้ฉันรัก—ส่มคว
 แด้วทถนจะรัก. ถงแม่วก้าตงวงชาจะถกชราภาพ
 มาทอนเขาไปเดี้ยก็ดี แต่ก้าตงใจยังดีหยัง, แดะ
 ความพิจารณาที่จะพินค้คว้าใครควรรักแเดะไม่ควร
 รักถยังม, ขอนด้าคณยงนักร, เพราะผู้ทมอายุมาก
 ย่อมมีความรู้ตังเกดตังกามากกว่าหนุ่ม ๆ ตำว ๆ.
 ความหวังซึ่งกระคุ่นใจฉันผู้ชราว่าง ให้รักหต่อน

(*) แม่สาวสวย.

ซึ่งมีชายหนุ่มตอมหยู่มากคนนั้น เป็นเรื่องดังนี้ :
 ฉันทเคยสังเกตเห็น เวลากินอาหารว่างกต่างวัน เห็น
 หญิงกินผัก ตูโป๊ และผัก ตัก (*), ตัก นึ่งกิน
 แล้วไม่ให้คุณอะไรนัก หัวของมันมักจะให้โทษ
 นิดหน่อย, แคร์ดชาติมันอร่อย: ท่านผู้หยากกิน
 หัว ตัก (อันไม่ควรหยากนั้น) ต้องระวังเอาหัวมี
 คับหัวมันไว้ กินแคร์ดของมันเท่านั้น, ซึ่งมีใช้แต่
 จะไปประโยชน์อย่างเดียว ยังมีโทษไม่เป็นไรด้วย.
 หัดอ่อนทงหลายคงเดอกคุมด้วยประการดังกล่าว.
 ฉันทเป็นเนอคผู้มีความสุขมาก, หัดอ่อนคงจะไม่
 หยากใดเนอคอื่นนอกควดฉันท.

ฝ่ายแม่วิชาหญิง หมายถึงเพื่อนรักเพื่อนใคร่
 ของเจ้าหัดอ่อนก็พากันตั้งใจ, หญิงหมายนั้นจึง
 ตอบ “นี่แน่ท่าน, ท่านตอบฉันทถึงใจแท้, ฉันทจะ
 จำถ้อยคำของท่านไว้ เป็นคารมอันควรเคารพ

(*) Lupines and leeks. ลัก=หอมฝรั่งชนิด ๑.

นับถือ—ถ้อยคำของนักปราชญ์, ต่อไปข้างหน้า ถ้า
ท่านมีกิจสิ่งที่จะออกปากใช้ฉัน ๆ อนุญาต.”

นาย อัดเบ็ค ถูกขยั้นแแต่แสดงความชอบใจสุภาพ
สัตว์เหต่านนั้นแแต่ ก็ตาไปด้วยกิริยาอันรำเริง. แม่
หญิงงามคนนั้นมาดีพยอกถุกคู่ปรับเขาดังนี้, ใน
เรื่องเช่นนี้ ถ้าท่านเป็นคนฉลาดหย่างแแต่, ท่าน
ควรจจะระวังตัวในข้างหน้า.

เวदानพระอาทิตย์บ้ายคด้อยไปทางทิศควันตก
มาก แแต่ความร้อนก็ค้อยบนเภา ประจวบกัน
กับเวดาที่นยายเรื่องนยุคคดง. ในขณะนั้นราชันมี
สุนทรเสาวณัว่า “ไม่มีอะไรที่จะทำอีกค่อไปใ
ปกครองของข้าพเจ้าชวณน, ยังมีหยักแแต่จะคง
ราชันชนใหม่สำหรับวันพรุ่ง, ราชันใหม่นั้นจะคอง
ใช้ความวิญญัยให้คเมที่ ๆ จะปกครองแแต่บังคับ
บัญชาให้การงารเปนไปโดยเรียบร้อย เพื่อบำรุง
ความส่นุกของเราให้ยึดไป. ถึงแม้ว่าวันนั้นควร

จะยัดเวลาไปถึงพบคำก็จริง, แต่ท่านอาจจะเตรียมการที่จะมาถึงนั่นได้ ถ้าท่านหาเวลาจัดทำเสียก่อนในเนิ่น ๆ สักหน่อย, เพราะฉะนั้น จะมีเวลาจัดการที่ราชินีจะสั่งให้เตรียมไว้สำหรับวันพรุ่งนี้, ข้าพเจ้าเห็นว่า ทินเทวีราชย์ (*) ควรจะนับแต่เวลาด้านเวียงไปจนครบรอบ ๒๔ ชั่วโมง เป็นอายุของราชินีคนหนึ่ง. ในพระนามแห่งพระเจ้าว, ซึ่งสรรพดังทั้งหลายในดังกดโลกอาศรัย พระบารมีดำรงภาวะได้เป็นหยุ, และชาวเราเจริญหยุได้ด้วยพระมหาทยาธิคุณ, ข้าพเจ้าขอปโตก พีโตเมนา ซึ่งตั้งราชินยบัตตังก เป็นราชินีนาถสำหรับวันที่สอง."

เมื่อได้กล่าวดังนั้นแล้ว, หด่อนก็ตุงขึ้นจากบัตตังกัสมมติอาดัน ถอดมุกฏจากเคียรของหด่อนเชิญไปสรวมเกด้าของ พีโตเมนา ด้วยความเคารพ

(*) ตำแหน่งราชินีประจำวัน.

งามน่าพิงชม, นางน้อมกายก้มตงกระทำค้ำบั
ก่อนผอวน แดงบริษัตกกระทำเช่นเดียวกัน, น้อม
ตัวตงหยู่ในความปกครองของอภิณพราชินี(*) ด้วย
ความซนบาน.

พิไลเมนา ทรงเทริดด้วยอาภักตปะกิริยาค่อนข้าง
ชาพิศตร์, รตถถงถอยค้ำของ บัมบีเนอ ทักถ่าว่า
องค้ำนาง (คิ้วของหล่อน) จะไม่เพิกเฉยกิจการ
ต่าง ๆ ในหน้าที่ของนาง ๆ ก็ตงเจ้านาทให้ตารงคง
ค้ำแห่งหยู่หย่างเดิมตามท บัมบีเนอ อปโดกไว้,
แตงก้มเส่าวนให้เตรียมของเตยงไว้สำหรับวันรุ่ง
ขึ้น, ให้เตรียมโต๊ะที่จะเตยงกนในค้ำวนน ซึ่ง
จวนจะได้เวตาทหยู่แล้ว (ใครทำนาค้หย่างไร ให้คง
ทำหยู่ในนาค้ทนั้น), ตังเส่รจแล้ว ก้มเส่าวนค้ำไป:

“คักรถหายทรททงหตาย, ถังแม่วาพิ บัมบีเนอ
ได้อปโดกซาพเจ้าเปนราชินีของท่าน ด้วยความ

(*) ราชินีองค์ใหม่.

เห็นดีเห็นชอบของหัตถ์อันยิ่งกว่าความจุใจของข้า-
 พเจ้ากิด, ข้าพเจ้าจะไม่บัญชาการงารไปตามอ้า-
 เกอใจ, ต้องดำเนิรตามความเห็นของท่านทั้งหลาย
 เปนหลัก, เพราะฉะนั้น ท่านทั้งหลายควรจะทราบ
 ว่า ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะทำไบบ้าง, จะได้
 แก้ไขตัดแปลงตามความเห็นชอบของท่าน, ข้า-
 พเจ้าขอแต่คงความประสงค์อีก ๒-๓ คำ. เบื้อง
 ว่าข้าพเจ้าได้ ใคร่ครวณรเบียบการที่จะทำไปในวัน
 นี้ด้วยดีแล้ว และดำเนิรตามนั้น ก็เห็นว่าดีพอใช้
 หยู่แล้ว, รเบียบการอนัน คือเมื่อไรเราเบือหน่าย
 เห็นว่าไม่เหมาะแก่กาละเทศะ ข้าพเจ้าจึงจะแก้ไข
 เปลี่ยนแปลง. ฉนั้น จึงดำเนิรการเรื่อยไปตามเค้า
 เดิมทีใดคงคนชนแล้ว, เราจะตงจากที่ไปเดิรเที่ยว
 เดินตงกรหนึ่ง, เมื่อพระอาทิตย์อืดตงตง จะมีกา
 กินเตียงกันไนท์แจ่ง และเมือการขบรืองเค่นรำทำ
 เพตงพอรนเร้งแล้ว ก็จะได้เวดาเข้าทรงบกาย.
 พรุ่งนเช้าเวดาแตกชน เปนเวดาตบมายของเราเมือ

ใด, เราก็จะออกไปเดินเที่ยวเล่นตามขอบใจของเรา, และกตัญญูได้เวตถากินอาหาร หย่างฉันท; มีการบันเทิงเพลงดนตรีพอพอใจแล้วก็เข้านอน, คื่นนอนแล้วจึงจะมาซักนิยายต่อกันฟังต่อไป. การฟังนิยายนั้นข้าพเจ้าออกกรตักเพ็ดดเพ็ดดินและเกิดประโยชน์แก่ตัวข้าพเจ้า. มีการหย่าบางดั่งซึ่งพิ่มบับเนื้อหาทำไม่ได้เมื่อดำรงตำแหน่งราชันหยา, การบกกพร่องเห็นด้านข้าพเจ้าจะขอจัดให้เป็นไปเรียบร้อย. กตัญญูคือ, จะจำกัดเขตเรื่องให้ท่านทงหดตาย, จะเคี่ยมเรื่องให้ท่านนิยาย, ท่านต้องเตรียมเรื่องตวงนำไว้ทุก ๆ คน, เพื่อจะได้มีเวลาคิดหาเรื่องที่ตงทุก ๆ ให้เหมาะกับโอกาส, ถ้าท่านเห็นด้วย ข้าพเจ้าหยากจะให้เป็นเรื่องดงนี้: ให้เป็นเรื่องนิยายตาง ๆ จับตงแต่ประถมกตงปเมื่อโตกนดงชน บรรยายเหตุการณของมนุษย์ซึ่งวาดฉนาของคณฑาไป คืบบางรายบางตามยถากรรมของคณฑา จนที่ตงตของวาดฉนา. คือท่านทงหดตายทุก ๆ คน จะต้องนิยายประวตของ

บุทคนต์ตักกรำตำบากหลายครั้งหลายหน ในที่สุด
บันต์ถึงความตมมาคปราณาโดยไม่ได้ไผ่ผ่นถึง."

ทุก ๆ คน เห็นชอบด้วยความดำริของราชัน,
ยอมโดยคชนัภาพคามเด้าวันท์ประกาศออกมาตั้ง
น; เว้นไวดแต่คยอเนโอ ผู้เดียว, เมื่อคนทงหลาย
พากันนึ่งเห็นชอบด้วย, ก็มีวาจากตำวคานชน:
"ข้าแต่ภทรายว, ข้าพระเจ้าเห็นด้วยคามเด้าวันท์ของ
พระแม่หย้หิว, เปนพระดำริชอบนำฟังชม, แต่ข้า-
พระเจ้าขอความเอื้อเพื่อตั้งคหย่างนึ่ง คตอดเวตา
ทบริษัทของเราควมคมกันหย้ได้, กตำวคือ, ขอ
หย่าบงคบหรือวางกฎชดชนให้ นิยายเรื่องตามพระ
แม่เจ้าดำริเดย, ขอให้เต้าไปคามความพอใจของ
ข้าพระเจ้า และตามทองเรื่องทข้าพระเจ้าชอบ
มากนึ่งเกิด. ขอพระแม่เจ้าหย่าฟังวิคกเดย ว่า
ข้าพระเจ้าจะไม่มเรื่องเช่นน, แทจจริงมเรื่องหย
มาก, และยนิคทจะขอเปนผู นิยายเรื่องที่สุดคประจำ
วันทุก ๆ วัน."

ราชินี เห็นว่าเขาเป็นเพื่อนยากเจ้าคารมคมขำ,
 ที่เขาซอร้องทงนุกเพื่อจะหาโอกาสเล่าเรื่องที่น่าหัว
 เราะให้บริษัทฟัง แก่ความเบื่อหน่ายเรื่องใดเรื่อง
 หนึ่ง, จึงได้ให้อนุมิตรพร้อมด้วยความเห็นชอบของ
 บริษัทว่า อนุญาตให้ตามใจสมัคร. บริษัทถูกชั้น
 พร้อมกัน, พวกมันไปที่ตำรากรแก้ว ซึ่งเป็นหน้าคก
 ไทตหลังพดั่งพุกออกมาจากเนิน ดงไปในห้วงหุบผา
 ซึ่งมีพันธุ์พฤกษาอันร่มรื่นเย็นสบาย, ด้ภาพบุรุษ
 และด้ภาพสัตว์ทงหลาย ต่างชำระมือเท้าของตน,
 ความขบขันบังเกิดแก่ทุกนายและนางในทันนั้น, พอ
 จวนได้เวดากิน ดับเปเปอร์ ทุกนายและนางกดับไปด้
 คำหนักไพร. เมื่อ ดับเปเปอร์ เสร็จแล้ว, ราชินี
 เสด่วนให้นำเครื่องคืดคืดเบาเข้ามา, ให้ ตอแรตคา
 ตั้งตนเตนรำให้ เอมีตยา เป็นคนเลี้ยง, ดियोเนโอ
 เป็นผู้คืดชิม. ตอแรตคา ก็ประคิบัทตามเส่วนั้นโดย
 พด้นทันตวน, เอมีตยา ก็ชนดำน่าเป็นคนเลี้ยง :

๑

แค้น ส่นุก ดั้น ทุกข์ แถ้ว ออก เข้อย
 โรค ไม่ บั้ทา เตย ฮาฯ ท้า ได้
 เหน่ สุข ใจ กระทบ กระจก ใจ
 ดินหา อาตัย ไม่ ยายี่.

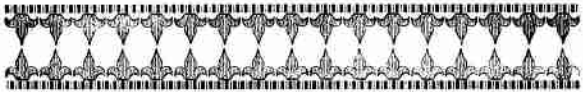
๒

ความดี ความงาม ใน คิวซ่า
 ยิ่ง พิศ ยิ่ง ต้ง่า ไม่ หมอง คีร์
 ใจ ชื่น รื่น อารมณ์ ส้มฤดี
 ใคร นึก ที่ หมายถึง ชม ไม่ ส้ม ปอง.

๓

ยิ่ง คำนึง ก็ ยิ่ง พัง พน สว่าง
 พร ประสาท บุนย ค้า ตาม ส่นอง
 จ้าวไพร ไหน จะ สุข เหมือน คิว น่อง
 ใคร ไม่ ครอง สุข เท่า เรา นี เอย.

ทุกนายและนางต่างประดาน์เต็งบันแดงเพดงนี้,
 ถ้อยคำในเนื้อเรื่องทำให้บางนาย และนางนึกค้ำนัง
 ใน, ครั้นเสร็จการขบรับรองข้อศัพทศุริยเพดง ๓
 บทนี้ และบทเบตเคตต์ดแถมบ้างเดกน้อย เวด
 กัดวง ๒ ยามปลตาย, ราชนิเห็นว่าได้เวดาอัน
 ส้มควรวแล้ว ก็ให้เด็กการเด่นดุกดำหรับวันที่ ๓,
 มีเต่างนให้ชาวที่นำชวตา ดวงประทบเข้ามาให้,
 พดางตั้งให้องค์และรูปภาพบุรุษเหต่านน แยกย้าย
 กันไปหัดบไปนอนในที่พักของตนตามดบาย, คื่อ
 รุ่งรวีแสงฉายจิงค้อยพนคณนทรา.

วันที่สอง.

พระอาทิตย์ไ้แสงแดงเรื่อขึ้นมาในท้องฟ้า, แล้ง
บ่กษาแจ้วเจ็ยเย่บ่กั้งไม้ ใน เกล็กานน^(๑), สู่ภาพ
บุรุษแต่ละสู่ภาพส่ครึคนจากนทรา. พวกกันไปเดิรเด้น
ในสวนขวัญหมดเวดาดักครู่ใหญ่, ร้อยกรองพวง
มาตย์คนตะพวงด่องพวงตามเคย, เมื่อประชมกัน
ในที่โต้งไปรงอากาศเตยงกันอ่มหน้า เต็นรำทำ
เพลงพอดำราญแด้ว, ก็หัดบ่นอนผ่อนพักจนหาพิกา
ค้บ่าย ๓ โมงจ้งคั้น, มาพรงพร้อมกันในบั้นเท็ง
สู่ภาณะด้นามหย่าหน้าคำหนัก ต่างเข้านั่งทชองคน
ค้วงกตอมราชินี. ส่มมติเทพเป็นคนมีสง่าผ่าเผย
กว่าเพื่อน, สรวมเทริดมาตย์กรองดอกไม้ดัด, แปร
พิกครแต่ดูบวิษททเวดต้อมหยู่ด้วยอากาศช้อยชด

(๑) เกล็กานน = 'สวนสำราญ.'

นำฟังชม, พยักหน้าให้ เนื้อพิเต เปนตำคัญ, นาง
 ๕ ๖ ๗ ๘
 นนเฉตยคดีนยายชน :—

นิยาย ๑.

มาเตลลีโน มารชาลวงโลก, ครันมีผู้ลวงรู้อาขอันนี้เข้า, ก็
 ต้องโทษหย่างแรง แต่หนีได้ในที่สุด.

มักจะเป็นเหตุอยู่เนื่อง ๆ ดังนี้—ผู้ที่พยายาม ลวงโลกในสิ่งที่
 สลักสำคัญมักได้รับความอภัยสอดสุมแก่คนทั้งหลาย ช่อมได้
 ความลำบากถึงสาหัส. ดังตัวอย่างในเรื่องซังจักเล่าต่อไปนี้
 ท่านทั้งหลายจักเห็นได้เอง, แต่เป็นเรื่องซึ่งมีความในตอนต้น
 ค่อนข้างเคราะห์ร้าย ภายหลังกลับกลายเป็นเคราะห์ดี โดย
 ไม่ได้คาด; หังนี้ได้แก่ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นชาวเมืองเด็ชวกัน
 กับเรา.

ในเวตาตวงแควไม่ต่นานนัก ชาวเยอรมันชื่อ
 อารริโก (*), ตงบ้านเรอหนยทเมือง ตริแอด (*),
 เปนคนจน, รับจ้างแบกหามเตยงชีวิต, ใครจ้าง

(*) Arrigo. (*) Triers.

แบกหามอะไรก็รับทน, มีผู้ชมว่า หาเลี้ยงชีพ
 โดยชอบธรรม, เพราะคุณความดีในเรื่องนี้ (จะ
 จริงหรือเท็จข้าพเจ้าทราบไม่ได้), ชาวเมือง
 ครีแอต พวกนี้กล่าวว่า เวลามือเขาด้บัตั้งซารทำ
 ตายชนม์ไปสู่ปรโลก รฆังใหญ่ทุกใบในวิหาร
 ดันชนเองโดยไม่มีคนเขาระ พวกนี้เห็นเป็นนิมิตต์
 มหึศัจจรย์ เชื่อมั่นว่า อารริโค คนนี้ได้ไปเป็น
 เสดนค์ บนดัจจรรคแน่นอน. คนทั้งหลายมาตั้งนินทา
 ที่บ้านเขา พวกนี้เห็นเห็นเอาศัพพนไปวัด, พาเอา
 คนง่อยเบียดยเดี่ยวซาตาบอดมาเป็นอันมาก หวังว่า
 เมื่อคนพิการเหต่านนมาแคะตองศัพทศักคิตถชเขา
 แดวจักหายพิการไปตามกัน, ในหมู่คนพิการที่ไป
 ในครั้งนั้น มีชาวเมืองเราไปด้วยสามคน ๆ หนึ่ง
 ชื่อ สเตกกี (°), คนหนึ่งชื่อ มาแตดดีโน (°), อีก
 คนหนึ่งชื่อ มาร์แซส (°), สามคนนี้เคยเที่ยวไป

(°) Stecchi. (°) Martellino. (°) Marchese.

คามราชสำนักต่าง ๆ เดินตดกออกท่าจำพวกให้
 จ้าวนายชอบหยุดยั้ง. แต่ยังไม่เคยมาเมืองนี้เคย
 ฟังมาคราวนี้เป็นครั้งแรก, เห็นผู้คนเดินโหดติดตาม
 กันมาตามถนน ก็นึกแปลกใจ, ครั้นได้ทราบ
 เหตุ ก็หายากจะเห็นศพนั้น. ทั้งกระเบาเสื้อผ้า
 ไรที่ โยเซต แต่ มาร์แชลล์ จึงพูด “เราจะไปดู
 เดินศพของคน. แต่ไม่ว่าจะทำอย่างไรจึงจะเข้าไปใกล้
 ศพนั้นได้, เพราะมีทหารถืออาวุธติดตามไป,
 เหล่าตำรวจแขนงนอกในฮัดแอหยัทนั้น, ซึ่งท่าน
 ผู้รักษาเมืองมบญซาให้มาตั้งกองคอยป้องกันเหตุ
 การณ์, ทั้งในโบสถ์เดิมไปด้วยผู้คน เหลือที่จะ
 เบียดเข้าไปได้.”

มาแตตต์โน หายากจะเห็นให้ ได้ จึงตอบ “ข้า-
 พเจ้าจะหาทางเข้าไปให้ถึงศพจริงได้.”

มาร์แชลล์ ถาม “จะเข้าไปได้อย่างไร?”

มาแตตต์โน ตอบ “ข้าพเจ้าจะมารยาทำเป็น
 คนง่อยเดี่ยวขาเดียวไม่ได้, ตัวท่านกับ ส์แตกก็ ช่วย

กันพยงข้าพเจ้าข้างตะคน, หิวปีกข้าพเจ้าเข้าไป ให้เส้นค้รักษา, ผู้คนก็จะหัดกทางให้เราเข้าไปเอง."

ต้องนายยินดีในอบายนั้น, เมื่อหัดกจัดไปในที่สังัด. มาแดดตโน ก็แปลงกาย ทำม็อนวแซน ขาหน้าตาพิการผิดปรกฤติหย่างสันนิท จนแดดเห็นเป็นจริง, พิค้แต้วหน้าตมเพช, ใคร ๆ เห็นเข้าเว้นออกปากเวทนาไม่ได้, มารแซต กับ ต้แตกก็เข้าหิวแซน มาแดดตโน ข้างตะคน, ช่วยกันพยงเคิตรตรงเข้ามายังโบสถ์ ร้องอุทโฆษบอกทุกขของคณพิการ: "หัดกหน้อย, เจ้าข้า, หัดกทางให้คนง้อยเข้าไปที่, เห็นแกบุนยเกิด เจ้าข้า, เห็นแกคณพระเกิด, เจ้าประคุณ!"

คนทงหตายหัดกทางให้เข้าไปได้ โดยตควก, แต้วกเบียดกันเข้ามาคคนง้อยพิการ, เตียงบอกเคื่อนกันเอง "หัดกหน้อย, หัดกหน้อย," จนตมนายเข้าไปถึงคัพ เส้นค้ อารวิโค. คนที่แเวต

ต้อมค์พหุเข้ารับตัว มาแต่ตดีโน ไปจากเพื่อนทง
 สองค้อยพยง ช่วยกันเอาอนตงบนคัพ เณค
 ประสงค์จะให้พิการนั้นหายไป. ในคาคังโกฏีรวม
 จองหยักเดียว คอยคว่าจะหายหรือไม่, ทันคินัน
 นายเจ้าเตหักเหี้ยคผนวของคนออก, แต่กัเหี้ยค
 แชน, มือ, เท้า, แต่เนื้อคัวออกคังคินเปนปรกฤค
 หย่างเคิม, พอเขาเห็นคักคตลัษคังนง ก็พากัน
 แซ่ซ้องดำรุกรอกินหารของ เณค ฮารริโค เตียง
 เอิกเริกกักก้องแทบพาร้องจะไม่ได้ยิน.

มีชาว ฟลอเรนค (°) คนหน่งย่นหยูขางนง
 รัจกกับ มาแต่ตดีโน เห็นเขามารยาทำพิการแต่
 กตบทำเปนหายง่อยเปดยคังนงกคณหวัระะไม่ได้
 ปลด้อยออกมาก้ากใหญ่—“เจ้าคัวเอ้! ใครจะไม่
 หตงเชื่อว่ามีนง่อยจริง ๆ?”

(°) Florence.

ผู้คนที่ยินดีหยิ่งถาม “เขาไม่เปนน้อยจริง
คอกหรือ?”

ฟลอเรนติน (*) ผู้หนึ่งจึงตอบ “เปล่า; พระ
เจ้าเป็นจอมตุลาการของข้าพเจ้าฉันใด, ชายผู้
มารยาเปนน้อยก็เป็นคนตรงฉันนั้น, แต่เขามัว
คงแก่เรียน อาจจะเปลี่ยนแปลงแต่งอวัยวะให้ผิด
ปรกติไปได้ตามความต้องการของเขา หย่างที่
เห็นกันหยิ่งค่อนหน้าต่อตาเดี๋ยวนี้.”

พอได้ฟังดังนั้น คนเหล่านั้นก็ลุกเป็นไฟขึ้นมา,
กรูเข้ามาดาคาด, บางร้องควาคด้วยเสียงดัง :
“จับไอ้คนรยำทำตุลาการชายพระเจ้าแะเห็นนัก
บุญให้ไต่, ปดอมแปลงแข่งทำด้วยมารยา
เพื่อต่อเถียนคณะ เด่นต์ คบตาเราท่านเด่นตมุก;
ต่างจิกผมกระซากตาคูด เหวียงตงไปนอนคิน
หยูกตางคิน, เขาเตะถนัดกทงผ่านอนชาควินไปทง

(*) Florentine. = ‘ชาวฟลอเรนซ์.’

คือ, เด่นกันคนตะหนุบตองหนับ ตำทับตงด้วยกำ
 ฐึ้นตามเนื้อตัว, ไม่มีใครอดกตมได้ ในขณะนั้น.
 ฝ่าย มาแดดดีโน ก็ร้องขอตู่แก่โทษตัวต่อพระเจ้า
 และคนเหต่านน, ยิงร้องยิงถกกตองหนักเข้า.

มารแซ่ด กับ ต่แตกก็ อารามกต้วต้วตั้งขึ้น ไม่
 ฐึ้นที่จะช่วยแก้ไขประการไร ก็พตอยประต่มร้อง
 ไปกับคนเหต่านน : “ซำมันเดี่ยเถอะ, ซำมันเดี่ย
 เถอะ !” ในขณะที่ปากร้องหยัดตั้งนั้น แต่ในใจ
 ฐึ้นก็จะช่วยแก้ไขให้รอดจากมือพวกนนั้น, ด้วย
 อูบายอันหนึ่ง, มารแซ่ด ทราบว่านายทหารผู้มา
 คอยรับเหตุการณ์พักหย่อนอกประตูโบสถ์ ก็ถัดัน
 ออกไปหานายร้อยโทผู้บังคับกอง ร้องตะโกน :
 “ช่วยด้วย, เจ้าข้า, ช่วยด้วย, จงเห็นแก่พระเจ้า
 จ้าวเกิด, โอ้คนร้ายคนนมนต์ดวงกระเบาข้าพเจ้า,
 เขาเงินของข้าพเจ้าไป ๑๐๐ ฟลอรินด์^(๑), ขอ

(๑) Florins.

ท่านจงช่วยให้ ไตเงินของข้าพเจ้าคนมาก."

ในทันใดนั้น นายสิบเอก ๓๒ คนวิ่งตรงเข้าไป
ที่ มาแคตตีโน ซึ่งกำลังดำมากหยู่ ชุดตากเขาตัว
ออกมาจากพวกถนน ซึ่งมร่างกายเปเนรอยถับเคะ
ฟกชำดำเขี้ยวหตายแห่ง, คมคัวไปยังพระราชวัง;
คนที่ยังไม่วายแค้นก็แต่ันคิดตามไป เปเนอันมาก,
ทราบระแคะระกายที่เขาถกหาว่า คัดกระเบาผู้
ชอ, เดยพดอยหาดำทบเขาว่า เมื่อ ๒-๓ เวตา
ที่ตั้งวงแถว ก็ถกเขาคัดกระเบาตั้งวงเขาเงินทอง
ไปเหมือนกัน.

ครันไตพงคำ ใจทกักถ้าวหาตั้งน ท่านตั้งภาผู้
โทษาคคิแก่กถากเรียกคัวเขาไปชำระค่อนำบัดตั้งก,
ข้างจำเดยนั้นให้การเปเนเชิงคตถก วกเวียนไป—ไม่
ล้มคังช้อหา, ยัวปอดท่านผู้พิพากษาเด่น, ถึงกับ
ท่านตั้งให้เขาเชือกผูก คอ ตงอาชญา เขียนเสี้ยยก
ใหญ่, เพื่อให้เขาถารพาบรับผิด, แต่้วจะได้
พิพากษาให้เขาคัวไปแขวนคอในภายหลัง. มา-

แคลตโน ถูกมัดหมอบผูกกับพื้นคอนำบดตังก,
ท่านผู้พวักษากถามเขาว่า—ข้อเท็จจริงของคดีกล่าว
หานั้นจริงหรือไม่, เขาปฏิเสธไม่ได้เป็นอันขาด.

มาแคลตโน ให้การ: “ข้าแต่พณ, ข้าพเจ้า
จะสารพาบ, แต่ทว่าก่อนที่จะให้การ, ขอท่านได้
โปรดซักถามปากคำโจทก์ทั้งหลายว่า ข้าพเจ้า
คดีกระเบียดวงตักเขาที่ไหน—ให้เขาอ้างเวตา และ
ฐานที่ออกมาให้ประจักษ์.” ท่านผู้พวักษายอม
ให้ทันที, เรียกโจทก์เขามาขึ้นหน้าบดตังกทีละคน,
คนหนึ่งให้ปากคำว่า จำเลยดวงกระเบียดเวตา
ดวงแล้วมาได้ ๘ วัน, อีกคนหนึ่งว่า ๔ วัน, อีก
หลายคนยืนยันตรงกันว่า จำเลยดวงตักในเวตา
เดียวกัน.

มาแคลตโน ให้การแก่: “ข้าแต่พณ, โจทก์
ของข้าพเจ้าทุกคนล้วนขึ้นหน้าเปนตัว—แบกเขามู-
ตาวาทเข้าไว้ไม่ใช่เล่น, ข้าพเจ้าฟังมาถืองเมือง
นี้—เปนเวตายังไม่กชวโมงพัก, นับตั้งแต่ข้าพเจ้า

ไปด เต้นค อกคน, จนข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บด้วย
 บันบระยระยา, ท่านเองก็เห็นหยุ่งแก่ตาในเวตาน, (พระเจ้าวเอยพระเจ้าว, ข้าพเจ้าไม่มาเดี่ยกจะดี)
 ความจริงเปนดังข้าพเจ้ากต่างน, เจ้าพนักงาน
 ทะเบียนของท่านกดี หรือเจ้าของ โยเศต ที่ข้าพเจ้า
 าศรัยหยุ่งกดี อาจะบอกท่านได้ว่ ข้าพเจ้ามา
 หยุ่งในเมองนโตชานานเท่าไร, เพราะฉนน ข้าพเจ้า
 ขอวิงวอนค่อท่านว่—หยุ่ง ทรมานจงจำทำ โทษ
 ตามคำขอรองของคคนเหต่านเดย.”

ครน มาแซด กับ ดัแตกก็ ได้ทราบความเปนไป
 ค่อหน้าสู่ภาคตุการเชนนน เห็นสัหายเขาทอับจน
 กักใจกดีว่จะเปนอันคราย, พุดพ้มพำบ่นตัวเอง
 “ไม่พอกที่เดย, ช่วยเขารอดคอกจากกะทะ แด้ว
 สัระเข้ากองไฟ,” พากันวิงกระดับกระดัยเทียวก
 ตามหาเจ้าของ โยเศต, ครนพบก็เด่าเร่องให้พ้ง
 แคคันจนปตาย. นาย โยเศต ก็ห้วงระกักใหญ่,
 พาดองสัหายไปหานาย อาเดกษันเคอร์ อาโคตันคั

(*) , คนมีดั่งาราคีเป็นที่เกรงขามแก่คนทั้งหัตถาย
 ในเมืองนั้น, เต่าเรื่องโดยตอเถียด อ่อนวอนให้
 ท่านช่วยแก้ไข. นาย อาเดกษันเตอร์ หัวเราะ
 หย่างขบขันหยู่เปนนาน แล้วตรงไปหาท่านเจ้า
 เมือง, ขอรับรองให้ท่านเรียกตัว มาแดดดีโน มา
 ขำระเดี่ยวเอง. มาไซผู้ ไปเอาตัวกดับมารายงารว่า
 ได้พบตัว มาแดดดีโน กัดงยหนยคอกหนามุพพากษา
 ด้รวมกางเกงกับเดือเซตเทานน มีอาการคกอก
 ใจเป็นก้ำดง, เพราะท่านผู้พพากษาไม่ฟังเดี่ยวเดี่ยว
 เตย—ดูเหมือนว่า ท่านมีความเกตุยคชงชาวเมือง
 เราจริง ๆ พยายามเคมก้ำดงที่จะแขวนคอเดี่ยวให้
 ได้, ไม่ยอมมอบตัวนักโทษให้แก่ม้าไซ, คอภาย
 หตั้งใช้อำนาจบังคับจึงได้ยอม. มาแดดดีโน มา
 ถึงท่านเจ้าเมืองแล้วก็เต่าเรื่องให้ท่านฟังถถถถ, จึง
 วอนท่านเจ้าเมือง, ขอความช่วยเหลือเป็นพิเคษ,

(*) Alexander Agolanti.

ให้ท่านปลดปล่อยตัวกลับคืนไปบ้านเมือง, ยังแถมท้าย
 ด้วยคำมัจจาวดว่า—“ข้าพเจ้าไปถึงเมือง ฟตอ-
 แรนต์ เตี้ยเมื่อไรนั้นแหละ จะวางนิกถึงเซอกท
 ผูกคอข้าพเจ้า.” ท่านเจ้าเมืองฟังเรื่องรู้ดีก็ตก
 มาก, มีความซนบานในใจ ตั้งให้จัดเรือกางเกง
 ๓ ลำรับให้แก่ชาย ๓ เกดอ, ตามส่งหายก็แตกตอด
 กลับไปบ้านเมืองของตน พันภัยอันมหันต์ไปได้
 โดยไม่ได้หวังรอดเลยแต่สักนิด.

งานที่สอง.

นิยาย ๒.

วินเลโต ตาสตี ถูกตีชิง, ไปหา คาสเตล กวีลลีแอลโม,
หญิงหม้ายออกต้อนรับ, ใช้คำเสี้ยมหาษาให้, แล้วเขาก็
กลับไปบ้านโดยสวัสดิภาพ.

สุภาพสตรีทั้งหลาย หัวเราะ ชอบใจนิยายเรื่อง อุกอาจของ มา-
แตลลีโน, สุภาพบุรุษเหล่านั้นก็หัวเราะขบขันไม่น้อย, แต่ที่
หัวเราะมากกว่าเพื่อน คือ ฟลอสตราโต ซึ่งนั่งอยู่ข้าง เอนิฟเล,
ราชินีเมเสาวนีย์ให้ ฟลอสตราโต ชักนิยาย, เขากดดัน:—

ข้าพเจ้าจะนิยายเรื่องเคราะห์กรรมลำบากและความรักอัน
เป่นเรื่องเคล้ากันอยู่ เป่นประ โขชน์สำหรับจะสอนให้เหน่ว
สินหะอาลัยข้อมไม่เที่ยง—ผันแปร, ทั้งนี้เพราะเขาไม่เจริญ
คริสตมณตร์บท ปาเต นอสเต ของ เสนต์ ยูเลี่ยน (°), จึงได้
นอนลเมอเพื่อผันสตุ้งหวาดเสียวไปต่าง ๆ ในสิริศัษยาสน์ที่
นอนอันน่าสบาย.

(°) The Pater Noster of st. Julian.

ในรัชสมัยของ อาซโซ มาร์กวิส แห่งมณฑลแฟรรา (°), พาณิซซ็อ รินาลโด ดาสต์ตี (°) มาทำ
 ชุระเรื่องการขายหยาในเมือง โบโตญญา (°) ชั่ว
 คราว, เดร์จกึจนันแดว ซากดัมบ้านมีเหตุเกิดขึ้น
 ตามทางจากเมือง แฟรรา ที่จะไปเมือง แวโรญญา (°) ซึ่งเขากำตั้งขมาม่งไป เขาพบคนพวกหนึ่ง
 ซึ่งท่วงที่จะเป็นพ่อค้าเหมือนกัน แต่แท้จริงคนพวก
 นั้นเป็นโจรที่เที่ยวค้ปด้นตามทางเปลี่ยว, เขาไม่
 ได้มีความต้งหวาดเดี่ยวอย่างไร เข้ามทบเคิร
 ทางไปกับพวกโจรนั้น ไม่ได้นึกบ้องกันตัวของคัว,
 โจรทั้งหลายเห็นเขาเป็นพ่อค้า ต้าคัญว่าคงมีเงิน
 ทองเข้าของมีราคาติดคัวมาก, คึงใจจะค้ชิงเอา,
 เดี่ย เมื่อมีโอกาศเดวเช่นนั้น, เขาใจว่าเขาไม่รวัง
 คิวต้นตั้งคัยเดว ซึ่ม้าค้ค้หนีซิดเข้าไปด้นหนากับ

(°) Azzo, marquis of Ferrara. (°) Rinaldo d'Asti.

(°) Bologna. (°) Verona.

เขาไปตามทาง ; ราวกระคนรู้จักมักคุ้นกัน—ที่เป็น
 ชาวบ้านมีฐานะและชื่อเสียงดี, แแต่ดงกิริยาอาการ
 ช่อนโยนสภาพเรียบร้อยมาก. วินาตโต ก็นั่งอุ้มน้ำ
 ที่ได้พบเพื่อนเคิรทางที่ดเชนนั้น, เพราะเขามัวมา
 ดวยคนเดียวเท่านั้น.

ต้นทหนักันไปถึงเรื่องต่าง ๆ, ภายหลังก็เอ่ย
 ถึงเรื่องดวดมนตร์, โจรคนหนึ่งในด้ามคนที่ตาม
 เปนเพื่อนมานั้น หินหน้ามาด วินาตโต แแต่ถาม
 “นี่แน่, ท่าน, เมื่อท่านเคิรทางวางป่าดงพงชฎ
 เช่นนี้ ท่านเจริณมณตร์บทไหน?”

วินาตโต คอบด้วยน้ำได้ใจจริง : “เปนความ
 ดุคัย, ท่าน, เรื่องมนตร์เรื่องคาถานั้น ข้าพเจ้าไม่
 ไครจะสนใจนัก, รัหยังบางเดกน้อย; เพราะข้า-
 พเจ้าดำเนิรตามอาชัรบถหย่างดมัยก่ำ, รัแต่ว่ากั
 เปนดเป็นหนึ่งชิตดิง; แแต่ก่อนจะออกเคิรทาง
 ทุก ๆ ครั้ง, หรือก่อนจะยาดราจาก โยเคต มาใน
 ครองน ได้เจริณบท ปาแต นอดแต จบหนึ่ง, บท

อาเว มารีอา (°) หนึ่ง, อุทิศให้วิญญานบิดา
มารดาของ เลนซ์ ยูเดียน, และวิงวอนพระเจ้ากับ
เลนซ์ ยูเดียน ให้ข้าพเจ้ามทพกหัดนอนเป็นสุข
คัยยาดันตามระยะทางเวดาค่า. ข้าพเจ้าจะขอเล่า
ให้ท่านฟัง ว่าข้าพเจ้าเคยมีเหตุอาเพศภัยตาม
ระยะทางหลายครั้งมาแล้ว, เคยหนีเอาตัวรอดได้
ทุกครั้ง; และพอคำตงเคยได้ทพกอนรรมยทุก
ครา, ความช่วยเหลืออันข้าพเจ้าเชื่อมั่นในเลนซ์
ยูเดียนๆ ช่วยบันดาลด้วยอำนาจแห่งพระเจ้าให้
ข้าพเจ้าได้สมประสงค์เสมอ; ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า
เวดาคีรทาง, ถ้าหากจะให้ปราศจากภัยอันตราย
และมทพกอนส์บายแล้ว, จะสมรรถถึง เลนซ์
ยูเดียน เสียไม่ได้เป็นอันขาด; ถัดมเปนม้เหตุ.”

โจรทวง “ถาดังน, เมื่อเช้านท่านคงจะได้
สวดมนตรบททงานแล้วคอกกรรมัง?”

(°) Ave Maria.

วิฆาตโค ตอบ “แน่นอนนะซี, ข้าพเจ้าสวด
แล้ว.”

โจรจึงคำนึงแต่ในใจจะเด่นงารเขา, พุดในใจ
แก่ตัวเอง: “เจ้าจงหวังบุญ เเด่นต์ ช่วยให้พอ
เถอะ; ถ้าสมนึกของข้า, เจ้าคงจะได้ที่พักไม่
เหมาะแน่นอน.” แล้วพุดออกมาดัง ๆ: “ข้าพเจ้า
เคิรทางมากครั้งแล้ว, แต่ไม่ได้สวดมนตร์เจริญ
พรอันใดเลย, มนตร์บทที่ท่านว่าก็ไม่ได้สวดไม่ได้
รดักกิ่ง, ได้ยินคนเขาชมกันหยังเต็มอ ๆ ก็จริง,
แต่ข้าพเจ้าไม่ได้สวดเลย, ข้าพเจ้าก็ปราศจาก โภษ
ภัยได้เต็มอ ไม่เห็นมือไร้วางวมากระทบกระทั่ง;
คำวอนจะได้เห็นกัน ว่าท่านกษข้าพเจ้าใครจะได้ที่
พักดีกว่ากัน. ถ้าหวัศวข้าพเจ้า ๆ ต้องรับรอง
ว่าแทนบทบาทที่ท่านเคยสวด ข้าพเจ้าเคยใช้แต่
บท คิริปัสตี (๐) บทหนึ่ง, อินเตเมราตา (๑) บทหนึ่ง,

(๐) The *Dirupisti*. = ‘สังทานเปมท่อนน้อยท่อนใหญ่.’

(๑) The *Intemerata*. = ‘ปราศจากรากิ, บริสุทธิ์.’

เด โปร์ฟนดิส (*) อีกบทหนึ่ง, ทั้งสามบทนี้ ย่า
ข้าพเจ้าเคยชมให้ข้าพเจ้าฟัง ว่ามีคุณวิเศษ."

เดิรพดางคุยกันพดางถึงเรื่องราวต่าง ๆ, โจร
ทั้ง ๓ คอยเวตหาโอกาสอันเหมาะที่จะทำการย์.
พอคำตงมาถึงที่เบ็ดยวแห่งหนึ่ง เป็นตตตบตาคน
เดิรทาง คอททำขามแม่น้ำแห่งหนึ่ง ทางจวนจะ
ถึง คาสต์แตต คัวคัตแอตโม (**) หย่แด้ว, โจร
ทั้ง ๓ ก็ตั้ง รินาตโต ริบเดี่ยจนเดือกั้งเกง ให้
ทานเชิตคิตตัวไว้เท่านั้น, ริบเอามาเดี่ยด้วย, แต่
ไม่ได้ทำร้ายร่างกาย, ปล่อยตัว รินาตโต ให้เดิร
เบ็ดยวกายไป, ร้องดำทับ: "ไปเถิดไป, ไปหา
เด่นคัยเดียน ให้ชวยจัดหาที่หยให้ดำราญในคำวันน,
ให้ตบายเหมือนหย่างเรานก็เขาเถิด," แด้วโจรทั้ง ๓
คนก็ขามแม่น้ำไป.

(*) The *De profundis*. = 'ออกจากที่มืด.'

(**) Castel Guiglielmo.

ฝ่ายข่าวของ วินาตโต เป็นคนใจไม่ดี มีโจร
 นิสัยหยาบในตัวเองด้วย: สมรู้เป็นใจด้วยโจร, ครั้น
 เห็นโจรเข้าตั้งขนาบ ก็ไม่เข้าช่วยแก้ไข, ตงแซ่
 คอวม้าบาททางตรงไปตำบล คาส์แตก คิวคัตต์แอด-
 โม, ไม่ได้หยุดพักกต่างทาง. มาถึงเมืองนั้นเป็น
 เวลาดึกแล้ว ก็เข้าพักหยาใน โฮเคต แห่งหนึ่งหย่าง
 สบายใจ, ไม่ได้เป็นห่วงใยถึงนายว่าจะเป้นหรือ
 ตายประการไร.

วินาตโต สรวมแต่เสื้อเช็ดตัวเดียว, ถูร่อง
 ร่องเท้า โจรก็รีบเอาไปเสียดั้น. อากาศในค่ำวัน
 นั้นหนาวจัด, หิมะก็ตกไม่หยุดรหย้อน, ไม่รู้ที่จะ
 ทำอย่างไร, เวตากี่ราไรชมกขมวมดเข้าทุกท,
 หนาวสั่นทวนทวงอนทริยจนพันกระทบกัน, เทียว
 เหลียวซ้ายแลขวาหาที่พักหัดบนอน, กตัวแต่จะ
 หนาวตายเดียวในค่ำวันนั้น, เทียวมองหากก็ไม่พบ
 ถิ่นสถานบ้านมนุษย์ มีแต่ทรากที่เหลือจากการ
 สงครามในหนหลัง; ความหนาวบังคับใจให้มานะ

แสงใจเคียดตรงไปยัง คาสต์แคต คิวคัตต์แอตโม, ไม่
 ทราบว่าข่าวของคนวันช่อน หรือเปิดคดีไปทิศ
 ไหน, นึกเชื่อในใจว่า ถ้าขออาศัยใครเขาได้ คง
 จะมีผู้กรุณาช่วยทุกชีวิต. เวดาก็คิดเข้าทุกที
 ยิ่งระยะทางอีกหนึ่งไมล์คงจะถึงเมือง. เมื่อไปถึง
 เมืองเป็นเวดาคึกมาก ประตูเมืองปิดแต่สะพาน
 ข้ามคเมืองก็หักจนแล้ว จะเข้าไปในเมืองก็ไม่ได้.
 เสียใจมากที่เขาเมืองไม่ได้ สดุดใจเที่ยวมองไปมา
 หารู้ที่กำบัง สโน, ทันใดนั้นมองไปเห็นเรือนรบ
 (เรือนสร้างเป็นเชิงเทิน) หัดหนึ่งยื่นออกมานอก
 กำแพงเมือง, ก็เคียดตรงเข้าไป, หวังจะเข้ายื่นแอบ
 คิวไตเรือนรบนั้นให้พบ สโน กว่าจจะรุ่งสว่าง. ที่
 กำแพงเมืองใต้เรือนรบนั้น เขาเห็นมีประตู แต่
 ปิด, เขาก็เก็บรวบรวมฟางที่ทิ้งเค็ดอนกคาดหญ้าใน
 ทุ่งนั้น มากองเข้าช่องอาศัยหาความอ่อนโยนในฟาง
 นั้น, ด้รำใจเป็นกำลังพดางบันรำพันทุกชีวิต
 ด้เนค ยูเตียน ว่า ที่เขามาคกกว่าตำบากเขื่อน ด้

เป็นการไม่เหมาะแก่ที่เขามีความเชื่อมั่น ไว้วางใจในการช่วยเหลือของ เคนต์ เดย.

แต่ท่าน เคนต์ ยูเดียน (ซึ่งหุ่ยในสัตว์วรรค์) มีความกรุณาเขามาก บันดานให้เขามีที่พักอาศัยดีกว่านั้น. ในเรือนรบหลังนั้น มีนาง วิชวา รูปงามหุ่ยคนหนึ่ง ซึ่งท่าน มาร์กวิดท์ อาชไซ รักใคร่เทียมดวงใจ, เอนางมาได้ ในเรือนรบหลังนั้นนานมาแล้ว. คำวณนท่าน มาร์กวิดท์ จะมาค้างคืนหุ่ยที่นั่น, หมิงหมายรปงามนั้นดอบจัดหาน้ำทำให้ท่านอาบ จัดอาหารหุ่ยอย่างโอชารดให้ท่าน. เตรียมการไว้คอยเสร์จแล้ว ยังคอยแต่ตั้งท่าน มาร์กวิดท์หุ่ยว่าเมื่อไรจะมา. ฝ่ายท่าน มาร์กวิดท์ คือนรับมาไซพิเศษทางราชการหุ่ยที่บ้าน, ในท้องตรามีราชการเร่งร้อน ให้รีบไปด้วยม้าโดยเร็ว. ท่านมีจดหมาย ๒-๓ คำ ไปบอกแม่รปงาม: “มายังไม่ได้เสร์จแล้วในคำวณน: มีราชการร้อนจะต้องรีบไป ขอโทษ,” เขียนเสร์จ ให้คนใช้น้ำไปให้นาง

แฉกขวามารับไป.

นางนึกดวงนสนเทหใจในเรื่องนี้มาก, หารีที่จะ
ทำประการไรไม่, ตั้งใจจะการยจะไปอาบน้ำที่จุด
หาไว้ให้ มารักไว้, พออาบแล้วจะมารับประทาน
อาหาร, เมื่อรับประทานอาหารแล้วจะไปนอน.
ผเอนห้องนางนางจะไปอาบนนหยกใกล้กับที่หน้าต-
โด นิ่งอาศัยหยก, เพราะฉนั้น นางได้ยินถ้อยคำ
ของเขากถอน เมื่อเขารำพันพูดถึงเรื่อง เด่นต์ ย-
เด็นย เดียงพันกระทบกันด้วยความหนาว ก๊ก ! ก๊ก !
ราวจะเดียงแห่งปากนกซึ่งกระทบกันฉนั้น หัดอนก็
เรียกสาวใช้ของหัดอน, ให้ออกไปคิดว่าใครมาหยูที่
ประตู, แล้วให้ถามคว่ามาหยูทำไม, ต้องการอะไร.

คนใช้ออกไปเห็น ริชาติโต นิ่งหยูหย่างที่กถาง
แล้วได้ถนัดเพราะเดือนหงาย; เขาคอบค้ำถามของ
หัดอนว่า “เขาชื่อ ริชาติโต,” พูดด้วยเดียงอัน
กำดั่งตั้งทำนด้วยความหนาว, เจ้าหัดอนฟังไม่ถนัด,
ริชาติโต อ้อนวอนว่า เขาได้เดินทางมาพักหยูที่,

ขอหย่าจับได้เสียเลย, จะหนวดตกยเสียแล้ว.

สาวใช้เกิดความตั้งเวรขึ้น, รีบกลับไปบอก
นายตามเหตุการณ์ที่ใดฟังมา. ข้างหญิงหม้ายผู้
เป็นนายก็มีความเวทนาเช่นเดียวกัน, นึกขึ้นได้ว่า
มีตุ๊กกุกุญแจสำหรับไขประตูเชิงเทียนนั้น สำหรับรับ
ท่าน มาร์กวิด์ เข้าออกทาง ไปรเวต. หัดอ้นตั้งคน
ใช้: “ไปไป, ไปไขประตูรับเขาเข้ามา, ค่อย ๆ
ไข, หย่าให้มันเลี้ยง ไครมครามได้, เรามีกับข้าว
ของกินหย่มากพร้อมเพรียงแล้ว, ไม่มีใครจะ
รับประทาน, เรามาทให้เขาอาศัยหัดบนอนด้วย.”

สาวใช้สรรเสริญความโอบอ้อมอารีของนาย
แล้ว, เปิดประตูออกไป, เห็นวินาตโดหนวดแข็ง
ไปทั้งตัวใกล้จะตายหย้แล้ว นางก็ร้องขึ้น: “เรา
เข้า, แก, เราเข้า, เข้ามาอาบหน้าอุ่นในห้องน.”

วินาตโดรับเชิญเข้าไปในห้อง ตั้งแช่ตัวในน้ำ
อุ่น รู้สึกว่ามีกำลังคนมาทันที. ทั้งด้วยความอุ่น
ของนานน จึงรอดตาย. ทั้งหญิงหม้ายผู้เป็นนาย

ก็เอาเสื้อผ่ามาให้ผัดดี เปนเสื้อผ่าของตำม้นาง
 สรวมเข้าได้พอดี เหมาะทั้งเนื้อและกางเกง ราว
 กะว่าคิดไว้สำหรับเขา. วินาตโด นิ่งคอยฟังอยู่
 ว่านางจะว่าอย่างไรบ้าง, เขาก็ตั้งค้อนุโหมทนาคุณ
 พระเจ้าวณะ เต็นคยเตียน ซึ่งช่วยเขาให้รอดจาก
 ความลำบากหย่างร้ายในค่างวนน, และขอบพระ
 ทยาธิคุณแห่งพระเจ้าวณะ ที่บันดานชักนำให้เขามา
 ถึงทมการกนเตียงเช่นน.

สุภาพสตรีพักหยัดักครหรง, ตั้งให้คิดไฟขึ้น
 ในห้อง, เดิรเข้ามาในห้อง, แดวถามเรื่องราว
 ของชายนั้นว่า เปนคนหย่างไร.

สาวใช้ตอบ “คุณนายเจ้าคะ, เดียวนี้เขา
 สรวมเนื้อแต่งกายแเดว ดูท่วงท้งามพอใช้, ทำ
 ทางจะเปนคนมีดีกุดหย.”

สุภาพสตรีจึงตั้งสาวใช้: “ถ้าตั้งนั้น, ออกไปเชิญ
 เขาเข้ามานั่งผิงไฟ, แดวรับประทานอาหารกับฉัน,
 ฉันรหู่หย่าเขายังไม่ได้กนอาหารมอค่าแน่นอน.”

เมื่อ รินาตโต เข้ามาในห้อง เห็นสุภาพสตรี กอบด้วยกตยาณต์ลักษณะ พร้อมด้วยสง่าราศีผู้ดี สันดาน, เขาก็ทำคารวการกราบกับน้อมคำนับ โดยเรียบร้อย ชอบใจนางด้วยถ้อยคำอันสุภาพ แด่ตงกตเวทิตาที่นางมีคุณแก่เขาในขณะนั้น.

สุภาพสตรีเห็นลีลาดีลักษณะของเขางามหย่างถ้อย คำที่ด่าวไซ้มาบอก, ก็เชื่อเชิญให้เขานั่งฝั่งไฟ, ใต้ ถามถึงเหตุการณ์ที่ขอบทแก่ตัวเขาตามทาง จน กระทั่งมาถึงตน. รินาตโต เต้าให้ฟังถ้อยความ จริง, นางได้ฟังก็เชื่อ, คำที่ใดที่ทราบสำเนาเรื่องจาก ตัวไซ้มาคร่าวๆ บ้างแล้ว; จึงบอกกับ รินาตโต ว่า นางทราบเรื่องตแต่จ รุ่งเช้าจะได้รู้กัน.

ครานันโต๊ะ ดับเปอร เดริยมเสร์จ, นางเชิญ รินาตโต เข้านั่ง โต๊ะรับประทานอาหารกับตน, ทั้ง สองคนต่างมือแต่จนั่งรับประทานหยุดด้วยกัน. ริ- นาดโต มีลักษณะร่างกายเป็นคนสูง, มีทรงไปรง, กำตั้งหนุ่มชุ่มฉ่ำ. ข้างนางนน เผ่าแต่ชมายชายตา

ตั้งเกิดสติลักษณะของเขาหยิ่งเหวอง ๆ, รูปทรงของ
 เขาต้องใจนางยิ่งนัก, เคื่อนกำหนดให้บังเกิดขึ้น
 ในขณะนั้น ด้วยนางไม่ตั้งใจพอใจในรูปทรงของ
 ท่าน มาร์กวิสต์ อันไม่ยั่วยวนเหมือน รินาตโต;
 เพราะฉะนั้น แต่พอกิน สับเปอริ์ แล้ว, นางก็ตั้งสาว
 ไซ้ให้เตรียมการ อันเป็นความในใจอย่างหนึ่งของ
 นาง, ทงนเพราะท่าน มาร์กวิสต์ ออกจะเพิกเฉย
 ไม่ประทับใจให้ถึงใจ, นางเห็นว่ามิโอกาสอันดีแล้ว
 จึงได้ตั้งให้เตรียมการเช่นนั้น. สาวไซ้รู้ ใจนาย
 ก็จัดการโดยพถนทันด่วน. สัภาพสัตว์เดริกดับไป
 ยังเตาไฟ ซึ่ง รินาตโต นั่งผิงหุ้ยแต่ผู้เดียว, กต่าง
 สุนทรวาทด้วยอาการขดั้มแซมฮ้อย: “นังขรม
 หุ้ยทำไม, รินาตโต. ท่านคิดงมมาแตะเสื้อผ้า
 ที่เสียไปหรือ? หยาเสียใจ, จงทำใจดีมีความร่า
 เริงไว้, ท่านหุ้ยในทงเท่ากับหุ้ยในบ้านของท่าน
 เอง, หยาเกรงใจ, ข้าพเจ้าจะขอแสดคงความในใจ
 ให้ท่านฟัง; ข้าพเจ้าเห็นท่านสรวมเลื้ออทางเกงของ

ต้อมข้าพเจ้า ๆ คิดถึงต้อมยงนิก, คิดถึงในคำฉันท
 ๕ ๕
 นหทัยครึ่งแฉ้ว, เห็นท่านเข้ช้เท่ากับเห็นต้อม,
 ข้าพเจ้าเกือบจะจูบท่านแล้ว แต่หากเกรงว่าจะ
 ๕
 ขัดใจท่าน. ถ้าท่านไม่ถือข้าพเจ้าก็คงจูบเดี่ยวหดย
 ๕
 หนแล้ว.” วินาตโค เป็นกอนนิเตอร์ (*) ในเรื่อง
 ๕
 ชู้ ๆ ล่าว ๆ หยู่ด้วย, ก็เข้าใจในที่หย่างดี ๆ.
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 การยเป็นอันดำเรจ, ทั้งสองเกยวกอยกันเข้ช้ที่
 ๕
 คร์คัยยาดัน, ต้มพาศเกด็ยวกตมส์มหมาย, รด
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 รักแรกประดัมน์ยอมชนดวยกันทั้งหญิงเตะชาย,
 ๕
 คนทั้งสองต้อมกตบายนคตอดคน.

พอรุ่งเช้า, เพื่อปกบิตมิให้ใครดงคัย, นางก็
 ๕
 จัดหาเตื่อทางเกงเก่า ๆ ให้ วินาตโค ต้อม, ให้
 ๕
 เงินทองพอต้อมคอร, กำขบว่า หย่าให้ความอัน
 ๕
 แพร่งพรายไป, บอกตำแหน่งแห่งที่ให้เขาไป
 ๕
 ตามบ่าวของเขา, เบ็ดประคู้ให้ออกไปทางที่เขา

(*) A connoisseur. ‘นกรู้ ชำนาญ.’

เข้ามาเมื่อเวลาดากลางคืนนั้น. แต่พอสว่างกระจ่าง
 หตา, วินาตโค ก็กลับเข้ามาสู่ที่นั้นทางประตูข้าง
 หน้า, แ่ตงกิริยาทำทางเปนคนมาแต่ทางไกล, ได้
 พบกับบ่าวของตัวที่ในเรือนรบ (บ้านใหญ่) หตั้ง
 นั้น, เขาเดื่อผ้าของคนแต่งกายเดื่อใหม่—ดหมด
 จดมีดง่าเปนผัด. ขณะเมื่อ วินาตโค จะขึ้นม้าตัว
 ที่บ่าวขี่มา เหตุชอบไปเห็นโจร ๓ คนที่คข้างเขา, ค้อง
 จองจำมีหน้าตัวเข้ามาตั้งค่อท่าน มาร์กวิด์ พ้อง
 ฐานค้ปต้นคนเคิรทางกตางบ่า หรือหย่างใดหย่าง
 หนึ่งแต่ไม่ใช่เรื่องคข้างเขา. โจรทั้ง ๓ ด่ารพาบโดย
 คชนตา, เขาก้พดอยไต่เงินทองเขาของแตะม้าของ
 เขาค้น, คงคูนัยแต่ คาร์เตอ^(๑) ค่หนึ่งเท่านั้น ซึ่งโจร
 ทั้ง ๓ ไม่ทราบว่ามีนคกหัดนเดื่อที่ไหน. วินาตโค
 อนุโมทนาคุณพระเจ้าวแตะ เส้นค้ยูเดียน แตะวคชน
 ม้ากดับไปบ้านเมืองของตนโดยด้วัดทิภาพ. วันรุ่ง

(๑) Garters. 'ปลอกรัดถุงเท้า.'

ชนโจรทั้ง ๓ นนกกกมัตประจานเตะประหารชีวิต
 ดินแดง ๆ ห้อยแขวนหยู่ทแดดงแกง.

[เสนต์ ยูเลี่ยน เปนผู้ที่มีชื่อในการช่วยเหลือคริสตศาสนิกชน
 ผู้ถือศีลถือสัตย์ ใหม่ที่สำนักอาศรัยสมาย: ในนิยายอังกฤษ
 เรื่อง เสนต์ ยูเลี่ยน องค์กรนี้ ชาวอังกฤษในสมัยก่อนขนานนาม
 เธอว่า 'ซี โคต เฮอบีเยร์' (°); ซอเซอร์ (นักประพันธ์ของ
 อังกฤษ) ในคดีนิยายเรื่อง "แกมเตอร์บอริเทล์" ได้
 ขนานนาม แฟรงกลิน (°) หรือผู้ดีบ้านนอก ว่า—เสนต์
 ยูเลี่ยน. ทั้งนี้เพราะท่านผู้นั้นแสดงความอาร์แก่สาธุชนเปน
 จำนวนมากเสมอเหมือนด้วย เสนต์ ยูเลี่ยน. คดีนิยาย ของ
 บอกรากจีโอ เรื่องนี้ ส่อให้เกิดเรื่อง 'ลอเรซง เดอ แวงต์
 ยูเลียง' ซึ่ง ลา ฟองแตน เป็นผู้จินา (°), กับเรื่อง เลอ ตาลี-
 สมัง—เปนบทละคร ซึ่ง ลา มอตต์ เป็นผู้ประพันธ์ (°). เรื่อง
 นี้กับเรื่องนิทานของอังกฤษที่ชื่อว่า 'ซี วิโค (°)' ก็คล้าย

(°) *The Gode Herbejour.* (°) *The Franklein.*

(°) 'L' oraison de St. Julien of La Fontaine.

(°) 'Le Talisman,' a comedy, by La Motte.

(°) *The Widow.*

คลังกัน, ซึ่ง เบน ขอนสัน, เฟล็ดเชอร์, และ มิดด์ลตัน (°)
๓ สหายช่วยกันประพันธ์. (ดูเรื่องนิยายของ ดอดส์ลีย์ (°)
เล่ม ๑๒.]

(°) Ben Jonson, Fletcher, and Middleton.

(°) Dodsley's Collection.

ตอนที่สอง.

นิยาย ๓.

สุภาพบุรุษ ๓ คนสรว่ายทรัพย์สินของตนเสียหมด, หลานชายจะ
มาหา มาตามทางได้ราชธิดาของพระเจ้ากรุงอังกฤษเป็น
เมีย, มีความมั่งคั่งสมบูรณ์ขึ้น, ช่วยลงทั้ง ๓ คนให้ตั้ง
ตัวได้เหมือนเดิม.

สุภาพสตรีทั้งหลายในบริษัทนั้น ฟังเรื่อง รินาลโด คาสตี ด้วย
ความเพลิดเพลินเจริญใจ, ชมความบำเพ็ญเพียรของ
รินาลโด เป็นอันมาก, เลื่อมใสพระมหากษัตริย์ของพระเจ้า
และบุรุษผู้ดีของท่าน เสน่ห์ ยูเลียน ก็ได้ช่วยเขาในที่อัปจน.
ไซ้จะนิพนธ์ว่ากล่าวนาง วิธวา (แม่หม้าย) นั้นหาไม่ได้ (แต่
ก็ไม่หายากพูดถึง), เพราะห่อฉนวนลาด หาโอกาสเสพรบ
สมบัติอันดีนพำบันตามชักนำมา; บางคนก็สนทนากันถึงคืน
วันนั้นว่า—รินาลโด คงจะโอ้อระเหยเสบขสบายใจไม่น้อย. นาง
บัมบเนอา, เห็นว่าถึงคราวของนางที่จะนิยายเรื่องต่อไปแล้ว,
นั่งนึกครึกครองหุ่สักรู้ก็เอ๋ยขึ้น :—

เราซึ่งพูดกันถึงเรื่องความผันแปรของเคราะห์แห่งมนุษย์
เพียงใด, ใคร่ครวญให้ถึถ้วนซึ่งลงไปแล้ว ก็ยังจะหยากรู้ให้

มากและมีเรื่องที่จะพูดมากเพียงนั้น. ข้อนี้ใครไม่ควรคั่นคั้น, เพราะเข้าใจอยู่แล้วว่า สรรพสิ่งในสกลโลก ถ้าเราหลงหวงว่าเป็นของเรา มันก็ทำอำนาจให้เราคั่นคั้น; แท้จริงมันไม่ใช่ของเรา, ไม่ได้ขู่ในอำนาจของเรา, เปนไปตามธรรมชาติธรรมดานิยมของมันเอง: เปนสังขตะธรรมประชุมแต่งให้มนุษย์คนหนึ่งเปนไปเช่นนั้น, ให้อีกคนหนึ่งเปนไปเช่นนั้น, ยักย้ายเปลี่ยนผันกันไปไม่มีที่สิ้นสุด: ขากที่เราจะรู้ถึงว่าทั้งนี้ เปนเพราะอะไร, เรื่องนี้เป็นความจริงสกิดใจให้เราเห็นตัวอย่างทุกวันในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา, และถึงแม้ว่าอธิบายในนิยายที่เล่าแล้วมาเราได้ทราบขู่บ้างก็ดี แต่เป็นความประสงค์ของราชันที่จะให้เราฟังเรื่องเช่นนั้น, ข้าพเจ้าจึงขอนิยายเรื่องหนึ่งให้ท่านฟัง, หวังใจว่าท่านคงจะชอบ.

ในเมืองของเรานี้ นายทหาร ในที่ ๘ หึ่งชื่อ เทบาดโด (๑) ตามเดียงที่โจษกันว่า เนื่องมาจาก ตักกุต ตัมแบติ (๒), บางคนเถียงว่าเขาเนื่องมาจากตักกุต อาโคตันตี (๓), แต่จะเป็นตักกุตไหนก็ตาม, เขาเป็น ในที่ ที่มั่งมีมาก, มีบุตร ๓ คน,

(๑) A knight named Tebaldo. (๒) The Lamberti.

(๓) The Agolanti.

หัวบิชชอ ตัมแบโต, คนรองชื่อ เตบาตโต, สุดท้อง
 ชื่อ อาโคตันเต (°), ทั้ง ๓ พี่น้องเป็นหนุ่มรูปร่าง
 สโหดสะออง, พอพี่เอื่อยอายุได้ ๑๘ ปีบิดาก็ตาย,
 เขาทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินสมบัติให้บุตรทั้ง ๓ เป็น
 อันมาก. ตามพี่น้องเห็นคนมั่งมี หาใครบังคับ
 บัญชามิได้ ก็ใช้จ่ายร่ำรวยเงินทองเด่นตามสบาย
 ใจ, ช่วยคนไข้ไว้มาก, เติงม้างาม ๆ, เติง
 คຸນัก, นกเหยี่ยว, ปลูกบ้านสร้างเรือนไว้ให้
 คนไปมาอาศัย, มีการซ่อมหัดเพื่องอาวุธ ชีมา
 ราชทวนหย้เนื่อง ๆ, ทำนุสุดเด่นดังทุกกันหย่างไร
 พี่น้องทั้ง ๓ ก็เอาหย่างตาม, ด้วยเป็นความดีนุก
 ของสุภาพบุรุษในจำพวกผู้ดีมีอันจะกินจนเหตุอใช้,
 นอกจากนั้น ยังพากันเพ็ดตเพ็ดตไปด้วยสุธานาร
 และความดีนุกทุกหย่าง ไม่ว่างเว้น, เป็นหยู่

(°) The eldest was called Lamberto, the second Tebaldo,
 and the third Agolante.

ตั้งว่าไม่ได้ไม่นานเท่าไร ทรัพย์สินก็หมดไปเปิดออกไป,
 ค่าเช่าเรือก่สวนไว้มาที่คืนคักบ้านเรือนโรงที่เก็บได้
 เดือนหนึ่ง ๆ ไม่พอเพียงแก่ได้ห่วยการจ่าย, ต้อง
 ขายที่เห็นด้านนตงที่จะแปดงสองแปดงจนไม่มีมือไร
 เหลือ, ครานนก็ได้ออว่า ความจนด้าแดงตัวตน
 ให้ตัวเห็น, ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยเป็นเช่นนั้นเลย. วัน
 หนึ่ง ต้มแบโค (พี่เขย) พุดแก่นองทง ๒ คน
 ว่า เมื่อบดายังมีชวดห่วย ท่านเป็นคนรู้มรววมชอ
 เดียง, ให้ทรัพย์สินสมบัติแก่เราพี่น้องเป็นหนักหนา,
 เราดีพากันทำตายเดียงต้นโดยความดรัยดรัย, ขอ
 แนะนำว่า สมบัติทางบ้านชองทียงเหลือห่วยคน
 ตะเดกตะน้อย เราควรขายเดียงเกิด แต่รวบรวม
 เงินไปหาที่ห่วยใหม่ให้ โกตจากถิ่นน.

น้องชายทง ๒ ก็เชื่อฟัง, ไม่ได้บยงตาเพื่อน
 ฝูงคนทรจกมกคุ่นเลย, ตงเรือนมดออกจากเมือง
 ฟตอแรนส์ ตรงไปประเทศอังกฤษ. มาถึงกรุง
 ดอนดอน, พี่น้องทง ๓ คนเข้าบ้านหัดงย้อม ๆ ห่วย

หลังหนึ่ง รมิตรวงศ์ในการใช้จ่ายมิได้สร้าทรัพย์
 เหมือนอย่างเดิม, ทำการเลี้ยงชีพทางหริณยกิจ :
 ให้เงินเขาก็กอบดอกมาหาเลี้ยงกัน. ทำกินในทาง
 หนี้เจริญขึ้นโดยลำดับ, ภายใน ๒-๓ ปีก็พอเหี้ยว
 หน้าเหี้ยวหลังได้บ้าง, เมื่อมันจะกินจนมากดัง
 นั้นแล้ว, คนหนึ่งก็กตบไปยิง ฟดอแรนค์ ชื่อที่
 ทางบ้านช่องของคนที่คบคน และชื่อเพิ่มเติมของ
 เดิมชื่อนอก, อีก ๒ คนนตามไปภายหลัง ชื่อที่
 ทางเช่นเดียวกัน, ได้ตกโตเมียในบ้านเมืองเดิม
 ของคน, การธนาคารในประเทศอังกฤษก็ยังทำ
 หยุ, แด่ส่งหลานชายชื่อ อาแตงส์ดานโดร (°) ไป
 เปนผู้จัดการแทนหยุในกรุงน, พนองทอง ๓ ครน
 กตบมาหยุบ้านเมืองของคนมีความสุข ก็ดื่มทุกข
 ในหนหลัง, คังหน้าแต่ไซเงินทองสร้าสร้าหยุอย่าง
 เดิม, ในขณะนั้นมตุกเต้าด้วยกันทุกคนแล้ว ก็ยัง

(°) Alessandro.

อีกหิมนไม้เจียมตัวกตัญจน, เทียวเปนหนดินเพอน
 พ้อคำด้วยกันนุงนุง, ได้ผตประโยชน์จากอาแดด-
 ธานโคโร มาเจ้อจานหุ่ยหตายปี, หตานชายหาผต
 หาประโยชน์ได้จากท่าน บารอน ทังหตายในประ-
 เทศอังกฤษ ปีหนึ่ง ๆ เปนเงินมาก, ที่ได้จากพ้อ
 คำชาวเมืองก็ไม่น้อยด้วยเปนครวาทำกนชัน. ใน
 ขณะเมื่อพ้อง ๓ คนเปนหนเชานงนัง หวังได้เงิน
 ผตประโยชน์จากประเทศอังกฤษมาเจ้อจานเปนที่
 อุ่นใจหุ่ยตั้งน, ผเชนเกิดการสงครามชันในประ-
 เทศอังกฤษ ตรงกันข้ามกับความหวังของคนทัง
 หตาย การสงครามครงนงเกิดรวางพระเจ้าแผ่นดิน
 กับพระราชโอรสของพระองค์, ผู้คนในประเทศ
 นนแตกออกเปนสองฝักสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเปน
 พรรคพวกพระเจ้าแผ่นดิน, อีกพวกหนึ่งฝักฝ่าย
 ข้างพระราชโอรส; ผตของการสงครามครงนง
 เปนตั้งน คาส์แคต^(๑)ของท่าน บารอน ต่าง ๆ

(๑) The castles. 'ตึกถ้วนบ้านเรือนรบ.'

ที่จำนำแบ่งกัไว้ ในครั้งนั้น มีอันเป็น กระเด็นจาก
 เชื้อมอำนาจของ อาแด่ส์सानโคร์ ไปทุกราย, ก็
 เป็นอันว่ากำไรที่หวังได้นั้นชงกหมด, คงหวังหุ
 แต่ว้าเมื่อไรจะเติกตั้งคราม, ถ้าเติกเติว ก็จะได้
 รับทั้งคนแตะดอก. อาแด่ส์सानโคร์ หุในกรุง
 ตอนคอน เรือยมา, ฝ้ายตุงทงตามนั้นหุในเมือง
 ฟตอแรนส์ ไม่ได้ตะพยค์ในการดรูยทรัพย์แตะกั
 หนยมดินทุกวัน. ครนตงหนาคอยเงินจากหิตาน
 หุบ่หนึ่งแตะบ่หนึ่งเต้า เหนหายเงียบไปผิดตั้งเกด,
 เจาหนทงหิตายกตั้งความเชอถอ, ต่างคนต่าง
 หยากไต่เงินของเขา ๆ ก็ขออำนาจค่าดยัตทรัพย์,
 ให้ค่าตขายทอดคตาดเฉดยไซหนตามตั้งวนที่ควรจะ
 ไต่, ไต่เงินในครงนนไม่พอไซหน, ก็ตองจองจำ
 แทนเงินทยงเกยวคางหุยน, บุคกรรยาพากัน
 อพยบหน้อออกหิวบ้านหิวเมือง, ไปตกทุกฐไต่ยาก
 ตาม ๆ กัน, หาทพงทหวังมิได้ นอกจากจจะกัม
 หน่าตั้งททุกขเวทนาไปจนตอดชีวิต.

อาแตดส์ตันโดร์ รอฟังการสงครามหยุดหายใจ
 เหน้ท่าทางจะยังไม่ม้เวดาสงบ, และจะห้ไปใ
 ประเทศอังกฤษก็หาประโยชน์มิได้ บางทีจะเป็น
 อันตรายถึงแก่ชีวิต, ก็ตั้งใจดับไป อิตาด์, ออก
 เติรทางแต่ผู้เดียว, เมื่อออกจากเมือง บรช (*)
 วนหนึ่ง, พบพระชัตนรปรางแง่น้อยแต่งกายขาว
 มืดกวดบริวาร พร้อมควยบัวไฟว์ผู้คนหาบขนหีบ
 บัดเข้าของตามมาด้วยเป็นอันมาก, นายทหารไนท์
 มีอายุมาก ๒ นาย. ซึ่งเกยวดองกับพระเจ้าแผ่นดิน
 เป็นองครักษ์ตามขบวรทียกอพยบหนีมา. อาแตดส์-
 ตันโดร์ ก็เข้าดมทบไปใขบวรนน, มีผู้คนรู้จัก
 มั้กคุ้นมาก, ก็พดอยโดยดาร์ไปด้วยหย่างสบาย.
 เติรทางมาใขบวรนน, อาแตดส์ตันโดร์ ก็ไ้ถาม
 ด้วยวจาอันสุภาพ: “ช้บานาดังซ้เหต่าทชมาไป
 หนานนคือใคร—ซึ่งมีบริวารมากนั้กหนา, และนัย

(*) Bruges. ในประเทศเบลเยียม.

ว่าจะยกไปไหนกัน?”

นายทหาร ในที่ ๒ นั้นตอบ “ผู้ช้มาไปหน้า
นั้น เป็นชายหนุ่ม—ญาติของข้าพเจ้าเอง—ฟังได้
รับฐานันดรศักดิ์เป็น สโมสรแห่งวัดหนึ่งในประเทศ
อังกฤษเมื่อเร็ว ๆ นี้. เขายังหนุ่มนัก, ยังไม่
เหมาะแก่ตำแหน่งอื่น, กฎหมายสำหรับประเทศ
ไม่อนุญาตตั้งแต่งให้, เราจะพากันไปกรุง โรม,
เพื่อ วิงวอน สันตะปาปา มหา ค้า สนม มาρκ เท็ค กู
ศักดิ์สิทธิ์ของเรา ขออุมิตท่านให้เป็นที่ตั้งอายุ
ยังน้อยเช่นนี้, แต่ความข้อนเป็นความดับ, ท่าน
ทราบแต่ก็เหยียบได้.”

สโมสรใหม่ช้มาไปหน้าบาง ลงมาหยุดข้างหลัง
ขบวรข้าง (๑), ในที่สุดก็เห็ดอบไปเห็น อาแตด-
ส่านโดร์, ผู้มรูปโฉมโนมพรรณน่ารัก, เป็นชาย
หนุ่มมีมรรยาทเรียบร้อย, ก็ให้หนักมาก, ด้วย

(๑) ธรรมดาผู้เคิรทาง หรือไปม้า บ่อมเป็นเช่นนั้น.

ตั้งแต่เห็นชายหนุ่มมามากกว่ามากแล้ว ไม่เห็น
ใครงามเหมือน อาแตตส์ดานโดร์ นีเตย, ท่านสัม-
ภารเรียก อาแตตส์ดานโดร์ เข้าไปหา, ถาม “ท่าน
มาแต่ไหน? และจะไปยังแห่งหนตำบลไร?”

อาแตตส์ดานโดร์ นนุฏตาคอบ และน้อมตัว
เข้าไปขอเป็นอุปฐากติดตามไปด้วย.

ท่านสัมภารชอบใจใน กิริยาทำทาง และคารม
ของเขา, ยินดีมากที่เห็นเขาเป็นสุภาพบุรุษอันเยี่ยม
ด้วยสมบัติ ถึงแม่เขาเป็นคนอาภัพ, คิดตั้งสัจที่
เขาต้องจากถิ่นฐานบ้านเรือนทรัพย์สินสมบัติ, ก่อตัว
เต้าโตมเอาใจด้วยสัจไมตรี: “จงมีมะ
ณีการะ—ทำใจให้ดีไว้, ถ้าท่านเป็นคนมีราคาคู
ควรหยาบบ้างแล้ว, พระเจ้าจะช่วยเหลือให้ท่านมี
ตาที่ใหญ่ยิ่งกว่าทรัพย์สินสมบัติที่ท่านเสียไป.” ท่าน
สัมภารชักชวน อาแตตส์ดานโดร์ ให้ไปเป็นเพื่อนร่วม
ทางกัน จนกว่าจะเข้าเขต คัสกันนี—ถึงกรุง โรม.
อาแตตส์ดานโดร์ แสดงความดีใจยิ่งนัก ที่ท่าน

สมภารมีน้ำใจเอื้อเฟื้อให้ โอวาท ตั้งสอนเคื่อนสติ,
ก็ถวายคัวเปน โยมอุปฐากแต่ฉนั้นมา.

ท่านสมภารขณะฉนั้นไปตามทาง (รำพึงหยุด
แต่ในใจ—ตั้งแต่เห็นหน้า อาตตส่านโคโร วันแรก
มาแล้ว) เปนเวตาล่วงไปหลายวัน มาถึงหมู่บ้าน
แห่งหนึ่ง ซึ่งพอจะพักอาศัยได้ชั่วคราว.
บ้านแห่งนั้นไม่เป็นที่ ใหญ่ฐานอะไรนั้นก็จริง แต่
ท่านมีความประสงค์จะพักหยุดชั่วคราวหนึ่ง. อา-
ตตส่านโคโร ก็เชิญท่านเข้าพักหยุดในบ้านแห่งหนึ่ง
ซึ่งเขาเรียกมักคุ้นกับเจ้าของบ้าน, เจ้าของบ้าน
จัดที่พักสมควร (ตามฐานะของเขาจะให้) ให้
ท่านพักหยุดในเรือนของเขา. คัวเจ้าของบ้านเป็น
กูกเป็นบ้อยหยุดในคัว, ก็น้อมคัวตั้งเปนอุปฐาก,
จัดแจงให้สังฆและบันดาคน ท่งที่ มาใน ขบวร นั้น
แยกย้ายกันไปพักอาศัยใน เรือนโรง หตังอื่น ๆ—
จัดให้ ได้รับความสบายโดยเคมความดำมารทที่จะ
จัดได้. เมื่อท่านสมภารฉนั้นข่าวคำเสร็จแล้ว เวตา

ดวงได้ ๒ ยามพอดี, คนทั้งหตายหลับสนิท. อา-
แดตส์ดานโคโร ถามเจ้าของบ้าน: “จะให้ข้าพเจ้า
นอนที่ไหน?”

เจ้าของบ้านตอบ “ดูเอาเถิด, ท่าน, ผู้คน
แน่นไปทั้งบ้าน, ข้าพเจ้ากับบุตรภรรยาถึงกับต้อง
อาศัยนอนบนม้ายาวที่ตั้งไว้หนึ่งเดือน, แต่อย่างไร
ก็ดี, ในห้องที่ท่านล้มการพักหย่อน ยังมีที่ว่าง
หยัหน่อยหนึ่ง, ข้าพเจ้าจะเอาฟูกไปปูให้ เจริญท่าน
ไปหลับนอนตามสบายเถิด.”

อาแดตส์ดานโคโร ถาม “นี่แน่, ท่าน, ห้องที่
ท่านล้มการเข้าอาศัยจำวัดหย่อนนเล็กแคบนี้; จะ
มีที่ ๆ ไหนให้ตักวัดของท่านเข้าจำวัดด้วยได้? ถ้า
ข้าพเจ้ารู้แต่แรกว่า ดั่งซึ่งตักวัดทั้งหตายจะจำ
วัดในฉางข้าวก่อนท่านเขามาหนักนแล้ว, บ้าง
ข้าพเจ้ามีเข้าไปขอแซกหยัดด้วยแล้วหรือ? ทงน
ไม่รู้เลย.”

เจ้าของบ้านพูด “นี่แน่, ท่าน, ท่านจะเข้า

ไปนอนในห้องสมภารก็ได้ เป็นไรไป, ทงหนัด
แต่ท่านจะพอใจหรือไม่. เวदान์สมภารก็หัดบ้ด,
รุดม่านกนฉากแล้ว, ซ้ำพเจ้าจะเอาฟูกอันย้อม ๆ
ค่อย ๆ ค้อมเข้าไปปูให้, ท่านก็นอนโอ้รเหยไป
เท่านั้นเอง."

อาแด่ด่่านโดร์ เห็นว่าจะไม่เป็นที่กิดขวางแก่
สมภาร ก็ยอมตามคำเจาบ่าน, เจ้าของบ้านเอา
ที่นอนอันเตก ๆ เข้าไปปูให้, อาแด่ด่่านโดร์ ก็
ค่อย ๆ ย่องกริบเข้าไปนอน.

ฝ่ายท่านสมภาร ในใจพด่งพด่นหยุ่งด้วยควม
ใคร่ของเธอ ๆ นอนไม่หัดบ้, ได้ดัดบ้ดรับฟังการม
โต้ตอบวาง อาแด่ด่่านโดร์ กับเจ้าของบ้านแต่
คั้นจนปตายถ้วนถึ. เห็น อาแด่ด่่านโดร์ หยุ่งเคียง
ข้างที่ ก็ค่านิ่งในใจ: "เวदान์มีโอกาศเดื่อที่จะ
ทำการได้ด่่มน้ก, ถ่าปด้อยให้ โอกาศอันนี้ด่วงไป,
เมื่อไรจะมีเช่นนออก." เพราะฉนั้น สมภารก็ดงใจ
จะใช้ โอกาศนี้, คาคคณคณาคนในบ้านหัดบ้ดนิท

หมดแล้ว, เธอก็เรียกด้วยเสียงกระเด๋ๆ: “อา-
แดตส์สำนักโดร์;” ตั้งให้เขาพอนโกตึ่ๆ ท่าน. ฝ่าย
อาแดตส์สำนักโดร์; ขอดิวหยู่พาน, ภายหลังก็ยอม
ตามคำอ้อนวอน, เขียบเข้านอนข้าง ๆ สัมภาร,
เปิดองเคื่องแต่งกายของตนออกแล้ว ก็นอนนิ่ง
ซึกหน้าตึงหยู่. ท่านสัมภารเอามือคดำคหน้าอก
เชิงซู้สาวซึ้งรักกัน, อาแดตส์สำนักโดร์ มีความตกใจ
ซวนคิดไปต่าง ๆ ว่า—นี่จะเด่นกันือทำอะไร, จะมาค
หรือมารายกึ่ไม่ว. เมื่อท่านสัมภารเข้าใจคังน
กัยมนอยยัมใหญ่, เปิดองเดื่อออกจากองค้ จับ
มือ อาแดตส์สำนักโดร์ เข้าไปแตะคองอกของ เธอ,
พุดกระซิบ: “หย่ากติวเตย, ดูเอาเองเถิด ว่า
ซ้าพเจ้าเป่นอไร.”

อาแดตส์สำนักโดร์ เอามือตอบคดำไป, สัมผัส
ตองเต้าคังน่มมือ รูดักได้ตามสัมผัสว่าเป่นกัน,
เพ่งไปก็เห็นต้งนวรรณชาวผ่องประคุงาซัด, เขา
กักรูดักได้ว่า สัมภารนึ่นเป่นตริ่ปรตอมแปดงแต่ง

มา, เขากำตั้งจะเคตาคตั้งค่อไป แต่หัดอนชิง
 พุดออกมา : “ ทท่านจะชยิบเขาชิดซาพเจานน
 หยากจะให้ท่านฟังคำของข้าพเจ้าเดี่ยก่อน. ข้า-
 พเจ้าเป็นสัตว์ หาได้เป็นบุรุษหย่างที่ท่านเข้าใจ
 ไม่, เวลานข้าพเจ้าจะเดิรทางไปหาไปป จะขอ
 ให้ท่านช่วยทำการอภิเชกให้ข้าพเจ้ามีคัครองตาม
 แต่บุพเพตน์นิวัตจะนำมา, ทงนจะเป็นโชคคี่ของ
 ท่านหรือจะเป็นเคราะห์กรรมของข้าพเจ้าก็ทราบ
 ไม่ได้, แต่ตั้งแต่วันแรกเห็นท่าน ข้าพเจานกรก
 ไครยั้งนิก—รักหย่างที่สัตว์ดำวแรกวิธรักในสภาพ
 บุรุษนน, เพราะฉนน ข้าพเจ้าจะขอแต่งารกับ
 ท่านคนเดียว—ไม่ยอมแต่งารกับชายอนเดย, ถ้า
 ท่านไม่ยอมรับเดยงข้าพเจ้าเป็นเมีย ก็เชิญท่านไป
 ให้พ้นจากทน—ท่านมาจากแห่งหนตำบลใด, ก็
 เชิญท่านกดับไปเองยังตำบลนั้น.”

จนบ้านนี้ อาแดสตันโดร์ ยังไม่ทราบแน่ว่า
 หัดอนเป็นตุกเต้าเหต่าใคร, ได้้อาศรัยมาในขบวร

พดของหัตถ์อันเป็นเวตาหตายวันก็จริง แต่ไม่กล้า
 ไต่ถามให้รู้ความตระหนัก ด้วยผิดสมมติผู้ดี, นัก
 รุเชื่อว่าหัตถ์อันคงเป็นสัตว์มีศักดิ์เป็นแน่, ด้วยรูป
 พรรณและราคาของหัตถ์อันบอกหย่าว่าหัตถ์อันเป็นคน
 มีศักดิ์สูงศักดิ์, คงพักตร์ดุจขณะก็น่าชมทั่ว
 วรกาย—หาที่คบมิได้, เพราะฉะนั้น เขาจึงตอบ
 “ถ้าหัตถ์อันเต็มใจ, คุณกษัตริย์จะแต่งารกับหัตถ์อัน.”
 หัตถ์อันได้ฟังดังนั้นก็ถุกถัดนออกจากที่นอน, บ่าย
 หน้าไปสู่มิ่กางเขนซึ่งตั้งหยับนโตะในห้องนั้น, หยิบ
 แหวนวงกัห่งสัตว์รวมนว อาแดส์ด้านโคร์, เขาคำ
 มั่นสัญญาจาก อาแดส์ด้านโคร์, แต่วกัสนุกส์นาน
 จนย่ำรุ่ง. พอรุ่งสว่างใส่ว ทั้งสองฝ่ายนัดแนะ
 เวตาที่จะพบกันตบ ๆ เสร็จแล้ว ; อาแดส์ด้านโคร์
 ถุกขณแต่งกาย ตอบหน้อกจากห้อง, ไม่มีใคร
 ทราบว่าเมื่อกันเขาหัตถ์บนอนที่ไหน. ขบวรก็ยก
 เค็ดอนจากค้ำบตบ้านนั้น เดิรแรมรอนนอนตาม
 ระยะเวลาเป็นเวตาหตายวันจึงถึงกรุงโรม, อา-

แต่สด้านโค้ว ได้שמניםจิตใจในมิ่งมิตร สุมภาร
 แปลงทุกราตรีตลอดมา. ครั้นพักพุดหยได้ไม่กี่
 เวตา นงนุช สุมภารน้อง, อาแต่สด้านโค้ว, และ
 นายทหาร ในที่ ผู้เฒ่าทั้งสอง ก็ขอเบิกเฝ้าพระ
 เปนเจ้าค้ำนามารคเทศก์ ต้นตะปายา, กระทำ
 นมัสการบูชาตามธรรมเนียมแล้ว นางก็ปราได้:—

“ข้าแต่พระบิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์, ท่านด้อยอมทราบ
 ได้ดีกว่าคนทงปวงว่า—บุคคลผู้ใดหยากจะหยเยน
 เปนสุข, บุคคลผู้ใดจะหาหนทางหัดกเดียงทุกข
 ให้มาก ตามแต่จะดำมารกหัดกเดียงได้. เพราะ
 เหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงหนีปดอมแปลงกายมา ดึง
 ปรากฎหยู่ค้อหน้าค้อตาของท่านในบัดนี้, ได้ชนเอา
 ทรัพย์สมบัติของบรมกษัตริย์กรุง อังกฤษ, พระ
 ชนกนาถของข้าพเจ้า, คิดค้วมาด้วยเปนอันมาก,
 พระชนกของข้าพเจ้ามีพระราชดำริจะ อภิเษกข้า-
 พเจ้ากับพระเจ้ากรุง ดังกอดแดนดี ผู้ราชคดียราช
 ซึ่งข้าพเจ้าไม่พอใจ. ข้าพเจ้าบากหน้ามาหาพระ

บิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ในกาเดนี ก็เพื่อให้พระบิดาช่วย
 เป็นธุระทำการอภิเษกให้. ข้าพเจ้าหันมาทงนไซ
 จะรังเกียจอายุของพระเจ้ากรุง ดักออตแดนด์ หามิ
 ไต, ข้อสำคัญคือ ข้าพเจ้ายังไม่หยากมีคู่ เพราะ
 ร่างกายของข้าพเจ้าไม่แข็งแรงในขณะนั้นทั้งอายุก็
 ยังเยาว์, ถ้าข้าพเจ้าอภิเษกกับเธอในคราวนั้น
 จะตรงกันข้าม กับพระวินิจฉัยของ พระเจ้าที่บัญญัติ
 ห้ามไว้ข้างหนึ่ง, อีกประการหนึ่งจะผิดราชประ-
 เพณี เป็นที่เสื่อมเสียพระเกียรติยศราชสกุลของ
 ข้าพเจ้าไม่น้อย, ขณะเมื่อข้าพเจ้าเดินทางมาก
 บันมาหาพระบิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ในครั้งนั้น—ด้วยความ
 ประสงค์ที่กตัญญูแด่พระองค์, พระเจ้าบันดานให้เนอคู
 ของข้าพเจ้ามาพบปะกับเขาที่กตัญญูมารดา, อนุ-
 ภาพพบเพ็ดต้นนิเวศเข้านันดานคนใจ ให้ข้าพเจ้า
 ยินดีที่จะรับเขาไว้เป็นเพื่อนคู่ชีวิต. คือสภาพบรรช
 หนุ่มน้อยผู้นั้น (ชื่อวอาแตด์ดานโดร์), ท่านผู้นั้น
 คุณสมบัติความดีความงามพร้อม ตม่อมอ่อน

แทนพระองค์หยู่ในสภโลก จึงได้อัปโลกข้าพเจ้า
 ทงต้องคนด้วยเกิด. ข้าพเจ้าทงต้องคนจะได้มีความ
 เจริญรุ่งเรือง เป็นที่พอพระหฤทัยพระเจ้าวณะเป็น
 ที่พอใจของท่าน—ตทงเมื่อยังมีชีวิต หยู่ และเมื่อ
 ชีวิตดับไปแล้วด้วย.”

อาแลดส์ตันโดร์ เมื่อทราบว่าภรรยาของตน
 เป็นราชธิดาพระเจ้ากรุงอังกฤษ ก็มีความอึดเอิบ
 ในใจมาก. แต่นายทหาร ในที่ พากันโกรธแค้น
 ด่าหัด, นี้หากว่าหยู่ค่อหน้าไปไป หาไม่ อาแลดส์-
 ตันโดร์ จะย่อยยับด้วยมือทหารเหล่านั้น, ทง
 จ้าวหญิงก็จะพดอยบ่นไปด้วย. การณ์หากเป็นไป
 ตรงกันข้าม, ท่าน ไปไป ตตั้งแตदनาง พดางพิศ
 ดเครื่องอาภรณ์ทนางปดอมแปดงมา, และตตั้ง
 ด้วยเรื่องความปรารถนาของนางเป็นข้อใหญ่. ครัน
 ใคร่ครวญไปก็เห็นว่า การมัน แล้วไปเสียแล้ว—แก้
 ไม่ไหว, ท่านก็เต็มใจที่จะจัดการให้ตามความขอ
 ร้อง. กต่าวน้ำวโน้มเอาใจนายทหารทงหลายให้

หย่างแข็งแรง จ้าวจึงก็ให้ถอดถุงเท้าของ
 ตัวออกจากเรือนจำ, ไขหลังให้เสร็จแล้วปลด
 ผนังให้ตั้งตัวรวมบุตรภรรยา คณาญาติ หยู่ในที่เดิม.
 การอุปการะแก่ญาติวงศ์ นำมาซึ่งความชมเชย
 ของคนทั้งหลาย, ผู้เมียออกจากเมืองนั้น เขียว
 ฮาโคตันเค ไปด้วย, เคียวทางมุ่งตรงไปกรุง ปารีส;
 พระเจ้ากรุง ปารีส คือนับโดยสมเด็จพระทิศ. นาย
 ทหารไนท์ ทั้งสองคนข้ามไปประเทศอังกฤษ เข้า
 เผ่ากราบทูลประพาศเหตุ แต่พระราชด้วยคำวิง
 วอนต่าง ๆ. พระราชาศตายพระพิโรธ, โปรดให้
 จัดการคือนับหย่างเอิกเว็ก, มีพระกมดเบ็กบาน
 หารษาในพระราชบิดาแตะเชยชวัญ, ทรงตั้งให้
 เปนนายทหารไนท์ และเปน เออด ฮอฟ คอนวอต.
 จรรยาภรรยาของ ฮาแตด์ด้านโคร์ คือนับพระเจ้า
 แผ่นดินนั้น กตมเกตุยวกันราวจะว่าบิดากับบุตร
 สดทริก, ทรงนอานวยประโยชน์เป็นทพานักหตัก
 ษย์แก่การบ้านการเมืองอเนกนัย, และนำมาซึ่ง

ความรักใคร่รั้งถือแห่งพดเมืองทุกคน. อาโค-
 ตันเต ได้เงินทองของคนที่ตกค้างหยู่ตามตักหนคน
 มาตั้ง, กัดไปหยู่ถิ่นเดิมของคนในเมือง พดอ-
 แรนต์ มั่งคั่งสมบูรณ์ขึ้นมามาก, ได้รับยศเป็น
 นายทหารไนท์ โดย เคนต อาแดส์ล้านโดร์ ทาน
 ชายคั่งแต่่งให้, เคนต ก็หยู่ถิ่นกับจ้าวหญิงเป็น
 คู่ชกทุกทีวาราศรี, มีข่าวปรากฏในภายหลังว่า
 ด้วยไหวพริบความฉลาด และความแกตัวกล้าใน
 สงครามของเขา พร้อมด้วยความอุปการะของ
 พ่อตา, เขาก็ยกพยุหโยธาทัพใหญ่ไปตีประเทศ
 สกอตแลนด์ ได้, และได้รับอัญเชิญขึ้นผ่านพิภพ
 สยามณฑลประเทศนั้น.

วันที่สอง.

นิยาย ๔.

ลันดอลโฟ รุฟโฟโล ขากจนลง เป็นโจรสลัดเที่ยวตีปล้นตาม
ทางทะเล, อันพวก เฮโนวิส (ชาวเมือง เซ็นวา) จับตัว
ได้, เรือ อับปาง, ได้รับทุกขเวทนา, เกาะหีบใหญ่
พวงตัวลอยมาตามกระแสน้ำ, หญิงสาวเกาะ กอร์ฟู ช่วย
ชีวิตไว้ได้; ภายหลังกลับไปบ้านเมืองของตน เป็นคน
รุ่มรวยขึ้นมาก.

เมื่อนาง บัมบเนอา นิยายสั้นเรื่องลง, นาง ลอแรตตา ซึ่งนั่งอยู่
ใกล้ราชินีก็ตั้งต้นต่อไป:—

คุณครูสภาพสตรีผู้อารีต่อเพื่อนมนุษย์, ในความเห็นของ
ข้าพเจ้าว่า บุษยลภกอันใหญ่ยิ่งของคนจนซึ่งผลุนผลันยกเขา
ให้ลอบวิเวกขึ้นไปถึงราชสมบัติ เหมือนหย่าง อาแลสซานโดร์
ที่พี่ บัมบเนอา ได้แสดงให้เราฟังนั้น เป็นอติเรกลกไม่มีอะไร
เท่า. เราทุกคนได้ทำความตกลงกันไว้แล้วว่า จะนิยายเรื่อง
ตามเกณฑ์ที่วางไว้, ข้าพเจ้าก็จะไม่หยุดยั้งตั้งใจที่จะเล่าเรื่อง
ความลำบากยากแค้นสักเรื่องหนึ่ง ซึ่งใกล้เคียงกับเรื่องที่เล่า

แล้วนั้น, กล่าวคือ, ลำบากมากกว่ามากนัก; แต่ผลที่สุดไม่
 เกิดล้มคณนาเช่นนั้น. ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ในเรื่องนี้ ผู้ฟังจะมี
 ความเพลิดเพลินน้อย, แต่เมื่อข้าพเจ้าไม่สามารถจะหาเรื่อง
 ที่ดีกว่านี้มานิยายให้ท่านฟังได้, ก็นับว่าเรื่องที่จักเล่าต่อไปนี้
 เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเลือกแล้วว่าดีที่สุด.

ย่อมหทราบกันดีแล้วว่า ผู้มั่งคั่งแต่ เรชชีโอ ไป
 จนถึง คาเอตา (*) เป็นภาคที่ครึกครื้นของประ-
 เทศ์ อีคตี, ชนบทตอนทพตเมืองเรียกว่า ‘มั่ง
 มาตฟี’ (**) ซึ่งหยุดกับคาบต ซ่าแตร์โน (***)
 หนาแน่นไปด้วยบ้านเตกเรือนน้อย มีเรือกตั้งวนดำ
 ห้วยดำธารทนาชม, พตเมืองก็อุดมมั่งคั่ง—ข้าง
 ประกอบกิจพาณิชย์การ. ไนภมิดถานแถบชายทะเล
 งามเมืองชื่อว่า เมือง ราแวลโต (****), มีแต่หญิงผู้หญ่
 หตายคน, จะกดำวนเพาะแต่คนหนึ่งชื่อว่า ‘ตัน-

(*) The sea coast from Reggio to Gaeta.

(**) The Coast of Malfi. (***) Salerno. (****) Ravello.

คอดโฟ รุฟโฟโต (*), เด็กรู้คนหนึ่งมีทรัพย์สิน
 อเนกอนันต์แต่ก็คิด ห้ามมีความอ้อมอกอ้อมใจรู้สึก
 ว่าพอครองหยิ่งแล้วไม่, ยังทเยอทยานจะหาทรัพย์สิน
 ให้เพิ่มพูนโดยทวิคูณขึ้นไป จนเกือบจะเสียการ
 จักรแห่หนีพินาศทรัพย์สินสมบัติของตน และเกือบจะ
 ซ้ำเสียชีวิต. คือคราวหนึ่ง จัดการบันทึกดินค้ำของ
 คนดงกำปั่น ตามเยี่ยงหย่างเพื่อนพามาชงหดาย
 แล้ว ไซ้ไปเกาะไซ้ปรัด (**). เมื่อไปถึงเกาะ
 ได้พบเรือพ่อค้ามาก ซึ่งบันทึกดินค้ำชนิดเดียว
 กันไปชาย, เนื่องด้วยเหตุนี้ จำเป็นที่เขาจะต้อง
 รับผิดชอบดินค้ำของเขาแต่ราคาขยับเยี้ยว, หรือ
 ขาดทุนมากน้อยเท่าไรก็ตาม เพื่อแย่งซื้อแย่งขาย
 เพื่อนพามาชงหดาย ที่พ่อค้าขายจำหน่ายดินค้ำ
 ประเภทเดียวกัน. เมื่อจำใจต้องทำเช่นนั้น เขา
 ทรวดโทรมตงทันที. เดียวอกเดี่ยวใจมาก ที่มาจนดง

(*) Landolfo Ruffolo. (**) Cyprus.

โดยเหตุอันไรที่ คั่นอกคั่นใจไม่รู้ทางจะคิดหย่างไรต่อไป; เปนคนมั่งมีหยุ่หัดดี ๆ กรรมมาชาติให้เชื่อมทรัพย์อุปโภคคงโดยพัตนทันตา เขาก็นึกเปนต้องใจว่า จะฆ่าตัวตายเสียหรือหันเข้าหาหนทางโจร—เที่ยวคืบคืบตามตเถจะดี, จะได้รวบรวมทรัพย์เงินทองให้คงคั่นมั่งคั่นช้น หย่างเดิม, คักว่าจะแบกหน้าเป็นคนจน กลับไปบ้านเมืองของคน—ผิดกันคนตะคนกับเมื่อคนออกจากบ้านเมืองมา. จึงขายเรือกำปั่นให้พ่อค้าคนหนึ่ง พร้อมด้วยสินค้ายังเหลือหยุ่เดกน้อย, ได้เงินพอสมควร, ก็ซื้อเรือเรวขนาดเบา แดะยอมดำ หนึ่งดำสำหรับออกคืบคืบเปนโจรสัตต์, จัดหาอาวุธพร้อมสรรพ, ประทับเหตุคั่นังในหยุ่แต่จะใช้ โจระอำนาจชู้เซนเด่นทรัพย์ของพ่อค้า พาณิชทั่วไป—คงใจจะช้นาบพ่อค้า เคอร์ก เปนคั่น. ตาภอำนาจช่วยค้าให้เขาหากินทางนี้ ร่มรวยเรวยิ่งกว่าการค้าขายโดยสุจริต, ในรางวัลเดียวเท่านั้น. คืบคืบจับเรือถูก

คำ เตอร์ก็ ได้มากราย, รัมรวยเหต้อหลายยิ่งกว่า
ที่เคยมีหยดงต้องเท่าทวดคุณ.

เวตา นมังกคงศวยทรัพย์ต้นเงินทอง ตำพองใจ
ว่ารัมรวยซนกว่าเก่า นึกอิมใจว่ามั่งมีพอแล้ว,
หวนนึกเกรงไปว่าจะมีเหตุร้ายมาอบทซนอีก, ก็
ตั้งใจจะบายหน้าพาเอาทรัพย์ที่หาได้กดับไปบ้าน,
ยังคร้ามการค้ำขายหย ไม่กล้าจะหันเข้าเด่นทางน
อีก จึงใช้ ไบตรงไปบ้านเมือง. ครั้นเคิรทางตก
เข้ามาในย่านทะเล อากิแปะโค (*), ในเวตาค่ำวัน
หนึ่ง เกิดลมตัดตาคันพัดมาแต่ทิศควันออกเฉียงใต้:
ทิศตรงกันข้ามกับทางที่เขาจะไปนั้น, ทะเลก็ปั่นป่วน
เป็นบ้า, มหาชดาชั้ระตอกกระฉอกฉาน, คัดัน
แต่ตะตุกปานบ้านเรือนหลังใหญ่ ๆ, เรือของเขา
ไม่อาจจะฝ่าไปได้, ก็จำใจต้องบากทางเด่นหัน
เข้าในอ่าวน้อย ไปอาศัยหยู่หลังเกาะแห่งหนึ่ง

(*) The Archipelago.

ซึ่งเป็นที่ตบตม, คอยเวตาพายุดังบแต่จะได้อใช้
ใบต่อไป.

เรือของ ตันคอตโฟ เข้าไปในอ่าวได้สักครู่ ก็
มีเรือพ่อค้า เยโนวิต (*) ตามหลังมาตองดำ, เรือหนึ่ง
มาจากกรุง กอนสตันติโนปต์ (**) ถูกพายุกดาง
ทาง จึงบ้ายหัวเรือมุ่งตรงมาหาอ่าวนี้. แต่พอคน
เรือทั้งสองดำเห็นเรือ ตบตม ของ ตันคอตโฟ ก็เด่น
เรือแข่งเข้าไป, เมื่อได้ถามไถ่ความว่าเป็นเรือ
ของคณมิ่งมีโดยโจรกรรมก็ตั้งใจจะจับและริบเขา
เป็นสิทธิ์เด็ดขาดเรือและทรัพย์สิน. นายเรือทั้งสองดำ
จึงค้อนพดชนบท เกรียมหน้าไม้บ่นยาและอาวูช
หย่างอันครบมือ, วางพดแวดต้อมจุกช่องทาง
น้อยใหญ่ ไม่ให้ ตันคอตโฟ และบริวารหนีได้, ตั้ง
ว่าถ้าตูกเรือของโจรสตักคนใด หนีออกมาทาง
ด้านของใครก็หย่าได้ไวชวดมัน, ตูกเรือนอกนั้น

(*) Genoese. (**) Constantinople.

ก็เตรียมตัวตวงเรือเตกยาว, คัดนมในอ่าวนั้นส่งคัด
 คัดกันเขียงตรงเข้าไปเทียบเรือ ตันดอดโฟ, ปีนป้าย
 ขึ้นเรือได้พร้อมกัน, จับตุ๊กเรือของ ตันดอดโฟ
 ได้หมด, วิทยุวิทยุเงินทอง เข้าช่องในเรือ
 นนจนต้นเชิง, ไม่ได้เดี่ยพรตแม่แค่สักคนเดียว,
 ทำการได้โดยสะดวก, ด้วยพวก ตันดอดโฟ ไม่ทัน
 รั้ว, จึงไม่ได้มีการต่อสู้, ส่วนตัว ตันดอดโฟ
 นน ชาว เยโนวิท วิทยุเงินทอง ให้แต่ เวสต์โคต (*)
 คิดควยห้อยเสื้อหนึ่ง; เมื่อรีบเข้าช่องเงินทองเสร็จ
 แล้ว ก็จมเรือของ ตันดอดโฟ เสียในทันใด. วัน
 รุ่งขึ้นตมกดับพัดโบกไปสู่ทิศตะวันตกหยาบเดิม. เรือ
 ทงสองนนก็ใช้ ไปไปทางทิศตะวันตก, ตมส่งตั้งแต่
 เข้าจนค่ำ, พอค่ำตงเกิดพายุขึ้นอีก, พายุในตอน
 ค่ำวันนนร้ายแรงยิ่งกว่าวันก่อน, เรือทงสองนน
 พายุพัดพาตัวไปพัดคกัน ถ้าที่ ตันดอดโฟ กับบริวาร

(*) A waistcoat. 'เสื้อตัวอวชั้นใน.'

ต้องคุมมา ถูกพายัพัดตรงเข้าฝั่ง เคาะ โถงญา (*)
 ฝั่งคีบัญญาของคนเรือจะแกไข พายยังขับตั้ง
 แน่วตรงเข้ากระทบ กระแทก ฝั่งเลี้ยงตั้ง ไครมใหญ่
 เรือก็แตกเป็นท่อนเล็กท่อนน้อย ราวกะแผ่น
 กระจกซึ่งถูกเหวี่ยงเข้าทกาแพงฉนั้น. ประเดี้ยวใจ
 ในห้องมหรณพทหนักเต็มไปด้วยสรรพสิ่งของสิน-
 ค้าทุกชนิด, บนตามทวายน่าเปนกัเกาะหีบเกาะ
 ไต่และแผ่นกระดานเรือทแตกดอยกระจัดกระจาย.
 ขณะนั้นเป็นเวดาค่า, คัดนตมกำลังเปนบ้าจัด, ชัด
 ดิ่งโตเข้ามาโกดควมโต, เขาคว่าไดอไรก็เกาะตั้ง
 นนพยายามที่จะเอาชวตรอด, ตันดอดไฟ ก็หยใน
 หม่คนเคราะห์ร้ายนด้วยคนหนึ่ง, หยากจะตายเดี่ย
 ดงวณะรอยคร่งพนหนแต่ก่อนนั้นมาแล้ว, ไม่
 หยากจะเปนยาจกกดบไปบ้านเมือง ให้เพื่อนฝูงเห
 หน่า, ครนเวदानเหมาะโอกาส ความตายโกดเข้า

(*) The coast of Cephalonia.

มาเคมที่แฉ่วกักตบคใจ, เกาะกระดานแผ่นหนึ่ง
 แผ่นไม้ปด้อย, ซึ่งคนอ๊กกระทำเช่นเดียวกัน,
 เขานักภาวนาหวังหย่ว่า ถ้ายังไม่ถึงตาย พระ
 จ้าวคงจะบันดานใหม่ทางเอาตัวรอดได้, ซึ่งนอน
 พังพาบเกาะแผ่นหยับบนแผ่นกระดานนั้น. คตินตมซัด
 พัดพาไปจนเวดาสว่าง, เหล็ดยงแต่ไปรอบข้างเหน
 แต่ฟ้ากับน้ำ, หีบใหญ่ใบหนึ่งตอยรตรงมา, ครั้น
 โถดตัวเขาเข้ามา คตินก็ซัดห่างออกไป เพนดัง
 นหตายหน, ในที่สุดเขาก็ตั้งใจจะเอาให้ได้, แต่
 ก่าตั้งกายอ่อนเพลยลงมาก, หารที่จะทำอย่างไร
 ไม่, ฝนพายพัดย้อมมาทางหน ชับตั้งหีบหน
 ตอยตั้งเข้ามกระทบหัวกระดานที่เขาเกาะ โดย
 ก่าตั้งเรวแตะแรง, ความตั้งใจจะได้หีบกลับเบ็ดย่น
 แปลงหมด มันกระทบเคมแรงเตยให้กระดานของ
 เขาคว่าลง ตัวหลุดจากกระดานจนน้ำ, โผตขึ้น
 มาได้ รั้ววายโพงพุยด้วยความกต้ว—เรยวแรง
 ในเวदानหนมีมาแต่ไหนไม่ทราบ, เหนว่าค้วยังหุ่ย

ไกลจากแผ่นดินกระดานมาก จะว่ายตามเอาแผ่น
กระดานนั้นไม่ไหว. หินหนารมาหาหีบซึ่งหยุ่ไกล
กว่าไค—ชั้นนอนพังพาบเกาะแน่นหีบนั้นหีบ มือ
โพงพวยเท่ากับกระท่อมหน้าต่างพาย—ว่ายไป, เมื่อ
เกาะหีบหยุนนกดนมถนัดพิศพาไปมา, จะหา
ของกินบริโภคนั้นไม่มี, คงว่าน้ำเค็มเค็มเค็มเค็ม,
ทงนถงจะไม่หยากกินคนมันกัยขอให้ กินเข้าไปจน
ได้, จำใจต้องกินเข้าไปด้วยถกธรรมชาติบังคับ,
เป็นเวดที่ตอยคว้างในทะเลหนึ่งวันกับหนึ่งคืน.

รุ่งขึ้นเช้า (จะเป็นด้วยพระเจ้าหรือดมช่วย
หย่างใดหย่างหนึ่ง) ต้นคอตโฟ, ซึ่งมีร่างอ่อน
เพื่อยต้นแรง สันกาลตั้งขอตาแห่งมือเท้า รวด
กว่าคนคนหน้า—ดมแต่งในร่างกายชักซาไม่เค็รได้
เกือบจะเป็นหย่างพองน้ำ (ที่เป็นอวิญญาณกรบ)
หยุ่แล้ว, แต่แขนทั้งสองข้างยังโอบหีบแน่นหยุ่ใน
ท่าเกาะไม้ทั้ง, ก็ตอยมาถึงเกาะ กอร์ฟู (°), เป็น

(°) The island of Corfu.

คราวเคราะห์ติดหนักหนา, ผืนมหญ้าผืนหนึ่งกำลัง
 หนึ่ง ขัดด้วยขาม ด้วยชาย กับนาเคม หยท ชายหาด.
 เมื่อนางเห็นเขาตอยมาใกล้ตะคุ่ม ๆ เหมือนไม้ไผ่
 คน ก็ร้องหวัดผวาด้วยความตกใจ ถึงกระโดด
 ถอยหลัง. ต้นคอตไฟ เพี้ยมากจนพดไม่ออก.
 ตาก็มัวด้วยความหวโหยโรยแรง—แต่ตั้งต่าง ๆ
 ไม้รู้ว่าเป่นอะไร. แต่พอดต้นยอเข้าถึงฝั่ง, หญิง
 นนเห็นได้ชัดว่าเป็นหีบ. พังคไปอีก ก็เห็นแขน
 หนึ่งต้องข้างเกาะหีบหย, แตะก็เห็นหน้าคน, จึงรู้
 ว่าคนคนนาเกาะหีบตอยมา. มีความเวทนาชน,
 ดุยน้ำตงไปเป่นระยะไม้คู่โกตหนัก, ชนระนคตนม
 ดั่งบแต่, เขามือจับสมตากลเข้ามาถึงฝั่ง, เกาะ
 มืออาแขนของเขาออกจากหีบเอาพาดไว้บนคี่ระ
 บุตรีของแกซึ่งหยณะทนน, แต่ดำพงแกมเดียวอุม
 ต้นคอตไฟ ไปถึงบ้านในเมือง, วางเหนือเคาอบ
 เอน้ำอุ่น ๆ มาตบไตชำระ; ด้วยประการฉนี้,
 ความมอบอุ่นในร่างกายก็คงคืนมาอย่างเดิม เร็ว

แรงค่อยพันตัวจนเป็นดวน ๆ. ในไม่ช้า แก็ก้อม
เขาตงจากเตาอบ ให้เขากินเหล้าองุ่นและของที่
ชุ่มชื้นหัวใจ, รักษาพยาบาลหยา ๒-๓ เวตจนค่อย
มดัดขึ้น, เมื่อเขามเร็วแรงคืบมาเป็นปรกติ
หย่างเดิมแล้ว แก็กคนหีบหนีให้แก่เขา, และบอก
แก่เขาให้เตรียมการกลับไปบ้านเมือง.

ต้นคอดไฟ ถมหนักถึงหีบหนีเด็ดทีเดียว, เมื่อ
หญิงหนีมาหาให้รับไว้, นึกเดี่ยวว่า ถึงมีนมมดค่า
ไม่มากนักก็ขังเถิด พอจะเป็นกำลังไปได้ชั่วคราว.
ครั้นเห็นนมหนาหนักเบามาก ก็ออกเดี่ยวใจ. เมื่อ
หญิงหนีไปทางอื่น ก็คิดถึงหีบหนีออก, เห็น
แก้วแหวนอันมีค่าเป็นอันมาก, ที่เจียรไนและเป
เรือน (วงก) แดงก็มี, ที่ยังเป็นพดอยเมตทัม
ร่วงหย้ก็มาก. เขาเป็นผู้มีความชำนาญหยาในเรื่อง
แก้วแหวนเพชรพดอยต่าง ๆ, กระการู้ได้ไม่ใช
่น้อย ก็กตบมีความปลื้มใจ อนูโนทนาพระคุณ
แห่งพระเจ้าวที่ยงทรงช่วยเหลือหยาไม่ทอดทิ้ง เดี่ยวที่

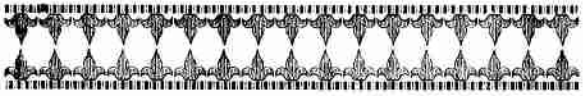
เดียว. อย่างไรก็ดี เมื่อเขาได้ถูกเคราะห์กรรม
 ขนาบเอาต้องครึ่งดงนแล้ว และยังนึกเกรงไปว่า
 จะเด่นเอาเป็นกำรบด้ามเข็ชอีกก็ไม่รู้, จึงตรอง
 การว่า เพื่อจะนำเอาตั้งของมีค่าเหล่านี้ไปให้ถึง
 บ้านโดยสวัสดิภาพ จำจะต้องใช้ความระวังให้จ
 มาก. เพราะฉนั้น เขาก็เอาผ้าขาวม้วนห่อแก้ว
 แหวนเหล่านี้โดยมิดชิดตามแต่จะห่อได้, และ
 บอกแก่หญิงนั้นว่า เขาไม่ต้องการหีบนั้นแล้ว ถ้า
 หญิงนั้นหยากได้ไว้ เขาจะขอแลกเอากระดอบ
 ใบหนึ่งเท่านั้น, หญิงนั้นยกยัด รับเอาหีบไว้ ให้
 กระดอบเก่า ๆ เขาไปใบหนึ่ง. ครั้นเตรียมตัวเสร็จ,
 เขาก็แสดงความขอบบุญคุณของหญิงนั้นเป็นอัน
 มาก, เอากระดอบแก้วแหวนขึ้นใส่บา โดยสาร
 เรือน้อยข้ามฟากมาถึงเมือง บรินดิสี (*), ออก
 จาก บรินดิสี ไปถึงเมือง ตรานี (**), ได้พบเพื่อน

(*) Brindisi. (**) Traui.

พ่อค้าชาวเมืองเดียวกัน, พ่อค้าเหล่านี้มีความ
 สงสัย ให้เลื้อยมาเครื่องแต่งกายพอดีสมควร, ถิ่น-
 คอตไฟ เจ้าเรื่องตกทุกข์ให้เพื่อนพ่อค้าพึ่งแต่คนจน
 บ่ตาย, เว้นแต่เรื่องได้แกวแหวนนน. เพื่อนพ่อค้า
 คนหนึ่งให้ยืมมาค่วหนึ่ง และให้คนไปส่งถึงเมือง
 ราแฉดโต, ตามถ้อยคำที่เขาบอกว่าเขาจะไปยัง
 เมืองนน. ถึงเมืองโดยสวัสดิภาพ, เขาก็แต่ง
 การขอพระคุณพระเจ้าว. เมื่อมาถึงบ้านแถวเขา
 ก็ได้ถามต้นนราคาแกวแหวนนน ทราบว่ามีราคา
 มากมาย แต่เพียงค่วราคาหย่างต่ำโดยเฉียดทั่ว
 ไป ยังเป็นเงินมากกว่าทรัพย์สินมรดกเดิมของเขา
 เสียค่วยชา. เมื่อจำหน่ายแกวแหวนได้เงินทองมา,
 เขาก็ส่งเงินไปทดแทนบุญคุณหญิงที่เกาะ กอรัฟ
 ผูกได้ช่วยชีวิตของเขาออกจากห้วงมหรณพ และ
 เติงคเขาด้วยความปราณ, ก็บ่ส่งเงินค่วหนึ่งไป
 ทดแทนบุญคุณพ่อค้าที่เมือง ตราน ซึ่งให้ท่านเลื้อ
 ฝ้าแก่เขา, เงินที่ยังเหลืออยู่ เขารักษาไว้ได้

ด้วยดี มิได้นึกที่จะทำการค้าขายอีกต่อไป, ก็หยุด
เบียดเบียนรำอาญใจ, อารักขเงินนบนเดียงทรัพย์จนตอด
ชีวิตของเขา.

วันที่สอง

นิยาย ๕.

อันเดร็วจิโอ ชาวเมือง เปรูกา มาซื้อม้าที่เมือง เนปัส
เคราะห์ร้ายถึงสามครั้งในคืนเดียวกัน, เลี้ยงหนเอาตัว
รอดได้ทั้งสามครั้ง ภายหลังได้ลากคุ่มทุนกลับไปบ้าน.

เหตุการณ์นิยายตกเป็นวาระของ พ่อมมเมตตา, นางจึงกล่าวเรื่องนำ
ขึ้น:—

แก้วแหวนที่ ลันดอลโฟ ได้มานั้น สกิดใจให้ข้าพเจ้า
ระลึกถึงนิยายเรื่องหนึ่งมีขรอบตัว, มีความต่างกันอยู่นิด
หน่อย คือ ในเรื่องหนึ่งมีภัยอยู่หลายบ แต่อีกเรื่องหนึ่ง คือ
เรื่องที่จะนิยายในเวลา นี้ มีภัยมาต้องถึง ๓ ครั้งในคืนเดียวกัน
ดังที่ท่านจะได้ฟังต่อไป.

ตามที่ได้จัดขึ้นมา ที่เมือง เปรูกา (°) ชายหนุ่มชื่อ
อันเดร็วจิโอ ดี บิเอโตร (°) เป็นพ่อค้ามา, ได้

(°) Perugia. (°) Andreuccio di Pietro.

ทราบกิตติศัพท์ว่า ที่เมือง เนเป็ลส์^(๑) มีม้าราคา ถูก จึงไปยังเมืองนั้นเพื่อซื้อมาขาย, โดยทุน ๕๐๐ เฟรียญฟลอรินส์^(๒) พึ่งออกไปต่างเมือง คราวนั้นเป็นครั้งแรก, เดิรทางไปกับพ่อค้าหลายคน ด้วยกัน, ถึงเมือง เนเป็ลส์ วันอาทิตย์ตอนบ่าย. เมื่อहारอกับนาย โฮเดต แด้ว พอรุ่งเช้าเขาก็ตรง ไปตลาดขายม้า เหน้มา มากมายหลายร้อย, ที่ ชอบใจก็มีหลายม้า, ได้ค้ราคาต่ำลงๆ ในขณะที่ เมื่อเดิรชม แต่ไม่ค้ตกลงราคากันแต่สักตัวเดียว. เพื่อแสดงให้ชาวเมืองนั้นทราบ ว่าตนตั้งใจมาซ้อ จริง ๆ ก็ชูงเงินให้เขาค้ทั่วไป. หมิงงาม ดีคี-เตียน^(๓) คนหนึ่ง (เป็นบาทบริจาริกาของคน ทังเมือง) แดเห็นชูงเงินของ อันเดริอูจจีโอ, นึก แด้นใจ: “ใครหนอที่จะค้กว่าตัวเรา, เราจะ ตองค้ค้สักที ว่าจะเอาเงินชูงนี้ไต่หรือไม่?” ขณะ

(๑) Naples. (๒) Florins. (๓) Sicilian.

เมื่อยนคานั่งหยนหน เห็นยายเฒ่าชาว ลีคีดี^(๑) เติร
 ส่วนทางมา, ยายเฒ่านั้นแค่ออเห็น อันเติรอุจจิโอ
 กิ่งตรงเข้าไปกอดเขา. หึงสาวกรนเห็นดังนั้น
 ก็ไม่ได้พูดอะไร เติรเดียงไปคอยยายเฒ่าหุ่ยข้าง
 ถน. อันเติรอุจจิโอพิศดยายเฒ่าก็จำได้ สันทนา
 ปราได้กับแก ด้วยว่ามีกุนกันมานาน, สั่งให้
 แกไปหาที่ โฮเตต, เมื่อแกรับคำแล้ว, ก็ไปทำ
 กิจธุระของตน แต่ในเช้าวันนหซอมาไม่ได้จนตัว
 เดียว.

ข้างหึงสาวซกไซได้เดียงได้ความว่า ชาย
 ฝูงเงินอดขาดตาดนหซอ อันเติรอุจจิโอ เปน
 พ้อคำมา ชาวเมือง เปรยา; มีเจตนาจะเด่นเงิน
 ถนให้ ได้, ก็เดียบเคียงถามยายเฒ่านั้นค่อไป
 ได้ความตระหนักว่า, แกรังก็มีกุนกับ อันเติร-
 อุจจิโอ บิดามารดาของ อันเติรอุจจิโอ, เปนชาว

(๑) Sicily.

สักดิ์ด้วยกัน, แก่เคยฮาศรัยหฺยไ้ในบ้านของ อันเตร์-
 อุจจิไอ ในเกาะ สักดิ์, และเมื่อบิตามารดาของ
 อันเตร์อุจจิไอ ย้ายภูมิตำเนามาหฺยไ้ในเมือง เปรฺยา,
 ก็เคยฮาศรัยร่วมไม้ขายคําหฺยด้วย เปนเวตาหฺตายบิ,
 ในบดิน ฐึว่าเขามาซอมาไ้ในเมือง เนปัดส ัน,
 มีคฺวามปรากนจะพบปะถนทนกับเขา จึงได้มา
 คอยพบหฺยที่คตาดชายนมา. หฺยิงดํวครนทราบ
 ความประสงคฺ และประวคฺยอ ๆ ของ อันเตร์-
 อุจจิไอ พรอ้มดว้ชอของวงคําครณาญาคิแถว ก็
 เห็นว่าพอที่จะทําการได้, หัดอนจึงเคิรอุบายว่า
 แถ่พอกถบไปที่พักของหัดอนแถว หัดอนก็ไ้
 ยายแถมา (ซึ่งเปนตกจํางของหัดอน) ไ้ไปทํ
 กิจธุระวันยงคํ่า เพื่อไ้ไปพบปะกับ อันเตร์อุจจิไอ
 พดทอดถนิตเข้าไ้ให้หัดอนมีโอกาศได้พบปะกับ
 อันเตร์อุจจิไอ สักครนหฺง. ในตอนบํายวันน
 หัดอนไ้หฺยิงดํวซึ่งเปนนคคอศวคํ่าคณฺขของหัดอน
 ไ้ไ้ถดไปเทยว โยเศต, ที่ อันเตร์อุจจิไอ พักหฺย,

นางนกดอตัวเอ้ ก็ทำเป็นเคียดแค้นแว่เข้าไปใน
ไฮเคต, เหน อั้นเด็รอุจจิโอ นั่งเด่นหย้ที่ประตูห้อง,
ก็ตรงเข้าไปถาม “ท่านคะ, ท่านรู้จักนาย อั้นเด็ร-
อุจจิโอ ชาวเมือง เปรญา ที่มาพักหย้ใน ไฮเคต น
ใหม่คะ?”

อั้นเด็รอุจจิโอ ตอบ “ตัวฉันเองชื่อ อั้นเด็ร-
อุจจิโอ.”

นางนกดอ ก็พาเขา เดียวไปยังที่ ผู้คนไม่ พดก
พดำน แล้วพูด “ท่านคะ, มีสภาพดีศรีชาวเมือง
นคนหนึ่งหย้ากจะพบปะต้นทนากับท่าน; จะมี
โอกาสไปพบกับหต่อนได้ ใหม่คะ?”

เมื่อได้ดัดบดงั้น, เขานักค่านั่งหย้เป็นครู
ใหญ่, เชื้อเอาตามคำบอกเต่าว่าหต่อนเป็นดสภาพ
ดีศรี (มีดสมบัติหย่างผู้ดเป็นที่ไว้วางใจได้) ก็
กระทำความคกตงในใจว่าหต่อนคงรักเขาแน่นอน,
อั้นตัวของเขาเต่า เขาก็รู้ดีก่า มีรูปร่างเป็นที่
คองคาหญิง—พิศไหนดมันก็ดัดงไปทั้งกาย, ชาย

ในเมือง เนปต์ส ที่ว่างมากก็ไม่มีชายยิ่งกว่า. เขา จึงตอบนางนกดอด้วยนัย : “ฉันยินดีที่จะพบกับ ห่ออ่อน, จะให้ไปพบกันที่ไหน? และเวลาไร?”

นางสาวไซ้ตอบ “คุณนายของดิฉันหยากจะ เชิญท่านไปพบปะต้นทากันที่บ้าน, ท่านจะไปได้ เวลาไรก็สุดแต่ท่านจะเห็นเหมาะ.”

เมื่อ อินเดรอกจีโอ ได้ฟังดังนั้น, ด้วยอำนาจ แห่ง ความกระตือรือร้นที่จะยุติพักรัดภรรยาแม่รปงาม — ห้ามอารมณ์หยุดยงซึ่งใจไว้ไม่ได้, ไม่ทันได้ บอกกับเจ้าสำนักว่าคนจะไปแห่งไร, และไม่ได้พูด อไรเลยแม้แต่สักคำ, หดงกายโอ้อ้ำแดงก็ให้นาง นกดอนำทางไป. นางศกุนวิษัยชาตินกดอ ก็ด้อ เขาไปยังสถานของนายมัน. บ้านหนตงหุ่ยซาง ถนหนซึ่งมีช่ออุคมไปด้วยคนจำพวกนก, แต่ อินเดร- อุกจีโอ ไม่ทราบเค้าและไม่สงสัยเลยว่าคนจะไปสู่ สถานของ ‘นางมารดอช่อเลี้ยงทต.’ สัตว์คน หนึ่งซึ่งทำขนแข็งยวดยนรัก เดิรเข้าไปในบ้าน ษน

บันไดไปด้ห้องซนบน.

(ฝ่ายนางแค้น กตหนักคือ ก็ตั้งสُرูเดี่ยว บอกคุณ
นายว่า “ นาย อันเตร์อจจิโอ มาแล้วค่ะ.”)

อันเตร์อจจิโอ ซนบนไ้ไปพบห้ด่อนัยนคอยค่อน
รับห้ยที่บนไ้คซางบน. ห้ด่อนเปนหญิงด้าว มีดวง
หน้าทำทางเซาท, แต่งกายห้ย่างผัดเคมพากพม.
แค่พอเหน อันเตร์อจจิโอ ซนมา, ห้ด่อนก็ก้าวลง
มาดองหรือด้ามซนบนไ้ค อ้าเซนค่อนรับห้ยแล้ว
ตรงเซากอดคอ อันเตร์อจจิโอ เปนครุมีไ้พูดว่า
กไร, ประหนึ่งว่าใจนเคมคณควยควมด้วาทแตะ
ยินดี ไ้ไม่มีทอุปมา, แตะห้ด่อนกับบนาคากอดจับ
ห้ยห้ดวยวินาท จึงม้ส่ณหะวจ้ดอันออกมา: “ โอ,
อันเตร์อจจิโอ ซองน้องเฮ้ย! น้องซอเซญพิด้ว้ย
น้ำไ้ใจจริง. ”

อันเตร์อจจิโอ ออกจจะรุดักปลาดใจมากที่มา
ถูกกอดจับทงนาคาเปนอีกไซ จึงมีวาจาคอบ
“ ห้ด่อน, ฉนมีควมยนคทไ้คมาพบห้ด่อนไ้วันน ”

หัตถ์อันจับมือ อันเดรียจจิโอ, ไม่ได้พูดว่า
 กไร พาเคิร์ตดีห้องรับประทานอาหารไปถึงห้อง
 นอนของหัตถ์, ซึ่งห้อยอุบะมาตย์กรอง (คือ
 ดอกกุหลาบและดอกส้มต่าง ๆ) ของหอมฟุ้ง
 ตระหลบอบชวนกัณฑ์ไปทั้งห้อง, มีเตียงนอนหย่าง
 งามสง่าห้อยเตียงหนึ่ง, เครื่องเคหัดัมภาระ (°)
 ตัวนแต่ของดี ซึ่งไม่เคยเห็น. ตั้งเหต่านต์กิดใจ
 ให้เขานักดำคัญว่าหัตถ์เป็นหญิงผู้คัมช่อเดี่ยว.

เมื่อนั่งตงบนเก้าอี้ปตายเตียงแดง หัตถ์จึง
 ปราได้:

“ฉันเชื่อแน่แท้ยว, อันเดรียจจิโอ, เชื่อแน่ว่า
 ท่านจะปดาดีใจมาก ที่มาเห็นฉันร้องไห้และเข้า
 กอดรัดท่านโดยไม่รู้จักมักคุ้นกันทีเดียว กับทั้ง
 ไม่เคยรู้จักช่อเดี่ยวกันมา, แต่ในบัดนี้ท่านจะได้
 ยินได้ฟังดังซึ่งท่านจะพิศวงมาก กล่าวคือ ตัว

(°) Furniture. = เฟอร์นิเจอร์.

ฉันเป็นน้องสาวของท่าน; และขอให้ท่านฟังเชื่อ
 เกิดว่า เมื่อพระเจ้าวสันตวันชักนำให้พี่ชายของฉัน
 มาพบฉันเช่นนั้น—ฉันหยากจะพบพี่ชายของฉัน ทุก
 คนให้พร้อมหน้ากัน—หยากพบจริง ๆ ! ถ้าได้พบ
 พี่ทุกคนพร้อมหน้ากันในเวลานี้ ถึงแม่ว่าน้องจะ
 ตายไปก็จะไม่มีห่วงใยสิ่งใด. ถ้าท่านยังไม่ทราบ
 ประวัติของฉันโดยถัดถวน ฉันจะเล่าให้ฟังเดี๋ยวนี้.
 บิเอโตร (°) บิดาของเรา, ฉันเชื่อว่าท่านก็คง
 ทราบได้ชัดแล้วว่า ได้ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ที่เมือง
 ปาแลร์โม (°) เป็นเวลาหลายปี, เมื่อครั้งแกหยุ่ง
 ในเมืองนมฉนบหน้าถอกาแกมาก เพราะเป็นคน
 ซ้อมนสัยใจคอดดี, เป็นคนคิดเรื่อยมาจนทุกวันนี้;
 บันดาเมียของแกทุก ๆ คน, คนไหนจะประคิบ์รัก
 ไคร่แกเท่าเทียมมารดาของฉัน ซึ่งเปนแม่หม้าย
 หยุ่งในเมืองนุกเห็นจะไม่มี. มารดาของฉันเมื่อยัง

(°) Pietro. (°) Palermo.

เป็นหม้ายหยู่หนึ่งตั้งดวงตัว กตัญเกรงบิดาและพี่ชาย
 ของแก่มาก, มาได้กับบิดาของเรา ได้หยักินกับ
 บิดาของเราจนเกิดตัวฉัน, ฉันก็เป็นน้องท่าน
 เพราะเหตุนี้. บิดาของเรามีโอกาสได้กตัญไปหยู่ใน
 เมือง เปรยา ทั้งตัวฉันกับมารดาของฉันไว้ ในเมือง
 ปาแตร์โม ตั้งแต่ฉันยังเป็นเด็กหยู่, และเท่าที่ฉัน
 ทราบมา : แก่ทอดทิ้งตัวฉันและมารดาของฉันเดี่ยว
 ที่เดียว ไม่ได้เห็นตัวแกเคย, เดชะบุญมารดา
 ของฉันเป็นผู้มีอนจะกินหยู่บ้าง, หาไม้ก็เคมที่, ทง
 หยาแกไม้ไซบตาของฉันแล้ว, ฉันจะคิดเคยนแกเดี่ยว
 ให้ดำแก่ใจ : โทษที่แก่ทั้งขว้างมารดาของฉันเดี่ยว,
 และทั้งตัวฉันผู้เป็นบุตรเกิดจากเมียซึ่งมีผู้ยกยอขอ
 ให้แก่แก, ไม่ไซบบุตรเกิดจากเมียแฝง, แกซึ่งไม่รัก
 ใครฉันเดี่ยวเลย, ถึงกไรก็ถึงมารดาของฉันบ้าง
 ซึ่งรักใคร่แกมาก และกอบโกยเงินทองให้แก่ไป
 มาก, ไม่รู้เลยว่าแกจะทั้งขว้างเดี่ยวเช่นนี้. ดเดี่ยว,
 ดเดี่ยว ! —กรรมชั่วซึ่งดวง แด้วมานานยากทำ

จะเลี้ยง ความคิดเคียดเคี้ยวได้ง่าย ๆ—มักถูกดิงง่ายกว่า ที่จะกตัญญู เป็น คนดีให้ เหมือน หย่างเดิมได้. การก็เป็นเช่นกตัญญู แก่ทั้งตัวฉันซึ่งยังเป็นเด็ก หยู่ในเวदानันไไว้ ในเมือง ปาแตรโม. ครั้นฉันเติบโตใหญ่ขึ้น มีอายุสมควรมีเรือนได้แล้ว, มารดาของฉันก็แต่งให้ ไป กับรูปภาพ บรมชกุด แคนยนต์ (°) ชาวเมืองนี้, ต่อมของฉัน เพราะรักตัวฉันและ มารดาของฉัน จึงได้ยกมาหยู่ที่เมือง ปาแตรโม, เมื่อมาหยู่ที่เมือง ปาแตรโม, แก่แต่คงคนเป็นคน ฝึกไฝ่ในสกุด แควดฝ (°) ฝึกไฝ่ในพระเจ้า ชาตต์, กิตติศัพท์ทราบไปถึง เฟร์เดอริก พระเจ้ากรุง อาราคอน (°) ก่อนอธิบายที่คิดกันไว้จะตำเรจมต, ก็ จำเป็นจำใจต้องหนีจากเกาะ ดีสิตต์, เวदानันฉันนึก ว่าตัวฉัน เกือบจะได้เป็นท่านผู้หญิงกับเขาคนหนึ่ง

(°) The Gergenti. (°) Guelph. (°) King of Arragon.

แล้ว, ฝืนมามีเหตุเช่นชน. รวบรวมเข้าของ
 ได้บ้างเล็กน้อย (ฉันเรียกว่าเล็กน้อย เพราะ
 ทรัพย์สมบัติใน ครังก่อนนั้นมันมาก มาก่าย กอง)
 คิดตัวไป, ทั้งเคหะสถานบ้านถนอพบบมาหฺยใน
 เมืองนี้, พระเจ้า ชาตดี เชือกทรงพระเมตตา,
 พระราชทานทหฺยทกนทรัพย์เงินทองของใช้ พอ
 คมกับทคองดีละ ไปด้วยหนึ่ง นอกจากบ้านช่อง
 เรือกสวนไร่นา ยังทรงพระกรุณาพระราชทาน
 เบี้ยบำนาญให้ตามมีของฉันซึ่งเป็นน้องเขยของท่าน,
 ตามที่ท่านจะได้ ทราบต่อไป. ทั้งน ขอเคารพ
 พระคุณแห่งพระเจ้า (แต่ไม่ขอขอบใจพิ). พัท
 ริกของน้อง, ที่น้องได้พบปะกับพในคราว. ” พุด
 เท่านั้นแล้ว นางแค้นกตกับหน้าตา ร้องไห้พร่ำไร
 แตะเข้ากอดคอ อันเดร็อจจิโอ ไว้ไม่คตายมือเป็น
 ค้ารบต้อง.

อันเดร็อจจิโอ ได้ฟัง ประวคิเก้ซึ่งนางเจ้าเดห้
 ร้อยกรองปรุ่่งแต่งด้วย อุบายตามเคาเงอนทหดอน

ทราบจากยายเฒ่า, หัดออกมาแต่เป็นเรื่องคิดค้อ
 กันไปอย่างสนิท จะได้พ้อพอกกระดากดินหามิ
 ได้; เขาก็ทราบหยิ่งเฒ่าใจว่า บิดาของเขาได้เคย
 หยู่ที่เมือง ปาแตรโม, และธรรมดาชายหนุ่มย่อม
 พอใจเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ, ทั้งเห็นหน้าตาของนาง
 โหด และเข้ากอดรัดฉันทินญาติดังนั้น, ก็ตั้งใจเชื่อ
 ว่ากรรมของหัดอนจริงประดุจอารยต์ตย์, ครั้น
 หัดอนพดชาดคำตง, อันเดรอุจจิโอ ก็ตอบ “น้อง
 เอ๋ย, ทพแปรตงใจนั้นเป็นธรรมดา, ไม่เป็นการ
 ปลาดหย่างดำหรับตัวน้อง, เพราะเหตุว่า ที่
 จริง บิดาจะไม่หยากให้ทราบเรื่องนหรือหย่างไร
 นั้นแหละ จึงไม่กล้าดวงซอของแตะมารดาของ
 น้องเลย, หรือหากว่าแกจะได้กล้าดวงถึงบ้างในหน
 หัดง, มันก็นานมาแล้ว อาจจะนึกไม่ออก—จำ
 ไม่ได้—ก็เปนได้, พ่ไม่ได้นกฝนถึงน้องเลย เท่า
 กับว่าน้องไม่ได้เกิดเปนตัวมาจนวันนี้. เปนที่ยนค
 ของพ่มาก ที่ได้มาพบน้องตัวในเมื่อนี้ โดยไม่

ได้หวัง และพิก่มาแต่ตัวผู้เดียว, ใครเคย (โดย
จะเป็นคนส่งศักดิ์สักปานไร) จะไม่รักน้อง, ยิ่ง
ตัวพี่แล้ว บอกตามจริง ยิ่งรักน้องมาก, เพราะ
พี่เป็นแค่พ่อค้าคนต่ำคนหนึ่งเท่านั้น. หยากจะขอ
ถามถึงความชอบหนึ่งซึ่งยังของหยู่ในใจว่า น้องรู
ได้หย่างไรว่าพี่มาหยู่ที่เมืองนี้?”

หุดอ่อนตอบ “ยายเฒ่าอนาถาคนหนึ่งซึ่งน้อง
เคยใช้ด้อยหยู่, แกบอกแก่น้องว่าพี่มาเมืองนี้,
แกว่า แกเคยหยู่กับบิดาของเราที่เมือง ปาแตรโม
และ เปรยา เป็นเวดาหตายบี; ทงนี้ จึงเห็นว่า
พี่มาหาน้องถึงเคหะสถานนั้นเป็นการดีกว่าที่น้อง
จะไปหาพียงบ้านเรือนคนอื่น.” หุดอ่อนซักใช้ได้
เดียงถึงคณาญาติเรียงตัวไป ถามถึงชื่อและความ
เป็นไปของญาติเหล่านั้น, อันเตรอูจจิโอ ก็บอก
อาการให้ทราบตามพงศาวดารถถวน, แต่เมื่อได้
ฟังเรื่องมากชั้นเพียงไร ความสงสัยก็ทวชนเพียง
นั้น. การذنทนากันในครั้งนั้นกั้นเวดาหตายนาพิกา

อากาศร้อนอบอ้าวในครึ่งนทึบ, หัดอนจึงตั้งให้ยก
 เหล้าองุ่น และของหวาน กรีก มาให้เขารับประทาน,
 ครั้นเขาจะขอตากตับ เพราะถึงเวดากิน
 สตีปเปอร์, หัดอนไม่ยอมให้ไป, ทำเป็นว่ายังมีเรื่อง
 อิกมากมายที่จะพูดด้วย, หัดอนก็เข้กขด อันเดร-
 อจจิโอ ไว้แล้วพูด “อนิจจา! พี่ซาฟี, เห็นใจ
 เดี่ยวแต่ที่ว่าพี่ไม่ตั้งใจคิดในตัวของ ในข้อที่ว่า มา
 ถึงบ้านของน้องซึ่งไม่เคยได้พบปะกันเคยดังนี้ ควร
 พี่จะต้องนับว่าบ้านของน้องเหมือนบ้านของพี่, ไม่
 ควรเลยที่พี่จะไปกินอาหารที่ โฮเตด. พี่ต้องหยุด
 รับประทานอาหารกับน้อง, และถึงแม้ว่าสามีของ
 น้องไม่หยุดในเวदान ซึ่งหยากจะให้หยุดก็จริง, น้อง
 จะพยายามเดียงคพิตามฐานะของ เดดี ให้พี่อม
 หน้าดำราญเป็นเกียรติยศบ้าง.”

ไม่ว่าจะหยิบยกอันใดมาแก้ตัวให้เหมาะ อัน-
 เดรอจจิโอ จึงตอบ “พี่ก่น้องนินน้องหย่างมาก ๆ
 แต่ถ้าไม่ไปจะเป็นการผิดนัด เพราะที่ โฮเตด เขา

จะคอยทำหยาญจนนาพิกาเที่ยงคืน.”

หัตถ์นพุด “ซังกไรเดย, เจี้ยวพี! ฉินไม่มีคน
ใช้แล้วหรือ” ที่จะให้ไปบอกกับนาย โสเคต ว่าไม่
ต้องรอกคอยพี? แต่ถ้าพีจะอนุเคราะห์แก่น้องให้ยัง
ไปกว่านี้ ตะก็, เชิญพมัจจดหมาย ๒-๓ คำไปเชิญ
บันดาเพื่อนพ้อ คาควย กินมา กินอาหารที่บ้านน้อง,
ซึ่งพิควรจะเชิญ, และเมื่อกินอิ่มหน้าตำราญแล้ว
จะกลับไปพร้อมกันก็ได้—เป็นไรไป.”

อันเด็กรูจจิไอ คอบ “เอาเถอะ, พีจะไม่รบ
กวนน้องในการต้อนรับเดยงตเพื่อนฝูงในค่ำวันนี้,
พีจะหยาญให้องเดยงตแต่คนเดียว ดัดแต่ของจะ
เห็นควร.”

หัตถ์นก็มารยาทำเป็นใช้คนให้ไปบอกนายโส-
เคต ว่า หยาคอยเขาเดย; เมื่อได้สนทนากันถึง
เรื่องอะไรค้ออะไรอีกอเนกปริยายแล้ว ทั้งสองคนก็
นั่งโต๊ะรับประทานอาหารอันโอชา, นางเจ้ามารยา
แต่รงหน่วงเวตาให้คิก, เมื่อกินอาหารเสร็จแล้ว

อันเดรอุจจิโอ ตกจากโต๊ะจะตกลงดับ, แต่หัดอ่อน
 ไม่ยอม ก้าวว่าในเมือง เหน็บตัส นีเวดาพดบคำ
 แฉวเคิรไม่ได้ ยิ่งเปนคนแปดกบ้านเมืองมายิ่งซ้ำ
 ร้าย, หัดอ่อนก็ไซ้คนเข้าไปบอกนาย โฮเคต ว่า เขา
 จะไปค่างทอน. พิแกหตงเชื่อว่าเปนความจริง ดี
 ใจที่จะได้ค่างคันทบ้านของ ก็ยอมหยุดโดยง่าย,
 เมื่อกินอาหารแล้วหัดอ่อนก็ชวนต้นทนาจนเวดาตัก,
 ครนเที่ยง คันทกว่าแล้วหัดอ่อน ก็ให้เขาอนพักหยุดใน
 ห้องนอน มีบอยไวคอยรับไซ้คนหนึ่ง, ส่วนตัว
 หัดอ่อนไปนอนในห้องอื่นกับหญิงคนไซ้ของหัดอ่อน.

อากาศอบอุ่นในคณวันนั้น, เพราะคณนั้น
 อันเดรอุจจิโอ เมื่อเห็นว่าตัวนอนหยุดโดยดำพัง ก็
 เป็ดองเล็อกางเกงขนนอกออก เอาหมอนทับไว้.
 มิกจจะไปส่งทุกซ์ จึงถามเดกคนไซ้ว่า ห้องช่วม
 หยุดไหน? เดกชบอกว่า หยุดที่มุมตัก มีประตู
 เข้าไปสู่คันท, ไปทำธุระให้สบายเถิด. อันเดร-
 อุจจิโอ เคิรเข้าไป จะได้นกรแวงแคงใจแม่แต่

ดึกนึคักห้ามไต้, ยกเท้าก้าวซึนไปบนแผ่นกระดาน
 ซึ่มไต้คั้งตะปดิดักบรอด, กระดานนึนกระดักซึน,
 ทังกระดานทังตัวกักคกผดุงตงไปซ้างต่างทันทึ. เปน
 บุณย์ซอของเขานักหนาทึไม่เปน อันตรายร้ายแรงอไร
 นึก, ระยะเวลาตงไปนึนก็ตงพอด, แต่หน้าตงด้าน
 เนื้อตัวเตมไปด้วยมตรคกทงนึน ด้วยทนนตวนแถว
 ไปด้วยซอของประตักตได้โครกต่าง ๆ. เพื่อให้ท่าน
 ทังหลายเข้าใจททางให้แจ่มแจ้ง ข้าพเจ้าจะขอ
 บรรยายให้ฟัง: ทนนเปนซอกเตกรวางผนังตัก
 ตองตง ซึ่ท่านคงจะได้เคยเห็นหยับ้าง มีคาน
 หือรอดทอดตงกนรวงผนังทังตองนึน มีกระดาน
 ปูตาด และมทนงตงบนกระดานนึน, กระดานแผ่น
 นึนไต้กระดักตงไปพร้อม กับ อันเค็รอุจจิโอ.
 เขารูตักคักว่าพตติตตุงมาตวม เตยมหุญในกอง
 ประตักตอนเห็นร้ายเหตอที่จะทน ก็ตะโกนเรียก
 เตกคนใช้ด้วยเตียงตงใจให้ตงมาชัว, แต่ไต้บ้อย
 ถ้อยคนนึน พอมันไต้ย่นเตียงพตติตตุงไป ก็

เปิดคอกไปบอกนายผู้หญิงของมัน, นางตัวดำคัมภีร์
 คว้าตัวก้าวเข้าไปในห้อง มองว่าเลือกทางเก่ง
 ของ อันเดร็องจ็อง อี หยนั้นหรือไม่. เห็นทางเลือก
 เก่งและถ่วงเงินหยูที่นั่น (ถ่วงเงินซึ่งเจ้าของเขาคิด
 ตัวไปเต็มอ และเหื่อเที่ยวชอวดชาวเมืองนั้น),
 หด่อนก็กรากได้—หิวเขาไปเสีย, ต้มคณที่ได
 วางเดห์เพโทบาย—วางสายทอศสนิทว่า เป็นน้อง
 ร่วมบิดากัน. จน อันเดร็องจ็อง อี หดองตมชมเชอะ
 มาพดัดคกหตุมเประอะเตอะไปทงตัว, นางคนชวตั้น
 กุญแจห้องชววมแตงก็ไปทหุ่ยของหดอน. อันเดร็
 องจ็อง อี หดอง ยินเดกคนไชชานรบ ก็ยงร้องตะโกน
 ดวยเสียงคิงชนทกท. แต่ก็ไม่ดำเรจผล, ในบดิน
 จังคิตรแวงแะรูตักว่าคองกตลัตร์—แต่ทไهنหตะ
 —กตบตัวไม่ทันเสียแล้ว. เขาป็นชามกำแพงเคย
 ทโตห้องชววมหนออกปอยังถนนได้ เดิรวกมาท
 ประคตักซึ่งจำไตถนัต, เทยวเขาระร้องเรียกให้เปิด
 รับหุ่ยเปนเวดาหตายนาพิกา, เดยใจมาก, แะ

แต่เห็นเคราะห์ของคนได้ตระหนัก. ได้แต่รำพัน
ความทุกข์ว่า “พิโท่ ๆ ! มาเสียเงิน ๕๐๐ ฟัดอ-
วินส์ ไปในเวลาบัดเดียวใจ ช้ำเสียของสาวคน
หนึ่งด้วย !”

เมื่อครวนครางรำพันทุกข์หยั่งลึกครึใหญ่ ๆ, เขา
ก็หันมาตีประตและร้องตะโกนเรียก ดันจนชาวบ้าน
ใกล้เคียงตกใจตื่น. ในหมู่คนทัศนยังมี กอรวติยานา
(*) คนหนึ่งในบ้านนั้น แต่งทำเป็นตกใจตื่นลุกตั้ง
ตั้งออกมาเปิดบังตาที่หน้าต่าง, แล้วร้องคอกออกไป
“ใครมาเฮดโรหยที่หน้าบ้าน?”

อันเค้รอลางจิโอ ร้องคอบเข้าไป “โอ, หัดอน
ไม่รู้จักฉันหรือ ? ฉันเป็นพี่ชายของนาง ฟือออกาดั-
ไลด์ (**)”

นาง กอรวติยานา ร้องคอบ “ขอเสียทีเถอะ,
พ่อคุณ, ถ้าพ่อแก่ด้วยน้ำเมา, ก็เชิญพ่อไปหัดบ

(*) The courtesan. หญิงนครโสภินี. (**) Fiordaliso.

นอนเตียงก่อน พวงนึ่งจิ้งจอกยมาใหม่. ดิฉันไม่รู้จัก
ว่าใครชื่อ อันเตอร์จิวโอ, ท่านหย่าพูดเพื่อไปตาย,
ท่านจะไปไหนก็เชิญ, เชิญไปให้พื่อนำบ้านนี้, ชาว
บ้านเขาจะได้หลับนอนกันบ้าง."

อันเตอร์จิวโอ ตอบ "อไร, หด่อนฟังไม่เข้าใจหรือ? หด่อนเป็นคนที่เขาใจได้หย่างคัทเดี่ยว,
แต่ถ้าจะคดีญาติได้ง่าย ๆ ดังว่าแล้ว, ก็เชิญหด่อน
ส่งเสื้อผ้าทอนเปิดองไว ในห้องออกมาให้ฉัน, และ
ฉันจะยัดไปให้พื่อนำบ้านนเดยวณ."

นาง กอรัศยานา พูดเปรย ๆ ออกมา : "อิตา
คนนแกมะเมอเพื่อผนลงอไรหยยทนนน?" พูดเท่า
นั้นแล้วนางก็บดบังคางบนำคางเดี่ยว.

อันเตอร์จิวโอ ในขณะที่ทราบได้ชัดว่าเคราะห์
ของตัวร้าย นึกเสียใจและดูนเปบมาชนมมา คัด
สินใจใจว่า เขาโดยดีไม่ได้ ค้องเขาโดยร้าย.
เขาก็ไปงัดเอาหินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งมาทุบประตเข้า
เดี่ยวต้นนหวนไหว. เพื่อนบ้านทคนหยยขณะน

สำคัญใจว่าเขาเป็นคนมีอำนาจผูกพันใครคนหนึ่ง
 ในบ้านนั้นเป็นแน่ ที่มารังแกอะอะหยาบอย่างนั้นเพื่อ
 จะยั่วหญิงเจ้าของบ้าน, อีกประการหนึ่งก็ราคาน
 เตี้ยงเอดโรซของเขาที่ไม่รู้จักแดง จึงร้องออกมา
 เป็นเสียงเดียวกัน (ราวกระเตี้ยงคนักที่กรวดเกี่ยว
 เฝ้าคนแปดกหน้ามา): “ชายหน้าดำหีบตัวท่าน
 ที่มาอะอะหยาบที่บ้านดีภาพดีศรี จนตกดินบ้าน
 เแต่ยังไม่ไปหัดบนอนเดี่ยบ้าง, ชั่งมาเอดหยาได้,
 ไม้รู้ว่าเรื่องอะไร, ไปเดี่ยให้พิน, ชาวบ้านร้านถิ่น
 เขาจะไดหัดบนอนกนบ้าง, ถ้ามีชู้ระเกยวของกับ
 หัดอน, มาค้อเวตารังแดงก็ได้, หยาบกวจนพวก
 ซาพเจ้าเวตาคกดินบ้านนเดี่ย.” บุตดี (*) คนหนึ่ง
 ได้ยินเพื่อนบ้านพูดเป็นทดังนนักก็ได้ใจ ชะโงกหน้า
 ค่างออกมาร้องควาคด้วยเสียงอันน่ากตว.: “นั่น
 ใครหยาหยาช่างต่าง?”

(*) A bully. นักเลงโตของหญิงนครโคกินี่ ซึ่งเกาะเมือกน.

เมื่อ อันเดร็อรุจจิโอ มาตอนกต่างวันนั้นๆ ไม่
 ได้พบได้เห็นนักเตงโคคนั้น ซึ่งเปนซุรักของนาง
 กอรัตยานา คนหนึ่ง ชุ่มหยุในบ้านเอง. อันเดร็-
 อรุจจิโอ แหงนชันไปดู เห็นชายทมพิหน้าตาคร้าย
 คนหนึ่ง มีหนวดเตะเคราดำ กำตั้งชยตาหาหวยที่
 หน้าต่าง ทำทางคั่นนอนใหม่ๆ อันเดร็อรุจจิโอ
 นึกกร้ามใจ, ตอบออกไป: “ข้าพเจ้าเป็นพี่ชาย
 ของหญิงเจ้าของบ้าน.”

เจ้านักเตงโคคนั้น (ไม่ทันรอให้เขาพูดขาด
 คำเดียวก่อน) ร้องแผดเสียงก้องตงมา: “ข้าไม่
 รู้จักหน้าอินทรหน้าพรหมคนไหนที่จะดำมารถมา
 ห้ามข้าไว้ ไม่ให้ตงไปนวดเจ้าเดี่ยวด้วยตะพดให้
 เตมรัก, ถ้าเจ้าทนได้ก็เปนไรไป, เจ้ามันเท่ากับ
 สัตว์ดิริจฉาน เทยวริงควานชาวบ้านเขาด้วยเตียง
 เอกโร, ใครเต้าเขาจะหัดบ้นอนได้ เมื่อเจ้ามาเอก
 เช่นนี้;” พูดเท่านั้นเตวชายฉุนนุกบปหน้าต่าง.

ในขณะนั้น ชาวบ้านหลายคนทได้ย่น และ

รู้สึกใจคอของไอ้คนเงาโตคนนั้น ก็พากันร้อง
 บอก อันเดร็อจจิโอ: “หยุดมัดหตะแกเอ๋ย, หยุด
 มัดมันแน่หตะ, คราวนี้, หนีเอาตัวรอดเถิด,
 หย่าหยุดซะเถย, ถ้าหยุดก็ตายด้วยมีอมัน, หนีเอา
 ตัวรอดเสียเถิด.”

ไต่ยืนเตี้ยงและเหินหน้าของไอ้เผื่อประจำโรง
 ดึงนั้น ซ้ำไต่ฟังถ้อยคำให้สดของคนที่หน้านั้นซึ่ง
 ตกเดือนด้วยน้ำได้ใจจริงดังนั้นแล้ว, อันเดร็อจจิโอ
 ผู้ตั้งทำนค้อชีวิตอันตรายก็หันโฉบที่จะไต่เงินของตัว
 คืน. ออกไต่ก็เดิรตุ้ม ๆ ไปตามทางที่นางนกด้อย
 ไปด้อมมาแต่วันก่อน. ไม่สามารถที่จะทนกดั้น
 ประตักตักทกตวัดคดควมามันนไต่ค้อไป, หนีหายากจะ
 ดงอาบนำทเตลเดี่ยวให้สบายใจ, เขาก็บ้ายหน้าไป
 ทางทิศข้างซ้ายมือ เดิรตัดไปทางถนน ภาคะตানা
 (๑) มาไต่ครึ่งทาง, ถึงกตางเมืองซึ่งเป็นที่ตาด

(๑) Catalana.

ซัน แต่ไปข้างหน้าเห็นคนต้องคนเค็ดรตัวทางถือ
 โคมไฟมา; เขานึกเกรงว่าจะเปนพดคำรวจหรือ
 คนร้าย ก็ก้าวเข้าไปซ่อนตัวในบ้านร้างข้างทาง.
 ฌเอินชายต้องคนนั้นก็มายังบ้านร้างดังนั้นด้วย.
 คนหนึ่งวางเหล็กเครื่องมือตงจากบ่า, แด้วต้อง
 คนก็ตรวจดูเครื่องมืออนน. ขณะเมื่อพดกันหยั่ง
 เครื่องมอณน, ชายคนหนึ่งจึงพดกับเพื่อนของเขาว่า
 “นิกนใดกตั้งนอไรหนอ? มันซังเหม็นร้ายเหม็นกาต
 เดี้ยจริง ๆ, ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยได้กตั้งเหม็นต่าง
 เช่นนี้, มันจะเป็นกตั้งนอไรหนอ?” ครันหันโคม
 เที้ยวต้องไปต้องมา, ตั้งต้องตหายก็เห็น อันเตร์-
 อุจจิโอ เจ้ากรรมนังซ่อนตัวหุ้ย. ต้องเกตอจึงถาม
 “ใคร?” อันเตร์อุจจิโอไม่ตอบ. ต้องเกตอเข้า
 มาโกตเอาไฟต้องดูหน้า, เห็นเนื้อตัวกตั้งเดอะไป
 ด้วยคุดเก่าคุดใหม่—แทบจะดูไม่ได้ว่าเป็นคนหรือ
 เปนอไร, จึงถาม “ทำไมเพื่อนจึงไปหมักคอง
 ของใดโครกมาเดอะทวดตัวเช่นนี้?”

อันเดร็อรูจจิโอ ก็เล่าเรื่องเหตุร้ายที่เกิดแก่ตัวเขา ให้ชายทั้งสองฟังแต่คนจนปดาย. ทั้งสองส่ายท่ายลกว่าเหตุนั้นเกิดที่ไหน, ต่างคนก็พูด “นี่คงจะเพนที่บ้านไอ้ สการ์บอน ฟิเรบรานด์ (*) แน่ฮอน,” พูดแล้วหันหน้ามาบอก อันเดร็อรูจจิโอ: “เกดอควรจะยินดีที่ตกตงไปเดี่ยในหลุมคูก แดะกดับเข้าบ้านไม้ได้, หาไมเกดอจะรกฆ่าตายในเวดาหดับ, จะเดี่ยทงชีวิตทงเงิน, นีเดี่ยแต่เงินเท่านั้น, จะเดี่ยใจไปทำไม? โดยว่าท่านจะเข้าไปโนบ้านได้ที่จะไดคนมาแม่แค่ ๑ ฟาร์ชิง ก็เด้นยาก เท่ากับเอือมปดิดเขาตวงดาวจากท้องฟ้าก็ปานกัน, ถ้ามันได้ยันท่านบ่นว่าหากคนในบ้านมันเพนชโมยเด้ว, มันก็จะฆ่าท่านเดี่ยทนท์.” ครนคักเคอนเด้ว, จึงพูดต่อไป: “ดเฮาเออะเพื่อน, ก็นั่งส่านเพื่อนเพี่ยงไร, เวदान เราสองคนจะไปทำการอันหนึ่ง,

(*) Scarabon Firebrand.

หยากจะชวนเพื่อนไปด้วยอีกคนหนึ่งเปนสามเกดอด้วยกัน, ถ้าเราไปทำการอันนั้นดำเรจผล, เกดอก็จะได้ส่วนแบ่งมากกว่าที่เกดอเสียไป, แต่ไม่ทราบว่าจะเต็มใจไปด้วยหรือไม่?”

อันเดร์อจจิโอ ในเวดานั้น เท่ากับคนไม่คิดเสียตายชีวิตหยู่แล้ว ก็ตอบ “เต็มใจที่จะไปทำการด้วย.”

ในคอนบ่ายวันนั้น เปนวันฝังศพ สิญญอผีดิบไป มีนุโคโต มหาสังฆราชเมือง เนปัดส^(๑), ศัพพนมเครื่องประดับ ประดาเต็มยศมหาสังฆราช, มีแหวนทับทิมวงกหนึ่ง ราคาราว ๕๐๐ ฟัดอรินต์ ส่วนมดิดนวกศพหยู่, และอะไรค่าอะไรที่มีราคาอีกหลายสิ่ง. สองเกดอตกลงกันว่า จะดักฆูคัพซัน ริบเอาเข้าของให้สิ้น, บอกความคิดให้ อันเดร์อจจิโอ ทราบ, ฝ่าย อันเดร์อจจิโอ เปนคนโตก

(๑) Signor Philippo Minutolo, Archbishop of Naples.

หาบุญญานิได้ ก็ไปกับผู้ร้ายสองคนนั้น เติร์ตรง
ไปยังวัดใหญ่. ขณะเมื่อเติร์ตามกันไป, ผู้ร้ายคน
ที่หนึ่งจึงพูดแก่คนที่สอง: “ทำไมหนอ, เราจะช่วย
กันเอาชนะร้ายระว่างกายเพื่อนของเราเสียสักหน่อย
จะไม่ได้หรือ? พี่แก همینต่างหย่างร้ายแรงเคมทน,
เหลือที่จะทนหยังแล้ว!”

ผู้ร้ายคนที่สองจึงตอบ “ทำไมจะไม่ได้! เรา
มานทางก็โกตบ่อโพงเข้ามาแล้ว, ที่บ่อโพงนั้นมี
รอกกว้านแฉะมีถึงใบใหญ่, มา เราพากันไปบ่อ
โพงนั้นเถอะ, จะได้ชำระร่างกายเขาเสียให้หมด
กตินในครู่เดียว.” มาถึงบ่อโพง ตามด้หายเห
มีแต่เชือกเหลือหยัง ถึงหายไป, ก็คกตงกัน ให้
เขาเชือกผูกตัว อันเติร์อจใจโอ เขา แด้วหยังอนตัว
ตงไปใบบ่อ ให้อาดคคอกันว่า เมื่อชำระกาย
หมดจคคคแล้ว ให้เขากระตักเชือกเป็นสำคัญ,
เพื่อนทงสองคนนั้นจะได้กว้านขึ้นมา. พุดคกตงกัน
แด้วก็หยังอนตัว อันเติร์อจใจโอ ตงไปใบบ่อ. เมื่อ

หย่อนควงไปแล้ว คำนวณพวกหนึ่งทำการตรวจ
 ท้องที่มี ความกระหาย—เห็นดีเห็นชอบด้วยเดิรมา
 ทางไกล และได้วิ่งติดตามคนร้ายรายหนึ่งมาทาง
 นน, ก็แวะเข้ามาที่บ่อโพงเพื่อจะกินน้ำ, แต่พอ
 เพื่อนทงต้องคนเห็นพดคำนวณมา ก็วิ่งหนีไป;
 พวกคำนวณตรวจท้องที่หาเห็นไม่, ฝ่าย อันเดร-
 อูจจิโอ ชำระกายในบ่อเสร็จแล้ว, ไม่ทันจะให้
 อาณัติสัญญากระดุกเขือก, ข้างพดคำนวณถอด
 หมวก แสดเมต วางขวานตามยาว (หรือขวานด็ก
 ที่ถือเป็นอาวุธสำหรับมือ) ลงไว้ที่ดินแล้ว ก็ตรง
 เขากวานเขือกนน, ถ้าคณูมีนหมายเอาตามน้ำ
 หนักทกกวานขนมานน ว่าเปณถึงอนเคมไปดวยน้ำ.
 ขาขนมา อันเดร อูจจิโอ หาได้เอาเขือกผูกด์เอว
 เหมือนเมื่อขาตงไปมิได้, เปนแต่เอามือทงต้อง
 ยึดกำไวแน่นปด้อยให้เพื่อนดูคกวานขนมา, แต่
 พอถึงปากบ่อ, อันเดร อูจจิโอ ก็ปด้อยเขือก เอา
 มือเกาะปากบ่อยึดไว้แน่น. พวกพดคำนวณแต่

พอเห็นดื่อบเห็นเขาเข้า สำคัญว่ามี ทั้งเชือกเดี่ยว
 พากันวิ่งหนีไป—อกใจเต็มจนขวัญบิน; ทำให้
 อันเดรียจจิโอ นึกปดาดใจ, หากว่าเขาไม่เป็นคน
 ขัดใจแต่คืนตามไปด้วย ทั้งมือก็เหนียวเหนียว
 ปากบ่อไว้ไม่ปล่อย, ถ้าปล่อยก็คงเคียดไปหยู่กัน
 บงกชแกชวด. บงชชมาได้แต่เห็นอาวูรททงกอง
 หย่นห รุได้ว่าไม่ใช่ของเพื่อนตัว ก็มี ความปดาด
 ใจมากจน, หารุทจะทำอะไรกับอาวูรเหต่านหไม่,
 ไม่ได้หยิบค้อมันเดย, ก็เดิรเฉยไปตามทาง, เมื่อ
 เดิรชมชะชมเชิงแจ้งมาในทมดนั้น, ฝเหินมาพบกับ
 เพื่อนทงต้องคนเขา; เพื่อนทงต้องกำลังดำวก้าว
 รับจะกลับไปช่วยกวานเขาชนจากบ่อ. เมื่อพบกับ
 เขาตกใจเป็นอันมาก ถามเขาว่า “ใครช่วยกวาน
 เพื่อนชชมา?” เขาตอบ “กันบอกไม่ถก,” แล้ว
 ก็ดำเรอิ่งให้เพื่อนทงต้องฟัง คงแต่มีผู้กวานเขา
 ชชมาโดยยังไม่ได้ให้อาณคดีสัญญา จนกระทั่งถึง
 ปากบ่อ, พวกททกวานทงเชือกเดี่ยวพากันวิ่งหนีไป

ได้พบหมวกและอาวุธขวานดึกของหยาบิมบ่อ, เพื่อน
ทั้งสองก็หัวเราะงอไปงอมา พตางบอก “พต
คำรวจตรวจท้องที่ มันขวานเพื่อนขึ้นมา, มัน
พากันหนีไป เพราะตกใจว่าเพื่อนเป็นปีศาจ, ที่
กันทั้งสองต้องเตียงหนีไป ก็เพราะไอพวกที่ถือ
ขวานยาวใหญ่มันตรงเข้ามาที่บ่อโพง.”

พตกับเฮฮาเท่านั้นแล้ว และเพื่อไม่ให้เปิดอง
เวลา ด้วยนาฬิกาเที่ยงคืนแล้ว, ส่ามต์หายก็รีบ
ไปยังวัดใหญ่ เข้าไปได้ง่าย ๆ ตรงไปที่อนุสาวรี
ของมหาตั้งฆราวาส ซึ่งทำด้วยศิลาอ่อน มีขนาด
โตใหญ่. ไรชะแดงกระทิงดี เบ็ดฝาที่เป็นบัว
ครอบเบ้องบนขึ้นได้ ผ่านม่นาหนักมาก ทั้งสูง
และใหญ่ ถึงกับคนหนึ่งต้องเข้าไปช่วยดันภายใน
จึงถอดออกได้, ครั้นเอาฝาออกได้แล้ว, คนหนึ่ง
จึงเอ่ยขึ้น: “นี่ใครจะเป็นผู้เข้าไป?”

อีกคนหนึ่ง—“กันไม่เข้าไปหะ, แต่ อันเตร์-
อุจจิไอ ต้องเข้าไป.”

อันเด็กรูจจิไอ ตอบ “ ก็นไม่เข้าไป.”

เพื่อนทงต้องก็หันมาพูด “ อไร ! เองจะไม
เข้าไปหรือ ? ถ้าเองคือตง จะตให้ตมองแยกจน
มันไหตในบตนี้.”

กตวคํากันโชกของไอเพื่อนรายทงต้อง, อัน-
เด็กรูจจิไอ ก็ยอมตามถ้อยคําของมัน, ครันเข้า
ไปแล้ว ก็รำพึงในใจ : “ ไอเหตํรายตองคนหนมัน
ซมหมให้เราเข้ามาในทน ก็เพื่อจะชดอเรา, และ
เมือมันได้เข้าของทุกตงแล้ว, มันก็จะพากันทงเรา
เตี้ยในเมื่อเราจะออกไป, ตวเราก้จะไม่ได้ไไรเตย.”
โดยเหตุนี้ เขาจึงมาคิดว่า หย่าเตย, จะตองแบ่ง
ตบ้นต่วนเอาต่วนทที่เป็นของตวไว้เตี้ยก่อน, รตัก
ถึงแหวนทไอ ใจรายทง ต้องมันบอกไว้ซนมาได้,
แต่พอเข้าไปในปตองอนดํารวันน, เขาก้ถอดแหวน
วงกนออกจกนวมอฒมหาตงชราช, แล้วเอา
ซอนไว้ในตัว. หยิบไม้ทําวหมวกถุมมือของตบ้น
ตงมาให้ไอตองคนทตละตง, ริมตเตี้ยตอนแก่น

แต่ฉันเดือเซ็คก็เปิดองตั้งออกไปทางปากปดองช่อง
ข้างบน, แล้วบอกไอ้ตองคนว่ามีเท่านั้นเอง—หมด
คัวแล้ว. ไอ้ตองคนบังคับให้ฉันหยุดช้านาน, เขาก็
บอกแก่ฉันว่า—ของตั้งนั้นไม่มีแน่นอน, แกตั้งทำ
เพนหาหยุดช้านาน, จนมันกรำคานชเกยจคอย,
ไอ้วรายร้ายทงตั้งกร่องดำทับขึ้นไปด้วยอบายของ
มันว่า จงคนคู้ให้ถถวนคัวเพยร. ทนโดนนมมัน
กชกไม ทดคเผยอฝาบวหนออกเดย. บวอนมัน
หนักก็ครอบเข้าทเคิมหย่างแน่นสนิท—ทั้งให้มิตร
คนเซดาเจ้าทุกชชตูกหยุดในหน. ทานทงหตายฟัง
นึกคู้เกิดว่า ชูานะของ อันเครอุจจโอิ จะเปน
หย่างไรในเวदान? เขาพยายามเอาคัรชะคั้นฝาคะ
ให้เผยอช้น แต่ไม่ดำเรจ, เอาบาคันก็ไม่ดำเรจ,
ในที่สุด เกิดความเดยใจช้นมา, ก็ด้มทับผั่งไป
นอนแน่งหยุด. ถ้าใครได้เห็นในขณะนั้น จะบอก
ไคด้วยยากว่า ไหนคนตาย ไหนคนเปน. เมื่อได้
ตั้งคัพินคัวแล้ว เขาก็เดร์ว่าไคกเปนอันมาก รุดำนัก

คิดว่า—เขาท้อบจน, คงจะตายหัยกับพวกผีใน
 หนด้วยคามหิว—อดอาหาร, ถ้าไม่มีใครช่วยให้
 รอดได้ ปรกการหนึ่ง; อีกปรกการหนึ่ง ถ้ามีใคร
 มาพบปะเข้าในทณ ก็ะหาว่าเปนชะโมย—ถูก
 โบายแฉะแฉวนคอให้ ถึงแก่วิดคแน่นอน.

ในขณะเมื่อเขาตกง้งนง่านรำคาญใจหยุ่นัน ได้
 ยินเสียงคนเข้ามาในวัดหลายคน, นึกคณว่า คง
 มาทำการเช่นเดียวกัน กับที่เขา แฉะเพื่อนเขาได้ทำ
 แฉะ, ทงนก็เพิ่มความมกตวยงชน, ครนเมือคน
 เหล่านั้นได้เผยอฝำชน แฉะเขาไม่คานเขาไว้มันดี
 แฉะ, ก็เกิดแก่งแย่งกันว่าใครจะเปนคนตงไป ไม่
 มีใครกต่าตงไป, เมื่อเกยงงอนกันหยุ่นำนาน,
 บาดตดวงคนหนึ่งจึงถาม “ท่านกต้อวไร? ท่าน
 เข้าใจว่าผีจะกินท่านเดี่ยหรือ? คนตายกตใครไม่
 ได้, ข้าพเจ้าจะตงไปเอง.” ทณใดนนั้นก็พ้งพาบ
 เขาพุงวางเข้าที่ปากปต่อง พยายามหยุ่นแท้วจะ
 ปต้อยคตวตงไป, อันเตร์อูจีโอ เห็นตงนนกยพชน

จับขาข้างหนึ่งของบาดหดวงนนไว้ ทำที่จะกระ-
 ซากลงไป. บาดหดวงนนร้องเอตโร ตะเกียก
 ตะกายออกมาโดยพด้นทันค้วน, คนเหต่านนั้น
 อรรมที่คกใจไม่ทันปีดฝานสู่วรื พากันวิ่งหนีไป
 ไม่ได้เหตยวหตังรงรือ, รววกระว่าผีหรือยปีศาจร้าย
 ไล่มาคังพัน.

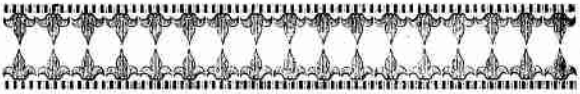
อันเค็รอุจจื่อ ไม่ได้นึกเตยว่าจะพันเคระะห์
 ใต้เช่นนั้น ก็ปีนออกมาจากบดองโดยว่องไว รับ
 ออกจากวัดไปโดยค้วน.

ในเวตานั้นแแต่ง อรณ ก้างเรื่อเรื่อ รุงอุไรใน
 ท้องฟ้า, เขาก็เค็รชมเซ็งเซ่อซ่าไม่รู้แห่งว่าจะไป
 ทิศไร. แหวนทบทมวงกนนั้น เขาด้รวมก้อยไว้ด้วย
 ความรมดีรวัง. ในที่สุด ก็เค็รเซซังมาถึงชายทะเล
 เขาทางที่ตรงแนวไปถึงที่พักใต้เวตา ๖ นาฬิกาถ่อน
 เทียง. ได้พบปะกับเพื่อนฝูงแตะเจ้าของที่พัก, คน
 เหต่านนั้นบอกว่ เปนทุกขถงเขาเปนหนักเปนหนาไม่
 รู้ว่าจะมีเหตุเภทพาดประการไรในราตรี. เขาเต่า

เรื่องที่เป็นไปให้คนเหล่านั้นฟัง, คนเหล่านั้นก็แนะนำ
 นำให้เขารับออกจากเมือง เนเป็ดส์ โดยด่วน, เขา
 กระทำตามคำแนะนำนั้นทันที, เรวรีบกลับไปถึง
 เมือง เบรียา, สรุปความว่า “ตั้งทุนไปซื้อม้า
 กลับได้แหวนอันมีราคาเท่าทองคำคนๆ ไป, ผิดกัน
 โทงกับความมุ่งหมายที่จะไปซื้อมานั้น.”

[ในตอนต้นของนิยายเรื่องนี้ มีจินตภาพหลายรายถ่ายเอาเรื่อง
 ไปพิมพ์ เป็นร้อยแก้วบ้าง เป็นคำประพันธ์บ้าง, มีเรื่อง
 กิล บลา (๑) เป็นต้น, ในเรื่องนี้ การซื้อก็แบบเดียวกับการ
 โกงของนางรูปงามชาว สิสลี ไม่ผิดอะไรกันเลย. ในเรื่อง
 นิยายฝรั่งเศสที่เรียกว่า ‘บอร์เวง เดอ พรอเวงส์ (๒)’ เนื้อ
 เรื่องต่าง ๆ ล้วนแล้วไปแต่ขายเชื่อ ถูกหญิงนครโสภินีล่อ
 ลวงทำนองต่อเอาว่าเป็นญาติเช่นนี้.]

(๑) Gil Blas. (๒) Borvin de Provins.

วันที่สอง.

นิยาย ๖.

มาตาม เบริโคลา พลัดมาอยู่ที่เกาะแห่งหนึ่ง, และพรากจาก
บุตรชายทั้งสอง, ครั้นไปอยู่ที่เมือง ลูนิยานา, จึงพบ
บุตรตลอดทั้งเครือญาติและมิตรสหาย, ภายหลังต่างมี
ความสุขสบายด้วยกันหมด.

สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีเหล่านั้น ได้ฟังนิยายเรื่อง อันเดร์-
อูจจิโอ ของ ฟอามเมตตา พวกเขาสนุกกว่าเรื่องบันเทิงใจ; ฝ่าย
นาง เอมิลียา, เห็นว่าเรื่องนั้นจบลงแล้ว, ก็เผยเรื่องต่อไป
โดยได้รับเสาวনীแล้ว:—

ความแปรผันของเคราะห์กรรมต่าง ๆ หนุ่ข้างจะให้เสรั้า
ใจและรทมทุกข์, ถึงกระนั้น เมื่อเราสนทนากันถึงเรื่องนั้น
มาคราวใด มันก็ทำใจของเราให้มีสติข้ขึ้น ไม่ประมาทต่อ
ทุกข์ภัยต่าง ๆ, ซึ่งทางของใจเรามากจะมัวเผลอเรือไปด้วยความ
โลกหลง—ปล่อยอารมณ์ให้เพิดเพลินในสิ่งเหล่านั้นง่าย ๆ,
ข้าพเจ้าจึงเชื่อว่า ถ้านิยายเรื่องเช่นนี้ข้ขึ้นแล้ว, จะเป็นทีพอใจ
ทั้งคนมีและคนจน, จะเป็นคติตามเดือนจิตใจทั้งคนมีศรีสุข

และทุกชั่วร้อน, จะเป็นเครื่องส่วนปลุกใจผู้ที่มีความสุขอยู่แล้ว
ว่า—จะเสรำโสกไปโย, จงทำใจทำอารมณ์ข่มเสียซึ่งทุกข์ ก็
จะรู้จักเปลื้องทุกข์ในใจของตน. เพราะฉะนั้น เมื่อรำพันถึงเหตุ
การณ์ที่ควรจะรู้เท่ามาบ้างแล้วดังนี้, ข้าพเจ้าปรารถนาจะชักนิยาย
เรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องมีความจริงไม่น้อยกว่าความน่าสงสาร,
แม้ให้ผลดีในตอนปลายก็จริง แต่ทว่า มันเต็มต้นไปด้วยความ
ก้ำกั้น—ตรงกันข้ามกับความคาดหมาย ซึ่งใคร ๆ แทบจะ
เชื่อได้ว่า มันคงไม่มีวันที่จะพินตัวถึงกับให้ได้รับความสุข
สบายใจ, แลความรื่นรมย์อะไร ๆ ก็คงจะไม่จำใจให้ล้มความ
ทุกข์นั้น ๆ เสียได้.

ศักราชปีหนึ่ง, ท่านกษัตริย์มหาราชหยั่งด้วย
กัณแสงว่า เมอซอราชเฟรเดอริกที่ ๒ (*) สวรรคต
(**) แล้ว มานเฟรดี (***) ได้ขึ้นครองราชย์มรดกสืบ
ต้นตอวงศ์ดำรงพิภพเกาะ คีลีดี ต่อมา. ในราชสำนัก
พระเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้ มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
นามว่า อาร์แซตโต คาเปเจ (***) มีภรรยาบันดา

(*) The Emperor Frederick II. (**) สังสกฤต-สวรรค์.

(***) Manfredi. (****) A Neapolitan gentleman, Arri-
ghetto Capece by name.

ศักดิ์ ซอท่านผู้หญิง เบริโตตา การาจจิโอตา (๑),
 ปรางามนำพิงชม จรรยาบรรยาที่ดั่งมเป็นท่านผู้
 หญิงเมียข้าราชการชั้นผู้ใหญ่, เป็นชาวเมือง
 เนปัดด์, จะหาหญิงเปรียบใดด้วยยาก. ฮาร์ແตโค
 ด้ามของนาง เป็นผู้ดำเรจราชการในเกาะนั้น. ครัง
 นั้น พระเจ้า ชาตต์ ที่ ๓ ยกมาดีเกาะ คีตต์ ได้, พระ
 เจ้า มานเฟรดี ต้นพระชนม์ในทรม, พดเมือง คีตต์
 เปนขอบเขตด้วยพระเจ้า ชาตต์ ท้องเกาะ. ฮาร์-
 แตโค ไม่ไว้ใจชาว คีตต์, พวกขอบเขตจับตัวได้
 พร้อมทั้งข้าราชการอีกหลายร้อยคน, ใ้พวกทร
 พตก็นำเอาตัวไปถวายพระเจ้า ชาตต์ และข่อน
 นอมยอมถวายแผ่นดิน คีตต์ พร้อมกัน.

ในความวิบัติครั้งนี้ ท่านผู้หญิง เบริโตตา ไม่
 ทราบว่าสามีเป็นตายประการไร, และเกรงว่าจะ
 มีเหตุร้ายมาถึงตัว ก็ทงทรพยัดสมบัติเลี้ยงรับหน้า

(๑) Beritola Caracciola.

ตัวรอด. พาบตรขาย ๘ ขวบชื่อ คอฟเฟรดี (*) และตกในท้องอีกคนหนึ่ง ตั้งเรือเดกรับหน้ไปยังเมือง ลิปารี (*). ครั้นไปถึงได้คัดอดตลกออกมาเป็นชาย. นางให้ชอบตรนั้นว่า ส์กาจจิอาโต (**), เจ้าแม่นมโตที่เมืองนั้นแล้ว, ก็โดยสารเรือจะกลับไปอาศรัยหยาในหมู่ญาติที่เมือง เนปต์ส. แต่มาไม่เห็น, ตรงกันข้ามกับความคาดหมาย: เรือถูกพายุกดางทาง, พัดพาเขาไปติดอยู่ที่เกาะปอนโซ (*). หาได้เป็นอันครายไม่, ได้หัดบดมพายเข้าไปหยาในอ่าวน้อยแห่งหนึ่ง, คาดไว้ว่า เมื่อพายสงบแล้วจะใช้ใบตรงไปเมือง เนปต์ส, หญิงเบรีโคตา ขึ้นไปเคิรเด้นบนเกาะเหนที่ส่งดั่งเงียบคนดีหยาแห่งหนึ่ง นางนั่งลงขณะที่นั้น ก็ไค้กศัดยราพันถึงสาม, เปนดังนหตายเวตา.

(*) Goffredi. (**) Lipari. (***) Scacciato. = 'ผู้ถูกเนรเทศ.' (****) Ponzo.

วันหนึ่งเมื่อนางขึ้นไปนั่งครวณครำณะที่เปลี่ยว
 โดยไม่มีใครรู้เห็น, มีเรือโจรสลัดมาค้ำปัดัน จับ
 วิวเขาเรือและผู้คนในเรือเปนชเตยสิ้น. ฝ่ายหญิง
 เบริโคตา ซึ่งครันได้เวดาก้เดิรกดับไปตั้งเรือตาม
 เคย เขยชมบุตรคนเตกของนางทุกวัน; ครันมา
 ถึงท่าไม่เห่นเรือ, และผู้คนก็ไม่มี, ก็นึกตั้งคัยว่า
 จะม้เหตุเภทพาดประการไรดอกกระมัง. มองไป
 ในห้องทเตใหญ่ เห่นเรือดำใหญ่ (คือเรือโจร
 สลัด) กำลังโยงฉุดเอาเรือเตกหนีไป ในระยะทาง
 ยังไม่ตั้งไกลนัก. นางก็เสียวใจขึ้นมาทันที รู้สึก
 ได้ว่าจะต้องจากบุตรชายทั้งสองทงกำลังรัก, นาง
 ค่อนทรวงเข้าอีก ๆ แลวก็ครำครวณต่าง ๆ
 นา ๆ, จากภักศตามาไม่นาน เคราะห้กรรมยัง
 ตามมาตั้งหาน ให้จากบุตรสลัดที่รักไปอีกเปนสอง
 ทงชดงน, ตัวของตัวก็โดดเดี่ยวเปลี่ยวใจ อไร
 ที่จะบริโภคก็ไม่มี, สันหวังที่จะเหตียวเตหาใคร
 เปนทพงท้อศรัย, เมอครวณครำว่าให้หัยช้านาน

ตมทิวแตะตมเต็ยใจด้ว่านซันมา นางก็ด้ตบไปใ
 หนั้น. จะเป้นเวดาซำนาหนเท่าไรไม่มีใครทราบ,
 แตะจะด้มีใครเอนำท่ามาตบได้หรือให้หยกยาแก่
 นางก็ห้ามได้, ถึงคราวต่างนางก็พันคินด์มฤดี, มี
 เวดาวยโสภหุย์ไม่กัหน้าท่นัก, แต่พอจิตต์ประ-
 หวดถึงบุตรแตะซำมซันมา นางก็โหยให้ราพันพว้า
 เพื่อไปต่าง ๆ. เทยวกัหาบุตรทงด้องตามซ้องฉา
 บ่าเถื่อน, ไม่ดำเรจผลอไรเดย. เวดาคำดงรอน ๆ,
 แตะด้ทหนักรมัดดับเวหา, นางก็หนักแต่ในใจว่าจะ
 หาที่พัก รักษาชีวิตไว้ (ทงนี้ หากเป้นไปด้วย
 อไร นางเองก็ไม่ทราบในขณะนั้น, ที่จริงนาง
 หยากจะตายเต็ยในขณะนั้นหย่างใจจิตต์ใจจ้อ),
 นางเตีตรงไปถ้ำที่ด้งด้ทนางเคยไปพักทำอกรรม
 (หรืออกรรมทุกขแคะเต็ยวหน). คินวหนนางเข้า
 อาศรัยนอนน่อนกายนุในถ้ำ, ครนรุ่งเช้าก็หิวอ่อน
 มากซัน ด้วยไม้ไค้กัอาหารมางนหนึงแตะ, ก็
 จำใจคองเกบฝักหญาทไมซันซมกน พอเยยวยายัง

ชีวิตให้เป็นหยู๋ ทงนตุ้ดแต่จะประทังได้เพียงไร,
 เป็นทุกข์ใจว่าต่อไปจะเป็นอย่างไรก็ยังไม่รู้. ขณะ
 ว่างถึงตัวหยู๋ นางเหต้อบไปเห็นนางแพะตัวหนึ่ง
 เติรเข้าไปในถ้ำน้อยข้างนั้น, เข้าไปสักครู่ก็กลับ
 ออกมา เติรเข้าป่าเที่ยวหากิน. ทันใดนั้น นางก็
 ตกขึ้น เติรเข้าไปในถ้ำที่เห็นนางแพะออกมา ได้
 ทักนางตกแพะของตัว คิดเหมือนจะฟังกตอดในวัน
 นั้น, เห็นว่าในเวदानนอะไรจะประเด็กรว่าตกแพะ
 นั้นเป็นไม้เม็ด, ด้วยนางไว้เพื่อนจึงได้นกรักมัน
 ยิ่งนัก, ความรักทงนเป็นเพราะความคิดถึงบุตร
 ของนางซึ่งยังเป็นทารกดนมหยู๋มาถกกรรมพราก
 ไปจากอก. นางยังนม, เอามอชอนตกแพะขึ้น
 มาอุ้มชูด้วยความปราณ, ตองให้มันดนม; มัน
 ก็ดนมอุ้มทงดองตัว จนผลัดหัวไม้ใครจะไป,
 เข้าใจเดี่ยวว่าเป็นแม่ของมัน, จำเดิมแต่วันนั้นมา
 ตกแพะทงดองตัวก็ไม่รู้ว่านางหรือนางแพะเป็นแม่
 บังเกิดเกล้า. นางนเห็นวาทนมเพื่อนหยู๋ด้วยในท

เบียดบังนั้น ทงอาหารก็มักนตามภาษาสัตว์ คือ
 ผักหญ้ากับน้ำในตำซาร, นาน ๆ คิดขึ้นมาถึงบุตร
 แดะภักศากักรองให้พิโรไป, ดำคัญใจว่าคงจะตาย
 หยุในป่านี้—ไม่มีวันกลับไป หยุในหมู่มนุษวิษัย,
 มีความรักใคร่นางแพะแดะลูกของ มันประดจญาติ
 ที่ต้นท, ซินกับชีวิตของสัตว์เถอน, ซวนเชื่อนให้
 ดำคัญตัวเป็นสัตว์ไปฉนน.

ครนหยุมาไค้หาดายเคื่อน มีเรือดำหนึ่งไซ้ ไบ
 มาแวะที่เกาะนั้น, ไค้ความในภายหลังว่า มาจาก
 เมือง ปีต้า (*)- จอดหยุที่เกาะนั้นหาดายเวตา, ใน
 เรือั้น มีดภาพบุรุษชื่อ คอนราโด เดอ มาแดส์-
 ปีนี (**) เปนนายเรือมากับ เดดี ไจบุญภรรยา
 ของท่าน, ดำมีภรรยาคนไปเที่ยวชมที่ทางแเดะ
 โบราณวัตถุต่าง ๆ ที่ศักดิ์สิทธิ์ณะเมือง ปคดียา (**),
 ทมาแวะนคนมารคาจะกลับบ้าน. เพอหาความ

(*) Pisa. (**) Conrado de' Malespini. (***) Puglia.

ตำราญตำเริงใจ, ท่านผัวเมียค่นกับบ่าวไพร่ก็ซัน
 บก เอาศุนักซันไปด้วยสองสามตัว, เดิรเที่ยวมา
 โกตถาที่นาง เบริโคตา ตำนักหยุ, ศุนักเข้าได้กัต
 ตุกแพะทงสอง, ขณะนั้นเปนตุกแพะเชื่องแถวทงค
 ออกไปหากินโกตถินกว่าที่เคยไปทุก ๆ วัน, ครน
 ศุนักได้กระซันเข้ามา มันก็พากันวิ่งหนีเข้าถาไป
 หานาง. ศุนักก็วางตามคิดประชิดเข้าไป. เห็นดัง
 นั้น, นางฉวยได้ไม้ยาวใหญ่อันหนึ่ง ก็แพ้นศุนัก
 ตงไปเคมแรง, ศุนักเหต่านนวิ่งกดับออกไปนอก
 ถา, นางก็ตามค้อออกไป. คอนราโต กับภรรยา
 ตามศุนักมาทันเข้าที่ปากถา, เห็นนาง เบริโคตา
 มีตักายดำเหียมเกรียมด้วยแดดเผา, ร่างผอมซุบ
 ซัดผิตมนุษย์ธรรมดา มีผมยาวปรกหน้า เนื้อค
 เคมไปด้วยขน, ผัวเมียพากันฉงนยั้งกหยุ, ส่วน
 นาง เบริโคตา ก็ปตาดใจไม่น้อย, ร้องออกไป:
 “เรียกศุนักของท่านกดับไปเสีย.”

คอนราโต ก็กระทำตาม, แด้วจึงได้ถามนาง :

“หัดนอนซอไร, ทำไมจึงได้มาหยุดในเกาะนี้คนเดียว?”

นางเต่าเรื่องรทมทุกข์ให้ฟัง, และบอก “ข้าพเจ้าตั้งใจว่าจะหยุดในที่นี้ ไปจนกว่าจะหมดอายุ.”

คอนราโด เป็นคนมักคุ้นกับสามีของนาง ครั้นได้ฟังเรื่องตกทุกข์ของนาง ก็ตั้งดำเป็นอันมาก, ทั้งผิวเมื่อยช่วยกันชวนนางให้กลับกลับบ้านเมือง—จะได้ไปอาศรัยหยุดในหมู่วงศ์ญาติ ตามสัญญาคนมนุษย์—หย่าได้ตั้งใจช่วยหยุดในไพร่ อันใช้ที่หยุดเลย, รับว่าจะพานางไปตั้งให้ถึงบ้านเมือง, ถ้านางยินดีจะไปหยุดด้วยกัน ก็จะช่วยอุปถัมภ์ให้มีความสุขกว่าจะพ้นเคราะห์; ให้คำมั่นสัญญาทั้งผิวเมื่อย ว่าจะเลี้ยงดูนางเต็มอด้วยพลังาวของตน มิให้มั่งกั่งจนครองรำคาญใจอย่างไรเลย; จะปดอบโยนเอาใจเท่าไรนางไม่ยอมไปด้วย, คอนราโดเห็นดังนั้น ก็ให้ภรรยาหยุดนอนพักกับนาง, ตักถ้ำเร็ว จัดอาหารและเครื่องดื่มมาให้นางชาวป่า, ด้วย

พอฤกษ์ยามดี ตมมีมา, มาตาม เบริโตตา, คอนราโต, และท่านผู้หญิง คอนราโต พร้อมด้วย แพะสามตัวแม่ลูก ก็ลงสู่เกตราไ้ไบไป, มาตาม เบริโตตา ไม่หยากให้ใคร ๆ รู้จักชื่อเดิมของนาง นางจึงเปลี่ยนเสียใหม่ว่า โคเกอแดส (*), ตมส่ง เรือมาตลอดทางจนต้งงเข้า ถ้ำน้ำ มาครา (**), เรือเข้าเทียบท่าหน้าวังของ คอนราโต, ครั้นจนจาก เรือแล้ว มาตาม เบริโตตา ก็หยักกับหม่อมของ คอนราโต ได้รับความสุขเรื่อยมา; นางแต่งกายไว้ ทุกข์หย่างหญิงหม้ายช้วนาคาบี, เขี้ยคตัวตงเปน ทาต์คนใช้ของหม่อม คอนราโต, คอยประคิบที่รับ ใช้ด้วยน้ำใจกตเวทิตะแต่ตั้งยมเจียมตัว, มิได้นึก ที่จะวางแง่ว่าตนก็เป็นผู้ดี ตกยากที่ได้เคย มีฐานะ เด่มอ ๆ กันมาคนหนึ่ง. และแพะสามตัวนั้นนางก็ยัง

(*) Coatherdess, 'อชป่าลา=นางเลี้ยงแพะ.'

(**) Magra.

รักใคร่^๕เคียงคหยัง^๖เสมอ มิได้อุดหยากน้ำ^๗แตะหญ้า,^๘
ด้วย^๙สามอะชา^{๑๐}ได้เคย^{๑๑}เป็น^{๑๒}เพื่อน^{๑๓}ยาก^{๑๔}มา^{๑๕}ด้วย^{๑๖}ไผ่^{๑๗}บ้า^{๑๘}ขี้^{๑๙}.

ใน^{๒๐}บัด^{๒๑}นี้ จะ^{๒๒}ชอก^{๒๓}ตบ^{๒๔}กต่าง^{๒๕}ถึง^{๒๖}โจรสลัด^{๒๗} ซึ่ง^{๒๘}เกบ^{๒๙}
ริบ^{๓๐}คั^{๓๑}ปถ^{๓๒}น^{๓๓}เอา^{๓๔}เรือ^{๓๕}น้อย^{๓๖}ไป^{๓๗}ที่^{๓๘}เกาะ^{๓๙} ปอน^{๔๐}โต. โจรสลัด^{๔๑}พา^{๔๒}
เอา^{๔๓}เรือ^{๔๔}และ^{๔๕}คน^{๔๖}โดย^{๔๗}สาร^{๔๘}ทั้ง^{๔๙}หมด^{๕๐}ไป^{๕๑}ยัง^{๕๒}เมือง^{๕๓} เยน^{๕๔}วา,
แบ่ง^{๕๕}ดิน^{๕๖}บ้น^{๕๗}ส่วน^{๕๘}ทรัพย์สิน^{๕๙}โจร^{๖๐}นั้น^{๖๑}เท่า^{๖๒} ๆ^{๖๓} กัน,^{๖๔} ส่วน^{๖๕}นาง^{๖๖}
นม^{๖๗}กับ^{๖๘}เด็ก^{๖๙}สอง^{๗๐}คน^{๗๑} (บุตร^{๗๒}ของ^{๗๓} เตดี^{๗๔} เบรี^{๗๕}โคตา)^{๗๖} นั้น^{๗๗}
เกิด^{๗๘}เป็น^{๗๙}ปัญหา^{๘๐}ขึ้น^{๘๑}ว่า^{๘๒} จะ^{๘๓}ตก^{๘๔}เป็น^{๘๕}ส่วน^{๘๖}แบ่ง^{๘๗}ของ^{๘๘}โจร^{๘๙}
คน^{๙๐}ไร^{๙๑}? ใน^{๙๒}ที่สุด^{๙๓} นาง^{๙๔}นม^{๙๕}กับ^{๙๖}สอง^{๙๗}เด็ก^{๙๘}กำ^{๙๙}พร้า^{๑๐๐}นั้น^{๑๐๑}ตก^{๑๐๒}
ไป^{๑๐๓}เป็น^{๑๐๔}ส่วน^{๑๐๕}แบ่ง^{๑๐๖}ของ^{๑๐๗}โจร^{๑๐๘}ผู้^{๑๐๙}ชื่อ^{๑๑๐}ว่า^{๑๑๑} ควา^{๑๑๒}สปาร์^{๑๑๓}โน
คอ^{๑๑๔}รียา^{๑๑๕} (*). เขา^{๑๑๖}เอา^{๑๑๗}นาง^{๑๑๘}นม^{๑๑๙}และ^{๑๒๐}เด็ก^{๑๒๑}สอง^{๑๒๒}พี่น้อง^{๑๒๓}ไป^{๑๒๔}
ไซ^{๑๒๕}เป็น^{๑๒๖}บ่าว^{๑๒๗}ทบ้าน,^{๑๒๘} ฝ่าย^{๑๒๙}นาง^{๑๓๐}นม,^{๑๓๑} เมื่อ^{๑๓๒}นาย^{๑๓๓}ของ^{๑๓๔}ตัว^{๑๓๕}
หาย^{๑๓๖}ไป,^{๑๓๗} ก็^{๑๓๘}ตรอม^{๑๓๙}ใจ^{๑๔๐}ยิ่ง^{๑๔๑}นัก^{๑๔๒} ด้วย^{๑๔๓}มา^{๑๔๔}เห็น^{๑๔๕}ความ^{๑๔๖}
ลำบาก^{๑๔๗}ยาก^{๑๔๘}แค้น^{๑๔๙}ของ^{๑๕๐}คน^{๑๕๑} และ^{๑๕๒}ของ^{๑๕๓}ทารก^{๑๕๔}ทั้ง^{๑๕๕}สอง^{๑๕๖}ซึ่ง^{๑๕๗}
เป็น^{๑๕๘}บุตร^{๑๕๙}สุด^{๑๖๐}ดี^{๑๖๑}รัก^{๑๖๒}ของ^{๑๖๓}นาย.^{๑๖๔} ตัว^{๑๖๕}เป็น^{๑๖๖}หญิง^{๑๖๗}ตั้ง^{๑๖๘}นับ^{๑๖๙}บุญญา^{๑๗๐}
ที่จะ^{๑๗๑}คิด^{๑๗๒}แก้^{๑๗๓}ไซ^{๑๗๔} ก็^{๑๗๕}ได้^{๑๗๖}แค้น^{๑๗๗}ให้^{๑๗๘}ส่ง^{๑๗๙}ออก^{๑๘๐}สั^{๑๘๑}น^{๑๘๒}ไป,^{๑๘๓} ใน^{๑๘๔}ที่

(*) Quasparino d' Oria.

ดูก่อน เห็นว่าจะร้องให้ ไปก็เตี้ยหน้าตาเบตา—ไม่เป็น
 ประโยชน์, จะมีก็แต่โทษ เร่งชีวิตให้คกตวงไป,
 ไหน ๆ ก็คกเป็นซ้ำใจ โจร ทั้งตัวของตัวและลูก
 บุญฝักทั้งสองแล้ว, นางก็หักอารมณ์ข่มเสีย
 ชิงความทุกข์, เพื่อยังความดีให้พอเกิดบันเทิงใจ
 ได้บ้าง, ด้วยตั้งด่านเด็กทั้งสองซึ่งยังเป็นทารกห่วย,
 จะไม่รู้ประวัติของตักกุดเมื่อเติบโตใหญ่, นางเป็นคน
 จนตักกุดไพร่ก็จริง, แต่เป็นหญิงที่เฉลียวฉลาด
 พอดู. ในเบื้องต้น ให้เกิดตั้งหรรษาในใจว่า
 ถ้าใจโจรทมิฬรู้ว่าเด็กทั้งสองเป็นลูกเต้าเหตุดำใคร
 แล้ว, น่ากลัวความร้ายจะเกิดแก่ตัวเด็ก, คิดเห็น
 ไปว่า เด็กทั้งสองคนนั้นจะมีคราวดี ได้ดีบวงค์
 ตักกุดของคนสักวันหนึ่ง, นางจึงมิได้บอกชื่อและ
 ตักกุดของเด็กให้ใครรู้, เมื่อยังไม่เหมาะแก่กาละ
 เทศะสำหรับเด็กทั้งสอง, นางกตบเงื่อนสรรพ
 ปัญหาของตำราขณะนั้นเดียวว่า เด็กทั้งสองคน
 เป็นเด็กนอกของคน. คนหัวบี๋นางหาได้เรียก

ตามชื่อเดิมว่า “คอฟเฟิร์ต” ไม่, ให้นามใหม่ว่า ยีอานนอคโต ดี้ โปร์จิคา; (°) ส่วนคนนั้นนั้น นางเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนชื่อ. นางมักจะบอก คอฟเฟิร์ต เนื้อ ๆ ว่า ทำไมจึงต้องเปลี่ยนชื่อของเขาเสีย, เพราะจะบดไปใส่ตั้งซึ่งสรรพภัยมิให้ มีมาถึงตัวเขา: คำเตือนสติของนมชอน เด็กผู้เขานั่นคอยเอาใจได้—รมิตรวงหุ้มเต็มอ.

ทั้งสามคนตกเป็นทาสใจรหู่หลายปี, มีเสื้อผ้าแต่งกายหย่างปอนเตมปราดา, รองเท้าที่มีสรวมก็คร่ำคร่า จะหาใหม่ก็ไม่มีจะช้อจ่าย ไร้ใช้การงานหนักทาสที่ค้าหาที่เบรียบมิได้, ต้องจำใจสู้ทนหู่ไปด้วยความเพียร: ในเวदानี้ ยีอานนอคโต มีชนมาอย่างเข้า ๑๖ ปี, มีมานะไม่หยากจะเปนข้าใครอีกต่อไป, นึกเมื่อหน่ายต่อความตกต่ำหู่เช่นนี้, ก็หนีไปจาก ควาสปาร์โน ดงเรือใบไปยังเมือง อาเดกษันเดรีย (°), เทียวไปหลาย

(°) Giannotto di Precida. (°) Alexandria.

แคว้นแดนประเทศชายทะเล, แต่ก็ยังไม่สามารถ
 คืบคืบได้ ด้วยโอกาสยังไม่ให้. ในภายหลัง นับ
 ตั้งแต่หนีจาก ควาดส์ปาร์โน มาได้ประมาณ ๓ หรือ
 ๔ ปี, เคิบโตเป็นหนุ่มใหญ่มีลักษณะงามพร้อมไม่
 มีที่, เขาจึงมาดำรงบิดาของเขาที่คาดกันว่า
 ตายนอนบางที่จะยังมีชีวิตอยู่, แต่จะยกพระเจ้า
 ชาติดี จำจงไว้ในคุก. คิดเป็นทุกขถองทรัพย์
 สัมบัติของบิดามารดาและวอร์ดนาของตน, ก็เที่ยว
 ชกชนเคียวไปชั่วคราวที่เสียใจ, เที่ยวไปจนมาถึง
 เมือง ดุนียานา, เข้าอาศัยเป็นข้าพ้องบุญท่าน
 คอนราโด เดอ มาเตสปีนี^(๑), ท่านผู้นักรักใคร่
 เขามาก. นาน ๆ เขาก็ได้พบกับมารดาของเขา
 ครั้งหนึ่ง แต่หาได้รู้ว่า เป็นแม่ตูกกันไม่, ไม่ใคร่
 จะได้พบกันเสมอ ๆ เพราะว่ามารดามัวชดุกอยู่กับ
 กับหม่อม คอนราโด, ทั้งสองคนเมื่อเห็นกันก็แต่ ๆ

(๑) Conrado de' Malespini.

ด้วยกัน, โดยไม่ได้ตั้งเกดดำคัญว่าใครเป็นใคร, ทั้งนี้ก็โดยจำกันไม่ได้ ด้วยเป็นเวตาช้ำกาดนานปี.

เมื่อ ยีอานนอตโต (คือ คอฟเพิร์ต) เป็นข้ารับใช้, กต่างคือ, เป็นทนายหยู่ใน คอนราโต (เจ้าประเทศราช) นั้น; บุคร์ของ คอนราโต ซึ่งมีนามว่า นาง สปีนา (°), ภรรยาของ นิโกตาต เดอครีอาโน (°), เป็นหม้ายแต่ต่าง, กตบมาหยู่กับ บิตามารดา, นางมีดีริดกษณอนเพราพรังคองดาชาย, ชนมาตามคาดหมายก็หยู่ราว ๑๖ ปี, โดยจะ คดากก็ไมก็เดือนกตปดาหะ, วันหนึ่งนางชายตามาตบตา ยีอานนอตโต (คอฟเพิร์ต), ต่างมีความรักใคร่กันไนที่แต่วันนั้นเป็นต้นมา. ความดีเนหาของคนทั้งสองนี้ได้ผดิดอกออกผลในไม่ช้าวัน, ก็ทอดงนิตคิตพันธ์กันมาเป็นเวตาหลายเดือนกว่าบิดาของหญิงจะจับได้. หยู่มาวันหนึ่ง เมื่อ

(°) Spina. (°) Nicholas de Grignano.

นางออกไปชมอุทยาน พร้อมด้วยบริวารหญิงชาย
 มากคนด้วยกันนั้น, นางคตเคียงเรียงไต่ไปกับ
 ยีอานนอตโต (คอฟเฟร์ดี), ครั้นสาวด์พิเตยงแตะ
 บริวารชายกรายห่างออกไป, นางก็ให้นัยแก่
 ยีอานนอตโต และเข้าที่ไต่ดมทุมพุ่มไม้ในส่วน ได้
 ยี่ยวนชุ่มเชิงภริมย์ช่มกันในที่นั้น, สำคัญใจว่าบ่าว
 ไพร่หุ่ยห่างไกล ที่ไหนจะเห็น, ทงนอกออกจะทดั้น
 เพราะความชดำใจเกินไป, หรือจะเป็นเพราะรัง
 พยดไว้ ไม่หยุดก็อาจจะเป็นได้, ต้มค้อมวชื่นใจ
 กันหุ่ยนานผิดสังเกตของบริวาร, แต่คุดมานานหาได้
 สำคัญเช่นนั้นไม่, ประเดี้ยวใจหม่อมแม่กับท่าน
 คอนราโด ก็เผลอมาพบเข้าทันที, ความโกรธของ
 ท่าน คอนราโด ในขณะนั้น ราวกะอค้นใหม่พา,
 มีคำสั่งให้ทนายตามคนเข้าดูครว้า พาเอาบุตร
 และ ยีอานนอตโต ไปจำขังไว้ในเรือนรบแห่งหนึ่ง,
 ด้วยตำราแห่งความแค้นคือไฟ; ตั้งใจว่าจะให้
 มั่นตายเดี่ยวทั้งสองคน—ต้มหน้าหน้าของมัน.

ฝ่ายหม่อมแม่ ทั้งแค้นทั้งอาย เห็นว่าบุตร
 ควรรับโทษหย่างดำหัดให้เซต หดาศค่า ที่หยาบซ้ำ
 ไม่ได้หน้าพ่อแม่, แต่ยิ่งเห็นว่า ที่ผิดของตัวเองจะ
 ทำแก้บุตรให้ถึงตายนั้นยังไม่สมควร, โทษเท่านั้น
 ไม่ควรฆ่าฟันให้ตมตาย, จึงวอนไหว้สามี: “ฉัน
 ขอเสียเกิด, หย่าโกธแค้นถึงกับฆ่าฟันมันเสีย,
 ท่านก็ชราแล้ว, จงยับยั้งจิตใจไว้ก่อน, มันก็เปน
 เดือดเนื้อของเราแท้ ๆ, ท่านจะฆ่าฟันมันเสียค่าที่
 มันกระทำความตอแยชาน้ำให้ ก็ควรหยุดแล้ว,
 แต่ความครหานินทาจะมีแก่ตัวเรา ว่า—ใจคอซึ่ง
 ทำได้, ราวจะว่าไม่ใช่บุตรที่เกิดในอุทร, ขอให้
 ผ่อนตงแต่เพียงโทษจำซึ่งจนตายจะดีกว่า, จะได้
 ทรมาทรกรรมมันให้พิลาปหดบาจ้ตามกโทษ ที่
 มันซึ่งโหดกระทำได้. จงเห็นแก่ฉันเกิด, หย่าฆ่า
 มันเสียเลย.”

คำวิงวอนของหม่อมแม่ช่วยแก้ชีวิตบุตรและ
 ชีวิตเขยบ้างไว้ได้. ท่าน คอนรา โด ตั้งให้แยกย้าย

ซึ่งไว้คนตะแห่ง, หย่าให้พบปะกัน. จงพิทักษ์
รักษาไว้ให้กวดขัน, ให้อาหารกินแต่มีอดระน้อย ๆ,
กว่าจะมีคำสั่งให้ทำอย่างไรต่อไป. นำส่งด่านคน
ทั้งสองที่ต้องโทษหยในเรือนจำ. ต่างครวญคร่ำว่า
ให้มีไฉนได้ช่วยทุกวันนี้. อาหารที่จะกัดกัดดินเข้าไป
ในตาคอก็ไม่พออย่างจริงจัง, เราท่านทั้งหลายพอจะ
หยิ่งดูทุกขโถมหนักของคนทั้งสองนั้นได้หย่างดี ๆ.

ยิวานนอกโต กับนาง ดับปีนา ทนทุกข์เวทนา
หยู่ในเรือนจำเป็นเวลา ๓ ปี, ท่าน คอนราโด ก็
มิได้มีคำสั่งว่าหย่างไรต่อไป, คนทั้งสองหาความ
สู้รบมิได้สักเวลา. ครานั้น มีเหตุสำคัญเกิดขึ้น:
ปีเตอร์ กษัตริย์กรุง อารากอน (*) ยุงส่งเสริมให้
ยิวาน ดิ โปรจีดา (**) เจ้าเมือง ดีคีดี แขงเมืองต่อ
พระเจ้า ชาดีส์. การขบถครั้งนั้น พวกขบถทำ
การดำเรจผลัดมมาตคาคาตหมาย. ฝ่าย คอนราโด

(*) Peter, king of Arragon. (**) Gian di Procida.

ผู้ฝากฝ่าย ซ็แบตติน (*) ก็มีความยินดี มีกา
 ร์ตมโฆทในเมืองของท่าน, ผู้คุมนำข่าวไปเล่าสู่
 ยีอานนอตโต ในเรือนจำ. ยีอานนอตโต ก็ถอนใจ
 ใหญ่, พูดว่า “อนิจจา! ตัวเราเที่ยวคุหรัศคุหระ
 เซซังมาถึง ๑๕ ปีแล้ว ฟังเห็นการใหญ่ของเรา
 ดำเรจในวันหนึ่ง, การก็ดำเรจดังนึกแล้ว, แต่
 เรามัโทษหยัในทัจจองอันแรงแรง, ต้นหวังที่จะ
 ไปได้, คงต้องตายหยัในเรือนจำแน่อน.”

ผู้คุมได้ฟังดังนั้นจึงถาม “ท่านเกี่ยวข้องอะไร
 กับกิจการบ้านเมืองอันเป็นหน้าที่ของเจ้าจวๆนายๆ?
 ท่านไปเกี่ยวข้องอะไรกับ ดีคีดี ด้วยเต่า?”

यीอานนอตโต คอบ “ข้าพเจ้ารักถึงตำแหน่ง
 ของบิดาข้าพเจ้าจนมาแล้ว ออกใจจะแตกแยกทำ
 ตายเสียให้ได้, ถึงแม้วเมื่อข้าพเจ้าหนีมาจาก
 เกวระนนข้าพเจ้ายังเยาว์หยัก็จริง, แต่ข้าพเจ้ายัง

(*) Ghibelline.

จำได้ดี ๆ ว่าบิดาของข้าพเจ้าได้เป็นเจ้าของหุ้ย
ที่เกาะนั้น ในรัชกาลพระเจ้า มัณเฟรดี (*)”

ผู้คุมถาม “บิดาของท่านคือใคร?”

ยอานนอคโต ตอบ “เมื่อท่านผู้กักขังจำจอง
เป็นฝากฝ่ายข้างบิดาข้าพเจ้า และพระเจ้า มัณเฟรดี
คิงนแแตว, ข้าพเจ้าก็ตั้งกตัญ, จะไม่ปิดบังท่าน,
บิดาของข้าพเจ้าชื่อ อารีแอสโต กาเปเจ (**), ข้าพ-
เจ้าชื่อ คอฟเฟรดี (หาใช่ ยอานนอคโต มิได้,
ยอานนอคโต นั้นเป็นนามที่แม่นมของน้องข้าพเจ้า
เขาตั้งให้ต่างหาก), ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า, ถ้าข้าพ-
เจ้าพ้นโทษกตัญไปเกาะ ดีคีดี ได้, ข้าพเจ้าจะได้
รับตำแหน่งอันดัง.”

ฝ่ายผู้คุมคนสุดท้ายชื่อ ครนโตฟังเรื่องบอกเล่า
เล่าประวัติตลอดจนถึงนั้น ก็ไม่ได้ถามอะไรต่อไป,
พอมมีโอกาสก็เข้าไปรายงานท่าน คอนราโด ท่าน

(*) Manfredi. (**) Arrighetto Capece.

ใต้ทรานดิงนั้น ก็วางหน้าเฉยมิให้ผู้คุมคนใช้ของ
ตัววิแยบยนครักตโน, ครองไปหา มาตาม เบริโตตา
ถามว่า “เมื่อท่านหยู่กับ ฮาร์แมตโต ได้เกิดบุตร
ด้วยกันชื่อว่า คอฟเฟิร์ต มีจริงหรือ?”

นางใต้ฟังถามดิงนั้น ก็ร้องให้ตอบว่า “มี
จริง, เป็นบุตรหัวปีของข้าพเจ้า, ถ้าเขายังมีชีวิต
หยู่บ้านนออายุก็ได้ ๒๒ ปีพอดี.”

คอนราโต ใต้ฟังดิงนั้น ก็ดำคัญใจแน่ว่าเป็น
คน ๆ เดียวกัน, ถ้าเช่นนั้นจะทำอย่างไรดี, ครัก
ครองหยู่สักครู่หนึ่งก็เห็นชื่อว่า ควรจะแจ้ง
ความเขื่อเพื่อประธาณให้ ถึงขนาด กับจะได้
ตั้งความขายหน้าของดักตโนที่บุตรทำไว้ โดยยก
นางให้เป็นภรรยา คอฟเฟิร์ต.

ท่านให้หาตัว ยีอานนอตโต มาพบกับท่านดอง
คอดอง ใต้ถามถึงความหลังโดยถึถวน เห็นว่า
ใช้ตัว คอฟเฟิร์ต บุตรชายของ ฮาร์แมตโต กาเปเจ
แน่นอนต้นทักกันแห่งแล้ว จึงปราได้:—

“ ยินยอมต่อดี เอเย, เจ้าหรือไม่ว่า เจ้า
 ทำแค้นให้พวกเราเรื่องบุตรของเราเป็นข้อใหญ่, เรา
 ใต้อุปถัมภ์ตัวเจ้ามาเป็นอันดี, เจ้าควรจะไว้หน้า
 ชดด้มมานให้เรบ้าง ตามฐานบ่าวกับนาย, หรือ
 ซักกับจ้าว, นึกหาเป็นเช่นนั้นไม่ เจ้าทำผิดไปเสีย
 แล้ว, แตะคนทั้งหลายพากันโกรธแค้นเจ้าเป็นอัน
 มาก คำที่เจ้าจาบจ้วงด่วงเกินตัวเรา, ถ้าเรา
 เสริมท้ายเข้าแล้ว ตัวเจ้าก็จะตายร้าย, แต่ความ
 จริงใจของเราหาได้คิดที่จะต่างผดอายุเจ้าไม่, เรา
 เห็นว่าเจ้าเป็นเด็กเกาเหต่า ด้กุดทงฝ้ายบิดา และ
 มารดา, เรามีความเวทนาเอนดเจ้า, จะให้เจ้าพ้น
 โทษในวันนั้น, จะไคด้สนเคราะห์สันโศกกันเสียที่,
 ทงน เพื่อเชิดชูเกียรติยศของเราและของเจ้าด้วย.
 ด้ปีนา บุตรของเราเป็นแม่หม้ายผัวตาย มี
 ทรัพย์ด้มบค้มาก, เจ้าไครักไคร์คิดพันช้กันมา ทำ
 ให้เราชุ่นช้องหมองใจมาในหนหลัง, เจ้าประพฤติ
 พดาดพดงในกรไผ่สูง (ซึ่งคนทงหลายทไผ่รู้เห็น

ก็จะว่าเกินศักดิ์), เป็นขลุ่ยคู่ตัวกับบุตรเจ้าจนาย, แต่
 ไหนๆ เจ้าได้รักใคร่กันมันเคยตามเคยไปแล้ว, ตัว
 เราจะไม่ว่ากไรอีกต่อไปในข้อนี้. เพราะฉนั้น เรา
 มีความประสงค์จะให้เจ้ารับนางไว้เป็นภรรยาแต่
 บัดนี้ ทั้งนี้สุดแต่เจ้าจะพอใจหรือไม่, ถ้าเจ้าไม่
 รั้งเกี้ยวว่าเป็นแม่หม้ายไร้มัว, ตัวเราก็จะยินดีไม่
 น้อย, จะอุปถัมภ์ตัวเจ้าอย่างบุตร มีให้ร้อนใจ,
 เราอนุญาตให้เจ้าทง ต้องคนผัวเมียหยู่ในบ้านนค่อ
 ไปจนตอดชีวิตของเรา, หรือเจ้าจะพอใจหยู่ที่
 ไหนก็ตาม, เราไม่หวงห้ามเจ้าเลย."

การถูกกักขังของเจ้า ทำเอาร่างกายของ
 ยีอาหนอดโต ผิดปรกฤติไปมาก, แต่หัวใจจะได้
 ผิดปรกฤติหามิได้ ด้วยนิสัยเป็นคนสกุตสูง (จิตต์
 ใจก็ยังสูงประเดิดเด็ดชายหยู่คงเดิม), ไซ้จะฮัก
 เข็มมุ่งร้ายต่อท่านพ่อตาหามิได้, และความรัก
 สปีนา นั้นไซ้รั ก็ยังรักรังตริงใจหยู่เท่าเดิม, เหน
 ษัตต์แล้ว ว่าท่าน คอนราโต จะยกนางให้เป็นภรรยา

ด้วยน้ำใสใจจริง, ไม่ได้แต่งกดปราใส่, รู้จักตัว
ของตัวว่า ตกอยู่ในอำนาจของท่าน คอนราโด
ไม่มีหนทางจะเบี่ยงบ่าย แต่ชาติผู้ชายใจดำ
(เป็นธรรมชาติใจกับกายย่อมต่างกัน), เมื่อมี
โอกาสเช่นนั้น จึงกล้าพูดออกมา:—

“ข้าแต่ท่านผู้มีพระคุณต้นเกล้า, ข้าพเจ้ามิ
ได้มีความมุ่งหมายที่จะแสวงหาว่าฉันนั้นด่าศักดิ์
ทรพิสัยสมบัติ หรืออะไรต่ออะไร, และใช้ว่าจะมุ่ง
ร้ายหมายชิงทรัพย์สมบัติของท่านหาไม่ได้, ข้าพเจ้า
รักบุตรของท่าน, และรักจริง ๆ, ใช้รักเด่น เช่น
คนไม่รักชาติเลยตายขอหาไม่ได้, ที่ข้าพเจ้าได้ดวง
เกินท่านทั้งนี้ เป็นความผิดคิดตัวเห็ดที่ จะแก้
ไข—ธรรมชาติหนุ่มกับสาวเข้าใกล้กันย่อมมีเหตุ—
ทั้งสองเพศนั้นจะ แยก พวาก จาก กันได้ยากนักยาก
หนา—โลกบันดาลให้เกิดมาเป็นคู่กัน, ขอให้ท่าน
ทั้งหลายที่เกิดมาในสกลโลก จงเปรียบเทียบโทษ
ทัณฑ์ของท่านทั้งหลายที่ได้กระทำแล้วในเรื่องเช่น

เคยวณกับเรื่องของข้าพเจ้า, แต่จะเห็นว่าความ
 ผิดในเรื่องเช่นหมั้นเป็นประเพณีของมนุษย์วิสัย—
 โทษเช่นนี้ไม่ใช่โทษที่หนักนัก. ข้าพเจ้าคำนึงหวั
 เสมอว่าหากจะให้ท่านมีแก่ใจยกให้, ก็ดีมีใจนัก,
 หนักจะออกปากขอต่อท่านตรงๆ มานานแล้ว, แต่
 ไม่กล้าด้วยเกรงว่าท่านจะพิณเอา, มาได้นางโดย
 ไม่ได้ฝันว่าจะได้ดังนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดีเหลือท
 จะอุปมา; แต่ถ้าท่านไม่มุ่งร้ายอย่างไรต่อข้าพเจ้า
 ดั่งท่านกล่าวแล้ว; ข้าพเจ้าก็ยินดีจะหยูรับใช้ท่าน
 คื่อไป, หรือท่านจะจำจงไว้หย่างเดิมก็ตาม,
 ข้าพเจ้าจะไม่มี ความโกรธเคืองท่านเลย, จะแต่ดง
 ความจงรักภักดีและจะเชิดชวเกียรติยศของท่านหยุ
 เป็นนิตย เพราะเห็นแก่หน้ามึงมิดร ดับีนา บุครวั
 รักของท่าน.”

คอนราโด ได้ฟังการมอสนั้น เห็นได้ว่าเขามี
 นิตยใจคอดี, มีความรักบุครีของคณมาก, ก็ยง
 เกิดความรักความปราณมากกว่ำเดิมที, ตรงเข้า

อุมชบุตรเขยกอดไว้, ไซ้ให้คนรีบไปตามบุตรมา;
นางต้องจ้องจำหยุดงีบ ุรูปกายก็ซบผอมเพราะ
ตรอมใจ. ท่าน คอนราโต จึงตั้งให้จัดการมรดก
และตั้งตัวให้หยูกินด้วยกันในวันนั้น หย่างปกปิด,
แม้แต่คุณหญิง คอนราโต ซึ่งเป็นมารดาของนางก็
ยังไม่ให้รู้. ครั้นกาตดวงมาได้ด้อมด้ามวัน ท่าน
ก็จัดสรรรักษาเข้าของ เครื่องใช้อันมีค่าให้พร้อมทุก
สิ่งสรรพ, เห็นว่าเวลาดวงมาหลายจนควรที่จะให้
มารดาของคนทั้งต้องมีความคิดใจ, จึงให้คนไป
เชิญมาพร้อมกัน, หันหน้าไปปราได โคเถอแดต
(มาตาม เบริโตตา) ว่า “ฉันจะบอกให้ทราบเดี๋ยว
นี้, ว่าบุตรหิวบของท่าน แต่งงารกับบุตรหญิง
คนหนึ่งของฉันแล้ว ท่านจะว่าอย่างไรบ้างไหม?”

มาตาม เบริโตตา คอบ “ข้าพเจ้าก็ได้แต่
กล่าววว่า—ขอบพระคุณท่านยิ่งนัก, ถ้าข้าพเจ้าจะ
ได้พบบุตรสุดทริกครงนี้ เท่ากับท่านช่วยชีวิตของ
ข้าพเจ้าไว้, ข้าท่านมาเชิดชนดงน ก็เท่ากับท่าน

หัวใจของข้าพเจ้าให้มีหวังต่อไปในภายหน้า;” พุด
เท่านั้นนางก็ร้องไห้.

ท่าน คอนราโด หันไปพูดกับภรรยา: “หัดนอน
จะว่าอย่างไร เรื่องบุตรเขยของหัดนอน?”

คุณหญิงตอบ “เขาจะเป็นผู้ผิดใจอย่างไร
ก็ก็ตาม, เมื่อท่านรักเขาแล้ว ฉันก็เห็นดีด้วย.”

คอนราโดเสริม “ชอบแล้ว, ฉันหวังใจว่า
ในสองสามวันนั้น จะให้หัดนอนและ มาตาม เบริ-
โตตา มีความปัดมอกปัดมใจ.”

เมื่อสว่างหนุ่มคนคอยมหน้าตาดัดดีได้ขึ้น, วัน
หนึ่งท่าน คอนราโด จึงถาม คอฟเฟิร์ต: “เวตาน
แจ็กแต่งกายหมดจดงดงามดีแล้ว, เจ้าไม่หยาก
จะเห็นหน้ามารดาของเจ้าหรือ?”

คอฟเฟิร์ตตอบ “ข้าพเจ้าไม่เชื่อเลยว่า มาร-
ดาของข้าพเจ้าจะมีอายุยาวนานหยู่ได้จนปานนั้น, คำ
ที่ใครรับทุกขเวทนามามาก หากจะทอนอายุได้ย
นานมาแล้ว, ถ้ายังมีอายุหยู่จนบัดนี้, ข้าพเจ้าจะ

ยินดียิ่งกว่าได้ ทพยสมบัติ, เพราะเหตุว่า มารดา จะได้ช่วยเหลือให้ข้าพเจ้า กลับไป ได้ ที่ทางบ้าน ช่องในเกาะ สิริดี คั้นมาเป็นสิทธิ์.”

คอนราโด ก็ใช้ให้คนไปเชิญ มาตาม เบริโคตา และคุณหญิงมาหา, ข้างมารดาของคนทั้งสองก็ ยินดี มีความปลื้มอกปลื้มใจที่ได้มาเห็นบุตรบุตรี ของตน, คุณหญิง คอนราโด ก็เชยชมบุตรของ ท่านว่าที่ ได้กับ ยีอานนอตโต นิ่งมกันแล้ว คอนราโด ซึ่งจัดดีจริง ๆ. ฝ่าย มาตาม เบริโคตา พิจารณา บุตรของตนตามอนุตฺถนที่ ท่าน คอนราโด บอกเล่า, นางจำเค้าดำคิ้วได้แม่นยำ ก็ตรงเข้ากอดคอบุตร ด้วยความปรารถนาดีที่จะเปรียบมิได้, โดยความ ดีใจเหลืออดจนแทบคนตื้นถ้อยคำ, อำนาจแห่ง ความดีใจเหลืออดนั้นทำให้นางเปนนมด้มตง, บุตร ชายช่วยเอาแขนประคองรองรับไว้. บุตรนั้นเคย เห็นมารดาหยู่ในบ้านท่าน คอนราโด เนื่อง ๆ แต่ หาได้รู้จักไม่ แม้แต่ชอกก็ไม่รู้ ด้วยว่าผู้คนในบ้าน

ท่านมีมากกว่ามาก, แรกเห็นมารดา ก็ตั้งไปทั้ง
 คิ้ว, ในบัดนี้ ตั้งเกตุดำคิ้วมั่นหมายได้ถนัด,
 วิชาที่เคยได้ตั้งเกตุมาว่าเปนมารดาแน่แล้ว, คิ
 คิ้วเองว่าเชื่อมาก, ไม่ใช่ความพิลึกพิจรรย์,
 ตรงเข้ากอดมารดาด้วยความดีใจ, ครั้นเห็นมารดา
 หนึ่งไปก็ช่วยนวดพื้นแกไข, ท่านผู้หญิง คอนราโด
 กับบุตรก็ช่วยกันแก: เหน่าเย็นและหยกยาของ
 หอมตบได้ ให้กินและคม, มาตาม เบริโตตา ได้
 สดชื่นมา, ครั้นพนเปนปรกฤติแล้ว เข้ากอดบุตร;
 ถอยที่ถอยปราได้ไต่ถามถึงสุขและทุกข์ซึ่งกันและ
 กันหยาเป็นเวดาชำนาญ, ท่าน คอนราโด หนึ่งเป็น
 ประธานหยาในทพน พร้อมวงศ์ญาติและผู้คนบ้าง
 ไพร่ พากันยืนตักถ้าวคำสรรเสริญเจริญพรต่างๆ,
 บันดาแขกที่เป็นคนชอบพอของท่าน คอนราโด ก็
 ถ้าวคำอวยชัยให้พร แก่ผิวเมี้ยกันเช่นเดียวกัน.
 เมื่อเสร็จการกินเลี้ยงแล้ว, คอฟเฟิร์ต ก็ถ้าวคำ
 แดงดงพระคุณท่าน คอนราโด พ้อคา:—

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ท่านช่วยอุปถัมภ์ข้าพเจ้
 คราน พระคุณต้นพันคนนา, ท่านอุปถัมภ์มารค
 ข้าพเจ้าไวด้วยดี ก็มพระคุณอีกชนหนึ่งไม่ใช้น้อย,
 พระคุณทรงนเปนต์มเกด้า ข้าพเจ้าแม่ตูกผู้คกยาก
 จากถิ่นถ่านบ้านเมืองมา, เปนอันว่าท่านได้อุป-
 ถัมภ์หย่างเต็มท้แต่้ว จะได้วางเวณตั้งไรท้ไม่ช่วย
 เหลือหามไค, แต่ยังมีควมดีคคญหุยกขอหึง
 ซึงข้าพเจ้าหยภจะขอควมช่วยเหลือของ ท่านใน
 บคิน เพื่อช่วยอนเคราะห้เพิ่มควมยินดี ให้แก่
 มารดาของข้าพเจ้า: คือนองชายข้าพเจ้าซึงคก
 เปนชเตยหุในชาย ดีญญอ ควาดีปารีโน ตอริยา
 กับแม่นมของนง; ถ้าท่านมพระคุณจะช่วยแต่้ว,
 จงโปรดจัดคนให้ไปรับมาจากเมือง เยนวา แต่้ว
 ให้เดยไปฟังข่าวคราวมิดาของข้าพเจ้าท้เกาะ ดีคิต
 ว่าจะมีชวคหุหรือตายเตี้ยในเรือนจ้ง, ถ้าท่าน
 ยังมีชวคหุ; ขอให้ทรกบดู้ชทุกขของท่านโดย
 ฤเชยคคด้วย.”

การมที่ คอฟเฟิร์ต ก็กล่าวต่อท่านพ่อตาในกาต
 นี้ เปนผลดีมาก. ท่าน คอนราโด ได้ฟังบุตรเขย
 อ่อนอ่อนดั่งนั้น ก็รีบจัดคนส่งไปตามความประ
 ดงค์: คนหนึ่งให้ตรงไปยังเมือง เยนวา, อีกคน
 หนึ่งไปเกาะ ลีลิต. คนที่ไปเมือง เยนวา นั้น ได้
 พบปะต้นทากับ ควาด์ปาร์โน โจรสลัด, ได้พูด
 อ่อนอ่อนขอตัว ลักจาลิอาโต กับนางนมในนาม
 ของท่าน คอนราโด, ได้เล่าเรื่อง มาตาม เบริโตลา
 และคอฟเฟิร์ต ให้ ควาด์ปาร์โน ฟังแต่ตนจนปตาย.
 ควาด์ปาร์โน ได้ฟังดั่งนั้นก็ตกใจ คอบ "จริงหุ้ย,
 ข้าพเจ้าขอบอกท่านตามจริงไม่มุดว่า ตัวเด็ก
 และแม่ของเด็กนั้นหุ้ย ในความปกครองของข้า
 พเจ้า, ข้าพเจ้าได้มา ๑๔ ปีเข้าบั้นแล้ว, ข้าพเจ้า
 ยินดีที่จะมอบตัวไปกับท่าน, แต่ท่านต้องจำเอา
 ถ้อยคำของข้าพเจ้ากลับไปบอกท่าน คอนราโด ว่า
 หยาทำใจด่วนได้ หตงเชื่อฟังถ้อยคำ ยีฮานนอกโคโค
 (ซึ่งทักเอาว่าตัวของมันชื่อ คอฟเฟิร์ต), เพราะ

ว่ามันเปนเด็กหัวเห็ด ชอบเตร็ดเตร่ เต่เพดไม่ใช้
 เต่น, หย่าพั้งเซ่อพั้งมันง่าย ๆ, จงตรึกตรองซั้บ
 ทราบเตี้ยให้ลองแท่ก่อน;” พุดเท่านันเต๊ว ก็ตั้งคน
 ไซ้ให้จัดหาที่พักดำรายแก่ผู้ถือ ค้าذنของ คอน-
 ราโต, จัดหาอาหารเตียงดหย่างงามหน้า, เต๊ว
 ตั้งให้คนไปตามนางนมของ ต่กาจจิอาโต มาในที่
 ติบ ใต้ถ้ำถึงความหลังโดยถัดวัน.

ฝ่ายนางนมได้ทราบข่าวรีบอดเตื่องว่า เกิด
 ขบถขึ้นในเกาะ ลีลิตต์ พวกขบถมีชัยต่อพระเจ้าว
 ชาดดี, ดำคัญใจเอาว่าท่าน ฮาร์แซดโต จะยังมี
 ชีวิตอยู่, ครั้น ควาต์ปาร์โน ใต้ถ้ำถึงความหลัง
 จึงกล้าบอกตามจริง มีได้อำพรางเหมือนหย่าง
 เติม, ขอโทษตัวต่อ ควาต์ปาร์โน ที่ได้นำเอา
 เตตมากต่างในหนหลัง, เพราะเจตนาที่จะรักษา
 ชีวิตบุตรของนายไว้. ควาต์ปาร์โน ได้ฟังเรื่องที
 นางเต่าตรงกันกับถ้อยคำของผู้ถือ ค้าذن ก็ตั้ง
 ความเชื่อว่า น่าจะเป็นจริง, ครั้นซึกไซ้ได้เตียง

ถึงเรื่องต่างๆ, นางก็เข้าไปฟังได้ถนัด โดยถูกต้องเป็นคตองเดียวกัน. นิสัยของ ควาดีปารีโนนั้น ไม่ใคร่จะเชื่อถ้อยคำใครง่าย, ครั้นทราบตระหนักดังนั้นแล้ว, ก็นึกตอขายแก่ใจที่ได้กระทำความคับแค้นให้แก่บุตรของมิตร, เพื่อเป็นการตอบแทน จึงได้ยกบุตรของตนให้เป็นภรรยา สกาสจิจาโคตงนโดยเห็นแก่หน้ามิตร (ที่ได้ทำพลาดตงมาแล้วในหนหลังนั้น เพราะนางนมอำพรางความจริงไว้), บุตรทยกโชนน มีสติลักษณะอันงามพอสมกันกับ สกาสจิจาโค, กับให้ทรัพย์สมบัติอีกเป็นอันมาก. ครั้นเสร็จการวิวาหมงคลแล้ว, ก็ตั้งให้จิตเรื่อเรว, เตรียมผู้คนพร้อมสรรพ, แล้วก็พาบุตรเขย, นางนม, บุตรชายและหญิง ตงเรือไซไบไปถึงเมือง เตรีจ^(๑). ท่าน คอนราโค มาคอยต้อนรับหยูทนน, เชิญส่งหายรักและครอบครัวไป

(๑) Lericci.

พลยุทธ์ที่คึกใหญ่ของท่าน ทางไม้ดี โดดจากท่า
เรือนัก, แด้วตั้งให้จุดการเดียงคึกนุ้ยอย่างเอิกเริก
เบิกบานใจ.

ในบัดนี้ มารดากับบุตรได้พบกัณก็มีความยินดี,
พ้องทงต้องคนต่างก็ไต่ถามถึง สุขและทุกข์กัน,
ทงตำคนแม่ตักก็ดรรเดรัญแม่นมที่จงรักภักดีหา
ที่เปรียบบมิได้, แด้วกพากันดรรเดรัญ ควาดป่า-
รีโน แดะบุตรของเธอ; แด้วตั้งความยินดีต้อนรับกัน
เป็นลำดับจนจนถึงท่าน คอนราโด แดะบุตรภรรยา
ของท่านเป็นที่สุด. ที่คนทงทหายมีความยินดีใน
ขณะนั้น ขอให้ท่านทงทหายแด้วบ้นคาทงพงหุ้ย
ในทั้น จงสันนิษฐานเอาเองเถิด ว่าจะหาอะไรเป็น
ที่เปรียบได้บ้าง.

แเดะเพื่อให้ความบันเทิงของคนทงทหายถึงชั้น
ที่สุดในเวลานั้น, พระเจ้าผู้ทรงพระคุณธรรมอัน
ตาเด็ดประเด็ดสุด จึงบ้นทานใหญ่ ทถอกำฉันไปสืบ
ข่าวยังเกาะ สี่คี่ดี กัดบมาถึงกาดังคนทงทหายนง

ประชุมโต๊ะใหญ่. ท่าน คอนราโต ได้ทราบดังนั้น
ก็ให้หาตัวเข้าไปในขณะนั้น. ผู้ถือคำสั่งนั้นแฉง
เรื่องแต่ออกเรือไปจนถึงเกาะ ดีคีต, ได้พบท่าน
อาร์แซตโต กาเปเจ, ซึ่งพระเจ้าว ชาตส์ ให้กษัตริย์
จำจองไว้ในที่นั้นแห่งหนึ่ง; ครั้นเมื่อเกิดขบถขึ้น
ในเกาะ พวกขบถกองหนึ่งยกไปฆ่าพันทหารที่
รักษาคุณนาศายด์น, รับเอาตัวท่าน อาร์แซตโต
ออกมาได้; ท่านก็ได้เป็นนายพดตทหารเข้าต่อสู้
กับพวกพระเจ้าว ชาตส์, ฆ่าพดตทหารฝรั่งเศสเสีย
มากมายก่ายกอง, ได้ชัยชนะในที่สุด. พระเจ้าว
บีเตอร์ ก็ทรงตั้งแต่งให้ท่านเป็นจ้าวประเทศราช
ครอบครองเกาะ ดีคีต หย่างเดิม. ผู้ถือคำสั่งนึ่ง
เล่าต่อไปว่า ท่านทำการต้อนรับเป็นอย่างดี, และ
แสดงความรักยินดีขงนิก เมื่อท่านได้ทราบข่าว
ว่าบุตรภรรยาของท่านหยัดพร้อมมุดกัน, บัดนี้ท่าน
ให้เรือ ยอค (*) ของท่านมารับบุตรภรรยาท่านไป

(*) Yacht.

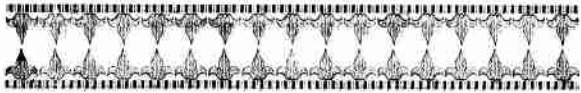
บ้านเมือง. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในท่านได้มาด้วย
หลายคน, บดินพกหยู่ในเรือซึ่งทอดส้มอหยู่หน้า
เมืองข้างเรือเรวของเวา.

ข่าวอนันเป็นที่ยนดียงนัก, ท่าน คอนราโด กับ
ต๋หายหลายคนด้วยกันก็ถูกชันจากโต๊ะ, เติตรงไป
ค้อนรับ ขุนนางและหญิงบันดาศักดิ์ที่ ฮาร์แซคโต
ไซ้มา, เซอเซียมคนเหต่านให้ ไปพบกับท่าน มาตาม
เบริโคตา แดงเซียมานังกินเตยงพร้อมกัน. ขณะ
มาตาม เบริโคตา กับ คอฟเฟรด ยังไม่ได้เข้ามาใน
ที่ประชุม, ครนคนเหต่านนกินจวนจะอิมแดว, มา-
ตาม เบริโคตา กับ คอฟเฟรด ก็เติรเข้ามาในที่ประ-
ชุม, คนทงหลายถูกชันกระทำการเคารพ, มา-
ตาม เบริโคตา ก็ค่านับคอบ, แดงแดงความยันต์
ที่ได้พบปะผู้คนเก่า ๆ ของตน, เมอกินอิมหน้าจ่า
เรจแดว ขุนนางผู้ใหญ่ที่มาจาก ลีลิดี จึงถูกชัน
กถ่าว สบิซ ในนามของท่าน ฮาร์แซคโต ว่า “ขอ
แดงความขอบคุณท่าน คอนราโด, คุณหญิง

คอนราโด, ท่าน ควार्टปาร์โน และวงศ์ญาติของท่านทั้งหลาย, ที่ได้มีพระคุณอุปการะ มาตาม เบริโคตา และบุตรชายของท่านทั้งสองคน. คุณอุปการะครั้งหน้า อาร์แมคโค ตั้งรับรองมาว่าเป็นอุปการะคุณของเพื่อนนามครแท้, และตั้งมาอีกว่า ถ้าท่านทั้งหลายมีกิจธุระหย่างไรที่จะให้เวลานใช้สรวน ก็ขอให้บอกไปยังท่าน อาร์แมคโค, ท่านยินดีที่จะช่วยเหลือจนสิ้นสุดศกกำลังของท่าน, ขอท่านทั้งหลายอย่าได้นึกเกรงใจเลยเป็นอันขาด, ท่านอนุญาตไม่เดือกว่าชนะไรและที่ไหน;" เมื่อกล่าวขาดคำลงแล้ว, จึงหันหน้ามาปราใ้ท่าน ควार्टปาร์โน: "ที่ท่านเอนคยกับครให้เป็นภรรยาตกาจจิอาโค นั้น เป็นเรื่องเร็ววัน, ความชอบท่าน อาร์แมคโค ยังไม่ทราบ; แต่หย่างไรก็ดี, เมื่อท่านทราบแล้ว, ตั้งท่านกับวงศ์ญาติก็คงได้รับความเอื้อเฟื้อเช่นเดียวกันกับ คอนราโด."

คอนราโด แต่งโต๊ะเลี้ยงคนเหล่านั้น พร้อมด้วย

วงศาคนาญาติ และมิตรร่ำหายหยุดหลายเวลาจน
ถึงวันออกเรือ. เมื่ออำตาท่าน คอนราโด, กวาล์-
ปาร์โน, และเครือญาติแล้ว, มาตาม เบร์โตตา
พร้อมด้วยบุตรชายบุตรสาวทั้งสองและบริวาร ก็
ตั้งสู่นาฬิกาใหญ่, ไขใบไปในทะเลโดยสวัสดิภาพ
ทราบเท่าถึงเกาะ ดีคิต. ท่าน อาร์แซคโต ออกมา
ต้อนรับพร้อมด้วยยศและบริวาร, มีใจนบาม
สรรเสริญที่จะเปรียบมิได้. ญาติพร้อมหน้าได้เห็น
กันอีก, เท่ากับตายแล้วเกิดใหม่มาพบกัน. ตาม
เรื่องอันนิยายมานว่า ครอบครัว อาร์แซคโต พ
หย่อนเป็นสุขมาชงกาดนาน, มีกมลเบิกบานยินดี
เต็มใจ ในพระคุณของพระเจ้าบรมวงศ์วรรคชนพา
ทได้ช่วยเหลือเขาทั้งหลายเมื่อยามทุกข์.

วันที่สอง.

นิยาย ๗.

สุดตานกรง บาบิลอน ส่งธิดาไปถวายพระเจ้ากรง อัลคาร์เว, แต่มีเหตุวิบัติให้ธิดาตกไปเป็นเมียมาณพ ๕ คน (?) ซึ่งอยู่ต่างตำบลต่างเมืองกัน, ในที่สุดนางกลับไปอยู่กับพระราชบิดาของนาง, แล้วได้เป็นบาทบริจาริกาของพระเจ้ากรง อัลคาร์เว, ตามความมุ่งหมายเดิม.

ถ้าหากว่านิยายที่ เอมีเลีย เล่านั้นมีเนื้อความขัดออกไปอีกสักหน่อย, บันดาสุภาพสตรีที่นั่งฟังอยู่คงจะกลืนน้ำตาไม่ได้ คำที่สงสาน มาตาม เบริโตลา เป็นอันมาก, แต่เมื่อเรื่องราวนั้นมาขุดถึงเสียแต่เพียงเท่านั้น. ราชนิจึงมีเสาวনীให้นาย บัมพโล ชักนิยายต่อไป. บัมพโล รับเสาวনীแล้วก็ตั้งต้น:—

ดูกรสุภาพสตรีทั้งหลาย, ที่เราจะทราบได้ว่าอะไรเป็นสิ่งดีสำหรับตัวเรานั้น เป็นการไม่ใช่ง่าย. จงนึกดูถึงคนโดยมากที่มั่งมีทรัพย์สินเงินทองเข้าของอุดมเหลือเฟือ, ไม่แต่จะออกซีกเผื่อเนือหน่ายในบุญนัยกิจที่ควรทำ, ซ้ำชวนชวยสร้างบาปกรรมอกุศลผลร้ายให้ยิ่งขึ้น, อกุศลเหล่านั้น, ครั้นให้ผลตาม

ทัน ก็บันดาลให้เจ้าของต้องเสียชีวิต ด้วยมือของมิตรที่ตน
 ไม่ได้คิดว่าจะเป็นผู้ปองร้ายหมายขวัญ; ฝ่ายศัตรูเล่า ครั้น
 ได้ทำบาปกรรมนั้นแล้ว ก็มั่งมีขึ้นทันตาเห็นดังนี้. บางที่คนที่
 ไม่สู้จะมั่งมีเท่าไร ทำการไต่เต้าก้าวสูงขึ้นสู่ราชสมบัติ ได้
 กำจัดและเผ่ามหากษัยไปนับด้วยร้อยครั้งพันหน, เสียเลือดเนื้อ
 ของหมู่คนที่เป็นเครื่องญาติและสหาย หวังใจว่าจะหาความสุข
 ในตำแหน่งนั้น, ได้เผ่ากษัยและตัดหัวบ่วงไขอันมีต่อฐานะ
 เช่นนั้น, แต่ในที่สุด ก็มารู้สำนึกตัวว่า ยากพิมม์จะมีเจอรคน
 ปนอยู่ในถ้วยทองของจำวใหญ่มาชโต, กล่าวคือ, ความร้าย
 ย่อมแวดล้อมตามทำลายความสุขอยู่ทุกเมื่อ. บางคนที่มีรูป
 โฉมไม่ตระการตาน่าพิศ พากันนึกอดีตลาผู้ที่มีรูปงาม, ฝ่ายผู้ที่
 มีรูปงาม มีกำลังวังชามาก หรือมีคุณสมบัติหย่างใดหย่างหนึ่ง
 นั้น ย่อมได้รับคำตักเตือนหมู่หนึ่งๆว่า โอเรื่องสวยเรื่อง
 งาม หรืออะไรต่ออะไรเหล่านี้แหละ มันจะให้โทษแก่ตัวสักมือ
 หนึ่ง, บางทีถึงจะถึงแก่ชีวิตอันตรวย. เพื่อมิให้บวยกล่าวสาว
 ความยิดในเรื่องนี้, ข้าพเจ้าจะชี้และบ่งได้ว่า จะหาสักหย่าง
 หนึ่งก็ไม่มี ที่เราจะนับว่าเป็นของ ๆ เราโดยแท้, และจะ
 เลือกเอาพินเอาว่า สิ่งนั้นข้าพเจ้าต้องการ สิ่งนี้ไม่ต้องการ
 ดังนี้ ก็ไม่ได้. เพราะฉะนั้น มักคามักคณณะที่สนะวิสุทฺธิที่ดีก็
 คือ สุดแต่ขยถากรรมหรือพระจำวจะบันดาลให้เป็นไป, เพราะ
 เหตุว่า พระจำวล่วงรู้ความในใจของเรา, เราจะต้องประสงค์
 อันใด ท่านก็ล่วงรู้สิ้น, และสามารถบันดาลให้สมนึกของเรา
 ได้ทุกประการ. ผู้ชายทั่วไป มักจะกวนใจพระจำวกระจุก

กระจิกหลายอย่าง, แต่ผู้หญิงย่อมจะกวนแต่อย่างเดียว, คือ
 ขอสวยของงามเท่านั้น. อนึ่งธรรมดาตกแต่งให้เกิดมามีรูปโฉม
 ประโลมตาแล้ว ก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอใจ, ยังต้องอาศัย
 วิชาแต่งปรุง ให้กริ่งกรังพริ้งเพริดเกิดขึ้นธรรมดาขึ้นไป
 อีก, ทั้งนี้หญิงทั่วไปจะเลียงไม่ขึ้นเลย จะไปได้ก็แต่ขอไปที่
 ว่า ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง เท่านั้น. เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงขอนิยายเรื่องวิบัติแห่งหญิง สะระเสน (*) ผู้รูป
 งามคนหนึ่ง ต้องจำใจมีสามีถึง ๘ ครั้งภายใน ๔ ปี, ออกจะ
 เต็มที่ที่ว่ามันมากครั้งมากคนนัก.

ในปางหลัง สุดตาน ทรงนามว่า เบมีเนตบ (*)
 บาบิตอน, เขาหฤทัยได้ในราชการบ้านเมือง เป็น
 กษัตริย์เพื่องด้วยกฤษฏาภินิหาร, มีตาสถการหยุด
 เนืองนิตย์ มีราชบุตรราชธิดามาก. ในจำนวน
 ราชธิดาทงหมด, มีธิดาหนึ่งซึ่งคนทงหตายชมว่า
 งามยิ่งสัตว์ในดลกโตก, ธิดานี้มีนามว่า อาตาคิ-

(*) Saracen. อังกฤษแผลงจากอะหรับ, แปลว่า ชาวตะวันออก คือ ชาวอะหรับ, ศิเร็บ, หรือ อัฟริกา ฝ่ายเหนือ.
 อะหรับแท้ว่า Sharkeyn = ชากิน.

(^๖) Beminedab.

แอต^(๑). พระเจ้ากรุง อัลคาร์เว^(๒) ดำเนินตราช,
 ตัมพันธมิตรของ ดุ้ตตาน เบมีเนตัม, ได้กรีธาทัพ
 ไปช่วยงารพระราชสงคราม ปราบปรวม อหะ-
 เบียนดี^๕ เดียนหนามราบคาบแล้ว; ให้ทุกจำตุต
 คำนเครื่องราชบรรณาการ มาขอราชริดาพระ
 เจ้ากรุง บามิดอน. ดุ้ตตานเบมีเนตัม กักให้ด้วย
 น้ำได้ใจจริง เป็นบำเหน็ดมีค่าความชอบพิเศษ
 ที่เธอได้กรีธาทัพขึ้นมาช่วยทำศึก มีชัยชนะ แก่ทัพ
 อหะหรับ, รับผิดชอบจุดเรือทงรอง เตรียมเข้าของ
 ผู้คนพร้อมสรรพ ให้ซาหึงชายหนุ่มใหญ่กำกับ
 พิทักษ์รักษานางไปตามทาง จนกว่าจะถึงกรุง
 อัลคาร์เว โดยสวัสดิภาพ, กำชับขุนนางที่จะตาม
 ไปส่งเสร็จแล้ว, เธอก็ประกาศขออำนาจทวย
 เทพทั้งหลายช่วยพิทักษ์รักษา มีอำนาจ ผู้เป็น
 จ้าวเป็นประธานในชนฟ้าเป็นตน.

(๑) Alatial. (๒) Algarve.

ฝ่ายบรรพตทหารเรือ ครั้นได้ฤกษ์งามยามดีตาม
 มีมา ก็ใช้ ไบออกจากท่า อาเดกซ์ันเดรีย (*)
 บ่ายหัวเรือออกท่องทะเล เมดิเตอร์เรเนียน, เติร
 ทางมาในกวางทะเลใหญ่ ปราศจากภัยอันตราย
 มาหลายเวลา, มาวันหนึ่ง, เมื่อเรือเด่นเตยเกาะ
 สาคีเนีย (**) ไป, จวนจะถึงที่ ๆ มุ่งไปหยุดแล้ว,
 ในทันใดนั้น เกิดลมพายุอันเป็นพายุกด้าพัด
 มาทางทิศตรงหัวเรือ, ทะเลปั่นป่วนเป็นบ้า ตมก็
 พัดพาเอาเรือไป คัดันตกใหญ่ ๆ ยอเรือจวนอัป-
 ปางหลายหน, คนในเรือพากันขวัญหนีดีฝ่อ. กับ-
 คัน ได้ใช้ความวิเศษความสามารถที่จะสู้คัดันตม
 และช่วยกู้เรือไว้, ได้พยายามหยุดสองวันกับสอง
 คืน, ไม่สามารถที่จะฝืนคัดันตมไว้ได้, ก็จำเป-
 นต้องเลี้ยงบุญเลี้ยงกรรม สู้แต่คัดันตมจะพาไป,
 ในตอนค่ำวันนั้นเรือร่อนหาหาดเขาเรือ; ขณะนั้น

(*) Alexandria. (**) Sardinia.

เป็นระยะทางไม่สู้ห่างไกลจากเกาะ มายอร์กา (๑)
 คนในเรือเห็นว่า ไม่มีหวังที่จะก็เรือไว้ได้แล้ว
 ก็ตดเรือแตกยาวตง, ต่างคนต่างก็ตงดีเรือน้อย
 เพราะไม่หยากหยूरความตายในเรือใหญ่ซึ่งเหตุอ
 ที่จะก็แล้ว, โดยอตามตจใจ (๒) ใครว่องไวก็โคด
 ตงไปก่อน, ผู้ที่งองหังอຍก็พตอยตามไปที่หลัง,
 เบียดเดียดเยียดคยตคยคยจนเกินควร, เรือแตกไม่
 พอแกจำนวนคนทั้งหมด, ผู้ที่ตงไปก่อนก็ชักอวูช
 ชนกวัดแกว่งมิให้เพื่อนกันตงไปอีก, เกรงว่า
 เรือหนจะตมตง, แต่ก็คงไม่ตำเรจ, เพราะคนที่
 หยู่ที่หลังก่าตงคจใจตวความตย ก็กระจอน
 ตงไปมากคยกัน, เรือหนทหน้าหนักไม้ได้ ก็
 จมหายไ้ตงคนเตะเรือ.

ฝ่ายเรือใหญ่หนยังไม้อับปาง, คตั้นตมพา
 คว้างไปเกยหยู่ที่ชายหาดเกาะ มายอร์กา, นารว

(๑) Majorca. (๒) อลาม; ตั้น. Alarm.

เข้าเร็วกว่าครึ่งตัว, ไม่มีใครหยาในเรือนนอกจาก
 นาง อาตาคิแอต และชาวแม่นางกานัต, พวกนี้
 หมอบพับนึ่งไม่ถึงกายราวจะคนตาย เพราะกลัว
 พายุและคลื่นร้าย, คัดนยอเรือขึ้นไปเกยหาด ทาง
 ห่างจากฝั่งในระยะก่อนหินขวาง; เรือค้างหาดหยา
 นนคินยงวัง. แต่พอดว่างพายเหือด ท้องพายัง
 เปนหมอกเปนควันหยา. ครนดว่างดี นาง เดดี
 (อาตาคิแอต) ซึ่งอ่อนเพ็ดยราวจะชีวิตจะออก
 จากร่าง แสงใจถูกขึ้นเรียกหาตัวไชนางพิเตยง
 เรียงตัวไป ก็ไม่มีใครขานรับ, นางนึกปลาดใจ,
 อุดดำห้เคิรออกไปดู, เห็นพิเตยงตัวไช้ทั้งหมด
 นอนแน่นึ่งไม่ถึงกาย, นางก็มดงจับตัวเขย่าปลุก
 ให้ลุกขึ้น; แต่หญิงเหต่านนตั้นตมฤดีด้วยความ
 กลัวและเพ็ดยมาหลายเวตา ได้แต่ตีมตาคู
 กระปริบ ๆ ไม่รู้ภาษาว่าอะไร; นางเสียใจเปนอัน
 มาก, ตัวคนเดี่ยวเปล่าเปลี่ยวใจ, ไม่รู้ที่จะคิด
 ประการไร, จำใจต้องกลับไปปลุกผู้ที่ยังไม่ตื่น

สัตว์ที่เดียวให้ตกชนหยาเป็นเพื่อนกัน, จับกายตั้ง
 เขย่าเร้าหนักกว่าเดิมที ส่าวไซ้เหต่านนั้นก็ได้สัมฤดี
 คินมา, นายแตะบ่าวไม่รู้ว่าจะบ่าวไพร่ชายทั้งหมด
 หายหน้าไปแห่งหนตำบลไหน, ก็พากันร้องไห้เป็น
 ทุกข์หยา.

ต่อเวตาเที่ยงจึงได้เห็นคนชาวเกาะเดีรวี่แวง
 มาทางนซังพอจะขอความช่วยเหลือได้. สภาพ
 บรุษคนหนึ่งมีนามว่า เปริกอน ดา วิสาลโก (*)
 ธิมาผ่านมาทางชายหาดนั้น มีบ่าวไพร่ตามมาด้วย
 หลายคน, แตะพอเหตอไปเห็นเรือเขา ก็นกรว
 พายพิศพามาเกยหยทณ, จึงไซ้บ่าวคนหนึ่งให้ทอง
 ษาไปขึ้นเรือตรวจดูวายังมีผคนหลอเหตอหยา หรือ
 ไม้. บ่าวก็ดูษาไปบนชนเรือ, เห็นนาง เตดี กับ
 บริวารช่อนตัวหยาในคาดฟ้าซันต่าง ด้วยความกตวั.
 พอหญิงเหต่านนเห็น ก็กตวัคำอ้อนวอนให้ช่วย;

(*) Pericon da Visalgo.

แต่ทำตัวฟังภาษาของนางไม่ออก, นางเหต่านั้น
 เต่า ก็ฟังภาษาของเขาไม่ออกเช่นเดียวกัน, หญิง
 เหต่านพยายามไขบายบายแสดงทุกซำให้เขาเห็น.
 เขาก็นำเรื่องที่เห็นไปเต่าให้นายฟัง, นายจึงสั่งให้
 ช่วยกันรับหญิงเหต่านั้น และขนทรัพย์สิ่งของทอง
 เงินในเรือนนั้นไปบ้านเขา, แล้วสั่งให้จืดโตะมาเตย
 เอาออกเอาใจหญิงเหต่านั้น. หมายถึงคำมอคำม
 อารมณ์เครื่องแต่งกายของนางชิตา, เบริกอนดา
 วิศาลโค ก็ตงเขาเป็นแน่แท้ใจว่า นางคงจะเป็น
 บุตรีของเจ้าวใหญ่ นาย โตะ ในประเทศแขกเมือง ไค
 เมืองหง, ครนทงไปก็จับคำมอได้ว่า หญิงนอก
 นนทวงที่อ่อนนอบนอบนบเคารพนางทุกคน. ถึง
 แม่นางมีร่างเสีราชัดด้วยเพตย์มากดี ดกษณะ
 อินทรีย์ของนางยังเยี่ยมหาที่เทียบยาก, เบริกอน
 จึงนึกแต่ในใจว่า ถ้านางยังไม่มีสามีคุ้มครอง ก็จจะ
 ต้องเกยวเอานางไว้เป็นเพื่อนนอนนอนเรือน, ถึงแม่
 ว่านางจะไม่หยูเป็นเพื่อนคู่ชีวิต แต่เพียงได้เขยชิต

พิศวาสต์มพาสต์ชั่วคราวก็เอาเถิด. ลักษณะของ
 เบริกอน เปนชายกำดั่งดำดั้น รูปพรรณโตใหญ่
 หน้าตาดุร้าย, เขาเตยงคูนางเปนนัดมาหลายเวตา
 นางก็ค้อยมีผ่องอ่องตาชั้นหย่างเดิม. เบริกอน ก็
 ยิ่งฮักเทิมแต่ในใจ, มีความเสี้ยคายที่ต่างคนต่าง
 ไม่รู้ภาษากัน, ถึงกระนั้นก็ดี, เขาก็ไม่วายทเยอ
 ทยานจิตต์ที่จะสัมพันธ์ชิตเขนยกับนางงาม ธิดาสุด-
 ตาน. เขาไซ้แต่หักะเท่หัดและเวทมนตร์ทุกประการ
 ที่จะก่ด้อมใจให้นางยินยอมในเชิงรัก, แต่ไม่สำเร็จ
 ผลสักหย่าง: นางไม่ยอมเข้าใกล้ชิตและทอดสนิท
 กับเขาแม่แต่เวตาครู่หนึ่ง ทั้งนียงยัวใจให้เขาเพิ่ม
 ความพยายามยงชน. แแบกายอันนาง อาตาดิ-
 แอด สังกะตรู, เมื่อได้มาอาศรัยหู่สองสามเวตา
 ในทนน กรูได้ทนนทว่านางตกเข้ามาหู่ในหมู่คริส-
 เตียน, ตกเข้ามาหู่ในภูมิประเทศซึ่งไม่ควรจะเปิด
 เผยเกียรติยศและต้นเงชาติของนางให้คนเหต่านรู้,
 นางคิดเหนแล้วว่า, โดยจะให้รู้ชาติสกุลก็คงไม่

เป็นประโยชน์ไรนัก, นางยังคิดต่อไปว่า, ในที่สุดถ้า เบริกอน จะใช้อำนาจข่มขืนนาง ๆ ก็พยายามหาช่องเลี้ยงหนีภัยไปให้จงได้ ด้วยน้ำใจดีดุษฎีข้อต่อพระดำมัทพระราชาบิดายกให้, จึงเรียกสาวใช้ตามคนซึ่งรอดปากเหยี่ยวปากกามาด้วยกัน ตั้ง "เจ้าหญิงตามคนหย่าได้" แพร่พรายว่าเราเป็นตักเต้าเหต่าใครเป็นอันขาด, หาไม้ก็จะหมดหวังที่จะเอาตัวรอดได้. เจ้าจงรักษาความบริสุทธิ์พิเศษของเจ้าไว้, ตัวของเราก็ตั้งใจเช่นเดียวกันว่า เราจะไมยอมเป็นภรรยาใครเลย นอกจากพระดำมัทของเรา." นางสาวใช้ทั้งตามคนได้ฟังจ้าวว่าดังนั้นก็สรรเสริญเป็นอันมาก, ต่างก็รับปากคำว่า—จะพยายามรักษา สัมมานะไว้ให้เต็ม สติ กำตั้ง ที่จะรักษาได้.

ความใคร่ของ เบริกอน ยิ่งทวีขึ้นทุกวัน เหตุด้วยสิ่งที่ใคร่หนีหนีอยู่ใกล้ แต่ยังไม่ยอมเข้าไม่ได้, เพราะฉนั้น เขาจึงมาเห็นว่าใช้เวทมนตร์รักแฉฉอ้อน

วอนก็แล้ว ไม่สำเร็จผล จำต้องใช้อำนาจในที่สุด.
 ขณะเมื่อกินเตียงครึ่งหนึ่งได้สังเกตเห็นว่า นาง
 อาตาคิแอต ชอบบ่งุ่นตุ้มรามฤต, เป็นเครื่องตุ้มซึ่ง
 หัดอ่อนฟังวิรัต. ตามกฎพระวินัยในคำสั่งนาของ
 หัดอ่อน ก็เป็นสิ่งซึ่งต้องห้าม. เขาพยายามจะใช้
 อุปทูต^(๑) แห่งความใคร่ ให้ได้ตุ้มนิกในคราว
 นี้. แต่รังทำเป็นคนดีไม่รบกวณเข้าซนาง—หตาย
 เวตา (ชรรมดาเคยไปกะตุ้มกะหัดยนางทุกคน,
 นางก็พยายามบ่งกนคหวหย่างเต็มที), ครนมา
 เห็นเขาเป็นคนดีซนต้องดำมเวตา ก็ดำคณิวว่าเขา
 จะเบือหน่ายแน่นอน เพราะเผ้าแต่้ออดวิงวอนไม่
 ดำเรจผลตงได้. เขาจึงตั้งคนไซให้จิดโคะเตียงตุ

(๑) อุปทูตแห่งความใคร่; ไวหารอังกฤษว่า Minister of Venus. หมายควมว่า สุราเมรัยนำมาซึ่งความประมาท, ต้มเข้าไปแล้วสิ้นชางอาช. Venus. สำเนียงละตินว่า เวนุส = 'ความใคร่.' สำเนียงอังกฤษว่า วินัส = 'ดาวพระศุกร.'

นางหย่างเคมที่, ให้เอาเหล้าองุ่นหย่างดี ๆ หหลายชนิด รวมเขย่าเค็ต้าปนกันเข้า. คนเฝ้ารับคำสั่งนายแล้ว ก็ไปเตรียมการไว้, ครั้นเวตาประชุมโต๊ะ, เวเตอร์ (*) รู้กับกับนาย นำองุ่นที่รคนไว้หย่างฉุนนั้นมา เด็ฟ (**) ให้นางหลายหน. นางไม่รักก็ดื่มเพ็ดดเพ็ดนไปจนเดี่ยล้มปรัญญุสดี, ฤทธิหน้าเมามส่มใหม่ เข้าไปทำใจนางให้ดื่มความทุกข์แต่หนหลัง, ดื่มทั้งพระราชดำมีพระเจ้ากรุง อัดคารเว — ให้อึดารสดำทำให้เกชยมส่งนุกปลุกกามา, เหนนางสาว ๆ ชาว มายอรรกา ถูกชนเดนมว่าทำเพลงศูครินเครงเฮฮ่าตามภาษาคนเมา. นางเคมจัดด้วยฤทธิเหต่า ก็โดดเข้าเดนมว่าทำเพลงชาว อาเดกษันเดรีย ปนไปกับหญิงชาว มายอรรกา, ด้วยความรำเรงบั้นเทิงอารมณ์. เบริกอน เห็นดั่งนั้น ก็

(*) Waiter; คนเฝ้าโต๊ะ.

(**) Serve; นำมาประดึบ, แผลงมาจากละตินว่า Servire.

ขี้มีใจว่า คราวนั้นคงสมตามที่คาดหมายไว้, ให้สาวไซ้วันเหตายนให้นางหยิ่งเื่องๆ. ในคืนวันนั้นมีเต็นท์ทำเพื่องกันหยุดกมาก. เมื่อเสร็จการเต็นท์รำแตะแขกทงหลายตากดับแล้ว, เขาก็ค้อมตามหลังนางเข้าไปในห้อง, ประคองนางชนบนเตียง, ชนนั่งเคียงมือประคองของชวณชม. นางเสี่ยอรรมณส์นชายด้วยฤทของนั้รรมฤตรคนปรุง, สำคัญใจว่าที่พยุงนางชนเคียงนบนพเตียงของนาง, ก็เปิดองเครื่องแต่งกายชนนอกสั่งให้, เหล็ดอแต่ชนในดำหรับนงนอน, นาย เบริกอน เตยไ้นางเปนภรรยาแค่นั้นมา.

ครั้นหยู่มา เคราะห์ของนางมาตามทัน, วาสนาของนาง ก่อนที่จะไ้เปนบาทบริจาริกาของกษัตริย์ ต้องพดัดถิ่นสถานไปไ้ผ้วชุนนางเปนคนทหนึ่ง, บดินกรรมมาถึงทนางจะตองจากไปไ้ค้คู้ตราย. เบริกอน มีน้องชายคนหนึ่งอายุไ้ ๒๕ ปี, มีลักษณะทวงที่ต้ง่าผ่าเผย, มีนามว่า

มาราโต (๑), ได้เห็นพิศโฉมที่งามยิ่งด้วย ก็รัก
 รักหยากจะได้นางเป็นเมีย, ด้วยมากจะตมกะเหตย
 หย่อม้อย ๆ, เหนนางไม่ขม้อยขม้ายชายตาหนี ก็
 หนักขมใจว่า “เป็นที่ของเราแล้ว, เหนจะได้
 การ,” เหนว่าไม่มีสิ่งไรก็คิดวาง นอกจากนาง
 เฒ่าแก่ทพชายให้คอยพิทักษ์หัยเท่านั้น. เขาคิด
 อุบายได้หัย่างหนึ่งซึ่งออกจะร้ายมาก แดวกกับ
 จตุการทนต์. ในขณะนั้น ที่ทำนาเมืองมีเรือพ่อ
 ค้าดำหนึ่ง บันทุกสิ้นค้าต่าง ๆ เตมที่ จวนจะออก
 ไปยังเมือง กิอาเรนซา (๒) เมืองท่าของประเทศ
 โรมาเนีย (๓) ชายหนุ่มชาว เชนวา ตองคนเป็น
 เจ้าของเรือดำนั้น, เรือหนักาดังรอดมหัย, ถัดม
 พัดมาเมื่อไรก็จะถอยออกจากทำน. มาราโต
 ได้ทราบเหตุดังนั้น, ก็ไปทำสัญญาตกลงกับนาย
 เรือว่า เวลาคำวันพรุ่งนี้ เขาจะพาหญิงคนหนึ่ง

(๑) Marato. (๒) Chiarenza. (๓) Romania.

มาโดยดั่งเรือดำน้ำไปยังประเทศ โรมานี. ตัว
 เขาจะไปด้วย. ครั้นได้เวลา, มาราดิก็พาดีมัต
 พรอคพอกมาชุ่มไว้ข้างบ้าน, จะได้มีใครสงสัย
 ว่าเหตุการณ์อันใดจะเกิดขึ้นก็ได้. เพื่อนที่
 ร่วมใจนั้นเขาชุ่มซ่อนไว้ในอกบ้าน, ตัวเขาเข้านอน
 ในบ้าน. พอรাত্রีกาตได้เที่ยงคืน เขาค้นซันเปิด
 ประตูรับเพื่อนเข้าในบ้าน, ทำการภาคซาคักฆ่า
 ฟ้าชายในที่นอน, ตะคอกขุ่นาง ฮาดาคิแอต ไม่ให้
 ร้อง, ถ้าวร้องอะอะจะฆ่าเสีย, ช่วยกันเก็บริบ
 ทวิพียงของที่มีค่าขนตรงไปตงเรือ; มาราดิพา
 นางตงเรือ. ฝ่ายเพื่อนร่วมคิดทงหตายนั้นหาได้
 ไปด้วยไม่, ได้ค่าจ้างพอดสมควรแล้ว ต่างก็แยก
 ย้ายไปบ้านเรือนของตน. พอดมพัตมา คั้นหนักตั้ง
 ให้เค็ดอนเรือออกจากท่าใช้ ไปไปในทเด. ฝ่าย เติ
 ฮาดาคิแอต นั้นมีความเดรัวโศกหยุพักหนึ่ง ด้วย
 วาระนเปนทกขัครงทตองของนาง, แต่ มาราดิ
 คุรักของนางนหมตะกรุดวิเคษหยุตอกหนึ่ง, เปน

ตะกรุดมหาดวงย (๖), อำนาจแห่งตะกรุดนั้นวิเศษ
นักวิเศษหนา, แต่พอเขาใส่เข้าไปไม่กี่เวลา นางก็
ดุ่มหงเฮ่าเท่ากับดุ่มหง เบริกอน พืชายที่ตาย.

เหตุการณ์เรียบร้อยมาหาดายเวตา, หย่อมวัน
หนึ่ง บรรพกรรมของหัตถ์อนตามมาทัน, ที่นางต้อง
ดำบากเช่นนั้นแต่ดวงยังมีหน้า ซ้ำมาเพิ่มทุกซอก
คั้งนี้, รูปโฉมอันงามและความจ่มตมของหัตถ์อน
มันค่อนข้างมีฤทธิ์ ถึงกับทำให้ต้องมิตรเจ้าของ
เรือ มีสติเพื่อนมาในการหง รูป รต กดิน เตียง
และส้มผัด, หตงงงวดยจิดกับทอดทิ้งธุระถ้วน.
ควมมาบัวเบียดอยเตียนางในทางประคิบท, มีให้

(๖) A talisman endowed with great consoling virtues;
แผ่นโลหะธาตุลงเลขยันตามลัทธิไสยศาสตร์ เวลาเกิด
สุรย์หรือจันท์, มีคุณวิเศษในทางเสน่ห์; แต่คำว่า
ตะกรุด ในเนื้อเรื่องนี้เป็นความหลังของหนังสือ หมายถึง
ความหย่างหนึ่งต่างหาก, หาใช่ตะกรุดจริงจังมิได้, บาง
ทีจะเป็นตะกรุดโทน.

ว่าผู้ถูกฆตักตกตเตตตาย ก็เดรัจฉาไรทมทุกซซน
 อิกกองหนึ่ง, รัฟังพตางทางครำครวนว่า “ที่
 เธอจะมาตายทงน โทษของเธอและของข้าพเจ้า
 ตามมาส่งนองแน่นอน, มิใช่อื่นใด.” ดองต์หาย
 นายเรือ ก็เอาใจปตอบโยนนางด้วยอุบายต่าง ๆ,
 กต่าวล้อยคำอันเปนมจรต์โหวทรอเนกนัย, นาง
 จะได้เข้าใจก็ห้ามมิได้. ครนเวลาตวงมาหตายนาพิ-
 ทกา, ถ้าคัญใจว่านางเดื่อมไศกวยทุกซ้แล้ว ดอง
 ต่หายก็เกิดท่มเถียงกันซน ด้วยต่างคนต่างก็จะ
 เข้าโตมนางก่อนให้ได้. เถียงกันไปโทษะกับันดาน
 เดือดซนตาม ๆ กัน, ทงดองคนก็ถันไปหียบ
 ตาพมาเข้าประหารกัน คนหนึ่งถึงแก่ความตาย,
 อิกคนหนึ่งน่นจนเจียนไป. ตุกเรือทงหตายไม่
 รัตักดำเหตุพิพาท, และไมทนมโอกาสที่จะเข้า
 ห้ามปรามมุตนาย; ซ้างหนึ่งจึงได้ตายด้วยเพื่อน
 นามิตรกัน. เหตุการณ์ครงนเปนกองทุกซ้ทบ
 ทรวงนางซนอิกถันคิต ด้วยนางไรผู้ประคิบทชาติ

ทัพ, ราชวงศ์ถึงตัวต้องหยาเือกกาย จากสหาย
 คู่สมที่จะตกเดือนให้สดีเมื่อยามยาก, นางยังนึก
 ไปมากกว่านั้นว่า เกรงญาติและสหายของชาย
 เกดอทั้งต้องเขาจะปองร้ายตัว เพราะความซัว
 มันแดงซึกนกดางคัน. เดชะบุญนายเรือผู้ถูกอาว
 ษาศาปเจบห้ามปรามขอไว้ประการหนึ่ง, และเรือ
 ก็พัฒน์มาถึงเมือง ก็อาเรนชา ประการหนึ่ง, หา
 ไม่นางคงไม่พ้นจากเข็มนแห่งมรณะภัย.

นางซึนบกไปกับชายผู้บาดเจบปางตาย, เข้า
 อาศรัยรักษาตัวอยู่ที่ โฮเคต แห่งหนึ่ง จนหายเป็น
 ปกติหยาอย่างเดิม, ก็ได้เพิ่มบารมีเป็นที่หาหรือของ
 นางซึนอีกคนหนึ่ง. แต่วันแรกไปถึง ก็รู้สึกพิศ
 ความงามของนางก็รีบอดดอกกระถ่อนไปทวนครน,
 จนทราบถึงพระภรรณของเจ้า ประเทศ มอเร-
 อา (°) ซึ่งในเวदानนมาประทับแรมอยู่ที่กรุง

(°) Prince of Morea.

ก็อาเรนชา. จำของ^๕คนหยากจะเห็นนางยัง^๕นัก—
 หยากจะพิศ^๕พักตร์^๕รูปโฉม^๕ว่า^๕ประ^๕โต^๕ม^๕ใจ^๕เพียง^๕ไร,
 ครัน^๕ได้^๕ที่^๕ศ^๕นา^๕ดี^๕ริ^๕ต^๕ก^๕ษ^๕ณ^๕ของ^๕นาง^๕แล้ว^๕ ก็^๕ค^๕ด^๕ง^๕ค^๕ด^๕
 ไหล^๕ห^๕ด^๕ง^๕ด^๕ม^๕อง^๕ค^๕ม^๕ห^๕ษ^๕ท^๕ห^๕ย^๕เม^๕ือง^๕, ได้^๕ท^๕ร^๕า^๕บ^๕ร^๕เ^๕อง^๕
 ว่า^๕นาง^๕มา^๕ก^๕บ^๕ใ^๕คร^๕แ^๕ะ^๕มา^๕ด^๕ย^๕อ^๕ไร^๕แล้ว^๕, เธอ^๕ก็^๕ห^๕า^๕
 รา^๕โ^๕ษ^๕า^๕ย^๕ที่^๕จะ^๕พ^๕ด^๕เ^๕า^๕นาง^๕ไป^๕จ^๕า^๕ก^๕ภ^๕ัก^๕ดา^๕, เม^๕ื่อ^๕ญ^๕า^๕ติ^๕-
 ก^๕า^๕ของ^๕ช^๕า^๕ย^๕น^๕ห^๕ร^๕า^๕บ^๕ร^๕า^๕ช^๕ป^๕ระ^๕ด^๕ง^๕ค^๕ ก็^๕ใ^๕ห^๕เ^๕า^๕ผ^๕ว^๕
 ถ^๕ว^๕า^๕ย^๕แ^๕ด^๕ เธอ^๕ท^๕น^๕ดี^๕. เธอ^๕ก^๕ย^๕น^๕ค^๕ใ^๕น^๕ห^๕อ^๕ย^๕ นาง^๕ก็^๕พ^๕ด^๕อ^๕ย^๕
 ค^๕ใ^๕จ^๕า^๕ม^๕าก^๕ ค^๕ว^๕ย^๕จะ^๕พ^๕น^๕จ^๕า^๕ก^๕ว^๕ิ^๕บ^๕า^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม^๕ที่^๕ท^๕า^๕ช^๕เ^๕ญ^๕
 ต^๕า^๕ง^๕ ๆ^๕ น^๕า^๕ ๆ^๕. เธอ^๕เ^๕ห^๕น^๕ร^๕ู^๕ป^๕ฉ^๕อ^๕ม^๕นาง^๕ผ^๕อ^๕ง^๕พ^๕ัก^๕ค^๕ร^๕ใ^๕ม^๕
 มี^๕ห^๕ญ^๕ิง^๕ใ^๕น^๕ด^๕ก^๕ด^๕โ^๕ก^๕จะ^๕เ^๕ย^๕ม^๕ท^๕ัน^๕, ท^๕ง^๕ใ^๕ม^๕ร^๕ก^๕ระ^๕น^๕ัน^๕
 ก^๕ั^๕ด^๕ง^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕เ^๕ห^๕น^๕เ^๕า^๕ว^๕า^๕ ห^๕ด^๕อ^๕น^๕ค^๕ง^๕จะ^๕เป^๕น^๕เ^๕อ^๕ก^๕เ^๕า^๕
 เ^๕ห^๕ด^๕า^๕ด^๕ก^๕ด^๕ช^๕น^๕ด^๕ง^๕, ใ^๕น^๕ช^๕เ^๕น^๕น^๕เ^๕อ^๕อ^๕อก^๕จะ^๕ก^๕ร^๕ึง^๕ก^๕ร^๕ึง^๕
 น^๕ก^๕ไร^๕, เธอ^๕เ^๕ด^๕ย^๕ง^๕นาง^๕ไ^๕ว^๕เ^๕ป^๕เ^๕น^๕พ^๕ระ^๕ด^๕น^๕ม^๕เ^๕อ^๕ก^๕ห^๕ย^๕เ^๕ว^๕เ^๕ย^๕
 ัง^๕. ใ^๕น^๕บ^๕ค^๕ัน^๕นาง^๕ก^๕ั^๕ค^๕ำ^๕น^๕ัง^๕ก^๕ั^๕ง^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕ด^๕ำ^๕บ^๕า^๕ก^๕แ^๕ด^๕ห^๕น^๕ห^๕ด^๕ง^๕
 แ^๕ะ^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕ด^๕ุ^๕ท^๕ไ^๕ด^๕ร^๕บ^๕ใ^๕น^๕เว^๕ด^๕า^๕น^๕, เม^๕ื่อ^๕มี^๕ด^๕ุ^๕ช^๕ ท^๕ุก^๕ช^๕
 ย^๕อ^๕ม^๕ใ^๕น^๕อ^๕ุ^๕บ^๕ท^๕ใ^๕ห^๕ช^๕ค^๕ของ^๕ห^๕ม^๕อง^๕ใจ^๕, ก^๕ั^๕ม^๕ี^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕เก^๕ษ^๕ม

แฮมอิมเอิบ นำนวนกึ่งองใต้ชั้นกว่าเดิม, กต่าวคือ, ความสุขช่วยพุนเพิ่มสิริรักษณ์ให้ วิโต ชน อเนกประการ. รูปโฉมของหต่อนเคยเป็นข่าวประจำวันในประเทศ โรมาเนีย (*) ที่วไปทุกบ้านเรือน.

ในครั้งนั้น ดูก ออฟ แอแถนด์ (**) ซึ่งเปนชายรูปร่างงาม เปนพระญาติของเจ้าประเทศราช มอเรอา ก็หยากจะเห็นนาง, จึงได้มายังกรุงกืออาเรนชา พรอมด้วยยศบริวาร, เปนที่ว่าจะมาเยี่ยมญาติวงศ์ตามเคย, เจ้า มอเรอา ก็ต้อนรับหย่างเอิกเกริก. เมื่อมาพักหยได้ตั้งด้ามเวตาพอหยายเห็นอยเมื่อยตาแล้ว กัดังذنทนากันหยวันหนึ่ง ถึงเรื่องข่าวดีโฉมของนาง, ท่าน ดูก จึงถามว่า “ข่าวดีไปว่านางมีรูปโฉมเด็ดเด็ด นารึนนี้ จริงหรือ?”

เจ้า มอเรอา ตอบ “งามยิ่งกว่านั้นเปนไหนๆ! เธอมีตาก็เชิญชมคเองเกิด หย่าต้องให้ข้าพเจ้า

(*) Romania. (**) The Duke of Athens.

เฉกโฉมของนางให้เซอพังเดย, เพราะมันยากที่
จะหาคำมาเปรียบความงามของหัตถ์เธอได้”

คุณ อ้วนนอนพระ ญาติให้พาไปดูนางให้เห็น
ประจักษ์จริงแก่ตา จะได้ตื่นสรงกาศตามข่าวดี,
เธอก็พาท่าน คุณ เดวิด อ้อ ๆ ตรงเข้าไปในห้องของ
อาตาคิแอต. นางทราบความประสงค์ของสามี
แฉะท่าน คุณ ก็ถูกออกมาแสดงความเคารพต้อนรับ
อย่างฉันทัดนมฉันทัดไก่ พร้อมด้วยอัศจรรย์
นิตยฉอเกาะเราะราย. เสียหายที่ว่าแขกกับเจ้า
เรือนทั้งสองฝ่ายไม่รู้จักภาษากัน, ถึงกระนั้น,
ท่าน คุณ ก็พิศพิศเพ่งดูนางไม่วางตา จนเกิดม
ลคีดำคัญว่า ตัวกำลังดูอัศจรรย์ภาพของธรรม-
ชาติ (๑), หาได้ดำคัญว่าเป็นนางนาฏกัธรรมดา

(๑) อัศจรรย์ภาพของธรรมชาติ; ความเกิดแห่งธรรมดาธาตุ
เช่นธาตุที่เป็นมนุษย์เป็นหอยนี้, ธาตุที่เป็นดิรัจฉาน
เป็นหอยนั้น, ธาตุที่เป็นต้นไม้ เป็นหอยนั้น, ดังนี้
เรียก ธรรมชาติ; ความปรากฏของธรรมชาติที่แปลก

ที่ย่อมเกิดแก่เจบตายเหมือนมนุษย์ทั้งหลายในสังคม
โลกนี้. เมื่อจักขุญาณกำลังคดคิมปดมหายในรูป
ของนางนั้น, ท่าน ดูก จะรู้สึกว่าคุณของตัวคดคิม
เอารัดแห่งประทุษจริตเข้าไว้ในกมตสันดานมาก
น้อยเท่าไรก็หาไม่ได้, ใจมุ่งแต่บำรุงบำเรอตายตา
ของตัวด้วยรูปแห่งนางศรีรั้งไถ้, ไม่ช้านานเท่าไร
ก็เกิดความรักหยากไ้ขึ้นมา.

ปลาตออกไปอีก คือตามลักษณะของธรรมชาติจะแปลก
ออกไปไม่ได้ แต่มีความปรากฏแผนกออกไป, เช่น
ธรรมชาติของมนุษย์ผู้หญิง ก็เป็นผู้หญิง คงมีเนื้อ หนึ่ง
เลือด กระดูก เป็นต้น เหมือนกันหมด กลิ่นไอของ
ร่างกายก็โสโครกประติกุลทุกแห่ง, นี่เป็นธรรมชาติ
ของมนุษย์ผู้หญิง, แต่การที่เห็นเอาว่า ร่างกายอันประติ-
กุลนั้น สวยงาม จนเคลิ้มสติดลิ่งไศล นั่นคือ อัจฉริย
ภาพ=ความปรากฏที่แปลกปลาตออกไปเกินกว่าที่ธรรม
ชาติจักเป็นไปได้, ก็เมื่อธรรมชาติคงเป็นเท่าธรรมชาติ
คือประติกุลโสโครก แต่มาเหินบิดเขื่อนไปเสี่ยวว่า นำ
รักใคร่ ดังนี้ ความเหินนั้น เรียกว่า 'อัจฉริยภาพของ
ธรรมชาติ' กล่าวคือ สัตถุญาวิปลาต นี้เอง (Prodigy
of nature).

พังทลายลง, คุณ จึงเห็นว่าไม่มีใครจะแหวงมาพบ
 ประสงค์พแน้นอน. ขณะทำการปลงพระชนม์ชีพ
 พระญาตินั้น โอ้ชาชายเจ้าคนสำคัญ คือ ศิววิ-
 อาจ ก็หุ่ยไ้ทนนด้วย. เมื่อเอาพระศพทิ้งลงไป
 แล้ว, ทหารคูใจของท่าน คุณ ก็ลอบวิ่งเชือก ซึ่ง
 เตรียมมาสำหรับกวร เติรทยานทำที่จะเข้าไปสรวม
 กอด ศิววิอาจ เป็นที่ขบใจ, ครนเข้ามาใกล้ก็เอา
 บ่วงสรวมคอเข้า นายกับบ่าวช่วยกันรัดโดยแรง
 จนขาดใจตาย, แล้วช่วยกันยกศพทิ้งออกไปทาง
 หน้าต่าง ไ้หม่นลงไปหุ่ยด้วยกันกับศพเจ้าวนายของ
 มัน. ครนเสร์จการสั่งหา ศิววิอาจ เห็นว่า เด็ด
 แตะคนทั้งหตายไม่กระ โดกกระตาด่วงรู้, คุณ ก็
 ชูโคมไฟ เข้าไปส่องคนางในพระแท่นที่บ้นธม, นาง
 ก่าตั้งนิทรารมณห์ดบ้นนิตเหมือนคนตาย, ค่อยๆ
 เป็ดองเครื่องหุ้มกายนางออก, ยืนพิศพิศกาย
 นางด้วยหน้าอันผายผ่งนำฟังชม. ความรักรมรั้ง
 ครึงใจในขณะนั้น, เหลือที่จะหักห้าม เธอก็ผลุด

เข้าไปในพระที่ศรีศัคนี, ฝ่ายนางสำคัญว่าพระ
 ราชตำมมิได้ตั้งค้ำ, ครั้นแล้วเธอก็ส่งผู้คนของ
 เธอให้ห้ามนางไป, นางจะร้องเอะอะก็ไม่ได้ด้วย
 เกรงภัย, เขาห้ามนางออกไปทางประตูหลังพระ
 ตำหนัก, บังคับให้นางขึ้นนั่งหลังอาชา แล้วพาไป
 ยังกรุง แอแณต. ครั้นถึงกรุง ดูก ก็ให้นางพักหยุด
 ในที่ไพร่ฐานนอกเมือง หาได้พานางเข้าเมืองไม่
 ด้วยเกรงใจชายาจะว่ากล่าว, อาตาคิแอต ก็เปิดยว
 เป่าหยู่ในที่พักนอกเมืองนั้น ไม่ผิดอะไรก็กับ
 ขเตยดีกคนหนึ่ง มีทหารแตะนางไซตน์จำคอยแวด
 ต่อมหยู่ไม่ให้เตียงหดกปลัดกตัวหนี. ท่าน ดูก ได้
 มีคำสั่งให้เตียงคนนางมิให้รอนใจ.

ฝ่ายราชบริพารของ พระราชา ที่เสด็จพระชนม์
 ด้วยมือญาติ พวกกันรอกหยู่จนนาฬิกาตีเก้าก่อน
 เที่ยง ก็ไม่เห็นพระราชาคืนบั้นหม, นึกต้นแท้หัวใจ
 ด้วยไม่ได้ยินพระสร้อยเสียงกระแอมไคตามเคย, ขวน
 กันย่องเข้าไปดูภายในทวาร ทั้งต้องบานซึ่งแจ่ม

หยุ่งหาได้ ไล่ตักไม้, ไม่เหนงอศัพระราชาแะพระ
 ซายา อาตาดิแอต ในพระที่, ต้าคัญใจว่า คงจะ
 เสดจไปกับพระซายา เที้ยวประพาสัพรเรนพฤกษา
 ในส่วนชวัญ หากมิฉนั้นก็คงเสดจไปรเวค (*) ไป
 แหง่ใดแหง่หนึ่ง ในไม่ช้าก็จจะเสดจกดับ, ต่างคน
 จิงไปทำน้าที่ของตคนตามเคย, เเต่ไม่ได้นักถึงจ้าว
 ของตคนในวั้นน, ครนวันรุ่งซน, ฝเอนมีคนเดี่ยวจิต
 คนหนึ่งเดิรไปเที้ยวตามซายหาด เที้ยวเพดินไปจน
 ถึงหมุ่ตำหนักร้างข้างปราสาทซายทเด, เหน คิวริ-
 อาจึ นอนตายหยุ่ง มีเชือกเส้นหนึ่งรัดคอแน่นหนา,
 คนบ้านนุดตาดักศพมาตามซายหาด, พวกออกมาคย
 เหนเข้าก็พากันปดาดใจ, ตามไปดูจำได้ว่าเปนศัพ
 คิวริอาจึ ซ้าในพระราชตำหนัก, ซ่วยกันถามซักคน
 บ้าก็ไม่ได้ความว่ากร, บังคับให้เขาน้าไปยังที่ๆ
 เขาพบศพนัน. ครนไปถึงที่ซายหาด, โอ้! น่าอเนจ

(*) Private.

อนาถใจ, บันดาผู้ติดตามไปก็ได้เห็นพระศัพพะ
 ราชานอนกตงหยัทน, อมาคยเหต่านนกร็องให้
 รั๊ก ช่วยกันเชิญชุกเหินแท้เข้าสู่วัง แล้วยังทำการ
 ฝังเดี่ยวตามยศกษัตริย์เมืองเอก, อเนกนิกรชนได้
 มาแท้เห็นหย่างเดมที่. เดร์จการฝังพระศัพพะแล้ว
 ได้มีการหารือในราชการ ว่าใครเป็นคนร้ายตอ
 ปลงพระชนม์, เป็นที่น่าสังเวชใจแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน
 คิน มอเรอา, ทางหารือได้ความว่า, ดูกออฟ
 แอแลนส์ ตอบนไปไม่มีใครรู้เห็น น่าจะเป็น ดูก
 นนเอง—ไม่ใช่คนอื่นแปดกปดอมมา, ครันทำดา
 ชนม์พระราชาแล้ว ก็พาพระชายาไปสู่เมืองในคำ
 วนน. เห็นกันแนชคตงนนเดวกอนเชิญพระอนุชา
 ษนครองราชส์มบตส์บสันคตวงค์ดำรงพิภพ มอเร-
 อา, พากันกราบทูลให้ยกแค้นยากกรไปทำการแก้
 แค้นแทนพระเชษฐาที่ทวงคต, ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน
 ทั้งหมดขุ่นแค้นเป็ใจเดียวกัน ขออาดำเอาชีวิต
 ร่างกายผ้าคมาอาวูช เอาชยชนะแก่ผู้ประทุษร้าย

ให้จงได้, โดยชีวิตจะตกไปก็ขอถวายเป็นราชพลี,
 เหล่าทหารทั้งหลายยินดีที่จะรบจนสุดกำลัง—มิ
 ได้กัฏเฐนเกรงฤทธิ์พวกพาดา. ฝ่ายพระราชอาของค์
 ใหม่ สำคัญเหตุที่ยว่า คุณ ออฟ แอแกนส์ แน่แล้ว,
 ก็ให้ประชุม พระ วงศ์านวงศ์ ข้าราชการ ฝ่ายทหาร
 และพูดเรื่องทีชื่อนอสา ชุมพลเข้าอัคราตั้งทุกหัว
 เมืองมณฑล ได้พูดมากมายเป็นกองทัพใหญ่,
 ยกตรงไปรบกับ คุณ ออฟ แอแกนส์. ฝ่าย คุณ ได้
 ทราบข่าวตั้ง ก็รีบระดมพลหัวเมืองน้อยใหญ่เข้า
 กองทัพยกออกไปตั้งรับ. มีเจ้าประเทศราชยก
 กำลังมาช่วย คุณ ออฟ แอแกนส์ หาดายราย, คือ
 คอนสตันติน โอรดมหาราชแห่งกรุง คอนสตัน-
 ดีโนป็ล, เอมานูแอต หาดานชายของ คุณ (๖) และ
 หัวเมืองเอกเทศอีกหลายราย, รวมกำลังรบพล
 พร้อมแล้ว ต่างก็ยกมาช่วยบ้องกันกรุง แอแกนส์,

(๖) Constantine, son to the Emperor of Constantino-
 ple, and Emanuel, his nephew.

ดุก กับ ดักแซด^(๑) ผู้ธิดาของมหาราชกรุง คอน-
 สตันตีโนปด์ ก็ออกค้อนรับญาติมิตรที่ยกมาช่วย.

ทางราชการตั้งเควียด จวนจะได้ทำการรบกัน
 จริงจังหยุ่งแล้ว, วันหนึ่ง, ดักแซด ให้ ไปเชิญพี่ชาย
 กับหลานชายเข้ามาหาหยังตำหนักฝ่ายใน, ร้องให้
 เต่าดำเหตุที่จะรบพุ่งกันนี้ ให้น้องและหลานชายฟัง,
 เต่าความหลังที่นาง ได้รับความคับแค้นจาก ดุก
 เพราะหญิงคนนั้น, นางเชื่อว่า ดุก เอาไปซ่อนไว้
 นอกเมืองแห่งหนึ่ง, นางขออนวอนน้องและหลาน
 ให้จัดการช่วยเหตุในเรื่องนี้โดยกะตอรรณ, ทง
 นเพอรักษาเกียรติยศของ ดุกไว้ และหาความสข
 ให้แก่นางด้วย. จ้าวทงสองทราบเรื่องมาก่อนแล้ว,
 เพราะฉนั้น ครนได้ฟังจึงไม่ได้ซักถามความค่อไป,
 พากันกล่าวถ้อยคำเอาอกเอาใจ ดักแซด ตามที่จะ
 กถ่าวได้, ดับถวนได้ความว่า ดุก เอานางตั้งการ

(๑) Duchess.

มาชุ่มชื้นไว้มันๆแล้ว, ต้องจำวก็้อตานางไป
 ได้ยินข่าวดีโฉมนางมาก, หยากจะเหินแก่คาคน
 เอง, จึงอ้อนวนอน ดูก ขอโอกาสชมความงาม
 ของนางสักครั้งหนึ่ง. ฝ่าย ดูก, ไม่ได้นึกดูความ
 หลังว่า พระราชา ประเทศราช มอเวอา มีเหตุเป็น
 หย่างไร, ก็รับคำว่าจะอนุญาตให้ ได้ไปดูนาง. วัน
 รุ่งขึ้น, ดูก ตั้งให้เตรียมการเดยงหย่างหรรหรา
 ในสวนที่ชุ่มชื้นนางไว้มัน, ก็พาต้องจำวกับัดหาย
 อีกหลายคนมาประชุมโต๊ะในทันนั้น แต่พอจำว
 คอนัดันคิน ตงประชุมโต๊ะได้ประเดี๋ยว, เธอแปร
 พักตร์ไปจ้องชมดูนางหย่างเพ็ดดเพ็ดดิน, นึกไปว่า,
 ไม่เคยเห็นหญิงงามเช่นนเดย, และ ดูก ก็ดี หรือ
 ใคร ๆ ก็ดี ที่ได้ประพฤคิความตามกหรือพาด
 ทูจวิต เพื่อจะครอบครองนางงามอันหายากเช่นน
 ก็ควรจะได้รับอภัยโทษ. จ้องดูนางไม่วางตา,
 ยิ่งมอญยิ่งพิศวงและยินดี, ก็มีเหตุชุนหย่างเดี๋ยว
 กนกบที่ใดแกตัว ดูก, เพราะจำเดิม แต่ คอน-

ตื้นคิน ตกต๋ปไปที่หุ่ย มีใจรักใคร่หลงรูปโฉม นางมาก, ก็เด็กความคิดที่จะทำสงครามต่อไป, พยายามจะตอบตักพานางไปเสียจาก ดูก ฝ่าย เดี่ยว, ในขณะนั้น มิได้แพรงพรายให้ใครต๋วงรู้ ความซ้อัน—อำความรักไว้แต่ในใจของเธอ.

เมื่อ คอนด์คินคิน กำตั้งบั้นบ่จนใจหุ่ยเช่นนี้ เจ้าประเทศ มอเวอา ก็เดริกกองทัพมาจนจะถึง ปลายแดนของ ดูก, ขณะนั้น ดูก คอนด์คินคิน แะด่หายที่มาช่วย ก็ยกกองทัพออกจากกรุง แอแกนส์ ไปบ้องกันปลายแดนไว้, มิให้ฆ่าตัก ยกต๋วงตาเข้ามาอีก. ไปหุ่ยในกองทัพได้ต๋อง ต๋ามเวตา, คอนด์คินคิน ซังมีใจผูกพันหุ่ยที่ นาง, เห็นว่าเวตานี้จะทำการได้ต๋มนี้กับ ด้วย ดูก มิได้หุ่ยในเมือง, ก็มารยาทำเปนบ่วยหนัก, เมื่อ ไตรบอนุมุคิของ ดูก แด้ว ก็มอบอาชญาตักให้ เอมานแอด เปนผู้บัญชาการกองทัพ, ต๋วันหนักต๋ป ไปหาพิต๋าวในกรุง แอแกนส์ ครนถึงแเด้วมีนาน

ก็ชวนพี่สาวพูดถึงเรื่อง ความชั่วของพี่เขยที่แดง
นางคนไหนไว้, เธอพูดว่า ถ้าอนุญาตให้เธอทำแล้ว
เธอจะช่วยเปิดทองทุกซอกของพี่โดยพาเธอนางไปเสีย
จากเมืองนี้. คัดแซ่ด ถ้าคณีน้องชายพูดโดย
จริงรักภักดีต่อนาง หาได้ไม่สิ้นถึงหย่างอื่นไม่,
จึงตอบไป: "พินคดีให้เธอพาเอาไปเสียพันพันคา
และหย่าให้ตกไปตามพบใครอีก, ถ้าทำได้เช่นนั้น
จะเป็นการดี." คอนด์ตันติน ให้คำมั่นสัญญาแล้ว,
นางก็ยินยอมว่า จึงทำตามแต่ที่เห็นควรเกิด,
คอนด์ตันติน ก็ตอบให้เขาเรือเบาดำหนึ่ง ครองไป
ส่งนาง ขาดาคีแอด อาศรัยหยุ, บอกความ
ประสงค์ให้ผู้คนทไปเรือนนทราน้ำที่ ๆ จะต้อง
ไปทำ, เธอพาน้ำวไฟร์บวิวารพอด่มควรไปยัง
บ้านนางนันทางบก, เจ้าพนักงานผู้พิทักษ์รักษา
นาง และตัวนางเอง ก็ออกมาต้อนรับเป็นอันดี;
คอนด์ตันติน ชวนนางไปเดินเล่นที่ในสวน, นางก็
ไปด้วยกับบวิวาร. ครั้นถึงประตูด้านที่หยุชายทะเล

เธอก็ชวนกันเดินออกประตูไป ทำที่ว่างมกจัน
 หนึ่งซึ่ง ดูก ตั้งมาให้ทราบ, แต่พอเธอให้อาณัติ
 ตัญญา, เรือนนักพายเข้ามาใกล้ฝั่ง เธอตั้งให้จับ
 นางตงเรือ, ฝ่ายเธอหันหน้าไปพูดกะหญิงที่ตาม
 นางมา: “คนทั้งหลายหย่าร้างไป แะหย่า
 ได้พูดแม่แต่สักคำเดียว, ถ้าไม่ฟังเราจะไม่ไว้
 ชีวิต, ความคิดของเราไม่มีใดเจตนาที่จะพราก
 นางไปจาก ดูก ฐานช่วงชิง หรือลักพา, ที่ทำ
 ทงนี้ เพื่อจะต่างหน้าแก่ชายให้พระพนางของเรา
 ซึ่ง ดูก ได้หย่าบหยามตบหุดตลกมาก.” ไม่มีใคร
 กตาคอบประการไร, คอนด์ตันคิน ชนดู่เรือ ตั้ง
 ให้ผู้พายๆ ไปคั่นยงวัง จนถึง เอยนา (°). คอน-
 ด์ตันคิน ชนจากเรือที่เมืองนน ได้ขึ้นขมนางหุย
 ที่เมืองนนดองด้ามเวตา แดวกักพานางไปยัง กิ-
 ออด (°) เมื่อมาหยุดที่เมืองนน เกรงว่าพระราช

(°) Egina. (°) Chios.

บิดาทรงทราบจะพิโรธ, และเพื่อป้องกันมิให้พระ
ราชบิดามาพรากเอนางไปจากเธอ ๆ ก็ค้นหาที่
ตั้งตแห่งหนึ่งหยุ, นางรู้สึกไม่สู้จะสบายในชั้น
คืนตั้งสองสามเวลา, แต่ไม่ซ้าก็ค่อยรู้สึกสบาย
ตามเคย; และการอธิษณ์ขมเขยไ้อ์ โดมของ
คอนสตันติน ได้กระทำให้นางพอใจต่อฐานะใหม่
ของนาง.

ในรวางนั้น ออดแบก กษัตริย์เตอร์ก (*)
ก็รบกับกรีซในสงครามกับมหาราช กรีก ณ เอินมา
เมือง สเมอณา (**) ได้ทราบกัรตคัพทว่า คอน-
สตันติน มาเพดิดเพดิดนักรหัยที่เกาะ ก็ออด, และ
ก็ครันน ไปพดเอาของผูอื่นเขามา, หาได้มี
สเบียงมาเตียงดกันหย่างเพียงพอไม่, ด้วยอดตาม
หนเขามาตั้งน. ออดแบก ก็คุมเรือรบไปตั้งอง
สามตา ในค้ำวันหนึ่ง, ครนถึงก็เขาโจมตี ข่า

(*) Osbech, king of the Turks. (**) Smyrna.

พนชาวเมืองทคอดส์หรือกคหนาขวางคาดมตายเป็น
 อันมาก, ครั้นเอาไฟเผาเมืองเสียแล้ว ก็ค่อน
 ขเตยตึกและชนทวพยขเตยตงเรือ ไซ้ ไบกดับไป
 ยิง ต่เมอนา. เมื่อตรวจคขเตยตึกที่ค่อนไปนถวน
 ทวทุกควคน, ออดแบก ซึ่งกำลังหนุ่ม เหลือบ
 เห็น อาดาติแอต ชายาของ คอนด์คันคิน มาแอบ
 ฟุบหลับหยู่ในที่ของเธอ ๆ ก็ย่นต่มาก, ทักทัค
 เอานางเป็นของเธอเสีย. นางก็คกเป็นชายาของ
 ออดแบก หยู่เป็นสุขมาหลายเดือน.

ก่อนเกิดเหตุการณ์อันนี้, มหาชน กวีค ได้ทำ
 ตัญญา ทอดตัมพันธมิตร ดันิท ดันม กับ บาดส์โน
 พระราชาแห่ง กาลปาโตจืออา (°) เป็นใจความ
 ว่า ให้พระราชา กาลปาโตจืออา เข้าใจมคี่ ออด-
 แบก ด้านหนึ่ง ฝ่ายพระองค์จะเข้าคี่ชนาบ. แต่
 กษัตริย์ทงสองพระองค์คนไม่คกตงกันแน่นอนตงไป

(°) Bassano, King of Cappadocia.

ได้, เพราะเหตุว่า บาด์ดำโน จะขอตั้งโดสิ่งหนึ่ง
 เป็นบำเหน็ดมือ ซึ่งมหाराช กรีก ไม่ยอมให้,
 แต่มาในบัดนี้, ทรงทราบจว่าราชโอรสมีเหตุขึ้น,
 เป็นเวลาดุกเดินจวนควัดงั้น, ก็ยอมตามคำร้อง
 ขอของกษัตริย์ กาปปาโดจจา, มีราชคำสั่งเร่ง
 ให้เข้าโจมตี ออดแบก ด้านหนึ่ง, ฝ่ายพระองค์
 ก็เตรียมการจะยกเข้าโจมตีขนาบอีกด้านหนึ่ง.

ฝ่าย ออดแบก ได้ทราบประพตติเหตุตั้งนั้น ก็
 รดมพตต์กเข้าเป็นกองทัพใหญ่ ก่อนดองกษัตริย์
 มหาคำตยยกมาทำการตีขนาบหน้าหลัง, จึงไป
 โจมตี กิง ออฟ กาปปาโดจจา เดี่ยวก่อน, ทังนาง
 ขายรูปส่วยไว้กับนางเต่าแก่แต่ละขุนนาง ที่เมือง
 ต่เมอนา. กองทัพทั้งสามก็ได้รับพุ่งกัน, ในกาต
 ณะครั้งนั้น กองทัพ ออดแบก แดกยับยิ้น และ
 ตัวก็ตายในที่รบ.

บาด์ดำโน มีชัยชนะแล้ว ยกเข้าเมือง ต่เมอนา
 ชาวประชาราษฎรออกมาอ่อนน้อมยอมส่งวามิภักดิ์

ความระยะทางจนถึงเมือง. ส่วนการในเมืองนั้น
 อันติออกุส (¹) ขุนนางของ ออดส์แบก ซึ่งเป็นผู้
 พิทักษ์รักษานาง อาดาติแอต นั้น ก็เอาใจได้ใน
 หน้าที่ของตน. อันติออกุส เป็นคนมีอายุมากแล้ว
 แต่ยังได้ชื่อว่าแก่แก่—นักเดงหญิง, เหนนาง
 อาดาติแอต เป็นสาวพริ้ง กระชุ่มกระชวยสำรวย
 ทรงหยุกหนัก, สัมความกตัญญูกตเวทิต่อเจ้า
 นายของตน, ทำการซกซนปลื้มใจแก่แต่สาวเจ้ากับ
 นาง ๆ ก็พุดอวยเป็นไปด้วย พอดีกัน; ตัวเขานั้น
 วิชาของนางหย่างแคล้วคล่อง, ก็เป็นที่เบิก
 บานสำราญใจของนาง. เพราะนางถูกบังคับให้
 ครองชีวิตอยู่ราวจะคนบาบิมาหลายปี, มิได้มี
 ใครฟังภาษาของนางออก, ส่วนนางเด่าก็ฟัง
 ภาษาของผู้นั้นไม่เข้าใจเช่นเดียวกัน, ฉะนั้นจึง
 ยินดีที่ได้เจอกับ อันติออกุส ขุนนางผู้เฒ่าคราวนี้

(¹) Antiochus.

คราวตา. ขณะเมื่อพระราช ออดแบก ยังรบ
 ซัดคิดพันช้อยัน เป็นโอกาสอันเหมาะสำหรับ
 อันคิออกถ์ ๆ ก็ทอดสนิทเข้าไปจนดมมโนรก เป็น
 ชน ๆ ชนมาตงแต่การรณทนาเราะรายได้ขึ้นไป จน
 ถึงการรอกอดจบและถูกตองตั้งที่จำวนายผู้เป็นเจ้าของ
 ของหวงห้าม. เมื่อได้ทราบก็รู้สึกพิทว่า ออด-
 แบก คายในทรบ และ บาดสาโน กำตั้งเดิรกอง
 ทพิตรงมาเมือง, คุ้มกทั้งตองก็มีได้ออหยุ่ง่า,
 รับหนีเดตตอดไปยั้งเกาะ โรแดง (°) จนเอา
 ทรพิยตั้งของ ออดแบก ไปตั้งเชิง. เมื่อไปหยุ่ง
 ที่เกาะนั้นได้ไม่นาน, อันคิออกถ์ มีอาการป่วย
 ไซหนัก, ก็ตั้งใจจะมอบทรพิยสมบัติของเขา
 แก่ พาณิข ชาว ไศปรัต ซึ่งคิดตามหยุ่งับใช้เขามา
 นาน, เป็นเพื่อนยากของเขาคนหนึ่ง, เขาคำนง
 จะมอบนางให้พาณิขผู้หนักครอง ด้วยเขา

(°) Rhodes.

ตั้งคิดว่าจะไม่รอดแล้ว. ร้องเรียกนางแก้ว (ชาติดาตติแอด) กับพาณิชเข้ามานั่งใกล้, ตั้งเตี้ยแก่คนทั้งสอง—

“ข้าพเจ้ารู้ตั้งคิดว่าอาการป่วยของข้าพเจ้าชุกตุงรวดเร็วหนัก, ทำให้ข้าพเจ้าหนักใจยิ่ง, เพราะว่ตั้งแต่เกิดมากพึงได้รับความดีชเมอแก่ตัวในคราน, แต่สิ่งหนึ่ง เป็นเครื่องยังความดีใจของข้าพเจ้า, กล่าวคือ, ข้าพเจ้าจะขอตายหยในความรักษาพยาบาลของคนทั้งสอง ซึ่งข้าพเจ้ารักยิ่งกว่ามนุษย์อื่นในดังกตโตกน—ยนิคที่จะตายหยในความรักษาของท่านผู้เป็นด้นหายรักด้นนิท, และในโอบอุ้มของนางซึ่งข้าพเจ้ารักใคร่ (จำเดิมแต่ได้นางมา) ยิ่งกว่าชีวิตของข้าพเจ้า. เมื่อข้าพเจ้ารำพึงถึงนางว่า หัดอนจะคว่างหยู่เอกา เมื่อข้าพเจ้าตายไปแล้ว, ข้าพเจ้าออกรู้ตั้งไม่ด้นบายใจเตย, เพราะนางเป็นคนแปดกถินฐานบ้านเรือนมา. ไม่มีใครอุปการะและเป็นที่ปรึกษาของนาง, น้หาก

ว่าท่านมาหยุดด้วย, หาไม่ข้าพเจ้าจะเศร้าใจมาก
 ไม่เท่าที่สิ้นสุด. ท่านต้องเห็นแก่ข้าพเจ้า: ช่วย
 อุปการะเลี้ยงดูนางไว้ให้ดี เช่นเดียวกับท่านเคย
 ประคองที่ข้าพเจ้า. เพราะฉะนั้น, ข้าพเจ้าชอกช้ำ
 คำวิงวอนท่านว่า, เกือบกว่าข้าพเจ้าจะดับไปใน
 ขณะนี้, ขอให้ท่านรับภาระของข้าพเจ้าไว้เป็น
 ของท่าน: รับปกครองนางไว้ด้วย, และจะ
 กระทำแก่นางอย่างไรก็ตาม สู้แต่หย่าให้นาง
 ตกกรำลำบากเป็นใช้ได้, เพื่อครองไว้ซึ่งความ
 จงรักภักดีต่อวิญญานของข้าพเจ้าอันเคลื่อนไปสู่
 พรโตก." หันหน้าไปตั้งนาง: "และสำหรับตัว
 ห่อนผู้ยอดรักของฉันทน, ฉันทขอเตือนห่อนว่า
 ห่อนหย่าตีฉันทนะจ๊ะ, ฉันทจะได้ไปโอ้อวดใน
 โลกน่าน่า. ดีที่งามที่สุดซึ่งธรรมชาติปรุงแต่ง
 ให้เกิดมาในโลกนี้ ได้รักใคร่ฉันท, ถ้ารับคำของ
 ฉันทต้องขอนใด ฉันทก็จะตายดีไม่มีห่วงใย—คือ
 ตายเป็นสุข."

พานิชกับนางมีความตั้งใจมาก รับคำว่าจะ
 ประคองตามความประสงค์ของเขา, โดยเขาจะดับ
 ไปในขณะนั้น. หยุ่มาไม่กี่เวลา อันติออกฤต ก็กระทำ
 กาดกิริยาต่ำไปจากโตกัน. คนทั้งสองช่วยกันจัด
 การฝังศพเขา โดยเร็วร้อย. ครั้นเสร็จการศพแล้ว,
 นายพานิช ก็จัดการชำระหนี้สินของเขาที่เกี่ยวค้าง
 หยุ่เสร็จไป. ใฝ่ใจจะกลับไปบ้านเมืองของตนโดย
 เรือพานิชชาว กาดาทาน (°) ซึ่งทอดหยู่ที่ท่าหน้า
 เมือง, เขาจึงถามนางว่านางจะมีความประสงค์
 อย่างไร, เพราะเป็นการจำเป็นจำใจที่เขาจะต้อง
 กลับไปยังเกาะ ไคปรัด. นางตอบว่านางเต็มใจ
 จะไปกับเขา, ทั้งนี้โดยหวังใจว่า เขามีความ
 จงรักภักดีต่อสหายของเขา ๆ คงจะเลี้ยงตนนางนั้น
 นื่อง. นายพานิชตอบว่า เขายินดีที่จะประคอง
 นางทุกประการ, กต่างโหวหารอ้อมค้อมเป็นที่

(°) Catalan.

เตือนว่า เพื่อป้องกันภัยอันตรายให้ห่างไปได้ โดย
ส่งสัตติภาพจนตราบเท่าถึงเกาะ ไค้ปรัด, ให้นาง
เรียกตัวนางว่าเป็นภรรยาของเขา ตักว่าเหยียด
ตัวเป็นน้องสาว ซึ่งอาจจะมียัยได้ตามทาง. ครั้น
หารือกันแล้วต้องคนก็พากันลงเรือ ว่าเช่า แกะ-
บิน (๑) ไค้ห้องหนึ่ง ในห้องนมเคียงหุ้เคียง
เคียงเท่านั้น ก็เป็นอันว่าคนทั้งสองต้องนอนเรียง
เคียงข้างหย่างชั้นอารมณ์มปอง ของเขาตนเอง,
ผิดความคาดหมายของเขาที่คิดไว้ เมื่อออกจาก
เกาะ โรแคต, ตีมมธุรวาทที่ไค้ตั้งญญาไว้คือ อัน-
ติออกุต์ ผู้ตาย, และก่อนมาถึงเมือง บาฟฟา (๒)
อันเป็นทหุ้ทกนของเขาชาว ไค้เปรียน พาณิช (๓),
เขาก็บังงักตั้งนึกกันฉันด่ามีกับภรรยา.

ประจวบกับเวลานั้น มีรูปภาพบุรุษคนหนึ่งมา

(๑) A cabin: ห้องน้อชในเรือโดยสาร, บาทลี.

(๒) Baifa. (๓) The Cyprian merchant.

ถึงเมือง บาฟฟา ด้วยกิจการธุระของตนเอง,
 สภาพบุรุษนั้นนามว่า อันติโยโน (*), เป็นผู้ม
 ายาค่อนช่างผู้ใหญ่ และมีปัญญามากกว่าทรัพย์,
 เพราะเหตุว่า ท่านผู้นั้นเอาอารมณ์ไปเกี่ยวข้องกับ
 กับการงานในเมือง ของ กษัตริย์ ไคโปรต์ มาก,
 ท่านจึงได้รับเคราะห์กรรมลำบากแก่ตัว. วันหนึ่ง,
 เมื่อนายพานิชไปกิจการในประเทศ อาเมเนีย (°)
 อันติโยโน ผู้เดินเตรผ่านบ้านที่นาง อาดาติแอต
 ดำนักหย่อน, เห็นนางเยยมหน้าต่าหยาบ, เขาพิศคนาง
 ผิดกว่าธรรมดาที่เคยคมา, เพราะฉะนั้นนางมีรูปโฉม
 งามมาก, เมื่อตหย่อนรดกชนได้ว่า แต่ก่อนเคย
 ได้เห็นนางมาครั้งหนึ่ง แต่จะเป็นที่เมืองไหนจำ
 ไม่ได้. ฝ่ายนางก็เช่นเดียวกัน, ยถากรรมของ
 นางได้ตามสนองมาต่าง ๆ ในหนหลัง, มาบัดนี้
 นางหารู้ไม่ว่า วิบากกรรมของนางจวนจะสิ้น

(°) Antigonoi. (*) Armenia.

หยู่แล้ว, แต่พอนางเหต็อบเห็น อันติโยโน นางก็จำได้ว่า เขารับราชการตำแหน่งสั่งหยู่ในพระราชบิดาของนางที่กรุง อาเดกษันเดรีย. มีหวังว่า ในขณะนี้ จะได้คงกันไปดำรงยศเดิมของคนโดยความแนะนำช่วยเหลือของเธอ, นางก็ถือเอาโชคคัทพานิชไม่หย่นั้น, ไซ้ให้คนในบ้านออกไปซื้อเชิญเขาขึ้นมาบนเรือน. นางถามโดยสุภาพว่า ตัวเขารชื่อ อันติโยโน ชาว พามาโกสต์ตา (*) หรือมิใช่. เขาตอบว่าใช่, แต่กล่าวต่อไป: “มา-คามา (**) ข้าพเจ้าเชื่อว่า ข้าพเจ้ารู้จักท่าน, แต่รลึกไม่ได้ว่า ได้พบปะท่านที่แห่งหนตำบลไหน, เพราะฉะนั้น, ถ้าไม่เป็นการชดของแล้ว, ข้าพเจ้าจะขอรถามว่า ท่านคือใคร?”

นางพนึ่ศุดเขา, จำได้ว่าเป็นคน ๆ เดียวกันแม่แล้ว, ก็ร้องไห้เป็นอันมาก, เขามีอกฮุดคอ

(*) Famagosta. (**) Madam.

เขา, ในที่สุดก็ถามเขาซึ่งยังสงสัยหย่ว่า เขาเคย
 เห็นนางที่กรุง อาเดกษันเดรีย บ้างหรือไม่? ทัน
 ไตนั้นเขาก็จำได้วานาง คือ อาตาคิแอต ราชธิดา
 ของตุตตาน ซึ่งคนทั้งเมืองสำคัญว่าตายเสียใน
 ทเด, เขาเตรียมตัวจะกระทำการเคารพนางตาม
 ยศหย่างถูกสถานหตวง, แต่นางห้ามไว้ ไม่ยอม
 ให้กระทำการเคารพ, นางเชิญให้เขานั่ง, เขาก็ท
 ถามนางหย่างซักกับจ่าว่า นางไปหยยที่ไหนมา.
 เพราะเปนเวดาดวงมาหตายบ้แล้ว คนทว้ทง
 ประเทศ ไอคูปต์ (*) พากันเชื่อว่านางทิงคต
 เสียแล้ว.

นางตอบ “ฉันหยากตายเสียหย่างเขาว่า ค
 กว่ามีชีวิตหยยได้รับความดำบาคเช่น, และฉันเชื่อ
 ว่า พระราชบิดาของฉัน, เมื่อพระองค์ทรงทราบ
 ความคกกว่าดำบาคของฉัน, ก็คงหยากจะให้ฉัน

(*) Egypt.

ตายเสียดีกว่าหยุด เช่นเดียวกัน." นางพูดเท่านั้น
แล้ว, อัดสูชตักโหดลงอาบพักตร์.

อันติโยโน ทูล "พระแม่เจ้าหย่าตัวฉันดีกว่า
ก่อนไซ้, จงเถาให้หม่อมฉันฟังว่า มีเหตุเภทพาด
ประการไร? บางทีอาศรัยบุญคุณพระช่วย จะ
มีหนทางเอาตัวรอดได้."

นาง แฟร์ เด็ด (*) คอบ "อันติโยโน เฮย!
ฉันเห็นหน้าท่าน เท่ากับฉันเห็นหน้าพระราชบิดา.
ฉันรักถึง พระคุณ ของ พระองค์ ท่าน ที่ได้บังเกิด
เกล้าแต่เดียงมา, เช่นเดียวกับความปรารถ
ท่านแก่ตัวฉัน, เพราะฉัน ฉันจะไม่ปิดบังความ
จริงแก่ท่าน. มีคนน้อยคนทฉันไม่หยากจะพบโดย
ตัวนี้ยิ่งกว่าท่าน, หยากจะพบท่านก่อนคนอื่น,
ท่านจะได้ ให้ โอวาทคักเคื่อนฉัน; เพราะฉัน
เมื่อท่านได้ฟังเรื่องของฉันแล้ว ถ้าท่านยังเห็นว่า
จะมีช่องมีโอกาศให้ฉันได้คงคินไปดำรงยศหย่าง

(*) Fair lady.

เต็มแล้ว, ฉะนั้นขอความช่วยเหลือของท่านด้วย, ถ้าท่านเห็นว่า ไม่มีหนทางที่จะช่วยได้แล้วก็แล้วไป, ฉะนั้นขอแค่หย่าได้ ไปเถ่าผู้คนพูดเมืองว่า ท่านได้พบตัวฉันหรือทราบเรื่องของฉัน."

เมื่อต้นคานาเรื่องตงเซ่นพแล้ว, นางก็เล่าเรื่องของเธอให้เขาฟัง, เถ่าพต่างร้องไห้พต่าง, จับตงแค้เรืออับปาง มาจนถึงเวตานโดยถือถ้วนทุกประการ. อันติโยไน ก็แสดงความสงัดตามเหตุการณ์ที่เขาได้ ย่นได้ฟังนางบรรยาย. ไซ้เวตาคักริกครองหัยครุหนึ่งแล้วทตนาง—

"ข้าแต่พระแม่เจ้า, ตามเรื่องราวที่พระแม่เจ้าเล่าให้หม่อมฉันฟังนั้น, ความก็ไม่ปรากฏในที่ไหนว่า ใครตงรู้จักสมภพชาติของพระแม่เจ้า; เพราะฉะนั้น, หม่อมฉันจะพาพระแม่เจ้ากลับไปถวายพระราชบิดา, คงจะทรงพระปรามิทยังนัก, และในภายหตั้ง พระแม่เจ้าจักได้ไปหัยกีนกับพระเจ้ากรุง อัดการเว."

เมื่อได้ถามว่าเขาจะจัดการอย่างไร, เขาก็บอกความคิดให้ทราบ, และเพื่อมิให้มีอันตรายและเสียเวลา, เขาก็ตรงไปยังกรุง ฟามาอาศัยเขาเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน, กราบทูล “โปรดก่อนพระเจ้าข้า, จงทรงพระมหากรุณาโปรดข้าพระเจ้า ผู้ตกทุกข์ได้ยากเพราะได้เฝ้าพระบาท, เพื่อขอพระเกียรติยศของใต้ฝ่าพระบาทด้วย โดยไม่ต้องเบียดเบียนพระราชทรัพย์เลย.”

พระเจ้าแผ่นดินหยากทราบว่าจะให้ทำอะไร, อันติโยโน ก็กราบทูล “กุดดัตรีคนหนึ่งได้มาหยุดในเมือง บาฟฟา, เป็นราชธิดาของ ไอคูปต ราชซึ่งคนทั้งแผ่นดินต่างก็ภูมิใจว่าตายเสียในทเด, และเด็ดผู้ใดรักษาตัวไว้ ได้ด้วยดีในยามทุกข์ บดินนางตกไว้ได้ทุกข์หยาบในเมือง บาฟฟา มีความปรารถนาจะกอดขไปเฝ้าพระราชบิดาของนาง. ถ้าใต้ฝ่าพระบาทจะทรงพระกรุณาจัดการ ส่งเสียนางให้ไปถึงบ้านเมืองของนาง ในความควบคุมของ

ข้าพระเจ้าแล้ว, จะเป็นผดอันใหญ่ยิ่งแก่เกียรติ
 คุณของใต้ฝ่าพระบาท และจะเป็นประโยชน์แก่
 ข้าพระเจ้าอเนกประการ." พระเจ้าแผ่นดินเห็น
 ความจงรักภักดีของ อันติโยโน จึงตรัสตอบว่า
 ยินดีต่อความดีในเรื่อนี้, รับสั่งให้ ไปต้อนรับ
 เชอเชญนางมายังกรุง ฟามาคอสดา ด้วยยศและ
 บริวาร. พระเจ้าแผ่นดินพร้อมด้วยพระมหิษออก
 ต้อนรับ อาตาคิแอด สัมเกียรติยศพระบุรุษตรี
 มหาศาล. พระราชากับมหิษได้ถามถึงทุกข
 ฤชของนาง; นางก็เล่าความคำที่ อันติโยโน เลี่ยม
 ดอนไว้.

หุ่ยมาต้องตามเวตา นางเข้าเฝ้าบังคมตาต้อง
 กษัตริย์ ๆ ก็จัดบริวารหญิงชายไปตั้ง ในความคว
 คุมของ อันติโยโน จนถึงราชสำนักของพระเจ้า
 กรุง อาเดกษันเดรีย. พระเจ้ากรุงนั้นก็จัดการต้อนรับ
 และส่งโภชนางหย่างตุนุกตุนาน. เมื่อพักเหนื่อย
 เมื่อยตาต้องตามเวตาแล้ว, ท่าน สุดตาน มีพระ

ประสงค์จะทราบว่ นางครอง—ชีวิตหยได้หย่างไรจนบ้านนี้ และเพราะเหตุไรก็รักพิพพิงไม่ซบทราบถึงพระองค์บ้างเดย. ทั้นได้นั้น อาตาดิแอดผู้ท่องซันใจจำปาฐกถาของ อันติโยโน ไว้คตองแคว่ว ก็กราบทุดต้นองพระราชาธิบดีคังนี้:—

“ข้าแต่พระราชบิดา, จำเดิมแต่หม่อมฉันจากพระองค์ไปได้ ๒๐ เวตา, เกศราที่หม่อมฉันไปนั้นอับปางตง, พายพิคพาตังไปทางฝั่งควันตก, ผู้คนทีไปดวยมอั้นเปนไปหย่างไรหม่อมฉันไม่ทราบ, คงจำได้แต่คว่า พอรุ่งเชำกค้อยพิณคนควขวราวจะว่ำค้อย ๆ มีชีวิตคนมา. ชาวนาของประเทศนั้นเห็นเรืออับปาง ก็ตรงมาปัดฉัดคนหรือชนเข้าของทองเงินในเรือ ซึ่งเกยหยุดชายหาด. หม่อมฉันกับสาวใช้อีกสองคนถูกชาวนาเหต่านห่อุมมาชนบก; ชายหนุ่มสองคนอุมพาเอานางทั้งสองแยกทางกันไป เดยไม่ได้ข่าวคราวจนบัดนี้. ชายหนุ่มอีกสองคนเข้ามาฉุดคว่าพาหม่อม

ฉันไป, หม่อมฉันใช้ความบ่งกันตัวจนเต็มที่; คน
 อปรียทงต้องฉัน มันจึงผมหม่อมฉันตากไปที่ชาย
 ป่า. ทันใดนั้น คนขมาผ่านมาจากทางนั้นคน, ชาย
 หนุ่มทงต้องผดะจากหม่อมฉันแฉวก็หนีไป. สู่ภาพ
 บรุษทงตั้งทวงทีเป็นผดิมบนดาคักกดี ถามทักหม่อม
 ฉัน ๆ ฟังภาษาไม่ออก. คนทงตั้งนหารอกันหยัดัก
 ครทง, คนทงจึงตงจากมาของเขา ให้หม่อม
 ฉันชนงแทน, พาหม่อมฉันไปไว้กับนางช้คณะ
 ทง. เข้าเพศคาม ๆ เขาไป; นางช้เหต่านนคอง
 รัชชบัดเตยงดหม่อมฉันด้วยความปรานี. หม่อม
 ฉันก็จำใจเขารคถือตทชธรรมตามเขาไป ได้พดอย
 บำเพญใจในการบณย์ ซึ่งเขาแฉดตงต่อรูปเคารพ
 ษนทง เรียกว่า ซาน เกรศ อีน วาด กาวา (°): ซาน

(°) San Cresci in Val Cava: ท่านเสนต์ ทีเรียกว่า ซาน-
 เกรศ นี ไม่มีในทำเนียบ เสนต์ ทังหลาย, บางทีท่าน
 จะบำเพญการบณย์เงือบ ๆ จึงไม่ปรากฏชื่อเสีง; คุ
 ความดีของท่าน คงมีอยู่ในนามของท่านนั่นเอง.

(หรือเด่นต์) ของคนหญิงชาวเมืองนับถือมาก. เมื่อ
 หม่อมฉันอาศัยยหยทนนช้านาน จนพูดภาษาของ
 เขาได้บางแล้ว, นางซีเหต่านนั้นก็ซักถามหม่อมฉัน
 ว่า เปนตลกเต้าเหต่าใคร, ซ้ออะไร, มาแต่ไหน. ฝ่าย
 หม่อมฉัน (ครั้นจะกล่าวความตามจริงก็หนักกริ่งใจ
 ด้วยเปนศัตรูต่อศาสนาของเขา) ก็บอกแก่เขาว่า
 เปนบุตรรัตภาพบรรชาว ไค้ปรัด, บิดาสั่งตัวจะให้
 ไปหยูกินกับสามีซึ่งเป็นชาวเกาะ กรีต (*) ผเืน
 พายุพัดพามาคิดหยทน; เวรทโดยดำนมากก็อับปาง
 ลง. นางซีเหต่านกระทำสำคัญต่าง ๆ ตามจารีตร
 ของเขา ด้วยเกรงว่าหม่อมฉันจะลำบากต่อไปถึง
 ที่สุด. ครั้นเขาทำพิธีเสร็จแล้ว, แม่อธิการที่เรียก
 กันว่า เดดี แอบเบต (**) ถามหม่อมฉันว่า—หยาก
 กดับไปเกาะ ไค้ปรัด หรือไม่? หม่อมฉันตอบ
 ว่า—ไม่มีอะไรที่จะเทียมความใครในเรื่องที่จะไป

(*) Crete. (**) Lady Abbess; แม่ชีต้น.

แต่แม่ชัคนัน^๕ แกเอนคหม่อมฉนยั้งนัก, แกไม่ไว้
 ใจให้คนอื่นพาไปส่งถึง ไค้ปรัด. ครันหย่นมาได้อีก
 ดองเดือนเศษ, มีรูปภาพบุรุษชาวฝรั่งเศ็ดกับครอบ
 คริวเตีรทางผ่านมา. ในครอบคริวฝรั่งเศ็ดที่มาแจะ
 ษาศรัยหย่น^๕ คนหนึ่งเปนนฎาคิดฉนิตของแม่ชัคน.
 เมื่อแม่ชัแกทราบว่ คนเหต่านนั้นจะไปไหว^๕ ดั้บด-
 เกอ (*), อนุดาวรทฝังศัพพะเจ้าวของเขาที่เมือง
 เยรูสะเดม (**): พระเจ้าวของเขาที่มเืองปรากฏ
 ในคัมภีร์ว่พวก ยู ซ่าตายนั้น. แม่ชัแกฝากฝัง
 หม่อมฉนแก่เขา ให้เขาไปช่วยส่งถึงบิดาที่เกาะ
 ไค้ปรัด. หม่อมฉนจะขอเว้นไม่กต่างถึงคุณความ
 ดีที่รูปภาพบุรุษแะรูปภาพศัตรีชาวฝรั่งเศ็ดคริวนั้นได้
 มีแก่หม่อมฉน. เราพากันตงเรือไซ้ไปไป ใน
 ดองด่ามวันมาถึงเมือง บาฟฟา. หม่อมฉนเปน
 คนแปดกหน้ามาในเมืองนั้น, แะไม่รู้^๕ ทจะพูด

(*) Sepulchre. (**) Jerusalem.

ว่าใครแก่ผิวเมียชาวฝรั่งเศส ที่จะนำหม่อมฉันไป
 ตั้งถึงบิดา. ในเวदानันท์ ข้าหัด (เดชะบณญ์พระ
 จ้าว) ช่วย, แต่หม่อมฉันอย่างขบถก็พบ อันติ-
 โยโน ก่อนผู้อื่น. ดุชัพระราชบิดาเจ้าข้า! พระ
 ข้าหัดช่วยใช่ไหม? หม่อมฉันร้องทโกนเรียก
 เขาเป็นภาษาของเรา (เพื่อมิให้คนทั้งหลายทราบ),
 และบอกให้เขารับหม่อมฉันเป็นบุตร. เขาก็นุญ
 กับกับหม่อมฉันทันที, แต่ตั้งความยินดีต้อนรับ
 ชาวฝรั่งเศส ความฐานะของเขาที่จะทำได้จนเต็ม
 กำตั้ง; เขาพาหม่อมฉันไปเฝ้าพระเจ้ากรุง ไคปรัด.
 พระเจ้ากรุงนั้นต้อนรับหม่อมฉันเป็นอันดีมคักดีดม
 ด้กต, แล้วได้ตั้งตัวหม่อมฉันมาถั่งเมือง. ตาม
 เรื่องที่หม่อมฉันเล่าถวายนี้ ถ้าตอนไหนขาดตก
 บกพร่อง, ขอให้พระราชบิดาไต่ถาม อันติโยโน
 ดุเถิด. เขาเคยได้ฟังหม่อมฉันเล่าหลายครั้ง.”

อันติโยโน หันหน้าไปตรงพระพักตร์ แล้วพูด
 ว่า “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระเจ้า, ตาม

เรื่องราวที่พระราชธิดาทอดมาแต่หลัง และเรื่อง
 ของชาวฝรั่งเศ็ดทว่านน ด่วนเป็นความดีด้วยจริง
 ทงนน. พระราชธิดาได้มาราบทอดความแต่ข้อหนึ่ง
 เท่านั้น คือ, ทจะกราบทูลชนกก็จะเป็นการโอ้อวด
 ตว. ตามเรื่องราวที่ข้าพระเจ้าได้ฟังมาจากชาว
 ฝรั่งเศ็ดมีความว่า พระธิดาของพระองค์ได้แต่ง
 พระจริยาวัตร เป็นผู้มี美德อมได้แก่กตัญญู
 ดุทธิศาสตร์ของแม่ชเหต่านน. เวดามือดาจะมา
 เมือง แม่ชเหต่านนมีความอดขยงนิก. เรื่องน
 ถ้าข้าพระเจ้าจะเด่าถวายให้ ถถวนแต่ว ก็กินเวดา
 ราววนกับคนหนึ่ง. เพราะฉนั้น, ข้าพระเจ้าขอ
 พระโอกาสทอดสนองเพียงแต่เท่านั้น (ตามที่ไต่ ยน
 และเหนมาแก่ตา), เพื่อตักทฤทัยให้ ไต่ฝ่าพระ
 บาททรงทราบว่ พระองค์มีพระราชธิดาอันงาม
 ยิงทั้งกายและใจ, จะหาหญิงในดกตโตกนนี้เทียม
 ทนเป็นไม่มีแน่นอน."

ท่าน สุดตาน ทรงปราโมทย์นิก เมื่อได้สดับ

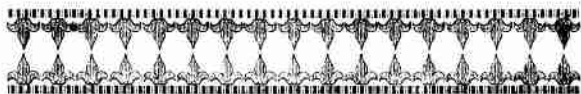
เรื่องนั้น, อนุโมทนาคุณพระอำมหิตาเป็นเจ้าว ขอ
 ให้ท่านอวยชัยให้พร แก่บัณฑิตผู้ ที่ได้ช่วยเหลือเอื้อ
 หนุนพระราชธิดาของพระองค์, ขอบลฤทัยโดย
 ตรงต่อพระเจ้ากรุง ไศปรัต ซึ่งได้ตั้งพระราชธิดา
 มาถึงบ้านเมืองด้วยนำฤทัยเอื้อเพื่อ, พระราช
 ทานรางวัลแก่ อันติโยโน เป็นอันมาก, รับผิดชอบ
 ไซ้ให้เขาจำทุกพระราชคำสอน ต่างทุกพิเศษ ไป
 แสดงความขอบลฤทัยพระเจ้ากรุง ไศปรัต ที่ได้
 ช่วยเหลืออนาง. ในบัดนี้ ทรงพระดำริหยากให้
 ราชธิดาได้อภิเษกเป็นมเหสีพระเจ้ากรุง อัดคารเว,
 จึงมีราชคำสอนไป. ในนั้นเล่าเรื่องของธิดาให้ฟัง,
 และมีความคอนทายว่า ถ้าพระเจ้ากรุง อัดคารเว
 มีประสงค์ในองค์ธิดา, ก็ขอให้แต่งผู้คนมารับนาง
 ไป. พระเจ้ากรุง อัดคารเว ทรงทราบประพฤติ
 เหตุก็ดีฤทัยยิ่งนัก, แต่งขบวนแห่แหนมารับนาง
 ไปอภิเษกเป็นมเหสี. ฝ่ายนางซึ่งได้ตกไปเป็น
 ภรรยาของคนแปดคนในหนหลัง, ในบัดนี้ได้มา

ตั้งวงพระภักศาคามัน เป็นตักตอดชีวิตของนาง.
 จึงมีคากตากต่างว่า “ริมฝีปากทั้งต้องทชาย
 จวบแต่ยังไม่ค่นย้จากประโยชน์, กตบัพพันตัวรุ่ง
 โรจเปต่งปตังตั้งดวงแข (*).

[นิบชานี้คัดมาจากนิพนธ์ของ เมินโนเฟอน เอเฟสสิอุส (*),
 ได้แปลเล่าเรื่องให้ ลา ฟองแตน (**) เขียนเรื่อง ลา ฟองแตน
 ดู รวี เตอ ลาบ (***) ซึ้นเป็นเรื่องนิบชาเรื่องหนึ่ง.]

(*) Kissed lips lose on favour, but renew themselves
 like the moon. (**) Xenophon Ephosius.

(***) La Fontaine. (****) La Fiancée du Roi de
 Garbe.

วันที่สอง

นิยาย ๘.

เคาน์ต ดางเย็สส์ ถูกฟ้องหากกล่าวโทษโดยหามูลมิได้. ถูกเนรเทศไปจากประเทศ ฝรั่งเศส, ทั้งลูกสองคนไว้ในประเทศ อังกฤษ, ลูกทั้งสองไม่ได้หยู่ร่วมเมืองกัน; ลอบกลับมาจากเกาะ ฮอร์แลนด์ ในภายหลัง ได้พบลูกทั้งสองของตนตั้งตัวเป็นบักแผ่นแน่นหนา, กลับไปรับราชการเป็นพลทหารอยู่ในกองทัพพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส; ความบริสุทธิ์ของท่านได้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย ในที่สุด, พระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส โปรดตั้งแต่งให้ดำรงตำแหน่ง ยศเดิม.

สภาพสตรีทั้งหลายสออีกสอไปตามกัน เมื่อได้ฟัง บัมพ์โลรำพันเหตุการณ์ที่เกิดแก่ แฟร์ เลดี. แต่ใครอาจจะบอกได้บ้างว่า อะไรทำให้สตรีผู้ฟังเหล่านั้นสอขึ้นให้? บางทีสภาพสตรีบางคนที่อยู่ในที่ประชุมนั้นจะพิลาปมากกว่าคนอื่น เพราะเขาไม่เคยมีสามีมากหนามากครั้งหย่างนาง อาลาติแอล, ไซ้จะนึกสมเพชนางนั้นหามิได้, ที่ร้องก็เพราะความสังเวชใจเป็นข้อใหญ่. แต่จะเป็นเพราะเหตุนี้หรืออย่างไรรักก็ตาม, เมื่อผู้ฟัง

เหล่านั้นพากันหัวเราะมากที่สุดในที่สุดของเรื่องนี้, ราชนีกี่มีเสาวมีย์ให้นาง เอลิซา ซักนิยายต่อไป:—

เราได้เลือกพันหาเรื่องอันมีบริเวณกว้างขวางสำหรับวันนี้, ใจว่าในขณะของเราจะไม่มีใครที่ไม่สามารถเล่าได้ถึงสิบเรื่อง เป็นเรื่องเดี๋ยวมิได้, ความผันแปรแห่งวาสนาของมนุษย์เรามันชั่งมากมายนัก! เพราะฉะนั้น, นิยายที่ข้าพเจ้าจะเล่า ซึ่งเต็มไปด้วยความผันแปรแห่งวาสนาที่ สุดมิได้, ข้าพเจ้าจะให้เป็นเรื่องดังต่อไปนี้:

ความว่า เมื่อราชอาณาจักร โรมัน (°) หลุดพ้นจากเงื้อมมือฝรั่งเศส ตกไปเป็นของ เยอรมัน ครองหน, ความอาฆาตหย่างร้ายแรงและตั้งครามคิดพิชิต ได้เกิดขึ้นรหว่างชาติทั้งสองนั้น; ฝ่ายพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส และราชโอรส, เพื่อป้องกันพระราชอาณาจักร และปราบเตี้ยนตักศัตรูซึ่งมากกระทำคามยุกเขมยให้เตี้ยความร่วมเย็นแห่งบ้านเมือง, จึงเกณฑ์กองทัพใหญ่ อันพร้อมไปด้วยพระ

(°) The Roman empire.

ญาติวงศ์ และราชสัมพันธ์มิตร ซึ่งต่างก็เกณฑ์
 กำลังมาปราบราชศัตรู, แต่ก่อนที่จะกรีธาทัพออกไป
 ไปประจันบานกับปัจเจกมิตร ก็มาคิดเห็นว่าไม่
 ควรที่จะทิ้งบ้านเมืองให้ว่างเปล่าหาย, จึงตั้งให้
 คอดเคียร์ (*) ผู้มีบันดาศักดิ์ดำรงตำแหน่ง
 เคานต์ ดางเยยส์ (**) เป็นอุปราช (***) ครองเมือง
 แทนพระเจ้าแผ่นดิน. ท่าน เคานต์ ผู้เป็นคน
 เน็ดยวดตาด เอาใจใส่ในราชกิจจากรเมืองไม่
 เกียจคร้าน, เป็นผู้มีความชำนาญในการทหาร.
 แต่มีอารมณ์น้อมไปข้างไม่หยากเป็นทหาร หยาก
 หยักทำมาหากินเป็นปรกฤติ—ไม่หยากทำการรบพุ่ง
 กับใคร. ครนตงผู้นไว ในตำแหน่งอุปราชย์แล้ว,
 พระเจ้าแผ่นดินพร้อมด้วยพระบรมวงศ์และ
 พระสหายราชสัมพันธ์มิตรน้อยใหญ่ก็ยกไป.

ท่าน เคานต์ ตั้งตนทำหน้าที่ของตนด้วยเอา

(*) Gaultier. (**) Count d' Angiers. (***) Viceroy.

ใจได้รั้มครว้งและใช้ความรู้หย่างเต็มที่, สู้แต่มี
 ราชการดำคัญคราวใด ก็เข้าเฝ้าหารัอิราชกิจ
 ด้วยพระมหิษัและพระธนูษา (๖) ทุกเมื่อ มิได้
 ต้มที่จะแ่ดงความเคารพณ์กับอณัษักกับจำว, ถึง
 ว่า พระเจ้า แผ่นดิน มอบ อาชญาสิทธิไว้ ให้แก่คนกั
 จริง แต่ใจของท่านผู้ นมิได้ คิดเป็นอื่นไปเตย.
 ท่าน เคนต คนนมรปร่างหย่างน่ารักฟังชม, อายุ
 ราว ๕๐ ปี, เป็นคนมีนิสัยใจคอดี, แทบจะกต่าง
 ได้ว่าในสัगतโตกษยักที่จะหาสภาพบรมมาเปรียบ
 ได้. ในรวางที่พระเจ้าแผ่นดินกับพระราชโอรส
 เด็ดจางพระราชสังครามนน, ผู้เอนท่านผู้หญิง
 ภรรยาของ คอตเตยร์ ถึงอนัจกรรมตง, คอต-
 เตยร์ มบุตรกับภรรยาตองคน: ชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง.
 คอตเตยร์ มักจเข้าเฝ้าพระมหิษั และพระธนูษา
 เนื่องด้วยราชการแผ่นดินเต่มอ ๆ. พระธนูษา

(๖) สโกทหลวง.

ศรัทธาของตาของใจในตัว คอตเคียร์ คำที่เขา
มีรูปร่างหมดจด ทั้งจริตกิริยาช้อยชดราวกะตือรือ
นางมีรดีเคียดตานจะใคร่ได้เขา เป็นผิวโดยตักตอบ
แก้ราคาน; เห็นว่าตัวของนางยังเป็นสาว, และ
คอตเคียร์ เด่าก็เปนพ่อหม้าย, นางเชื่อใจเดี่ยว่า
เขาคงจะไม่มีสิ่งที่จะกตัญเเกรงแแต่กิดขวาง: นอก
จากความตอขายชายนามเมอมเทศชนเท่านั้น. นาง
คิดคึงนหนแแต่กรบจคการเวองน.

วันหนึ่ง นางหยุโดยดำฟังผู้เดียว, เห็นว่า
เปนโอกาศอันเหมาะ, จึงให้หาท่าน เคนต์ เข้า
มาโดยมารยาว่ามีราชการ. ท่าน เคนต์ ไม่
ล่วงรู้ความประสงค์ของนาง ก็รับมาโดยด่วน
ตรงเขาเผ่านาง. รับผิดชอบให้เขามาหนึ่งตงทตรงเกอ
ยาวโกตนาง, เขาจึงถามนางว่านางจะมีประสงค์
ใช้สรอยหย่างไร. เขาถามซ้ำถึงสองครั้งก็ไม่ได้
รับคำคอบของนาง. ในที่สุด เคนต์นั้นด้วยราคะ
จริตจนตัวสิ้นเต็ม, โดहितจับดีหน้าแดงกร่ำ, ตา

จะเดอก^๑พิน^๒หาบ^๓รช^๔ที่^๕ด^๖ตาด^๗แ^๘ด^๙ระ^{๑๐}ด^{๑๑}ม^{๑๒}ค^{๑๓}ก^{๑๔}ดี^{๑๕} จะ^{๑๖}ฝ^{๑๗}าก^{๑๘}
 ร^{๑๙}ัก^{๒๐}ใน^{๒๑}ค^{๒๒}ว^{๒๓}ร^{๒๔}ช^{๒๕}ณ^{๒๖}น^{๒๗}. เหตุ^{๒๘}การ^{๒๙}ณ^{๓๐}ที่^{๓๑}ค^{๓๒}ก^{๓๓}ด^{๓๔}ง^{๓๕}ใน^{๓๖}ใจ^{๓๗}ของ^{๓๘}
 ณ^{๓๙}น^{๔๐}ใน^{๔๑}เว^{๔๒}ด^{๔๓}า^{๔๔}น^{๔๕} (ไม่^{๔๖}พ^{๔๗}ัก^{๔๘}ก^{๔๙}ด^{๕๐}่า^{๕๑}ว^{๕๒}ง^{๕๓}ค^{๕๔}ว^{๕๕}า^{๕๖}ม^{๕๗}ส^{๕๘}า^{๕๙}ว^{๖๐}เพ^{๖๑}ร^{๖๒}า^{๖๓}พ^{๖๔}ร^{๖๕}
 ช^{๖๖}อง^{๖๗}ณ^{๖๘}น^{๖๙}แ^{๗๐}ด^{๗๑}ะ^{๗๒}ผ^{๗๓}ว^{๗๔}ของ^{๗๕}ณ^{๗๖}น^{๗๗}ก็^{๗๘}ไม่^{๗๙}ห^{๘๐}ย^{๘๑}), เ^{๘๒}น^{๘๓}อง^{๘๔}ค^{๘๕}พ^{๘๖}ย^{๘๗}า^{๘๘}
 ห^{๘๙}ด^{๙๐}ก^{๙๑}ร^{๙๒}ู^{๙๓}า^{๙๔}น^{๙๕}ฝ^{๙๖}าย^{๙๗}ค^{๙๘}ว^{๙๙}ณ^{๑๐๐}. ถ^{๑๐๑}้า^{๑๐๒}แ^{๑๐๓}ด^{๑๐๔}ะ^{๑๐๕}ว^{๑๐๖}่า^{๑๐๗}ค^{๑๐๘}ำ^{๑๐๙}พ^{๑๑๐}ย^{๑๑๑}า^{๑๑๒}น^{๑๑๓}เห^{๑๑๔}ด^{๑๑๕}
 ม^{๑๑๖}ำ^{๑๑๗}ห^{๑๑๘}ด^{๑๑๙}ก^{๑๒๐}เท^{๑๒๑}่า^{๑๒๒}ก^{๑๒๓}บ^{๑๒๔}อ^{๑๒๕}ย^{๑๒๖}ค^{๑๒๗}ำ^{๑๒๘}ของ^{๑๒๙}ท^{๑๓๐}่า^{๑๓๑}น^{๑๓๒}แ^{๑๓๓}ด^{๑๓๔}, ณ^{๑๓๕}น^{๑๓๖}พ^{๑๓๗}อ^{๑๓๘}
 ห^{๑๓๙}วัง^{๑๔๐}ไ^{๑๔๑}ด้^{๑๔๒}ว^{๑๔๓}่า^{๑๔๔} ท^{๑๔๕}่า^{๑๔๖}น^{๑๔๗}จะ^{๑๔๘}เ^{๑๔๙}ื่อ^{๑๕๐}เพ^{๑๕๑}อ^{๑๕๒}ห^{๑๕๓}อ^{๑๕๔}ว^{๑๕๕}ย^{๑๕๖}แ^{๑๕๗}น^{๑๕๘}ะ^{๑๕๙}น^{๑๖๐}ำ^{๑๖๑}แ^{๑๖๒}ด^{๑๖๓}ะ^{๑๖๔}
 ใ^{๑๖๕}ห^{๑๖๖}ี^{๑๖๗}ค^{๑๖๘}ว^{๑๖๙}า^{๑๗๐}ม^{๑๗๑}ช^{๑๗๒}ว^{๑๗๓}เ^{๑๗๔}ื่อ^{๑๗๕}แ^{๑๗๖}ก^{๑๗๗}ณ^{๑๗๘}, ซ^{๑๗๙}ง^{๑๘๐}ณ^{๑๘๑}น^{๑๘๒}ช^{๑๘๓}อ^{๑๘๔}ค^{๑๘๕}ว^{๑๘๖}า^{๑๘๗}เ^{๑๘๘}ื่อ^{๑๘๙}จ^{๑๙๐}าก^{๑๙๑}ท^{๑๙๒}่า^{๑๙๓}น^{๑๙๔}
 ใน^{๑๙๕}บ^{๑๙๖}ค^{๑๙๗}ณ^{๑๙๘}. ณ^{๑๙๙}น^{๒๐๐}ร^{๒๐๑}บ^{๒๐๒}ค^{๒๐๓}ือ^{๒๐๔}ท^{๒๐๕}่า^{๒๐๖}น^{๒๐๗}ค^{๒๐๘}า^{๒๐๙}ม^{๒๑๐}จ^{๒๑๑}ริง^{๒๑๒}ว^{๒๑๓}่า^{๒๑๔} ม^{๒๑๕}ัน^{๒๑๖}เห^{๒๑๗}ด^{๒๑๘}ือ^{๒๑๙}ท^{๒๒๐}
 จ^{๒๒๑}ะ^{๒๒๒}ก^{๒๒๓}ด^{๒๒๔}น^{๒๒๕}แ^{๒๒๖}ด^{๒๒๗}ว^{๒๒๘} ค^{๒๒๙}ว^{๒๓๐}ย^{๒๓๑}ด^{๒๓๒}ำ^{๒๓๓}ม^{๒๓๔}จ^{๒๓๕}าก^{๒๓๖}ไป^{๒๓๗}ใ^{๒๓๘}ก^{๒๓๙}อ^{๒๔๐}. ท^{๒๔๑}่า^{๒๔๒}น^{๒๔๓}ก^{๒๔๔}เ^{๒๔๕}็น^{๒๔๖}ห^{๒๔๗}
 ใ^{๒๔๘}ย^{๒๔๙}แ^{๒๕๐}ก^{๒๕๑}ค^{๒๕๒}า^{๒๕๓}แ^{๒๕๔}ด^{๒๕๕}ว^{๒๕๖}่า^{๒๕๗} ณ^{๒๕๘}น^{๒๕๙}ย^{๒๖๐}อ^{๒๖๑}ม^{๒๖๒}ม^{๒๖๓}ช^{๒๖๔}ว^{๒๖๕}ค^{๒๖๖}เ^{๒๖๗}ร^{๒๖๘}ว^{๒๖๙}เ^{๒๗๐}ย^{๒๗๑}ใ^{๒๗๒}ห^{๒๗๓}
 ใ^{๒๗๔}ห^{๒๗๕}ี^{๒๗๖}ค^{๒๗๗}ว^{๒๗๘}า^{๒๗๙}ม^{๒๘๐}ด^{๒๘๑}น^{๒๘๒}ก^{๒๘๓}เ^{๒๘๔}ื่อ^{๒๘๕}ค^{๒๘๖}ว^{๒๘๗}า^{๒๘๘}ม^{๒๘๙}ด^{๒๙๐}
 ใ^{๒๙๑}ห^{๒๙๒}ี^{๒๙๓}ค^{๒๙๔}ว^{๒๙๕}า^{๒๙๖}ม^{๒๙๗}ด^{๒๙๘}น^{๒๙๙}ก^{๓๐๐}เ^{๓๐๑}ื่อ^{๓๐๒}ค^{๓๐๓}ว^{๓๐๔}า^{๓๐๕}ม^{๓๐๖}ด^{๓๐๗}น^{๓๐๘}ใ^{๓๐๙}ห^{๓๑๐}
 ใ^{๓๑๑}ห^{๓๑๒}ี^{๓๑๓}ค^{๓๑๔}ว^{๓๑๕}า^{๓๑๖}ม^{๓๑๗}ด^{๓๑๘}น^{๓๑๙}ก^{๓๒๐}เ^{๓๒๑}ื่อ^{๓๒๒}ค^{๓๒๓}ว^{๓๒๔}า^{๓๒๕}ม^{๓๒๖}ด^{๓๒๗}น^{๓๒๘}ใ^{๓๒๙}ห^{๓๓๐}
 ใ^{๓๓๑}ห^{๓๓๒}ี^{๓๓๓}ค^{๓๓๔}ว^{๓๓๕}า^{๓๓๖}ม^{๓๓๗}ด^{๓๓๘}น^{๓๓๙}ก^{๓๔๐}เ^{๓๔๑}ื่อ^{๓๔๒}ค^{๓๔๓}ว^{๓๔๔}า^{๓๔๕}ม^{๓๔๖}ด^{๓๔๗}น^{๓๔๘}ใ^{๓๔๙}ห^{๓๕๐}
 ใ^{๓๕๑}ห^{๓๕๒}ี^{๓๕๓}ค^{๓๕๔}ว^{๓๕๕}า^{๓๕๖}ม^{๓๕๗}ด^{๓๕๘}น^{๓๕๙}ก^{๓๖๐}เ^{๓๖๑}ื่อ^{๓๖๒}ค^{๓๖๓}ว^{๓๖๔}า^{๓๖๕}ม^{๓๖๖}ด^{๓๖๗}น^{๓๖๘}ใ^{๓๖๙}ห^{๓๗๐}
 ใ^{๓๗๑}ห^{๓๗๒}ี^{๓๗๓}ค^{๓๗๔}ว^{๓๗๕}า^{๓๗๖}ม^{๓๗๗}ด^{๓๗๘}น^{๓๗๙}ก^{๓๘๐}เ^{๓๘๑}ื่อ^{๓๘๒}ค^{๓๘๓}ว^{๓๘๔}า^{๓๘๕}ม^{๓๘๖}ด^{๓๘๗}น^{๓๘๘}ใ^{๓๘๙}ห^{๓๘๐}
 ใ^{๓๘๑}ห^{๓๘๒}ี^{๓๘๓}ค^{๓๘๔}ว^{๓๘๕}า^{๓๘๖}ม^{๓๘๗}ด^{๓๘๘}น^{๓๘๙}ก^{๓๙๐}เ^{๓๙๑}ื่อ^{๓๙๒}ค^{๓๙๓}ว^{๓๙๔}า^{๓๙๕}ม^{๓๙๖}ด^{๓๙๗}น^{๓๙๘}ใ^{๓๙๙}ห^{๔๐๐}
 ใ^{๔๐๑}ห^{๔๐๒}ี^{๔๐๓}ค^{๔๐๔}ว^{๔๐๕}า^{๔๐๖}ม^{๔๐๗}ด^{๔๐๘}น^{๔๐๙}ก^{๔๑๐}เ^{๔๑๑}ื่อ^{๔๑๒}ค^{๔๑๓}ว^{๔๑๔}า^{๔๑๕}ม^{๔๑๖}ด^{๔๑๗}น^{๔๑๘}ใ^{๔๑๙}ห^{๔๒๐}
 ใ^{๔๒๑}ห^{๔๒๒}ี^{๔๒๓}ค^{๔๒๔}ว^{๔๒๕}า^{๔๒๖}ม^{๔๒๗}ด^{๔๒๘}น^{๔๒๙}ก^{๔๓๐}เ^{๔๓๑}ื่อ^{๔๓๒}ค^{๔๓๓}ว^{๔๓๔}า^{๔๓๕}ม^{๔๓๖}ด^{๔๓๗}น^{๔๓๘}ใ^{๔๓๙}ห^{๔๔๐}
 ใ^{๔๔๑}ห^{๔๔๒}ี^{๔๔๓}ค^{๔๔๔}ว^{๔๔๕}า^{๔๔๖}ม^{๔๔๗}ด^{๔๔๘}น^{๔๔๙}ก^{๔๕๐}เ^{๔๕๑}ื่อ^{๔๕๒}ค^{๔๕๓}ว^{๔๕๔}า^{๔๕๕}ม^{๔๕๖}ด^{๔๕๗}น^{๔๕๘}ใ^{๔๕๙}ห^{๔๖๐}
 ใ^{๔๖๑}ห^{๔๖๒}ี^{๔๖๓}ค^{๔๖๔}ว^{๔๖๕}า^{๔๖๖}ม^{๔๖๗}ด^{๔๖๘}น^{๔๖๙}ก^{๔๗๐}เ^{๔๗๑}ื่อ^{๔๗๒}ค^{๔๗๓}ว^{๔๗๔}า^{๔๗๕}ม^{๔๗๖}ด^{๔๗๗}น^{๔๗๘}ใ^{๔๗๙}ห^{๔๘๐}
 ใ^{๔๘๑}ห^{๔๘๒}ี^{๔๘๓}ค^{๔๘๔}ว^{๔๘๕}า^{๔๘๖}ม^{๔๘๗}ด^{๔๘๘}น^{๔๘๙}ก^{๔๙๐}เ^{๔๙๑}ื่อ^{๔๙๒}ค^{๔๙๓}ว^{๔๙๔}า^{๔๙๕}ม^{๔๙๖}ด^{๔๙๗}น^{๔๙๘}ใ^{๔๙๙}ห^{๕๐๐}

ความนิทาที่ตรงไหน. จะขอบอกให้ท่านทราบ
ว่า, ความรักเป็นดังประเด็คเค็ดชของฉฉฉฉ, ใ้
ว่าความรักนั้น จะทำให้ฉฉฉฉเค็ดชเค็ดชดีหามีได้,
กดับทำใจของฉฉฉฉให้ว่างยังขึ้น (เท่ากับออกจาก
ที่มืดมาสู่ที่สว่างใส่อ), โดยได้ท่านมาเป็นค้อฉฉฉฉ
เหมาะแก่ความรักของฉฉฉฉ. ท่านเป็นคนทีฉฉฉฉนับ
ถือว่าเค็ดชในประเทศฝรังเศ็ดศกฉฉฉฉ, และเวดฉฉฉฉ
นักโรกรรยา เช่นเค็ดชกับตัวฉฉฉฉซึ่งไรด์ฉฉฉฉ (มี, แต่
ไปงารพระราชดงคราม—ตามมาไม่ได้). เพราะ
ฉฉฉฉ, ฉฉฉฉขอฉฉฉฉอนท่านโดยความรักใคร่ฉฉฉฉถือฉฉฉฉ
ท่านคงจะเอนคฉฉฉฉและเอื่อค้อความด่าว (คว่าวใคร่)
ของฉฉฉฉ ซึ่งชคชฉฉฉฉลงเพราะความรักท่านประคคฉฉฉฉ
น้ำตะดายค้อนำไฟ."

อ็ดฉฉฉฉของนางก็หัดฉฉฉฉให้ดงฉฉฉฉหน้าโดยเรว,
นางหาได้พคฉฉฉฉวากไรค้อไปไม่, แต่เค็ดชฉฉฉฉไปค้อฉฉฉฉ
ความบ่นบ่นในใจ, นางก็ชบหน้าเข้าค้อฉฉฉฉของ
เคานคฉฉฉฉ คางเย็ดฉฉฉฉ. ท่าน เคานคฉฉฉฉ เป็นคนรฉฉฉฉฉฉและ

ชอบ—รู้จักรักษาดมฺมานะหย่างเคร่งครัดเต็มที่, ก็
ตั้งต้นเท็คความดุ่มหงเหตวไหดของนาง, คริน
นางโอบแขนจะเข้ากอดคอ, เขาก็ผัดกันางกระเด็น
ไป, ร้องคัดค้านฉาดฉานว่า ให้หัวขาดต้นเตด
(หรือถูกประหารยับย่อยเป้น ท่อนน้อย ท่อนใหญ่)
ก็จะไม่ถวนตามตเมิตต่อจ้าวนายของคน, และจะ
ไม่ยอมให้คนอนมาทำเช่นนเป้นอนชาด.

ครินได้ฟังคำคอบโดยผัดความคாதหมายเช่นน,
พระศุษาเทวกัดันรักตงทนต์, ร้องออกมาด้วย
ความโกรธเตมตุรเตียง: “ไอชาติไพร่! มิ่งมา
ผีนความปรากนาชองกูเช่นนเจียวหรือ? เมอมิ่ง
จะให้กตาย, คุณพระคงช่วยกู, กูจะให้มิ่งถึงแก่
ชีวิต, หากมินน่มิ่งก็จะตองหนีจากบ้านเมืองไป.”
พูดเท่านนแฉว, นางกนกเลื่อตงผมและเครองแตง
กายชองนาง พดางร้องด้วยเตียงอนตง: “ช่วย
ด้วย! ช่วยด้วย! เคนต ดางเยยส์ จะชมชื่นตวณน.”

ฝ่ายท่าน เคนต เกรงว่าจะคัดค้านค่านางไม่

ซัน, และเชื่อว่าไม่มีใครเชื่อฟังถ้อยคำของคุณ, จะพากันเชื่อฟังแต่คำของนางฝ่ายเดียว, ก็รีบออกจากตำหนักของนางไปโดยด่วนที่จะไปได้, รีบกลับไปยังบ้านของคุณ, ให้ลูกต๋องคนรับซันมา, แล้วพาไปยังเมืองท่า กาเดส์^(๑).

เมื่อได้ย่นนางร้องไห้ช่วย, คนहतายคนก็ถลันเข้าไป, คนहतานนครนเห็นนางมีอาการวิปตาดมยุงและเครื่องนุ่งห่มชาติวันผดดังเกด, เมื่อทราบประพฤติเหตุที่นางจำ ต้องตั้งตุ้รเตี้ยงแปรแปร้นเช่นนั้น, ก็ดำคัญใจเอาเป็นแน่ว่า ถ้อยคำที่นางบอกเตานนต่วนเป็นความจริงทงนน, เหตุด้วยรูปพรรณ และอาภักิริยาท่าทางของท่านเคานต ที่เปนมมาแต้ว ต่วนเป็นไปด้วยอบายเพอการมีคิมรายเรองนี้เปนข้อใหญ่ใจความ. เพราะฉนั้น คนहतานนก็เด่นได้คิดตามไปด้วยความ

(๑) Calais.

โกธรจนถึงบ้าน เพื่อจะกุมเอาตัวเขา, ครั้นทราบ
 ว่าเขาไปจากบ้านแล้ว ก็เก็บบริวารพิงดังของ
 เครื่องใช้จนสิ้นเชิงมิได้เหลือไว้ และช่วยกันรื้อ
 บ้านลงเสียด้วย. ชาวไร่ย่นกพด้นทราบถึงพระเจ้า
 แผ่นดินและพระราชโอรสณะค่ายหลวง, ทั้งต้อง
 องค์กรงพระพิโรธยิ่งนัก มีพระราชดำรัสให้เนร-
 เทศผู้ตมเกิด และครอบครัวของเขาด้วยจนตอด
 ชีวิต, มีพระราชดำรัสว่า ใครจับไอ้คนร้ายมาได้,
 เปนกีดหรือตายกีด, จะพระราชทานรางวัลให้ถึง
 ใจ. ฝ่ายท่าน เคนต ออกวิ่งไล่เสียใจทีไหนมา
 เพราะการทหนนเท่ากับแต่คงคนว่าผิดจริง, ได้มา
 ถึงเมืองท่า กาเดต์ พร้อมด้วยตูกทั้งต้องคน โดย
 มิได้ดำแดงคนให้ใครรู้, แต่ก็ข้ามไปประเทศ
 อังกฤษ, มาถึงกรุง لندن (*) มีเครื่องแต่งหย่าง
 คอยมะรอยคอยมะรังทั้งดำมคนพ่อตูก, ตั้งต่อน

(*) London.

ถูกทั้งต้องมาตามทางว่า, ซอที่หนึ่ง, จึงมีความอด
 กตณัฐักตพนค่อเคราะห์ร้ายทออุปัทแกตัวเราโดยใช้
 เหตุ; ซอที่สอง, จึงหวังหย่าได้ดำแดงคนให้คนทั้ง
 หตายตงรู้ว่าเรามาจากไหน, เปนเหตุดำดักใคร;
 ถ้าไปแพรงพรายเข้าแม่แต่เน็ดเดียวเท่านั้น, บิดาก็
 จะถึงแก่ความตายทันที. บุตรหัวปีของเขาเปนชาย
 ชื่อ หลุยส์^(๑) อายุราว ๘ ขวบ, คนเตงเปนหญิงชื่อ
 วิโอต่านต์^(๒) อายุได้ ๗ ขวบ. เด็กทั้งสองคนพ
 หนองเชื่อฟังคำตักเตือนของบิดาได้แม่นยำ, ตังจะ
 ไปได้เห็นค่อไปในข้างนำ. เห็นว่าควรที่จะเปดียนชื่อ
 ถูกทั้งต้องคนเตย เพื่อให้หยู่โดยสวัสดิภาพปราศ
 จากภยันตราย, จึงได้ชานนามบุตรว่า เปียร์โรตต์^(๓)
^(๑) บุตรว่า ชังแนตต์^(๔). ครั้นเตวดำมคนพ้อถูก
 กัเทยว ซอ ทานเขา เตยง ชีวิต หยู่ใน กรุง อังกฤษ

(๑) Louis. (๒) Violante. (๓) Pierrot.

(๔) Jeannette.

หย่างยาก ผรุ้งเค็ด ทั้งหลาย ซึ่งในขณะนั้นมียุ
ในกรุงนนเป็นจำนวนมาก.

เวตาเช้าวันหนึ่ง ขณะเมื่อตำคนพ่อตกรอ
คอยขอทานหยู่ที่ประตูโบสถ์แห่งหนึ่ง, มีเหตุขุ
หญิงบันดาคักคนหนึ่ง ภรรยาของข้าราชการ
การชนผู้ใหญ่ในพระเจ้ากรุง อังกฤษ แดมาเห็น
ตำคนพ่อตกรเข้า จึงถามบิดา (ของตกร) ว่า—มา
จากถิ่นฐานบ้านเมืองไหน, และตกรต้องคนนั้นเป็น
ตกรหรือ? เขาตอบว่า เขามาจาก ปีการ์ดี (*) และ
บอกแก่ท่าน เด็ด ว่า ที่ต้องพดตพรากจากเมือง
มาทงนเพราะบุตรหิวประพฤติการมิตมร้ายไว้ ก็
จำใจที่เขาจะตองทงถนมากับตกรต้องคนนั้น. ท่าน
เด็ด เป็นคนมีใจเอนดูเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน, ท่วงที่
ของนางนเห็นแแต่ดงว่ารักบุตรของเขามาก, ด้วยเด็ก
นนรูปร่างหน้าเอนดู, นางจึงพุดแก่บิดา (ของตกร)

(*) Picaresque.

ว่า “ ตัจจมาณพ, ฉันทักหน้าตาถูกสาวของท่าน,
ถ้าท่านยินดียกให้เป็นตัก, ฉันทจะรับเตียงไว้หย่าง
ตัก, ถ้าเด็กประพศิตไปข้างหน้า, ฉันทก็จะจัดหา
ต้มทงามหน้าให้, ตักของท่านก็จะห่วยเย็นเป้นตัก
ตตอชวัด.” เมื่อนางพูดขอเช่นนนเขาก็ยินดี, มี
เนตรอันชุ่มคตอไปด้วยน้ำตา ยกตักที่ยอดเด่นหา
ให้แก่ท่าน เต็ด นน ไร่พินฝากแถวฝากแถาห่วยด้วย
ความอาตัยในบตรี.

ครนเต็รจการยกตักให้ท่าน เต็ด แถว, เขาก็
คิดจะไม่ห่วยในเมื่อนนออกค่อไป, จึงออกเต็รทาง
กับบตรีตรงไปยัง เวตส์ (*) ขอเคนขอทานชาวบ้าน
เตียงชวัดไปตตอชวัดทางจนกระทั่งถึงเมื่อนน, ได้
รับความเห็นอยยากถ้าบายกายไม่ไช้เด่นเตย เหตุ
ด้วยคนไม่เคยเต็รเท้าทางไกล. ในเมื่อนนยังมี
ท่าน หตอช (*) ผู้หน่งซึ่งเป้นข้าราชการทหารชน

(*) Wales. (**) Lord.

ผู้ใหญ่ของพระเจ้ากรุง อังกฤษ. ต้องคนพ่อตาก็
 มุ่งตรงไปยังวังของท่าน หอดอด นั้น อันเป็นที่อา-
 ศรัยแห่งคนทั้งหลายยามกัณดาร. ในขณะนั้นฉัน
 บุตรของท่าน หอดอด กับบุตรข้าราชการอีกหลายคน
 กำลังวิ่งกระโดดโโดดเต็นเต็น กายกรรมต่าง ๆ หยู่
 ตามภาษาเด็ก. เบียร์โรต เห็นดังนั้นก็เข้าเล่นด้วย,
 เล่น สปอต (*) ทุกหย่างได้ตักว่าเด็กเหล่านี้ทุก
 คน. ท่าน หอดอด เห็นดังนั้นก็ชอบ เบียร์โรต ยิ่งนัก,
 จึงทักถามว่า เป็นลูกเจ้าเหต่าใคร, เมื่อได้ทราบว่
 เป็นบุตรคนอนาถา เทยวมาขอทานหยู่ในเมืองนั้น,
 ท่าน หอดอด ก็ขอต่อบิดา (ของเด็ก) ว่า ให้เป็น
 บุตรฉันเถอะ ท่าน เคนต ผู้ศกยาก, ซึ่งไม่หยาก
 ได้อไรอีกต่อไปแล้ว, ก็ยินดียกให้, มีความอาลัย
 ตามวิษย์บิดากับบุตรที่ร่วมทุกข์สุข หอบหัวกันมา
 ช้านาน, ตั้งสถานบุตร—แล้วตั้งเลี้ยงกันหย่างน่าสด

(*) Sport.

ใจหยาบข้าง. ครั้นหาที่พึ่งให้แก่บุตรทั้งสองได้ตั้งนั้น
แล้ว, เขาก็คิดจะไปจากประเทศ อิงแตนด์ (๑)
ครั้นมีโอกาศ ก็ข้ามไปเกาะ ไอรแลนด์ (๒) ไป
หยุดในเมือง สแตนฟอร์ด (๓) เข้าอาศัยาเภทหารรับ
จ้างหยุดในบังคับบัญชาของนายทหาร ในท (๔) ผู้
หนึ่งซึ่งตั้งกตขันหยุดในท่าน เออด (๕) ในเมืองนั้น,
ทำหน้าที่เป็นคนรับใช้หยุดในบ้านนายทหารผู้นั้น เป็น
เวลาหลายปี.

ในรวางนั้น จีโอตานต์ (๖) ซึ่งในบัดนั้นนาม
ว่า ซังแนตต์ (๗) ก็หยุดกับท่าน เด็ด ทกรุงตันตัน (๘)
เรื่อยมา, นางมีชันษามากชันกยงงามมากกว่า
เมื่อเป็นเด็ก—เป็นสาวพรัง รูปโฉมของนางก็พรัง
ชันทุกวัน, พร้อมด้วยคุณงามความดีความงามทุก
หย่าง เป็นที่รักของท่าน เด็ด และท่าน หอดอด ผู้

(๑) England. (๒) Ireland. (๓) Stamford. (๔) Knight.

(๕) Earl. (๖) Violante. (๗) Jeannette.

(๘) London.

เปนมาคาบิศุบณยัชรรมยั้งนิก กับทงเปนทรกท
 เฒหาของคณทงหตายทมกคูนกับนาง. ฝ่ายท่าน
 เตดีไม่ทราบตมภพชาติของนาง—ก็ไม่วู่วาจะแตง
 ใหนางมีต่ามีเปนครนชนไหน จึงจะเหมาะแก่ฐานะ
 ของนาง—หยากจะใคร่วู จะไดแตงให้ตมกับตกต
 เปนทงามหน้าแกคัวของเตก. ขณะนนพระจ้าวผู้
 อำนวยซึ่งผลตบณยัชรรมรางวันแห่งทานมัย^(๑) เหน
 ด้วยพระญาณว่านางเกิดมาในตกตผู้ดี มากกทำ
 โทษตกรไไว้ไต่ยากเพราะความรยาของผูอนชดีให้,
 กัทรงพระมหากรรณาช่วยบันดานให้เปไปหย่างอน
 ฝืนยถากกรรม^(๒) เตยตงน: ท่าน เตดี มารดา
 บณยัชรรมของ ชังแนคต นน เกิดบตรกกับท่าน
 หตอด ต่ามีคณเตยวเท่านั้น, เปนชายมีรูปร่างต่า-
 งามตา บิตามารทาร์กไควรวาจะตวงใจ เปนครนมี

(๑) God the just rewarder of merit. (๒) Was pleased
 to order it otherwise.

นิสัยใจคอดี, มีชันษาแก่กว่า ชังแนตต์ ๖ ปี. บุตร
 ชายของท่าน เด็ด เห็นรูปโฉมของนางต่ำอ้างด้อาด
 ตา ทังจริตกิริยาเรียบร้อยน่าฟังชม, ก็ปลงอารมณ์
 หนองรักลงในดวงนาง ชังแนตต์ เปนอันมาก, ไม่
 นึกหยากที่จะได้หญิงอันมาเป็นคู่เซย. คาดว่านาง
 กำเนิดในสกุลไพร่ นึกเกรงใจไม่กล้าออกปากขอ
 ค้อบิดามารดา, เกรงจะตกตืดเคียนว่าเหยียดความ
 รักดังกตวกกับคนต่ำศักดิ์นุก, ก็เตยเฉยเดี่ยว—ปล่อย
 ให้ความรักอันนี้ รุมรังแสงห้อยแต่ในใจ—มิให้ใคร
 ด่วงรัง. เพราะเหตุนี้ นนุกยังรุมรังเดี่ยวกว่าความ
 รักที่เบ็ดเผย, ฝันใจอำเฉยไว้งนในที่สดกักตาย
 เปนไซ้ตรอมใจ. เมื่อตมไซ้ตงนหน ท่านบิดามารดา
 ให้หาหมอมาทายคน ซึ่งคงแก่เรียนในการสืบ
 ค้นลุ่มตถานของโรค—รู้แก้ไขให้หายได้. หมอ
 ทังหายไม่ดำมารถที่จะบอกอาการได้ว่าเป็นโรค
 อไร, ต่างคนต่างก็อำตาไป—ไม่รับรักษา. ทงน
 เด่นเอาท่าน บิดามารดาใจ หด หู่ทุกข์ตรอมยิ่งนุก,

ช่วยกันผ่อนวอนถามซักถึงสาเหตุความไข้ดังกล่าว
เขาก็ไม่บอก, แทนที่จะบอกออกมาตามความจริง
ใจ กลับร้องไห้ต่ออีกตั้งแฉะพูดว่า เขารู้สึกตัว
ของเขาซดลงทุกวัน.

วันหนึ่ง มีแพทย์หนุ่มตกลงแก่เรียนแก่คนหนึ่ง
มารับรักษา แพทย์หนุ่มเข้ามานั่งหยั่งข้างเตียงนอน
ของเขา, กำลังคิดว่าคงจะพิจรหาย. ในขณะที่นั้น นาง
ซึ่งแนบตัก ซึ่งเห็น มารดา เขามา พยายามหายุ่ครหนึ่ง
ยามหนึ่ง ฝืนใจเข้ามาในห้อง. แต่พอเห็นขอบ
แต่เห็นนาง, คนไข้จะได้พูดหรือแต่คงกิริยาท่าทาง
ก็ห้ามได้, แต่ในใจรู้สึกชื่นชมนด้วยความรัก; เห็น
ชีพจรก็เด่นแรงช้นกว่าเดิม. นายแพทย์สังเกตเห็น
เห็นดังนั้นก็ตกใจ, ยังมีได้วางมือเสีย, คง
คิดว่าหยุดต่อไป, ทั้งนเพื่อจะสังเกตดูว่าความใน
อาการเค้นนั้นจะเป็นหยู่ช้านานเท่าไร. แต่พอนาง
ออกจากห้องไป, ชีพจรของคนไข้ก็เค้นอ่อนลง
ทันที. นายแพทย์เห็นสมุคถานของโรคดังนั้นแล้ว

แตะมารยาว่าหยากจะพดกับัง นาง ชังแนคต์ จึง
 ให้เรียกนางกดับเข้ามาในห้อง. ฝ่ายตัวเขา (นาย
 แพทย์) จับมือคนไข้ห้อย. ขณะนางกดับเข้ามา
 นั้น เห็นชีพจรเดิรแรงขึ้นหย่างคราวก่อน แตะ
 เดิรอ่อนลงแต่พอนางออกจากห้องไป. ในบัดนี้
 นายแพทย์รแนแก่ใจทันที จึงเชิญบิดามารดาของ
 คนไข่ออกไปจากที่นั้น บอกให้ฟังว่าดังนี้ :—
 “ความดำราญของบุตรท่านที่จะคืนคงขึ้นได้หย่าง
 เดิม เหลืออดดีบัญญัติของแพทย์ทงหลาย. แต่นาง
 ชังแนคต์ ดำมารถที่จะรักษาให้หายเป็นปรกฤติ.
 ข้าพเจ้าได้ตั้งเกดดดำคณมนหมายหย่างหนึ่ง รู้ได้
 ตามที่ใดตั้งเกดคมาว่า เขาเป็นไข้ใจ (ไข่วรึก
 ผู้หญิง); แต่ผู้หญิงนั้นจะได้รู้ดีกว่าบุตรท่าน
 รึกเขาก็ห้ามได้. ในเวदान ท่านก็ยอมทราบห้อย
 แตะว่าจะต้องทำหย่างไร, ถ้าแม่วยังมีความ
 อาตัย—เดี่ยตายชีวิต—บุตรของท่านห้อย.”

ท่าน หิตอด กับท่าน เดดี ก็มีความยินดีมาก

ที่ใดทราบว่ามีหนทางที่จะช่วยชีวิตบุตรของคุณไว้
 ได้แต่ทางเดียวเท่านั้น; และทางนั้นทั้งสองคนไม่
 หยากจะให้เป็นไปได้จริง แต่จำใจที่จะต้องทำใน
 ครองนี้, กล่าวคือ, จะต้องแต่งให้นางหยกกับ
 บุตรชายของคุณ. เพราะฉนั้น, เมื่อนายแพทย์ไป
 แล้ว บิดามารดาก็พากันเข้าไปหาบุตร, มารดา
 จึงพูด “ลูกเอ๋ย, แม่ไม่รู้ว่าลูกจะ
 อ้าความประสงค์ของคุณไว้ไม่ให้แม่ทราบเช่นนั้น,
 เป็นได้จนเต็มหมอนนอนไขเป็นหนักเป็นหนา! เจ้า
 จึงฟังคำแม่ว่าเกิดลูก, เจ้าจะต้องการอะไร แม่จะ
 หาให้ทั้งนั้น จะไม่ขัดเจ้าเลย, ขอแต่ให้เจ้าเป็น
 สุข และให้ตัวของแม่ได้มีความสุขด้วย. เจ้า
 มาอ้าความเช่นนั้นได้, ซึ่งไม่เสียตายชีวิตเลย,
 นหากว่าพระเจ้าทรงพระกรุณาต่อเจ้ามาก, เคียด
 นตัวของแม่ทราบได้ดังๆแล้วว่า โรคของเจ้าเป็น
 ไขใจหากให้เป็นไปด้วยความรักกรุณาจริง, หวัง
 ที่เจ้ารักใคร่นั้นจะเป็นใครก็ตาม, ทำไมเจ้ามา

ดยายอำความไว้ไม่บอกให้แม่รู้? สำหรับคนที่ม
 อยารุ่นราวคราวเจ้าหนุ่มก็เป็นธรรมดาหยาเอง; ถ้า
 เจ้าไม่รู้จักรักผู้หญิงเสียเลย, แม่ก็จะเห็นว่าเจ้า
 มีค่าน้อยนัก. ถ้าตั้งหน้าตั้งตา จงแต่ความจริงใจ
 ให้แม่ฟังจนทุกประการ, จงประหารเสียซึ่งความ
 หงอยเหงามั่วใจ ซึ่งเปเหตุให้เจ้าชู้ผสม
 เป็นไซตงถึงเพียงนี้. จงเชื่อแม่เถิด, เจ้าจะประ
 ดงค์ตั้งใดแม่จะหาให้ตามแต่จะหาได้, เพราะแม่
 รักเจ้าเท่าเทียมชีวิตของแม่. เรื่องความตายนพ
 ขอเด็กกันเสียที่เถิด, จงบอกออกมาตามจริง
 บางทีแม่จะได้จุดแจงให้เจ้าสมนึกในเรื่องรักรายน
 ของเจ้า. ถ้าเจ้าเห็นแม่ไม่บริชอบเขาเป็นธระ
 ในเรื่องนั้นแล้ว, จงค่อยเชื่อว่าแม่พอใจรายไมไยดี."

แต่พอได้ฟังถ้อยคำของมารดาว่าดังนั้น, บุตร
 ก็หันหน้าตาซุ่มซนซนทันท, แต่คิดคำนึงหยาเป็นคร
 ว่า ยังไม่หยากให้ใครมาของแหวะในเรื่องนั้นอก
 จากมารดาผู้เดียว, จึงบอกแก่มารดาโดยมิได้

อำพรางเตยว่า “คุณแม่ ซอรับ, สิ่งซึ่งทำให้
 ผมอำคความไว้ไม่บอกให้ทราบ: ก็คือความ
 ประพฤติของคนโดยมากที่แก้ตัวแล้ว ตีมันึกว่า
 ตัวแก้ชรา สำคัญว่ายังเป็นหนุ่มหยูร่าไป, เหตุ
 เท่านั้นเองทำให้ผมตอขายใจอำคความไว้ไม่บอก. แต่
 บัดนี้ผมเห็นแล้วว่าคุณแม่เห็นหัวอกของผมในเรื่อง
 นั้น, ผมไม่แต่จะสารพาบผิดว่าขอที่คุณแม่ตั้งค้ำ
 หนุนเป็นความจริงทั้งนั้น, ข้าจะเรียนบอกตัวให้
 ทราบด้วย; เกตุอกว่าคุณแม่จะช่วยจัดการให้
 ตามคำมั่นสัญญา—ใช้ความพยายามหย่างเต็มที่
 ของคุณแม่เห็นแก่ตัวผม, ทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยกู้
 ชูชีวิตของลูกไว้.”

ท่าน เตดี คิดไว้ว่าจะจัดการให้บุตรหย่างหนึ่ง
 ตรงกันข้ามกับความคิดของบุตรที่มุ่งหมายไว้, จึง
 บอกแก่บุตรว่าจงบอกออกมาเถิด จะพยายามจัด
 ให้ได้สมนึก.

เขาคอบมารดา: “คุณแม่ ซอรับ, รูปโฉม

และจิตอันงามของ ชังแนคต์ประการหนึ่ง, ความ
ที่นางไม่โยคีในตัวของลูก หรือไม่รู้สึกเสียดาย
ว่าลูกรักหัดชอบประการหนึ่ง, ซึ่งลูกยังไม่ได้แพร่
พรายให้ใครฟังเลย, เหตุต้องตามประการนี้แหละ
ทำให้ตัวของลูกมีอาการทุกข์ตรอมผอมไข้ดังถึง
เพียงนี้. เพราะฉนั้น, ถ้าคุณแม่แก้ปล่อยคำต่อ
ผมแล้ว, ก็ให้คุณแม่ฟังนึกเสียดายเกิด ว่าอายุของ
ผมไม่จริงกาตไปได้ อักก็มากน้อยแน่นอน."

ท่าน เต็ด เห็นว่าเป็นเวดาอันควรที่จะต้องปดอบ
ดักว่าหรือว่ากต่างดเคียน, จึงยมแล้วตอบบุตร:
"เจ้าชัง มาทุกข์ตรอมผอมไข้หยา เพราะเรื่องนม
นานเช่นนี้เจียวหรือ? จงอุ้นใจเสียดายเกิดดู, แต่
พอเจ้าหายเป็นปรกฤติแล้ว ตกเป็นพนักงารของ
แม่เอง."

ชายหนุ่ม (ผู้เป็นบุตรของ เต็ด) ยินดีเต็มคั้น
ไปด้วยความหวังดีอารมณ์หมาย ก็หายวันหาย
คั้นโดยรวดเร็ว, เป็นที่ยินดีแก่บิดามารดายิ่งนัก,

ท่านเสด็จเป็นมารดาเป็นต้น ยินดีมาก, ก็ตรึก
 ครอบงำช่องจะทำตามถ้อยคำที่ได้สัญญาไว้แก่บร
 ษาย. วันหนึ่ง, นางให้หาควานาง ซังแนตต์ เข้ามา
 สันทนาภิ๋นางๆ จึงถามเป็นที่เด่นที่จริง: “ซังแนตต์
 เอย, เจ้ามีปดิมจิตต์ (*) กับเขาแล้วหรือยัง?”

ซังแนตต์ ได้ฟังก็ชวยเขินตื้นใจ ดีหน้าของ
 นางก็กรำไปดวยหนักตอาย, จึงถึปวายตอบ “คุณ
 แม่ เจ้าขา, มันไม่เหมาะสำหรับคินนซึ่งมีฐานะ
 เป็นหญิงอนาถา, พดที่บ้านเมืองมา, หยุในบงคับ
 ฌอนต์ดแต่จะทำเด่น, ที่จะคิดหาคู่ชม.”

ท่านเสด็จจึงตอบคารม: “ถ้าเจ้ายังไม่คู่ชม,
 แม่จะหาให้เจ้าตักคนหนึ่ง, เจ้าจะได้หยุเป็นดช,
 เพราะหญิงงามหย่างเจ้าไม่ควรจะหยุเปต่า ไรคู่ชม
 ภิรมย์ต่นุก—บันเจตใจในกามา.”

ซังแนตต์ ตอบ “คุณแม่ เจ้าขา, คุณแม่รับ

(*) Sweetheart.

คิวคินันไว้, บิดาของคินันยกให้คุณแม่ๆ มีความ
 เอนดูเตยงมาหย่างบุตรคนหน่ง, คินันรดกถึงพระ
 คุณหยู่ไม่รู้วาย—พร้อมทั้งใจและกายยินดีที่จะ
 ประคิบัติตามถ้อยคำ ของคุณแม่—มิให้ขัดเคือง
 ใจ. แต่ในเรื่องนี้โดยนเฉพาะ คินันเห็นว่าคินันประ-
 พฤติชอบแต่จ. ถ้าคุณแม่จะหาตำมให้คินันๆ ก็
 จะนับถือและเชอถอยฟังคำตำมแต่ผ่เดียว, จะไม่
 เชอถอยฟังคำของคนอื่นเตย, เพราะว่า ทรพัยส้ม-
 บตทงปวงของบรรพบุรุษคินันน มีอันเป็นไปหมด
 ดัน ไม่มีมือไรเหตอหยู่เป็นชนเป็นอัน, ยังมีหยู่ก็
 แต่คุณความดีของส่กุตเท่านั้น และคุณความดี
 นน คินันคงใจจะรักษาไว้ด้วยดีจนคตอดชีวิตของ
 คินัน.”

ทงนตรงกันข้ามกับความคงใจของท่าน เด็ด
 ที่ไค่ตีญญาบุคยชายไว้, นางเป็นคนฉลาด, จึง
 มารยาถ่าวชมเชยนาง ช้งแนคต์ว่า “ ถ้าพระเจ้า
 แผ่นดินช้งยังหาพระมหีส้มไค่ หยากจะได้เจ้าไป

เป็นพระมหิษั, เจ้าจะไม่ยอมเป็นหรือ?”

ซึ่งแน่ชัดตอบโดยพดด้งทันด่วน: “ท่านอาจจะใช้อำนาจบังคับได้, แต่ให้พงนักเสียดิถิด ว่าดิฉันจะไม่ยอมเป็นอันขาด นอกจากจะให้เกียรติยศกัน.”

ท่าน เด็ด เห็นว่าความคิดของนางล้มตาย ก็ไม่พูดอีกต่อไป. แต่ตั้งใจว่าจะทอดตองคุณางสักที, ไปบอกกับบุตรชายของนางว่า แค่อเขาหายดีนางจะให้เขาทั้งสองคน เข้าหุในหือองรวมกัน, อนุญาตให้บุตรชายทำแก่นาง ซึ่งแน่ชัด ตามชอบใจ, เพราะเห็นว่าจำเป็นจะต้องห็นเข้าหาหนทางทราบเช่นหือองเอง, ไม่มีทางอื่นที่จะดียงกว่านแถว. การย่อนนไม่เป้นที่พอใจแก่ตูกชายๆ ก็กดบไซห็นักชุดตงทันที. ท่าน เด็ด เห็นดงนนักบอกรความประสงค์ให้นาง ซึ่งแน่ชัด พงตามทคิดไว้. นาง ซึ่งแน่ชัด ก็ยงไม่เห็นด้วย เดยกระตางชนกว่าเดิมที. ท่าน เด็ด ก็นำความเสนอนท่านหุดอดดำมิให้ทราบแต่ต้นจนปตาย. ท่านทั้งสองหารืออกนตกดงแถวก็ให้บุตร

ชายแต่งงารกับ ชังแนตต์, (แต่โดยความจริงใจ
ออกจะไม่พอใจ), ที่จำใจต้องทำเช่นนั้นเพราะจะ
รักษาชีวิตของบุตรไว้ ถึงแม้ว่าจะได้ภรรยาที่มี
ฐานะต่ำกว่าก็ยิ่งดีกว่าตายเสียเปล่า. ท่านทั้งสอง
ก๊วยจับการมรดก, เป็นทายาทของนาง ชังแนตต์
ยิ่งนัก, นางจึงแสดงอนไมทนาการแด่พระเจ้าวที่
ได้ทรงพระมหากรุณาในเรื่องนี้, แต่นางจะได้บอก
ประวัติของนางแก่ตามจริงก็หาไม่ได้, ถ้ามี
คนทราบตามเค้าเดิมแต่เพียงว่า นางเป็นบุตรชาว
บิการิต. ถ้ามีภรรยาคนหยกกันด้วยกันเป็นลัษด้า-
ราญยิ่งนัก.

บัดนี้จะเกิดบักด้าวถึง เบียร์โรต์ ซึ่งบิดาให้ไว้
กับนายทหารผู้ใหญ่ของพระเจ้ากรุง อังกฤษ ใน
เมือง เวสต์. เบียร์โรต์ ประพฤติตนดี เป็นที่รัก
ใคร่ของมดนายยิ่งนัก, รูปงามน่ารักและใจคอก็
เป็นตลกผู้ชาย, เป็นผู้ชำนาญในการฝึกหัดคิดคนทำ
ทหาร ในเมืองนนหาผู้เทียมเท่าไม่, จนมีผู้ชน

ขอตอนามทัวไปว่า เบียร์โรต์ ชาว ปีการ์ดี^(๑).
 พระเจ้าทรงพระมหากรุณาแก่น้องสาวของเขานั้น
 ไต่ พระองค์ก็ทรงพระมหากรุณาแก่ตัวเขานั้น
 ในเมื่อนั้นเกิดกาฬโรค ผู้คนชาวเมืองล้มตายไป
 ครึ่งก่อนเมือง, ทิ้งเหลือหยุนนีกอพยบไปประเทศ
 อื่น, โดยเหตุนี้ ชาตินี้ก็ว่างโรย. ในมรณะกรรม
 ครองนี้ ท่าน หุดอด ท่าน เด็ค บัทรชายญาติพี่น้องถูก
 หุตานที่ใกล้ชิดล้มตายสิ้น, ในครอบครัวของท่าน
 ยังคงเหลือแต่บุตรหญิงของท่านคนหนึ่ง ซึ่งมีอายุ
 ควรมีเรือนได้แล้ว กับบ่าวไพร่สองสามคน. แต่
 พอกาฬโรคเหือดแล้ว, นางก็ได้ เบียร์โรต์ เป็น
 สามี. ทงนเพราะคุณความดีของ เบียร์โรต์ ๆ ก็
 ได้เป็นผู้ครอบครองกิจการบิหารแทนท่าน หุดอด
 ต่อมา. ในไม่ช้า พระเจ้ากรุง อังกฤษ ก็ทรง
 ทราบว่าท่าน หุดอด ถึงอนิจกรรม, และทรงทราบ

(๑) Pierrot the Picardy.

ว่า เบียร์โรคภัยปรดด้วยคุณความดีความงามหลาย
ประการ พร้อมด้วยใจกล้าหาญเปนตลกผู้ชายได้
คนหนึ่ง ก็ทรงตั้งแต่งให้มียศบัณฑิตศักดิ์แทนท่าน
หลุด, พระราชทานอำนาจอาชญาสิทธิ์ให้บังคับ
บัญชาทหารและการเมือง. วาสนาของเด็กดีของคน
พี่น้องตลกท่าน เคานต์ต่างเยียดได้เปนดังพรรณนา
มาฉนี้. ตลกดีของคนท่านบิดามิได้ให้สมบัติไว้โดย
ตามเรื่องทักต่างแฉว.

บิดนจะกตบักต่างวงคังวท่าน เคานต์, จำเดิม
แต่วันหน้อออกจากกรง ปาร์ดี มาจนบิดนเปนเวตา
ต่างแฉวได้ ๑๘ ปี, เมื่อนั้นไปหยู่ในเกาะ ไอรแดนัด
นั้นไ้รับความลำบากมาก, ครั้นแก่ตัวตงก็หยาก
ทราบว่ ตลกทั้งสองจะหยู่เอนเปนคู่หรือเปนประ-
การไร. ส่วนร่างกายของตัวนั้นผิดแปดกไปมาก,
เมื่อ แก่ตัวตงกตบักต่างแข็งแรงกว่าเมื่อยง หน่ม
หยู่: เพราะเมื่อนั้นการออกแรงมาก, เมื่อนั้น
แน่นหยุ่นกตงเปนคู่ ไม่ตองทำการงารหนัก

มีแต่การไต่ถาม เป็นบรมลัษณกตบายใจและกาย,
ครั้นคิดถึงลูกก็ตาออกจากหน้าที, แต่งกายหย่าง
คนอนาถาตรงมายังประเทศ อิงแต่นัด. มาถึง
คฤหบดีสำนักที่คนฝาก เบียร์โรต ไร่ ก็เห็นบุตร
ได้เป็น หตอด ใหญ่มีอำนาจวาสนาหยิ่งในเมืองนั้น
มีความลัษณดำราญลัษณบายดี, เขาก็นึกถึงนักร, แต่
ถึงกระนั้นก็ยังไม่ว่าแดงตนให้คนทั้งหลายทราบจน
กว่าจะได้รู้ว่าบุตรหญิง ชังแนคต์ จะมีฐานะเป็น
หย่างไร. ออกเดินทางต่อมายังกรุง ดันตัน (ดอน
คอน), เทยวซัษทราบตามชาวบ้านถึงเรื่องบุตร
ของคนทีให้ ไร่กับท่าน เด็ด, ก็ได้ทราบว่ ชัง-
แนคต์ ได้หยูกินกับบุตรชายของท่าน. เขาก็ดีใจ
หาทีเปรียบมิได้, ดีมิวโยคเพราะความยากลำบาก
ในหนหลัง ด้วยได้มาเห็นตักทั้งสองคนยังมีชีวิต
หยู่และกอบปรัดด้วยความมั่งคั่งลัษณมบูรณ์. ในบดิน
หยากจะเห็นตักของคน ก็ตรงไปยังบ้านนั้นนั้นคน
จน มีเครื่องแต่งกายไม่ลัษณาตา. ฝ่าย เยมัส

เดมีนัส (*) เหน้เข้ากัด้ง่้าน ด้ง่คนไข ใ้บ้านค่อน
 รั้เบงดูไ้ (หาไ้รู้ไม่ว่าเ็นท่านพ่อตา), ชัง-
 แนคต์ เกิดบุดรกับ เยมัส เดมีนัส หตายคน. คน
 หวับอายุไ้ ๘ ขวบ, มีหน้าคาน่าเอนดทุกคน.
 หตานเห่ถ่านนครนเห่นท่าน เคนค กินอาหาร กั
 พากันมาด้อมหน้าด้อมหลัง ด้วงความยินดีตาม
 ภาษาคูก มินให้ด้ง่หรณไ้จราวกระว่าท่าน เคนค
 เ็นตาของคั. ฝ่ายท่านคานันทราบชัดด้ว่าเ็น
 หตานของคั ก็ด้แสดงความรักไ้คัต่าง ๆ ในหตาน,
 หตานก็เพ็ดนหยทตา, ครุมาร้องเร่ยกให้ไปเร่ยน
 วิชาก็ไมไป. เมื่อนาง ชังแนคต์ ทราบด้ง่นน ก็
 เดริออกมาจากไ้เร่ยน, ชุดกว่า ถ้าไมฟังถ้อยคำ
 ครุ, ก็จจะเข่ยน. ดูกัพากันร้องให้ทุกคนแะบ่น
 ตามภาษาคูกว่า “หยากจะหยกับตา, ตาแกรัก
 ด้นมากกว่าครุรักด้น, ครุไมเอนดด้นเท่ากักับตา.”

(*) James Lamieus, นามสามเีของ ชังแนคต์.

ท่าน เด็ค เติมนัด (คือ ชังแนคต์) กับท่าน เคานต์ (ผู้เป็นตา) ก็หัวเราะชอบใจ.

เมื่อตูดสาวเดินออกมา, ท่าน เคานต์ ถูกชนกระทำการเคารพตูดสาวของตน หย่างคนจน คำนับท่านผู้หญิงบันดาคักคักคนหนึ่ง, หาได้ไว้ตัวว่าเป็นบิดาของนางมิได้; มีความยินดียิ่งนักที่ได้มาเห็นหน้าเด็ก. ช่างท่านตูดสาวก็จำบิดาของตัวเองไม่ได้, ด้วยผิดรูปไปกว่าเดิมมากมาย: ร่างกายแก่ชรา, เกศาและหนวดเคราหงอกขาว, ผมยาว หน้าซบผอม, ผิดกับบิดาของตนเป็นคนละคนทางจำได้. ท่าน เด็ค (ชังแนคต์) เห็นว่าบุตรของตัวเองยังไม่หยากจะไปจากไหน ก็บอกแก่ครผู้ต้อนรับสั่งว่า ขอให้ตูดชนหยุดสักครู่หนึ่งก่อนแล้วจึงค่อยส่งตนก็ได้.

ในขณะที่นั้น พ่อผู้ของนางกลับมาถึงบ้าน, ทราบเรื่องจากครู, ตูดตูดสั้ไ้หุ่ย่้แ่มมอๆ, จึงพูดว่า “ให้มันหยุด, จะได้หาความซุกซนใส่ตัว

ของเด็ก. ดักทุขของมันหย่างไร มันก็ชอบคนจำพวกหย่างมัน: ดักทุข้างแม่มันเพนยาจก, เพราะฉนั้น มันจึงชอบมาคดกคดักหักักบยาจก. ไม่ต้องตั้งคัยเตย." ท่าน เคนค ไตฟังการมตงนกรู้สึกเตัยใจมาก, แต่ออกด่าหักถนเตัยได้ ด้วยเคยทำใจซันไมไกรรเคอง ค้อถอยค้ำเตัยคดมาได้มากกว่าคองหนงแถว. ในฉณะนั้น ด่ามของนางตั้งเกศเหนวำบตรของตัวรักใคร่ท่าน เคนค มาก ก็ออกรู้ดักไมด์บายใจ, แต่ด้วยคววมรักถก ก็เคยเตัยไม่วักไร, จึงมีค้ำตั้งให้คนไปบอกท่าน เคนค ว่า "ถ้าหยากจะหยู่รับไซ้การงารในบ้านนักไต, ท่านเจ้าของบ้านยหนดจะรับไว."

ท่าน เคนค คอบ "ยหนดทจะหยู่ด้วย, แต่ในชีวดคของข้าพเจ้า ๆ ทำอไรไมเพน, มีแต่วิชาเตัยงม้ำหย่างเตัยง ซึ่งชำนานญมาก."

ท่านตกเชย (ซึ่งไมรู้จักพ้อค) ก็มอบม้ำให้เตัยงตัวหนง, เมื่อเดร์จการประตบที่มำแถว, ก็

มาเด่นกับหัดานทุกวัน.

เมื่อท่าน เคนต และบุตรได้วยทุกซัดชยุ่นน, ราชการในประเทศ ของ ท่านเปลี่ยนแปดงไปมาก. ฝ่ายพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส เมื่อได้เจริญทางพระราชไมตรีกับ เยอรมัน หตายครั้งแล้ว ก็ด้วรรด, ราชโอรด้ได้ ชนครองราชด้มบัค้ค้อไป. พระชา- ยาของราชโอรด้องคั้นแหะ ได้เป็นค่นเหตุก้อ เชญให้ท่าน เคนต ถึงกับคองพดคบ้านเมืองไป เช่นน. การหยุดรบชัวคราวในด้งครามคราว หด้งหมดเซควินกำหนดแล้ว, ก็ด้งมือรบพุงกัน ค้อไป. ในคราวนพระเจ้ากรุง อังกฤษ ซึ่งเป้น พระญาติ ก็ด้งก้าด้งทหารไปชัวยเป้นอันมาก. กองทัพ อังกฤษ ที่ยกไปชัวย ฝรั่งเศส ครังนนั้นหยุใน บังคัมบัญชาของ เบียร์โรค้, แะ เยม้ด เตมีนด้ ซึ่งเป้นบุตรนายพดก็ถกเกณท์ไปราชการในครังนนั้น ด้วย. ท่าน เคนต ก็อ้าด้าเป้นทหารรับใช้ไป ในกองทัพ หยุในบังคัมบัญชาของตุกเซย (ซึ่ง

เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่). ท่าน เคานต์ ได้ทำ
 ประโยชน์ให้แก่ราชการทหารในครั้งนั้นด้วยความ
 กตัญญูและความชำนาญในยุทธศาสตร์ ได้
 เป็นที่ปรึกษาแห่งแม่ทัพนายกองเป็นอันมาก, ทั้ง
 นี้โดยไม่ได้มีใครนึกเลยว่าท่านมีความเชี่ยวชาญ
 ในการรบ. เมื่อสงครามกำลังคึกคักกันหย่น,
 พระมหีษพระเจ้ากรุง ฝรั่งเศส (คือสโก็หัดวง
 ของแผ่นดินก่อนซึ่งเป็นมารได้ผจญท่านเคานต์ นั้น)
 ทรงพระประชวณหนัก, รู้สึกพระองค์ว่าจะไม่พ้น
 แด้ว ก็เชิญท่านมหาสังฆราชเมือง รวง () มา
 ไปรดบาป. พระนางแก้วบาป (บอกเวรที่ตน
 ได้สร้าง) คือพระมหาสังฆราช ๆ ของคนเป็นท
 เคารพนับถือของคนทั้งหลาย ๆ นับถือว่าศักดิ์สิทธิ์
 หนัก. พระนางแก้วบาปไปที่ระซ้อ ๆ จนหมดสิ้น,
 ได้บอกว่าการรบทงหมดทนางได้ทำแก่ท่าน เคานต์

() Archbishop of Roan.

ตางเยยต์ นนทวย, ใช้ว่านางจะบอกกรรมข้อ
 นแต่่มหาดั่งซราชเท่านั้น, นางยังได้แต่ให้ผู้ใหญ่
 ที่นางนับถืออีกหลายคนทราบเรื่องไวด้วย; ดั่ง
 ให้คนเหล่านั้นทล่อชวนวอนพระเจ้าแผ่นดินว่า ถ้า
 ท่าน เคนต กิด หรือบุตรของท่าน กิด ยังมีชีวิต
 หยุ่แล้ว, ขอให้พระเจ้าแผ่นดินทรงตั้งแต่งให้ดำรง
 ฐานันดรศักดิ์หย่างเดิม. พระนางตั้งความแค้น
 หยุ่มาไม่ก็เวดาก็ดั้วรคค. พระบรมวงศานุวงศ์
 และข้าราชการทั้งหลาย จักการฝังพระศพตาม
 พระเกียรติยศ.

คำสารพาทอนนทราชทราบบถึงพระเจ้าแผ่นดินฯ
 ก็เดี่ยหยุ่ที่ยงนค ที่พระมเหษของพระองค์ได้
 ใ้รายแก่คนดี ๆ เช่นนี้, จึงใหม่ประกาศว่า ถ้า
 ผู้ใดให้ข่าวคราวว่าท่าน เคนต หรือบุตรของท่าน
 ยังมีชีวิตหยุ่, จะให้รางวัลแก่ผู้นั้นให้ถึงใจ, เพราะ
 พระมเหษได้มพระเด่าจนแค้นว่า เขาเป็นคนหาบด-
 ทนมไค — ที่ใด ทงบ้านเมืองไปทงนี้ โดยหาความ

ผิดในส่วนควมได้. พระเจ้าแผ่นดินมีพระราชประสงค์จะชุบเลี้ยงท่าน เคานต์ ให้คงยศบันดาศักดิ์เดิมหรือบางที่จะยิ่งกว่าเดิม.

เมื่อท่าน เคานต์ ได้ทราบประสงค์ดังนี้, เข้าไปหา เยมัส เดมัส (บุตรเขยของท่าน), ชวนให้ไปหา เบียร์โรต์ ด้วยกัน, ว่ากันว่า เมื่อไปถึง เบียร์โรต์ แล้ว จะแสดงให้เห็นว่าพระเจ้าแผ่นดินมีพระราชประสงค์อย่างไร. ครั้นมาพบกันแล้ว, ท่าน เคานต์ ก็แสดงคนของท่านให้ปรากฏในขณะนั้น, กล่าวคำปราถนาคือบุตรของท่านว่า "เบียร์โรต์, เยมัส เดมัส ซึ่งหยนไคนองตัวของเขาเป็นภรรยา, และไม่ได้สมบัติพัสถานจากน้องของเขาเลย. เพราะฉะนั้น, บิดาคิดว่าจะให้เขาเข้าไปรับรางวัลตามประกาศของพระเจ้าแผ่นดิน. ในขั้นต้น, จะให้นำตัวเขาเข้าไปก่อน ด้วยเจ้าเป็นบุตร เคานต์ ดางเยยต์; ในขั้นที่สอง, จะให้นำตัวนาง วิโอดานด์ ดางเยยต์ น้องสาวของเขาซึ่งเป็นภรรยาของเขา;

ในที่สุด, จะให้เขานำตัวบิดาซึ่งเปน เคนคัต ดาง-
เยยต์ (บิดาของเจ้า) เข้าไปเฝ้า."

เปียร์โรต ไตฟงดงนน, จ้องดำใจได้ว่าเป็นบิดา
ของตัว, ก็ร้องให้ตั้งกราบแทบดำหยุในพื้น.
ฝ่ายเยมัต เฌมันด์ นน ทั้งเสียใจและดีใจหย่างเต็ม
คั้น, ไม่ได้พูดว่าประการไร, มัดหน้าแดงกรำขึ้น
ทันที คำที่คนได้แต่คงความเคารพต่อท่าน เคนคัต
ในหนหลังน้อยเต็มที (ทงนโดยไม่รู้); เขาก็นอบ
น้อมกายตงขอขมาโทษ. ท่าน เคนคัต ก็ยกโทษ
ให้. ครนด้นทหนักถึงเรื่องทุกขรอนต่าง ๆ, ร้อง
ไหบ้าง ดีใจบ้างแล้ว, บุครตัวกับบุครเขยก็
อ้อนวอนให้ท่านดรวมเครื่องแต่งกายให้เหมาะแก่
ฐานะของท่าน ๆ ก็ไม่ยอม, ท่านหยากให้เยมัต
เฌมันด์ เข้าไปรับพระราชทานรางวัลเดี๋ยวก่อน, และ
เมื่อพาคัวท่านเข้าไปหย่างคอยมรั้งเช่นนั้น จะได้
แต่คงความไม้อินงขงข้อของบุครเขยให้ปรากฏยิ่ง
ขึ้น.

ในขณะนั้น เยมัสต์ ก็ทำนเคานต์ และ เบียร์โรต ก็เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน. เยมัสต์ กราบบังคมทูลขอรับพระราชทานรางวัลที่ได้ทรงประกาศไว้ว่าจะพระราชทานให้แก่ผู้ ทนาคิวท่าน เคานต์ หรือ บุตรของท่านมาเฝ้า.

พระเจ้าแผ่นดินมีพระราชดำริให้ชนรางวัลอันมีค่าออกมากองไฉนหาพระที่นั่ง พดางรับสั่งกะเยมัสต์: “รางวัลที่จะให้ นเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของคุณ.”

ในขณะนั้น เยมัสต์ ก็ถอยหลังออกไปส่งองต่างก้าว, ทูลเบิกถวายคิวท่าน เคานต์ ซึ่งเป็นคนมาขอรับใช้หุ้ยในบ้าน; นำ เบียร์โรต เข้าเฝ้า, กราบทูลนถองพระราชประคิบทว่า “เชิญทอดพระเนตร บิดากับบุตร, ตัวนบุตรนั้นเป็นภรรยาข้าพระเจ้า, แต่ขอพระราชทานพระราชโอกาสทุกเดาไป เวตาอันจึงนาคิวมาเฝ้า.”

พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงฟังดังนั้น ก็ทอดพระเนตรเพ่งดูท่าน เคานต์, และถึงแม้ว่าแก้คิวผิด

แปดกไปมากก็จริง แต่ก็ยังทรงจำได้แม่นยำ,
 ขณะนั้น พระองค์มีอดีตชุดคตของนิยน์เนตรทง
 สองข้าง, ประคองตัวท่าน เคานต์ ซึ่งตงเข้าเฝ้า
 หยู่ให้ตักขึ้น, ทรงจับและจับมือท่าน เคานต์ ใน
 ท่าคำนับ, ทรงต้อนรับ เบียร์โรต์ หย่างพระศุภาย
 คนหนึ่ง, รับผิดชอบให้จัดเสื้อผ้า คนใช้ บ่าวไพร่ ม้า
 ๓๓ เครื่องใช้ ทหยทกนให้เหมาะแก่ฐานะของท่าน
 เคานต์; ตั้งเห็นท่านก็พด้นดำเรจตามรับผิดชอบ. พระ
 เจ้าแผ่นดินทรงต้อนรับ เยมส์ เดมึนส์ หย่างดีเช่น
 เดียวกับ เบียร์โรต์, แดวทรงซักถามถึงเรื่องเหตุ
 การณเคาระห้กรรมของครอบครัวคนทงด้าม. เมื่อ
 เยมส์ ๓๓ ได้รับพระราชทานรางวัลแล้ว, ท่าน เคานต์
 จึ่งพูดว่า “จงรับพระมหากรุณาคริงนตอพระ
 หัตถ์ และจำเอาความไปบอกบิดาของท่านว่า
 ๓๓ หาดานของเขาและของข้าพเจ้านั้นจะได้ มีเลือกเถา
 ๓๓ เหตุ่ากฎมพชางฝ่ายบิดานั้นห้ามได้.”

เยมส์ ๓๓ ได้รับพระราชทานรางวัลแล้ว ก็ให้คน

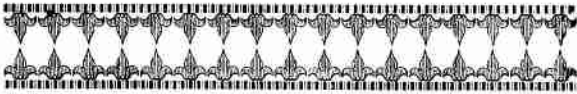
ไปเชิญมารดาที่ภรรยาอายุยังกรุง ปาร์ดี. เบียร์-
โรต์ ก็ให้คนไปเชิญมารดาของคนมาด้วย. ท่าน
เคนต คือนับด้วยความยินดียิ่งนัก. พระเจ้า
แผ่นดินพระราชทานทรัพย์สินสมบัติเดิมคืนให้, และ
เพิ่มให้อีกเป็นจำนวนมาก. บุตรตัวและบุตรเขย
ตากลับไปยังบ้านเมือง. ท่าน เคนต ก็หย่อนกรุง
ปาร์ดี เป็นตุลาการผู้มีคนชนชดชอนามยิ่งกว่าเดิม.

[นิยายเรื่องจ้าวหญิง ฝรั่งเศส สุกแลนั้น เป็นนิยายเก่าเท่ากับ
เรื่อง Joseph and Potiphar's wife, หากมีจันนั้นก็เก่าทำเรื่อง
Bellerophon. บอกลาจจิโอ ได้แต่งเทียบเรื่อง แปร์แดลลา
บร็องจือ (๐) และ เลดี ประเทศ บราบังต์ (๑) ใน ดานต์ (๒).
เรื่องนายแพทย์ล่องรู้ว่า เข็มส์เลมันส์ (๓) รัก ชังแนตต์ (๔) นั้น
แต่งเทียบ อันติออกุส (๕) และ สัตราโคนิเจ (๖) ในเรื่อง
นิยายของ ปลูตาก (๗).]

(๐) Perdella Broccia. (๑) The Lady of Brabant.

(๒) Dante. (๓) Englishman. (๔) Jeannette.

(๕) Antiochus. (๖) Stratonice. (๗) Plutarch.

ตอนที่สอง.

นิยาย ๕.

แบร์นัตชาวเมือง เฮนวา ถูกชายคนหนึ่งชื่อ อัมโบร์สล่อ
ลวง, เสียทรัพย์สินเงินทอง, สั่งให้เอาภรรยาของตนซึ่งมี
ได้รู้เห็นเป็นใจไปฆ่าเสีย. ภรรยาหนีไปได้, ปЛОมตัว
เป็นชายไปรับราชการอยู่ใน สุลต่าน, ไปพบผู้ล่อลวงใน
ราชสำนักนั้น. นางใช้คนไปตามสามีให้ไปยังกรุง อา-
เลกซันเดรีย. จับตัว อัมโบร์ส ลงโทษเสีย, แล้วนาง
ก็พาตัวกลับไปยังเมือง เฮนวา.

นาง เอลีซา นิยายเรื่องน่าสงสารนี้จบลงแล้ว ราชินีผู้มีลักษณะ
เลิศประเสริฐ เข้ารับหน้าที่นิยายต่อไปด้วยยินดี, ชัมพลาง
มีเสาวনীว่าดังนี้:—

เราต้องเหน็ดเหนื่อย ด้วย ด็ยอนเนโอ, เพราะฉะนั้น เมื่อเขากับ
ข้าพเจ้าเป็นผู้ตกค้างอยู่ยังมีได้นิยายเรื่อง ข้าพเจ้าจะตั้งต้น
นิยายเรื่องของข้าพเจ้าเสียก่อน, ให้เขานิยายที่หลังจึงทำย,
ด้วยเขาพอใจเช่นนั้น. มีคำกลางกล่าวว่า “ผู้ล่อลวง ข้อม
หนีไม่พ้นมือผู้ถูกล่อลวงไปได้,” ความขื่อนี้อาจจะพิสูจน์ได้

ตามเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งเป็นไปในสากลโลก. เรื่องเช่นนี้ข้าพเจ้า
จะขอนิยายให้ท่านฟัง, หวังใจว่าการนิยายเรื่องชนิดนี้จะไม่
เป็นที่เบื่อหูของท่านทั้งหลาย, ในที่สุดท่านจะได้รมัตถ์หวังตัวมิ
ให้ใครมาล่อลวงได้.

ความว่า พาณิซ อิดเตียน หาดายคนซึ่งมาด้วยกิจ
ธุระต่าง ๆ ของคนคนละเรื่อง หาใช่พวกเดียวกัน
ได้, ได้มาพบกันที่ โฮเตล แห่งหนึ่งในกรุง ปารีส.
เวตาค่ำเมื่อกิน ดับเปอว์ เสร็จแล้ว, ต่างก็สนทนา
ปราโมทย์กันเสาะเป็นที่ตำราญใจถึงเรื่องต่าง ๆ, ในที่
สุดการสนทนานั้น พาตมาถึงเรื่องภรรยาของตนที่
หย่าร้างเคหา—มิได้มาด้วย, คนหนึ่งจึงเอ่ยขึ้นเป็น
ที่ขบขันว่า: “ข้าพเจ้าไม่ทราบเลยว่าภรรยาของ
ข้าพเจ้าจะทำอย่างไร, แต่สำหรับตัวข้าพเจ้า ๆ รั
ลึกและเชื่อแน่ว่า ถ้าข้าพเจ้าไปพบปะสิ่งที่ชอบใจ
เขา, ข้าพเจ้าก็จะลืมความรักซึ่งมีต่อภรรยาของ
ข้าพเจ้า, และจะใช้ โอกาสนั้น, กล่าวคือ, จะต้อง
ลืมตั้งหน้าเมื่อโอกาสเปิดช่องให้.”

อีกคนหนึ่งพูด “ข้าพเจ้าก็เช่นเดียวกัน เชื่อกัน
ว่า ภรรยาของข้าพเจ้าก็คงจะทำตามชอบใจของ
หัตถ์เช่นเดียวกัน.”

คนที่ถามก็มีความเห็นพ้องด้วย. ทุก ๆ คน
พูดอวยเหตด้วยว่า ภรรยาของคนที่ยู่บ้านคงจะ
ไม่ปล่อยให้เวลาให้ล่วงไปเปล่า ในขณะที่คนไม่หยุด.
ในหมื่นหมื่นแสน นาย แบริ่นาด โตแมตติน (*) ชาว
เมือง เยนวา ผู้เดียว มีความเห็นแย้งตรงกันข้าม:
กล่าวกันว่า, เขามีภรรยาอุปถัมภ์ด้วยความดี
ความงามทุกอย่างฝังอยู่ในสันดานของนาง ซึ่ง
ควรเป็นเครื่องประดับสำหรับชายหรือหญิง, กล่าว
ว่า—หัตถ์เป็นหญิงสาวดั่งนางทรง จำหน่ายใน
การเย็บปักถักร้อย, จะหาชายที่เป็น เวเตอร์ (**)
เคิรโต้เตรียมเหมือนหย่างนางก็หายาก, นางเป็นคน
เคิรโต้ของข้าพเจ้า, นางเป็นคนเฉลียวฉลาดยิ่ง
นัก และได้รับความอบรมดีมาแต่สำนักผู้ปกครอง

(*) Bernard Lomellin.

(**) Waiter; คนเคิรโต้.

ของนาง. นอกจากความชำนาญในการขี่ม้าและ
ฝึกปรือนกเหยี่ยว (ให้ ใต้โอบเฉียงนกอื่นมาให้
เจ้าของ), นางยังแคว่ควดองในการบำเพ็ญที่ไม่
มีพ่อค้าที่เข้าใจในเรื่องนี้ดีกว่านาง (ผู้เป่นภรรยา
ของเขา). ด้รูปความค้ำข้อพิพาท, เขาจึงประ-
การค์ออกมาด้วยด้ใจจะว่า, หญิงในสังคมโลกนี้ไม่
มีคุณความดี และวิศุทธิ์ต้นดานเปรียบปานภรรยา
ของเขาได้, เพราะเขาเชื่อมั่นว่า, ถึงแม่เขาจะจาก
นางไปด้กั ๓๐ ปี, นางก็คงไม่ยินดีในชายอื่น.

ในหม่พาดินชที่หนึ่งต้นทหนักงเรื่องนี้, มี
พาดินชหม่มคนหนึ่งชื่อนาย อัมโบร์ต ชาวเมือง บิ-
อาแค้นซา (°) เป่นผู้หัวเราะมากกว่าเพื่อน เมื่อ
ได้ฟังนาย แบร์นาค ยกย่องภรรยาในคราวด้ง, จึง
ถามนาย แบร์นาค: “มหาราชเจ้าพระราชทานด้ทิธิ
พิเศษอนันให้แก่ท่าน, หรือว่าอย่างไร?”

(°) Ambrose of Piacenza.

แบร์นาค ออกจะฉุน ๆ บ้างเล็กน้อย จึง
 ตอบ “ไม่ไช่มหาราชเจ้า, คือพระเจ้าวต่างหาก
 ซึ่งให้คุณพิเศษอนันแก่ข้าพเจ้า. พระเจ้าทรง
 พระคุณอันต่ำเต็ดประเสีดกว่าท่าน แอมเปอเรอ
 เปนไหน ๆ.”

อัมโบรต—“ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่าน กตัญญูความ
 จริง—ไม่ได้สังคัยท่านแม่แต่ตักนิตเดียว. แต่
 ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านไม่ได้ตรกครองให้ ถถวนพอ, ถ้า
 ท่านคิดหุ่ยบ้างแถว, ข้าพเจ้าเชื่อว่าปัญญาของ
 ท่านคงไม่ทรามถึง กับทำให้ท่าน นอนใจในเรื่องนี้.
 เพราะเหตุนี้ ท่านหยาฟังเข้าใจว่าเราทุกคนซึ่ง
 สันทนากันถึงเรื่องภรรยา จะไปคาดว่ภรรยา
 ของตนผิดกันกับภรรยาของท่าน. แต่เราเชื่อนิสัย
 ความน้อมแห่งใจไปในสิ่งที่ดีแถะชั่ว, สุดแต่ใจ
 ของใครจะรักดีแถะรักชั่ว. ข้าพเจ้าขอโอกาสกต่าง
 ต่อกัจฉากับท่านในเรื่องนี้สักหน้อย: ข้าพเจ้าเข้าใจ
 หุ่ยเปนนิจคัยว่ มนุษย์เปนสัตว์โลกที่มีใจสูงประ-

เล็ดกว่าสรรพสัตว์จุฑุรบททวิบาทกทงหตาย ซึ่ง
 พระเจ้าได้สร้างมา. และเข้าใจว่า สัตว์มีความ
 ตีเป็นที่ต้องชาย, ก็เมื่อชายมีใจคอมั่นคงกว่า
 หญิงทั่วไปแล้ว ชายก็ย่อมมีความตั้งใจจริง (ไม่
 โดดเต) เช่นหญิงแน่นอน. อีกประการหนึ่ง หญิง
 มักจะมีใจผันแปรและกตัญถอก, ข้าพเจ้าอาจ
 จะยกเหตุให้เห็นได้หลายประการ, แต่ในบัดนี้
 ขอเว้นเสีย—ไม่กล่าวละ. เพราะฉนั้น, เมื่อชาย
 ซึ่งกรรมดาดกแต่ง มาให้มันดีใจคอมั่นกว่าหญิง
 ยิ่งเสียอ่อนวอนของหญิงไม่ได้—อดกต้นความใคร่
 ในหญิงที่ตนชอบไม่ได้แล้ว, ทั้งนไชว่าเดือน
 ตะกรงหามีได้, แต่ยอมเป็นตงวันตะพั่นกรงเสีย
 ด้วยซ้ำ—ห้ามความนึกหยากนึกใคร่ในหญิงที่ตน
 ชอบไม่ได้ตงน, นับประสาอะไรกับหญิงซึ่งมันดี
 ใจคออ่อนแอ จะเสียอ่อนวอน—เสียย่อ—เสียก
 เห็นแก่เข้าของทองเงินของ ชายผู้เจ้าแต่หิตงร้อย
 ตงพ่นหย่างใดหรือ? ท่านจะว่าหย่างไรก็ตาม,

แต่ข้าพเจ้านึกว่าไม่จริงหยิ่งนั่นเอง. ท่านว่าภรรยา
 ของท่านเป็นมนุษย์มีเลือดเนื้อร่างกาย และถ้า
 เช่นนั้นก็หยิ่งในบังคับแห่งความใคร่เช่นเดียวกับหญิง
 ทงหลาย, และกำลังที่จะต่อสู้ปฏิเสธประหารเสีย
 ซึ่งส่วนความใคร่ ก็มีส่วนเท่า ๆ กับหญิงทง
 หลาย—ไม่ผิดอะไรกัน. ถึงหัดอนจะเป็นวีระสตรี
 มีความสันโดษในกามเพียงไรก็ตาม, หัดอนก็
 อาจจะทำเหมือนหญิงอื่นได้, ถ้าอาจจะเป็นได้
 เช่นนั้นแล้ว. ก็ไม่ควรที่ท่านจะมาคิดคานกันหย่าง
 รุนแรง, แขงข้อต่อคารมตรงกันข้ามกับความจริง
 หย่างที่ท่านกล่าวแล้ว."

แบร์นาค— "ข้าพเจ้าเป็นพาดิช, ไม่ใช่รัก-
 ปราชญ์, จะตอบท่านได้หย่างคารมพ่อค้าเท่านั้น:
 ข้าพเจ้าชอบบอกท่านว่า, ที่ท่านว่านั้นจะเป็นได้ก็
 แต่หญิงที่มความร่นอยและไม่มีหิริโอตคัพปะ, แต่
 หญิงทงตาตเป็นผู้นั่งงวนหาแต่ด้มมานะใส่ด้ง, มี

ใจหนักแน่นเดี่ยยงกว่าชายบางคน ซึ่งใจง่ายใน
เรื่องนั้น, และภรรยาของข้าพเจ้าเป็นหญิงใจหนัก
แน่นหย่างที่วาน."

อัมโบรด์— "ถ้าหญิงทุกๆ คนผิดในกามคราว
ใด ให้มีเขางอกขึ้นที่ศีรษะเป็นคณนพยานให้เห็น
ประจักษ์ทุกครั้งแล้ว, ข้าพเจ้าจึงยอมเชื่อว่าน้อย
คนจะผิดในกาม. แต่แทนที่จะให้เขางอก, ถ้านาง
นวดาต, ก็จะไม่มีการมาต้วงวี ความตอขายและ
เดี่ยยงเดี่ยยงนั้น ย่อมมีค่อเมือการนั้น ๆ เบนไป
โดยเบ็ดเผาย. เพราะฉะนั้น, การตั้งใดที่หญิงอาจ
จะทำได้ตบ ๆ, หญิงก็คงจะไม่เว้นเดี่ย. ถ้าหาก
จะเว้นเดี่ยได้, ก็คงเป็นค่อด้วยความเขตาของตนซึ่ง
ไม่เคยตบความตบูกปานตบวรคั่นเอง จึงจำถ้อย
คำค่อไปนี้ไว้เป็นกฎเกณฑ์:— 'หญิงใดชายไม่
ชวอน หญิงนั้นเหตะบริศุทธีวิเคษ. หรือหญิงใดยัว
ยวอนชวอนชาย ๆ ไม่เด่นตบ้วย หญิงนั้นเหตะบริศุทธี

วิมุขมตทิน (๖). และถึงแม้ว่าข้าพเจ้าทราบได้
 ตามตำเหตุดูและกฎธรรมชาติดี, ถ้าข้าพเจ้าไม่
 ทดลองดูอารมณ์ และพูดเขาระบายหญิงมา
 หตายรายแล้ว, ข้าพเจ้าคงไม่อาจจะพูดเช่นนั้นได้.
 ข้าพเจ้าขอโอกาสบอกให้ท่านทราบว่า ถ้าข้าพเจ้า
 ได้มีเวลาอยู่ในบ้านของท่านสักวันหนึ่งสองวัน, ก็
 คงจะได้เมียดคายชอของท่านสักเล็กน้อย เช่นเคยได้
 ชมหญิงอื่นมาหตายรายแล้ว ไม่ต้องสงสัยเลย.”

แบร์นาค ได้ฟังก็ซัดใจ, จึงตอบ “เถียงกัน
 ไม่มีเวลาสุด: ท่านพูดไปทางหนึ่ง, ข้าพเจ้าพูด

(๖) “๑๒๒ ไม่มีสถานที่, ไม่มีโอกาส, ไม่มีบุรุษจะชักให้
 ใจเขว, ด้วยเหตุอันนี้พึงรับรองได้ว่า นารี เป็น
 หญิงบริสุทธิ์.”—หิต. ๑ หน้า ๘๒.

“๑๒๕ เหตุที่สัตว์ จะทนเป็นพรหมจารีอยู่ ไซ้ว่าจะ
 เป็นด้วยรู้สึกลอย, มีจรรยาสมบัติ, เกล็ด
 การลามก, หรือมีใจเกรงขาม หามิได้; แต่
 จริง เป็นเพราะยังไม่มีผู้ปรารถนาอย่างเดี๋ยวนั้น
 นั้น”—หิต. ๑ หน้า ๘๓.

ไปทางหนึ่ง, ซึ่งไม่เปนนอไรเข้าได้. เมื่อท่านว่า
หญิงทั้งหลายต่อดวงง่าย, และท่านก็ชำนาญใน
ทางนี้, เพื่อทดสอบคุณใจจะแห่งภรรยาข้าพเจ้า ๆ
จะให้ศรัทธาในบั้นนี้ว่า, "ถ้าท่านเฝ้าโตมให้นางตง
ใจได้, ข้าพเจ้ายอมให้ ศรัทธาแก่ท่าน. แต่ท่าน
ต้องให้คำมั่นสัญญาแก่ข้าพเจ้าว่า ถ้าท่านทำการ
ไม่สำเร็จ, ท่านต้องเสียเงินพันเหรียญทอง ฟัดอ-
รินต์."

อัมโบรต์ ตอบโดยอันใจว่า "ชีวิตของท่าน
จะเปนนประโยชน์อะไรแก่ข้าพเจ้า, ถ้าข้าพเจ้าชนะ?
ท่านหยากจะทดสอบก็ได้—จะเป็นไร, จงวางเงิน
ห้าพันเหรียญทอง ฟัดอรินต์ ในบั้นนี้, ซึ่งเปนน
ราคาต่ำกว่าชีวิตของท่าน คือพันเหรียญข้าพเจ้า,
กล่าวคือห้าต่อหนึ่ง. และโดยที่ท่านไม่กำหนด
เวลาให้แน่นอนลงไป, ข้าพเจ้าก็จำจะต้องไปยัง
เมือง เยนวา. และภายในสามเดือน, นับแต่วันไป,
ข้าพเจ้าจะทำการให้ภรรยาท่านปลงใจจงได้, และ

จะนำตั้งของดำคัญในบ้านของท่านมาให้ท่านเห็น
 เป็นหลักฐาน. ^{๕๕} ทงนท่านต้องให้คำมั่นสัญญาว่า,
 ภายในเวดามี่กำหนด^{๕๖}นั้น ท่านจะไม่ไปเมือง เยนวา
 ประการหนึ่ง, ^{๕๗} และจะไม่มีจดหมายต่งนำ^{๕๘}ไปบอก
 เหตุการณ์^{๕๙}เรื่องนี้.

แบร์นาค พดว่า ตัวของเขาหยากได้เงินที่วาง
 พัน. เพื่อนพวกริชเหตานั้นก็พยายามห้ามปราม
 โดยเห็นว่าผลร้ายจะบังเกิดขึ้น. ^{๖๐} แต่คนทงต้อง
 กำตั้งแก่กตาด้วยความใคร่จะเอาแพ้ชนะ^{๖๑}แก่กัน^(๖)
 ก็ทำสัญญาและตงนามให้กันไว้เป็นหลักฐานดำคัญ
 ในทันทีนั้น. ^{๖๒} แบร์นาค พักหยู่ที่ โฮเตต ในกรุง
 ปารีส. ^{๖๓} ฝ่าย อิมโบร์ด ก็ออกเคิรทางโดยด่วน
 ไปเมือง เยนวา. ^{๖๔} ครนถึงเมือง, ^{๖๕} ก็เที่ยวดับเตาะ
 ถามหาบ้าน ^{๖๖} เตคี่ ^{๖๗} นน ^{๖๘} เทยวดับแยบคายถามถึง
 นิตยใจคอของ ^{๖๙} เตคี่ ^{๗๐} นนด้วย, ^{๗๑} ได้ทราบว่ดำจริง

(๖) ‘อนิจจา! บุคคลที่มุ่งแต่เอาความชำนะเป็นใหญ่ ช่อม
 มีใจเหี้ยมโหด.’—กลาสริตสาคร เล่ม ๑ ภาวิธู หน้า ๕๔.

ตามที่ แบริ่นาด กต่าง, ไซ้แต่เท่านั้น, นางยังดี
กว่าผัวหมอกหักตายประการ. อัมโบร์ดี ก็คิดขยาด
ในใจว่า มาคราวนี้ไม่สู้มันักเสียแล้ว, ไปพบหญิง
อนาถาคนหนึ่งซึ่งเคยไปมาหาสู่ต่าง ๆ เคยอุปการะ
หยา่เนื่อง ๆ, คิดสินบนเข้าถึงใจ, คิดอุบายให้
หญิงอนาถานั้นเอาตัวของเขาเข้าหยาในหีบใหญ่ยาว
ใบหนึ่ง, ให้นางอนาถานำไปฝากแก่ เดดี ให้ช่วย
รักษาไว้สักสองสามเวลา, ให้นำเข้าไปไว้ในห้อง
นอนของนาง, จึงบอกแก่นางว่า จะมีกิจไปจาก
บ้าน, ขอฝากไว้ด้วย. หญิงอนาถาได้สินจ้างถึง
ใจดังนั้น, ก็กระทำตามอุบายนาย อัมโบร์ดี.

ครั้นค่าง เขาคาดคะเนได้ว่าหญิงนั้นคงหัด
แล้ว เขาก็ออกมาจากหีบ, มือถือเครื่องมือซึ่ง
เตรียมมาเสร็จในหีบ, ค่อย ๆ ย่องกริบเข้าไปใน
ห้อง, ซึ่งมีตะเกียงตามหยา่ดวงหนึ่ง, อ้ากรัยแสงไฟ
ก็สังเกตเห็นจดจำห้อง, จำรูปภาพและสรรพ
สิ่งต่าง ๆ ในห้องได้ถ้วน, ย่องเข้าไปข้างเคียง,

เหนนางกำลังหัดขับสีทหยุกับบคุรเดกคนหนึ่ง, เขา
 พิศุครูปโฉมของนาง—เห็นว่านางงามมาก, งาม
 ทรงในเครื่องแต่งกายเวตาเขาที่ดเทียบกบัแต่งเวตา
 กตางวัน (ซึ่งครบเครื่อง), แต่จำคำห็นด้าคัญ
 อไรในตัวของนางยังมีได้, เหนแต่ใฝ่ที่เต้าถัน
 เบื่องซ้าย, ได้คำห็นด้าคัญเท้านนแต่วกัเห็นว่าพอ,
 ไม่กต่าจะทำอไรต่อไป, ดวยได้ทราบนิตัยใจคอ
 ของนางมาค้แล้ว, เทยวส่อดคาคเข้าของในห้อง
 นนหยุกเป็นเวตาช้วนาพกา, ตกเขาเงินถุงหนึ่ง, เสื่อ
 คตุมเสื่อหนึ่ง, แหวนวงกหนึ่งกบัเขมชดด้ายหนึ่ง,
 เขาตั้งเหต่านใส่ไว้ในห้บ, แต่ดวตงหยุกในห้บถัน
 กุญแจเสื่อย่างเดิม. เขาได้หยุกในบ้านของนาง
 สองคืน; นางหาได้ทราบร่องรอยอไรไม่. วันที่
 ส่ามหญิงอนาถาก็มารับเอาห้บไปตามนัด. นาย
 อัมโบร์ด ก็ให้สินจ้างตามที่ได้สัญญาไว้, แต่กั
 รับไปถึงกรุง ปารีส์ ก่อนกำหนด ได้ตั้งด้าคัญเป็น
 หดักฐานไปด้วย.

ครั้นถึง เขาก็เชิญเพื่อน พาณิช ทงหลายมา
 ประชุมพร้อมกัน. เขาตั้งดำคัญที่ได้นำ ออกแสดง
 ในท่ามกตางพาณิชเหล่านั้น, เงินที่พนนกนั้นก็นำ
 มาวางในที่นั้น, หันไปพูดกับ แบร์นาค ว่า “ข้า-
 พเจ้าชนะท่านแล้ว: ข้าพเจ้าได้ตั้งดำคัญมาตามคำ
 มั่นสัญญาที่ได้ว่าไว้.” ในเบื้องตนเขาก็พรรณนา
 ถึงห้อง, รูปเขียนด้วยสีน้ำตาลน้ำมัน, และตั้งตั้ง
 สำคัญให้ แบร์นาค ดู, บอกกับ แบร์นาค ว่า,
 ตั้งเหล่านั้นเขาได้มาจากนางทงนน. แบร์นาค รับ
 คำว่า ห้องที่พรรณนามานันถูกต้องทุกอย่าง, และ
 จำได้ดวยว่า ตั้งของต่าง ๆ ที่เขาได้มานั้นเป็น
 ของๆภรรยา, แต่เขากด่าว่า ใครๆอาจจะรู้
 เรื่องห้องหับเข้าเรือนของเขาก็เป็นได้, และ อัม-
 โบร์ต อาจจะไ้ตั้งของเหล่านั้นมาจากบ่าวไพร่ใน
 บ้านก็เป็นได้, เพราะฉนั้น ถ้า อัมโบร์ต ไม่มีเหตุ
 ชื่อนมาประกอบหรือกล่าวค่อไปได้แล้ว, แต่เพียง
 เท่าที่กล่าวก็ไม่มีความหนักพอที่จะไ้เงินเดิมพันทงน

พนนกนหน.

อัมโบรต์ จึงตอบ “ที่จริง, เท่าที่กล่าวก็พอจะเป็นที่พอใจหยู้งบ้างแล้ว, แต่เมื่อท่านหยากจะให้ข้าพเจ้ากล่าวต่อไปอีก, ข้าพเจ้าก็จะกล่าวตามที่ได้เห็นมาว่าดังนี้: มาตาม ยีเนฟรา (๑) ภรรยาของท่านนั้น มีไผ่ทนมข้างซ้าย.” ครั้นแบร์นาคได้ฟังดังนั้น, ก็ต้งใจวิบ ดีหน้าผิตปรกฤไปทันที, ต้อให้คนเหล่านนั้นเห็นว่า, ถ้าเขาไม่เถียงต่อไปแล้ว, ก็เป็นอันว่า อัมโบรต์ กล่าวความจริง. เขาจึงหยุดสักครู่หนึ่งแล้ว จึงพูด “ข้าแต่ท่านผู้ภาพบุรุษทงหตาย, ถอยคาทนาย อัมโบรต์ กล่าวในขณะนั้นเป็นความจริง: ข้าพเจ้ายอมริบว่าข้าพเจ้าแพ้เขา. เขาจะยินดีมาริบเงินเมื่อไรก็เชย, ข้าพเจ้าจะจ่ายให้เขา.”

ได้จ่ายเงินให้ไปในวันรุ่งขึ้น, แตะนาย แบร์-

(๑) Madam Ginevra.

คุณนายจะต้องตายในทันที."

หัตถ์อันได้ฟังว่าอย่างนั้น ก็ตกตลึงยวบไปทั้งกาย, จึงอ้อนวอนถามบ้างในพระนามแห่งพระเจ้าวให้เขาบอกความประสงค์แก่นาง ก่อนที่เขาจะลงมือฆ่าฟัน ว่าสาเหตุอันหมิ่นชดผดฟ้องหมองใจไว้ในตัวของนาง ถึงกับต้องฆ่าฟันกัน?

บ้างตอบ "คุณนาย ซอริบ, คุณนายไม่ได้ผิดฟ้องหมองใจทำให้ผมชุนแค้นอะไรเลย. แต่ตัวผมตำมของคุณนาย (คือนายผู้ชายนั้น), ผมพอจะบอกคุณนายได้แต่เพียงคำหนึ่งว่า, ท่านสั่งให้ผมฆ่าคุณนายเสียที่ทุกทาง, ไม่ให้ปราณีแก่คุณนายเลย, แม้แต่ตัวน้อยที่สุดก็ไม่ให้เอนดูเป็นอันตราย. คาคโทษผมมาว่า ถ้าผมไม่ทำตามคำสั่ง, ท่านจะแขวนคอผมเสีย. คุณนายก็ยอมทราบหยุดแล้ว ว่า ท่านมีพระคุณแก่ผมเพียงไร, และผมจะขัดคำสั่งท่านก็ไม่ได้. ผมตั้งส่านคุณนายก็แต่หนที่จะตั้งส่าน พระเจ้าท่านยอมทราบใดใดในเรื่องนี้

แต่ที่ผมจะไม่ทำตามคำสั่งนั้นไม่ได้.”

นางก็ร้องไห้, แล้วพูด “อนิจจาเอ๋ย, เจ้าหย่าฆ่าตัวเราเลย, เรามีได้ทำแค่นออะไรให้แก่เจ้า, หย่าทำต่อเราตามคำเขาใช้ให้ทำเลย, หย่าเห็นแก่เขาเลย. พระเจ้าวเปททิพย์พยานของเรา, ท่านยอมทราบความตื้นตึกหนาบางทุกสิ่งว่า ตัวเรามีได้ทำความร้ายสิ่งใดให้แก่สามีหย่างช่นแค่นถึงกับทำทดแทนเอาชีวิตของเราเสียในครั้น. แต่ชอนนชอยกเดี่ยเกิด, ขอเจ้าจงเห็นแก่พระเจ้าวบนต์วรรคช่นฟ้าหย่างหนึ่ง, เห็นแก่นายผู้ชายของเจ้าหย่างหนึ่งแะเห็นแก่ตัวเราด้วย. กิดำวคือ, เจ้าจงเอาเสื้อผ้าของเราไปให้นายเจ้าดู, เจ้าจงเปิดองเครื่องแต่งกายช่นในของเจ้าให้แก่เรา, เจ้าจงบอกแก่นายเจ้าว่า เจ้าฆ่าเราตายแล้ว. ส่วนตัวเรา, เราจะขอสาบานให้เจ้าว่า ตัวเราจะไปให้ตีบดับ, มีให้นายของเจ้า, ตัวของเจ้า, แะผู้คนในเมืองเห็นหน้าเราอีกต่อไป. ถ้าเราไม่ทำหย่างงว่าไซ้,

ขอชีวิตของเราซึ่งเจ้าให้ทานไว้ ในขณะนี้ จึงมีอันเป็นเถิด.”

บ้างซึ่งไม่หยากจะชำนาญของตัวหยังแต่ก็เสียด้อนอนไม่ได้, เป็ดองเดื่อหมวกแตะมอบเงินของนางคืนให้แก่นาง, พดางอ้อนอนให้นางรีบไปตามยถากรรม, ฝ่ายตัวก็ตรงไปหานายผู้ชาย, บอกว่าไต่ทาคตามคำสั่งเสร็จแล้ว, ไต่ทังร่างของนางไว้ในป่า ให้สุนัขป่ากัดกินเป็นอาหาร. เมื่อแบร์นาด มาถึง—เยนวา, แตะทราบความจริงแล้ว, ก็มีผู้ครหานินทามาก.

นางก็เปิดประตูยวหยุดในบ้านนั้นคนเดียว. แต่พอคำสั่ง, นางปลดอมกายเป็นชาย เดริกgray ไปยังหมู่บ้านที่ชายป่า, ขอเช่าอาศัยหยุดในบ้านหญิงแก่คนหนึ่ง, นางก็รอกางเกงชั้นในที่บ่าวให้—ตัดเย็บเสียใหม่ให้สั้นเข้า, แก่ ฉีฟท์ (°) เป็น

(°) Shift; เครื่องแต่งกายชั้นในของหญิง, บางทีก็เรียกว่า ฉีฟท์ = Chemise.

กางเกง, นางคิดผมของนางเดี่ยวในเวดากดางคืน
 วนนน, เมื่อแต่งกายหย่างชายแแต่วกั้แแต่คต้าย
 กตาสั้. พอรุ่งเช้านางตายายเจ้าของบ้านไปยั้ง
 ชายทะเล, พบสัภาพบุรุษชาว กาดาโตนิอา (๑) ชื่อ
 ว่า เต้ญญอ เอนการาก (๒) ท่านผ นพงชนมา
 บนบกเพือหานาจิดกิน, กัดงกินนาหยทหนำพูแห่ง
 หนึ่ง. นางเข้าไปต้นทนาด้วย, ขอเปนกตาสั้ไป
 ในเรือหยในบั้งคั้บัญชาของเขา, ครันตคดงกิน
 แแต่ นางก็ดงเรือ. ชนนานนามของนางเองเดี่ยว
 ใหม่ว่า สั้กรานไคดาฟีนาเต (๓). นางได้เสื้อผ้า
 แต่งกายตชน, รั้ไซ้หยในเรือนน—แแต่คดความ
 หมันชยัน แแต่รอบรูการงารเปนครนไซ้ไดคั้คน
 หนึ่ง; ท่านเต้ญญอ เอนการาก นายเรือก็เอนค
 เปนอ้นมาก. เมื่อได้พกหยทหนนไ้เม็กเวดา, เรือก็
 ออกจากท่าไซ้ไปยั้งกรุง อาเตกษันเครัย, ท่าน

(๑) A Catalonian gentleman. (๒) Senor Encarrah.

(๓) Sicrano da Finale.

เสัญญอ เอนการาก ได้เอา ฟอกัน^(๑) ซึ่งฝึกปรือดี
แล้วหายนกลง ไปเป็นของถวาย สัตตทาน กรุง
อาเดกษันเดรีย. ท่าน สัตตทาน องค์นั้นมักจะชวน
เสัญญอ เอนการาก นั่งร่วมโต๊ะเสวยด้วยเนื่อง ๆ
ขณะที่นายเรือกับ สัตตทาน ประชุมโต๊ะกันอยู่
วันหนึ่ง, ท่าน สัตตทาน ตั้งเกิดคัมภรยาทของ
สักรานอ ซึ่งตามมาประคิบทนายของตัวในเวลานั้น
นักชอบเหตุทีย, จึงพูดชวนนางจาก เสัญญอเอนกา-
ราก ๆ ขัดไม่ได้ก็จำใจถวายให้เป็นข้า หยุในท่าน.
ในไม่ช้านางก็เป็นที่พอเหตุทียของ สัตตทานเช่นเดียวกับ
กันกับนายเดิมของนาง.

ที่เมือง เอเกอ^(๒) เคยมีการออกร้านครึกครื้น
เป่นการประจำปีทุก ๆ ปี, เมืองนี้หยุในร่วมโพธิ-
สมภารของ สัตตทาน, เมื่อถึงเทศกาดออกร้าน,
สัตตทาน เคยตั้ง กองทหารไปคอยรับเหตุการณ

(๑) Falcon; นกเหยี่ยว. (๒) Acre.

เต็มอ, เพราะบันต้ามุทไปเที่ยวในเมืองนั้นจน
 แลวแต่พ่อค้า คริสต์เตียน และพ่อค้า เคอร์ก (๑). ใน
 บันจวนจะถึงเทศกาดออกบ้านหยุแลว, สุตตาน
 มีพระราชดำริจะให้ ตักกราโน (ผู้เป็นข้าในพระ
 ราชสำนัก) ไปเป็นผู้ใหญ่เป็นประธานในงารนั้น.
 ทงนเพราะ ตักกราโน ชำนาญในภาษาคำศัพท์ต่างๆ
 ของชาวยุโรป, นางก็ได้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับ
 กองร้อยของกองเกยรตยศ ที่มาเฝ้าป้องกันเหตุ
 การณภัยทเมือง เอเกอ นน. นางมาถึงเมืองแลว
 ก็ทำการในหน้าที่ด้วยความขยัน, มีโอกาสสนทนา
 กับพ่อค้าชาว ตีคีเตียน (๒) ชาวปิตัน (๓) ชาว
 เยโนวิด (๔) ชาว เวนเซียน (๕) และพ่อค้า
 อิตเตียน หตายน ซึ่งนางรู้จักมักคุ้นมาตั้งแต่
 ยังหยูกกับตำมของนาง. ด้วยพ่อค้าเหล่านั้นเป็น
 ชาวเมืองเดียวกัน. วันหนึ่ง, นางเคิรเข้าไปใน

(๑) Christian and Turkish merchants. (๒) Sicilian.

(๓) Pisan. (๔) Genoese. (๕) Venetian.

ร้านของชาว เวียดนาม คนหนึ่งซึ่งขายเครื่องเล่น
ต่าง ๆ, มองไปมองมา, คาแต่ไปสับถุงเงินของ
นางเข่าก็จำได้, ไม่ได้แสดงกิริยาอาการให้เจ้า
ของร้านรู้ตัว, นางถาม “ถุงนี้เป็นถุงของใคร?
จะขายหรือไม่?”

ในขณะนั้น, นาย อัมโบร์ต คนตั้งของต่าง ๆ
มาถึงร้านของคนเขา, ได้ฟังผู้บังคับกองร้อยถาม
ชื่อถุงดังนั้น จึงตอบ “คุณ ขอรับ, ของตั้งนี้
เป็นส่วนตัวของผมเอง, ไม่ใช่ของขาย. แต่ถ้า
คุณหยากได้, ผมก็ยินดีจะให้เป็นค่ามัดแก้คุณ.”

ตั้งกราโน เห็นเขาหัวเราะยิ้มแย้ม คาดคิดว่า
เขาคงรู้เรื่องอะไรของนางตั้งหย่างหนึ่ง. เพราะฉนั้น
นางสำรวจมอญอินทรีย์ วางหน้าคาดนิทแต่ตั้งก็ตอบ
“ท่านหัวเราะข้าพเจ้าซึ่งเป็นทหารถืออาวุธมาถาม
ชื่อเครื่องเล่นสำหรับผู้หญิงหรือไม่?”

อัมโบร์ต ตอบ “คุณ ขอรับ, ผมไม่ได้
หัวเราะคุณเรื่องนั้นดอก. ผมนึกขันทไตของเหต่า

ขึ้นมา. (นอกจากถุงเงินของนาง, ยังมีเครื่องแต่ง
 ต่าง ๆ ของนางอีกหลายสิ่ง วางขายอยู่ในร้านนั้น
 ด้วย ซึ่งพัดเอามาเมื่อคราวปดอมไปในหีบหญิง
 อณาธา.) นางถามนาย อัมโบรด์: “ข้าแต่ท่านผู้
 เจริญ, ถ้าไม่เป็นการลำบากแก่ท่านแล้ว โปรด
 ใ้ได้เล่าเรื่องให้ข้าพเจ้าฟังสักหน่อยเถิด.”

นาย อัมโบรด์ ตอบ “คุณ ขอรับ, หญิงสาว
 เยนวา คนหนึ่ง ชื่อนาง ยีนเฟรา, ภรรยาของ
 นาย แบร์นาค โตแมตติน, ให้สิ่งของเหล่านี้แก่
 ผมในเวลาค่ำวันหนึ่ง ซึ่งผมไปนอนค้างอยู่กับนาง.
 นางตั้งให้ ผมเก็บของเหล่านี้ไว้เป็นทรัพย์สินของนาง.
 เพราะฉะนั้น, ผมจึงหิวเพราะเรื่องความเซดาของนาย
 แบร์นาค ซึ่งแพ้ผม, ต่อรองขันพินกับผม ทำพิน
 เอาหนึ่งพิน ก็แพ้ผมในเรื่องที่ว่า ผมข่มเขานาง
 ดงใจด้วย—ได้หย่างนี้—ก็ได้เงินขันพิน ทำพิน
 ฟ้าตอรินด์. ส่วนตัวนาย แบร์นาค นั้น, ควรจะ
 ใ้ได้รับโทษหย่างสาหัสยิ่งกว่าเมียของตน, เพราะ

ทำการหย่างผู้หญิง ได้ทราบข่าวต่อมาว่า, แค
พอกดับไปถึง เยนวา ก็ฆ่าภรรยาของตัวเอง.”

ในบัดนี้ สักกราโน ก็ทราบสาเหตุข้อขุ่นแค้น
ของ แแบร์นาค, และเมื่อนางรู้สึกว่ายคนนั้นเป็น
คนเหตุแน่นนอนแล้ว, นางก็ดำริจะกมตัวเขาไว้—
ไม่ปล่อยตัวไป. นางแฉ่งทำเบนต์ใจที่ไดฟังเรื่อง
ของนาง, นางก็เกริ่นกรายมาที่ร้านเขาทุกเวลาจน
รู้จักมักคุ้นกัน. ครั้นเดร์จการออกบ้านแล้ว, นาง
ก็ชวนเขาให้ ไปเปิดร้านขายหยาในกรุง อาเดกษัน-
เดรีย, ให้เขาเช่าร้านเขาแห่งหนึ่ง, ให้เงินเขา
ทำทุนบ้างตามสมควร เป็นเชิงอุดหนุนต่อเอาตัว
ไว้. เขาค้าขายดีก็เลยไม่หยากจะไปจากกรุง
อาเดกษันเดรีย. สักกราโน หยากจะให้ความ
บริคุทธิ์ของตนทราบถึงสามี จึงว่าจ้างพ่อค้าชาว
เมืองเดียวกัน ให้พาตัวสามีของนางมายังกรุง
อาเดกษันเดรีย. พ่อค้าเหล่านั้นไปจับเอาตัวมา
ได้, เมื่อมาถึงกรุง อาเดกษันเดรีย นั้น, มีอาการ

เปนยาจกตกยากลำบากมาตามทาง, นางให้เอา
 ตัวไปฝากไว้ที่บ้านเพื่อนข้าราชการคนหนึ่ง, ให้
 เขาช่วยพิทักษ์รักษาคุมตัวไว้ จนกว่าจะได้เวลา
 ที่นางคิดจะทำการ. นาง (ตั้งกูราโน) ก็พาตัว
 อัมโบร์ต เข้าเฝ้า สุตตาน, ให้เขาเล่าเรื่องนถวาย
 สุตตาน ๆ ก็โปรดมาก. ครั้นสามีของนางมาถึง
 แล้ว, นางก็รับจะทำการเสียโดยด่วน. ครั้นได้
 โอกาสเหมาะดีมีช่องในขณะเข้าเฝ้า, นางก็กราบ
 ทูล สุตตาน ให้เอาตัวนาย อัมโบร์ต และ แแบร์นาด
 มาเฝ้าหน้าพระที่นั่ง, จะให้อีกข้างหนึ่งสารพาบรับ
 ผิดโดยใช้อำนาจบังคับ, ทั้งนี้เพื่อจะพิสูจน์ดูว่า
 ที่เขาคูยฟังว่าได้เสียกับภรรยาของ แแบร์นาด นั้นจะ
 เปนจริงหรือไม่? หรือจะไขความจริงว่าหย่าง
 ไร, จะได้ปรากฏต่อหน้าพระที่นั่งในครั้งน. นาง
 จึงให้นำตัวคน ทั้ง สอง มาสอบปากคำกันต่อหน้า
 พระที่นั่ง. สุตตาน มีพระพักตร์บังโกรธ, รับสั่ง
 ต่อหน้าขุนนางข้าราชการทั้งหลายว่า ให้ อัม-

ไบร์ต เอาความไปตามจริง, กต่าวคือ, ให้กต่าว
 ความไปตามจริงว่า ได้เงินห้าพัน ฟัดอรินต์ จาก
 แบร์นาค ด้วยอุบายประการไร. ดีกุราโน ซึ่ง
 เผ่าหยาในถิ่นนั้น (ซึ่ง อัมไบร์ต หวังเอาเป็นที่พึ่ง),
 มีตหน้าโกรธชงมาก, พุดออกมดั่ง ๆ ค่อหน้า
 พระที่นั่งว่า “ถ้าเจ้าไม่เอาความตามจริง เจ้า
 จะได้รับโทษานุโทษหย่างนกรรจ.”

ฝ่าย อัมไบร์ต นนควัดันชวัญหาย, กต้วพระ
 ราชอาชญา ตูตคาน และกต้วอาชญาของ ดี-
 กุราโน (ผู้เป็นอัครมหาเสนาบดี) ก็จำใจต้อง
 เอาเรื่องไปตามจริง, นึกแต่เชื่อในใจว่า โทษ
 หย่างนกรรจนั้นคงจะเป็นแต่เพียงคองคนเงินห้าพัน
 ฟัดอรินต์ เท่านั้น, นอกนั้นไม่มีอะไร. เมื่อ อัม-
 ไบร์ต และ แบร์นาค เอาเรื่องถวายเสร็จแล้ว,
 ดีกุราโน (ผู้เป็นเสนาบดีผู้ใหญ่), จึงหันหน้าไป
 ปร่าไต้ แบร์นาค ว่า “ท่านทำหย่างไรแกกรรมยา
 ของท่านเมื่อท่านได้รับความต้อดวงเช่นนี้?”

แบร์นาคตอบ “ข้าพเจ้ามีความโกรธเพราะ
เสียเงินแต่ตาย เพราะสำคัญใจว่า นางเสียสัตย์,
จึงได้ตั้งบำวคนหนึ่งฆ่านางเสีย, และตามคำบอก
เล่าของบำวว่า เขฆ่านางตายแล้ว เอาศพของ
นางทิ้งให้สุนัขป่ากิน.”

เรื่องราวเหล่านี้ได้เล่าถวายต่อหน้าพระที่นั่ง
สุดท้าย และต่อหน้าข้าราชการทั้งหลาย ซึ่ง
มาประชุมพร้อมเป็นพยานอยู่ในที่นั้น. สุดท้าย
หาทรงทราบความคิดของ ตักรานอ มิได้, นาง
ทูลขอพระราชโอรสคัดกราบทูลความขึ้นในทูลว่า
“ข้าแต่พระราชเจ้าผู้เจริญ, พระองค์ได้ทรงสดับ
เรื่องตระหนักแก่พระกรรมแต่รู้ว่า นางนั้นมเหสี
อันควรที่จะนึกภูมิใจของนางหย่างหนึ่ง, และไต่
อดถึงผิวของตัวได้อีกหย่างหนึ่ง, เพราะเหตุว่า
ฝ่ายหนึ่ง ทำให้นางเสียชื่อเสียงด้วยมุสาวาทของ
เขา และทำให้สามีของนางมีความทรุดโทรมลง.
อีกฝ่ายหนึ่ง ไปหลงเชื่อคำเท็จเกินควรไป—ไป

เชื่อเสียยิ่งกว่าเชื่อความตัจฉริตแห่งภรรยาคน (ซึ่ง
คนควรจะรูได้ดีแล้วว่า เป็นอย่างไร—คำที่ใดหยุด
กินมาด้วยกันเป็นเวตาหลายปี), ไปฆ่าภรรยาของ
ตัวเสีย แล้วเอาทราศ์พทงเป็นเหยื่อแก่สุนัขป่า.”

(อีกประการหนึ่ง, คนทั้งสองได้แสดงความ
ยำเกรงนางยิ่งนัก, และยังไม่รู้ว่านางปดอมมา,
นางได้เลี้ยงดูในบ้านเป็นหลายเวตา ก็ยังไม่รู้ว่า
นางเป็นหญิง.)

นางกล่าวต่อไป: “แต่พระองค์คงจะทรงทราบ
ดีแล้วว่าคนทั้งสอง ควรจะได้รับโทษสถานไร,
และถ้าข้าพระเจ้าจะ กราบทูลขอพระราชาโรคาค์
ให้ทำโทษผู้ตอดวง และยกโทษผู้ถูกตอดวงใน
ขณะนั้น, ข้าพระเจ้าเห็นด้วยเกล้าว่า, นางผู้ถูกตอดวง
นั้น จะเข้ามาถวายตัวในขณะนั้น.” ผู้ตอดวงมี
พระหฤทัยเอื้อเฟื้อต่อนางมาก ก็ยอมให้นำตัวนาง
นั้นเข้ามาเฝ้า. ฝ่าย แแบร์นาค นึกปดาคใจนัก,
ด้วยเข้าใจว่านางตายแล้วจะมาได้หย่างไร. ส่วน

นาย อัมโบร์ต ก็ปตาตใจเช่นเดียวกัน, และเห็น
การณค่อไปว่า คนของคนจะได้รับโทษยิ่งกว่าที่
นึกไว้ (ว่าเพียงแต่คืนเงินให้เจ้าของไป) ออก
นึกกต้วว่าจะหนักเบาอย่างไรไม่ทราบ, ก็พุดออย
ตตั้งคอยทังว่านางจะเข้ามาเมื่อไร.

สุดตาน ให้ โอกาศตังนั้นแล้ว, ตักรานโน ก็ตง
กราบฝ่าพระบาท สุดตาน, ทังเสี้ยงผู้ชายที่เคยใช้
มาในหนตังเสี้ยงทันที, นางจึงกราบทุดพระกรรณา
ตังนี้:—

“ข้าแต่พระราชผู้เจริญ, ตัวหม่อมฉันคือ
นาง ยี่เนฟรา, หม่อมฉันได้รับความกรากกรำ
ดำบาก ปตอมตัวเปนชายเที่ยวมา, ได้ถูกกต้ว
ขวัญประจานเพราะไอ้ อัมโบร์ต คนร้าย, และ
ชายผู้ตดีตยผู้หนได้ ให้บาดทำร้ายหม่อมฉัน, และ
เอาศัพทังให้ศุนักคร่ำกินเปนภักษาหาร.”

นางเปตองเสื่อออก แตตงให้เห็นดำคัญที่นม,
คนทังหตายก็ทราบได้ว่า นางคือ ยี่เนฟรา. นาง

หันหน้าไปพูดกับนาย อัมโบร์ด: “เจ้าได้มาหัดับมา
นอนกับตัวเราเวลาไร, ตามที่เจ้าได้คุยขอตัวไว้?”

อัมโบร์ด รู้จักนางได้ในขณะนั้น, ก็มีความ
ตอแย มิได้ตอบประการไร.

สุดท้าย คำคำญพระของคว่านางเป็นชายคตอด
เวดาท่านได้รับราชการมา ก็ปลาดเหตุที่ยิ่งนัก,
ปลาดราวจะว่าเป็น พระสติบิณ ความฝัน คำคำญว่าไม่
จริง, ครั้นได้พระดีศิษมา และทอดพระเนตร
เห็นเหตุการณ โดยแจ่มแจ้งประจักษ์จริงทุกสิ่ง
แล้ว, พระองค์ก็ทรงตั้งรวเดรัญประวัติความหนัก
แน่น และความประพฤติกของ ยีนเฟรา (ซึ่งแต่
เดิมตราบเท่าทุกวันขอว่า ดักุราโน), พระองค์มี
รับตั้งให้จัดเดือผ้าและหญิงคนใช้ให้แก่นาง, ทรง
พระกรุณาโปรดยกโทษทัณฑ์ให้แก่นาย แบร์นาค
ตามคำอึงวอนของนาง, มิได้ประหารเขาเสีย
ตามโทษของเขาซึ่งถึงตาย. ฝ่าย แบร์นาค, จำ
ภรรยาของตัวได้ถนัด, ก็คุกเข่าตงขอขมาโทษ,

นางกษัตริย์กโทษาให้ทันที, และถึงแม้ว่าสามีผิด
 พดงประการไร—ไม่สมที่จะนับว่า สามีอีกต่อไปก็
 จริง, นางมิได้มีจุดประสงค์ประวิงในเรื่องนี้, ตรงเข้ากอด
 สามี—นับว่าเป็นสามีหย่างเดิม. สุดตาน จึงมีพระ
 ราชดำรัสให้นำเอาตัวไอ้ อัมโบร์ต ไปมัดประจาน
 ไว้กลางเมือง ที่ผู้คนพดเมืองเดิรไปมามาก,
 ให้เอาหน้าผากของมันเป็น, และให้เอาตัวมัน
 แขนงไว้ ที่นั่นกว่า จะเนา เบอຍหลุด ชาติเป็น ท่อน
 น้อยท่อนใหญ่ไปเอง. เพมชาติกักนาเอาตัวมันผู้
 ผิดไปทำตามรับสั่ง. พระองค์มีรับสั่งต่อไปว่า ให้
 บริบทพยของมันเป็นผิดให้ สิ้นเชิง แล้วมอบให้เป็น
 สิทธิแก่นาง ยีเนฟรา. ทพยทนางได้มานั้นไม่น้อย
 กว่าหมื่นเหรียญ ดับต ดักแกด (°) รับสั่งให้
 แต่งโต๊ะเลี้ยงเป็นเกียรติยศแก่ แแบร์นาค (สามี
 ของนาง) และ ยีเนฟรา (ภรรยาอันหาผู้เสมอ

(°) Ducats, อิตเลี่ยนว่า—Ducato, = ดูกาโต.

เหมือนได้ช่วยยาก), พระราชทานเงินให้นางเป็น
 จำนวน ๓๐,๐๐๐ ดักแกด จัดหาเรือให้ไปส่ง
 ถึงบ้านเมือง; เมื่อเสร็จการเดียงแล้ว, ทรง
 กรุณาโปรดให้สามีภรรยาพากันกลับไปบ้านเมือง.
 สามีภรรยาที่จิตใจ, กราบถวายบังคมตาไป, ครั้น
 ถึงบ้านเมืองก็มีผู้มาต้อนรับอย่างสมศักดิ์, มี
 นาง ยีนเฟรา เป็นคน—ได้รับเกียรติยศในการต้อนรับ
 รับมาก, เพราะใคร ๆ ก็พากันตั้งว่านางตายเดี่ย
 นานแล้ว, มีผู้เคารพนับถือให้เกียรติยศจนตลอด
 ชีวิตของนาง. ฝ่ายข้าง อิมโบรด์ นั้น, ไร้แต่จะ
 รับโทษเพียงถูกมิดประจานเท่านั้นหาไม่ได้, แทน
 ต่อซึ่งมีชุกชุมในประเทศนั้น ก็พากันมาโต้คอม
 หอมตอมกันนาผงทศวเขา, และกตทินเนื้อหนึ่ง
 หมดสั้น จนเหตอแต่กระดุกกับเอนเห็นยวกัน
 หย่เปนร่าง—ต้องแขวนประจานหยู่ที่นั้น เปน
 เครื่องแสดงความอดัดคยอธรรมของมัน. ด้วย
 ประการนั้นแต่ จึงมีคำกตางกล่าวไว้ว่า “ผู้ตอ

ตวงย้อมหน^๕ไม^๕พ^๕น^๕ม^๕อ^๕ผ^๕ก^๕ต^๕ว^๕ง = The deceiver lies at
the mercy of the deceived.

[กำเนิดของนิยายเรื่องนี้ไม่ปรากฏว่ามาจากไหน. ท่าน
เชกสเปียร์ นักนิพนธ์ อังกฤษ ได้เทียบเรื่องขึ้นเรื่องหนึ่งชื่อ
“คิมเบลีน^(๑)” ดำเนินเนื้อความคล้ายคลึงกับนิยายเรื่องนี้.]

(๑) Cymbeline.

วันที่สอง.

นิยาย ๑๐.

ปาคานโน เดอ มอนาโก ลักพากรรยาของ สิญญูอ ริจจือาโด ดี ฉินซีกา หนีไป. ริจจือาโด ทราบเบาะแส จึงไปตาม, พุดขอมางค้นจะเอาไปเลี้ยงเป็นภรรยาอย่างเดิม. ปาคานโน ขอมจะคืนให้, แต่นางไม่ยอมไป. เมื่อ ริจจือาโด ตายแล้ว นางก็แต่งงานกับ ปาคานโน.

ทุก ๆ นายและนางในวิษัณนั้นก็พากันชมนิยายของราชินี, มี นาย ดิออนโอ เป็นต้น, ซึ่งเป็นผู้ที่ยังไม่ได้เล่านิยายในวัน นั้น, และเมื่อได้ชมเชยเรื่องที่ได้ฟังมากพอควรแล้ว, เขาก็ตบตันเบิกเรื่องขึ้น :—

คุณรสูกภาพสัตว์ทั้งหลาย, ความตอนหนึ่งในนิยายของ ราชินี ทำให้ข้าพเจ้าเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่ข้าพเจ้าตั้งใจ จะนิยาย, ตอนที่ข้าพเจ้าทำความไปถึงนี้คือ ความหยาบ คายของ แบร์นาค (แต่มันก็ให้ผลดีแก่ตัวของเขา), และ ความหยาบของคนทั้งหลาย ซึ่งได้ใช้หัวคิดทำการอย่างที่ เขา ทำแล้ว, กล่าวคือ, ที่ แบร์นาค และคนเหล่านั้นไปลงเอย

เอาว่า ขณะเมื่อตัวของตัวกำลังเคิรทางไปในที่ต่าง ๆ—ไปโน่นมานี้—เที่ยวชมมารคนนั้นคนนั้น—หยุดนิ่ง ๆ เช่นนี้—สำคัญว่า ภรรยาของตนมานั่งหยุดคือหน้าต่อตาตนทุกเมื่อทุกขณะนั้น, ดูประหนึ่งว่าพวกเรามาติดต่อเหตุการณ์ที่ตรงกันข้าม. เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะแสดงให้ท่านทั้งหลายทราบว่า ความเขลาของคนเหล่านั้นมีมากเพียงไร, และจะแสดงความอัปบุญญาของคนเหล่านั้น โดยเฉพาะ ซึ่งสำคัญตัวว่ามีอำนาจราชศักดิ์เต็มเปี่ยม (เกินกว่าที่ธรรมศาลาแต่งตั้งมา), กิตแต่จะล่อลวงคนทั้งหลายด้วยกรรมอันไร้สัจจะ—ละเสียบซึ่งธรรมอันน่าเป็นตัว, พยายามจะยั่วชวนให้คนอื่นเขาเล่นด้วยถ้อยเดี๋ยว, โดยจะรู้สึกว่าเป็นการผจญต่ออริยาตมะนิสัย^(๑) ของตนสักเพียงไรก็ตาม—คงพยายามที่จะทำอยู่นั่นเอง.

ความว่า ครึ่งหนึ่ง, ยังมีตฤภาบุญญาเกิดประเดิดกว่ากำลังกายของคนคนหนึ่ง (กต้าวคือ, มีบุญญาดี แต่ร่างกายอ่อนแอ), บ้านเรือนหยุดในเมือง บีส่า^(๒) มีนามว่า สิญญอ วิจจิดา โคตติฉินซ์กา^(๓) ท่านผู้นั้นมีความเห็นว่า การประติบัติ

(๑) อริยาตมะนิสัย; นิสัยประจำสันดาน. (๒) Pisa.

(๓) Signior Ricciardo di Chinzica.

ภรรยาไม่ยากกว่าการใช้หิวคิดทางพิจารณา คดี,
 คิดเห็นดังนี้ ก็ตั้งใจจะหาภรรยาที่เป็นสาวสวย
 ดำรงร่างดีคนหนึ่ง, ด้วยเขามั่งมีเงินทองพอที่จะ
 หาได้. ถ้าเขาร้านักตัว—ตั้งสอนตัวเองได้หย่าง
 ที่เคยให้ โอวาทแก่คนอื่นที่มาขอคำแนะนำแล้ว,
 เขาคงจะเพียงเหตุสองประการ แต่เขาดมมโนรถ
 ไม่ไม่ช้า, เพราะเหตุว่า ดิญญอ ตอโคโค ความานดี^(๑)
 ได้ยกบุตรของเขาซึ่งมีชื่อว่า บาดิโตเมอา^(๒)
 ผู้มีสติลักษณะ โคภาน่าฟังชมกว่า นารี ทั้งหลายใน
 เมือง บิธา, ถึงจะมีหย่างก็ไม่ผิดเหตุดัง
 เท้าเหยยว. ท่านผู้พพากษาดิออนาม (คือ ดิญญอ
 วิจจิอาโต คี นิหซ์กา) ก็แต่งขบวรหรรษาไปรับ
 เจ้าสาวมาสู่เข้าเรือน, แต่งโต๊ะเลี้ยงเพื่อนและ
 คณาญาติหย่างหรร; แต่ในคืนวันนั้นได้อ่านหิวข้อ
 แถงการณครังเดียวเท่านั้น, แต่กระหนกเด่นเขา

(๑) Signior Lotto Gualandi. (๒) Bartolomea.

เกือบต้นเรียวต้นแรงรู้สึกอ่อนใจ ถึงกับต้องกิน
 เหล้า มามซี (๑) และต้องกินของหวานให้ชุ่มอก
 ชุ่มใจ กว่าจะกลับไปทำกิจในหน้าที่ของตัวได้.
 คราวนี้ใครได้คิดว่าตัวของตัวมีกำลังกายเพียงไร, ก็
 คงต้องนอนกรรยาให้อ่านประติทิน ซึ่งพิมพ์ที่เมือง
 ราเวนนา (๒) สำหรับเด็ก ๆ ให้เป็นหนังสือสอน
 อ่าน. มีประติทินเล่มนั้นหยุ่ในมือของเขา ๆ ก็
 ชี้แจงให้ภรรยาฟังว่า ในฉบับหนึ่งโดยบริบูรณ์,
 จะหาวันที่ไม่ได้ยู่ที่ค้แต่ เด่นต์ องค์ใดองค์หนึ่งไม่มี,
 บางวันก็ยู่ที่ค้เป็นวันสมโภชของ เด่นต์ หตายองค์
 ด้วยกัน. ไม่แต่องค์เดียวเท่านั้น. และเพื่อให้เป็น
 สิริมงคลในการเคารพต่อ เด่นต์ ประจำวัน, (เขา
 ยกเหตุขึ้นพิสูจน์ให้ภรรยาฟังหตายหย่างหตายประ
 การ), คู่สมานร่วมบรรจกรณ, กต้าวคือ, ผัวเมีย,
 ควรจะนอนคนละแห่งไม่รวมในที่เดียวกัน เป็นบาง

(๑) Malmsey: องุ่นอย่างดีมีรสหวานและฉุน.

(๒) Ravenna.

ครึ่งบางคราว; นอกจากนั้นเขายังก่ดาวแถมวัน
จำศีล (°), วันพระทั้งสี่ของเดือนหนึ่งๆ (°), วัน
ศฤงคารของการสัสมโภช อาโปสต์ โทดโต (ดาวก
ของพระเยซูผู้เป็นเจ้า) องค์ใดองค์หนึ่ง, และ
เสนต์ ทงหลายนับด้วยพัน, กับวันศุกร์, วันเสาร์,
วันอาทิตย์, และวันเข้าพรรษา (°), และวันพิชิตบาง
หย่างของเดือนใดเดือนหนึ่ง, กับยังมีวันที่จะต้อง
ถือเมถุนวิรติ (°) หยอีกหลายวัน, สรุปความว่า,
เขาเห็นเป็นการสมควรที่จะมี ดิแอด์นอน (°) (วัน
ศาลบิต—คือวันว่างกิจหรือเว้นการเสพเมถุน) ให้
บ่อยๆ เช่นเดียวกับโรงศาล. เขาหยักินเป็นผัวเมีย
กับนางด้วยประการดังพรรณนามาฉนั้น, ไม่เป็นที่
พอใจของนางยิ่งนัก, จะได้ถามทักปราไ้กับนาง

(°) The fast days. (°) The four terms. (°) and
all Lent—ชาวโรมันนิกายในประเทศสยามเรียกว่า “วันเข้า
เจียบ”—วันรักษาอารมณ์ตั้งอนุสสติถึงพระเจ้าของเขา ซึ่งสุ
สละชีวิตหย่อนไม้กลางเขน ในการที่รื้อขนสัตว์ให้ข้ามโลก
กัันดาร. (°) เว้นการเสพ. (°) Dies non.

แม่แต่เดือนละหนึ่งครั้งกึ่งทางยาก, คอยควบคุม
ตัวนางอย่างกวดขัน, เกรงนักเตงจะมั่วดั่งตั้ง
สอนนางให้รู้ว่าการตั้งนั้นๆ ควรแก่วันประกอบ
กิจ ไม่ควรแก่วันว่างกิจอย่างที่เขาได้ทำมาแล้ว.

ในรวางนมเม็ดขึ้น วันคืนย่างเข้าเทศกาล
ร้อน อากาศก็ร้อนจัด, แมตเตอร์ ริจิจาโต (*)
ก็ออกไปข้างแรมหยู่ที่ๆ พักนอกเมืองริม มอนเต
เนโร (**) พาภรรยาไปด้วย. วันหนึ่ง เพื่อให้นาง
ได้รับความเพลิดเพลินในการเที่ยวทางน้ำ, เขาก็
ชวนนางไปตกปลา, ตัวเขาก็กับชาวประมงคั่งเรือ
ดำหนึ่ง, ภรรยาตงเรือดำหนึ่ง มีคุณภาพดีคร้หลาย
คนตามไปดเด่นให้เพลิดเพลินใจ. ไม่ได้นึกไต้ฝัน
ถึงอะไรในขณะนั้นนอกจากจะหาความสนุก, ปด้อย
ให้หน้าพิศพาเรือออกดัก ทางไกลจากฝั่งเปน
ระยะหลายไมล์ โดยมีไต้หันดั่งเกศ. ในทันใดนั้น

(*) Messer Ricciardo. (**) Monte Nero.

มีเรือ คาเลอา (*) ใช้ใบตรงเข้ามาสกัดหน้า และ
 ทำการตีปล้น, เรือดำนั้นเป็นเรือของ ปาคานีโน
 ดา มอนาโก (**) ซึ่งเป็นนายโจรสลัดติดชื่อนามในยุคนั้น.
 พวกนักเที่ยวตกปลาพยายามที่จะหนีเต็มที่,
 แต่ไม่สำเร็จ, นายโจรสลัดก็กวัดกวดจับเรือดำที่มี
 แต่ผู้หญิงทงนั้นไว้ได้, ตำมผู้ชายหนีรอดไป.
 นักชอบใจทรวดตรง และ โฉมหน้าภรรยาของท่าน
 ผู้พปากษา, นายโจรสลัดก็อุ้มนางตงเรือค่อหน้า
 ดำของนาง ซึ่งหนีเขาถึงฝั่งและยื่นคหยาในขณะ
 นั้น, แดวกใช้ใบไป, มิได้ของแวะกบการอื่น. ท่าน
 ทงหตายจงนักคิดเถิดว่า เมื่อแต่เห็นเหตุการณ์เป็น
 ไปค่อหน้าค่อตาเช่นนั้น เขาก็มีความเสร์ว่าใจเพียง
 ไร, คงเสร์ว่าใจไม่ใช่น้อย, เพราะเขาเป็นคนหิงส์
 จิต—ถ้ารพัดที่จะแวดต่อมหวงแหนไปเสี่ยทงนั้น
 แทบจะกด่าวดได้ว่า หิงส์หวงจจนกระทั่งดมอากาศ

(*) Galea; เรือใบอย่างแปล้น้ำ. (**) Paganino da Monaco.

ที่ล้มผู้ดีคนนาง. เขาทำรายการร้องทุกข์ต่อโรง
ศาลเมือง บิस्ता และที่เมืองอื่นด้วย ให้ช่วยกำจัด
ความชั่วร้ายของ กอร์แดร์ (*) เหล่านี้, แต่ก็ไม่ได้
สำเร็จผล, เพราะเขาไม่ทราบชื่อเลี้ยงของโจรที่ค
งัดลักพาเอาภรรยาของเขาไป, และพาเอานางไป
ไว้แห่งหนตำบลไหน.

ฝ่าย ปากานโน นึกใจมากที่ได้อัปตนได
นางสาวดำอางโฉมมาเป็นบำเหน็ดมือ, และตัว
ของเขาก็ไม่มีภรรยา, จึงตั้งใจว่าจะเลี้ยงนาง
ไว้ต่างภรรยาคนหนึ่ง. เขาโตมนางด้วยมธุระการ
ทุกหย่างทุกประการ, และเมื่อถอยค้ำอันไฟเราะ
อ่อนหวานยังไม่ให้ผลตั้งนึก. ครนตกเวดาค้ำยาม
ดึก เขาก็โตมนางยิ่งกว่าคราวแรก, เพราะเหตุ
ว่า เขาทำ แอดเมแนก (**) ของเขาหาย, เขาดี
เลี้ยงตั้ง—ไม่ต้องการรู้ว่าวันไรเป็นวันประกอบกิจ

(*) Corsairs; โจรสลัด. (**) Almanac: ประดิทินบุ
บอกเหตุการณ์และกิจในหน้าที่.

และวันไรเปนวันหยุดการงาน, กต่างคือ, วันโกน
 ไม่ตะ วันพระไม่เว้น—จะเปนวันอะไรไม่ต้องซงัก.
 ความพากเพียรใน กองกุตของเขานได้เปนผลดี,
 กว่าจะไปถึงเมือง มอณาโก ส, นางดิมช้อวัดตะ
 ประศิบัท และกฎข้อมังคัษของท่านผู้พิพากษา
 (สามีของนาง) ไม่เหลือแต่ตั้งข้อเดียว—นางดิม
 มั้นเดี่ยวทีเดียว, และนางก็กตมเกิดยวหย่ในโตกีย
 ดุขด้วยปากานโน ซึ่งโตมเจ้าเอาใจให้ความดุข
 แก่นางทุก ๆ คิน, นอกจากนยังเดยงตุนางหย่าง
 ภรรยาให้เดอตรอนทุกประการ.

ครนหย่มานไม่นาน, ก็รคคัพทอนนทราบถิง
 วิจจิชาโต เขาก็ออกเคิรทางโดยรับตวง, จะไป
 รับภรรยาถบบ้าน, คาคการแต่ในใจว่า จะให้
 ใครไปรับก็ไมเหมาะเหมือนเขาไปเอง, และตั้ง
 ใจไว้ว่า โดยจะเดี่ยค่าถายเปนจำนวนเงิน มากน้อย
 เท่าไรก็ไม่เดี่ยคาย—ขอแต่ให้ ได้เมยคั้นไปตั้งเวือ่น.
 ครนมาถึง มอณาโก, เขาก็ได้พบปะกับภรรยา,

แต่ยังหาได้มีโอกาสด้นทนากันไม่. ในคำวันนั้น นางก็เล่าเรื่องให้ ปาคานี่โน ฟัง, บอกความประสงค์ให้ ปาคานี่โน ทราบว่านางจะทำเช่นนั้นๆ ครั้นรุ่งเช้า, แมตเตร์ วิจจิอาโต ได้ไปพบปะกับ ปาคานี่โน. ทั้งสองนายก็มักคุ้นกันโดยพลัน. ฝ่าย ปาคานี่โน (โจรสลัด) นั้นทำเป็นไม่รู้ตัวตายปตายผลเดี่ยเดียว, วางอารมณ์ค่อยฟังว่า วิจจิอาโต จะมาทำอะไร. แต่พอมีโอกาศเหมาะ, แมตเตร์ วิจจิอาโต ก็บอกความประสงค์ที่เขามาหาหน้ให้ฟัง, แตะกด่าวหน้าโน้มด้วยคารมอันไพเราะ จะขอให้ค่าถ่ายแตะรับเอาภรรยาของคนคืนไป.

ปาคานี่โน ตอบด้วยคารมอันสุภาพ: “เชิญท่าน, แต่ที่จริง, เรื่องมันเป็นอย่างนี้:— ข้าพเจ้ามีหญิงสาวอยู่ในบ้านคนหนึ่ง, แต่หัดอนจะเปนภรรยาของท่านหรือของใคร, ข้าพเจ้าไม่ทราบแตะบอกไม่ได้, เพราะข้าพเจ้าไม่รู้จักมักคุ้นกับท่านแตะกับหัดอนมาแต่เดิม, ฟังมากคุ้นกับหัดอน

ในภายหลังก—ตอนที่หัดอนมาหยักกับข้าพเจ้าเอง. ถ้าท่านเป็นสามีของนางจริงตามที่ท่านกล่าว, ข้าพเจ้าจะพาท่านไปให้พบกับนาง, เพราะกิริยาที่ท่านเป็นสุภาพบุรุษ; นางคงจะรู้จักท่านแน่นอน. ถ้านางเขออวยด้วย, และเต็มใจที่จะให้ท่านพาไป, ข้าพเจ้าจะไม่ต้องการรางวัลอะไรนอกจากที่ท่านเต็มใจจะให้แก่ข้าพเจ้าเอง. แต่ถ้าเหตุมันตรงกันข้ามเป็นคนละเรื่อง, ข้าพเจ้าต้องบอกให้ท่านรู้ตัวเสียก่อนว่า, ท่านจะมีดพ้องหมองใจ (ให้ข้าพเจ้าเคืองไม่ขอย) ที่จะมาพยายามพาเมียของข้าพเจ้าไปนั้น. เพราะข้าพเจ้าเป็นคนหนุ่มหนุ่มมัน ก็ยอมมอมอนที่จะเกยวเหยทตรงภรรยาของข้าพเจ้า, คนอื่นก็เช่นเดียวกัน, ถ้าหย่างนางคนนั้นแต่อย่างดำคัญกว่าคนอื่น, เพราะว่านางเป็นหญิงที่พอใจของข้าพเจ้า—ตั้งแต่เคยเห็นตั้งแต่วันที่ยังไม่พึงพอใจเหมือนนางคนไหนเลย.”

แมตต์เดร์วิจจิดาโค ตอบ “หัดอนเป็นภรรยา

ของข้าพเจ้าโดยแท้, และถ้าท่านจะกรุณาพาข้าพเจ้าไปให้พบกับหัตถ์แล้ว, ท่านจะเห็นได้ทันทีว่า หัตถ์นี้จะถาโถมเข้ามาทอดคอข้าพเจ้า, เพราะฉนั้น, ข้าพเจ้าหยากจะให้ไปอย่างไรอย่างท่านว่า.”

ปาคานโน—“ถ้าฉนั้น, ท่านกับข้าพเจ้ามาไปด้วยกันเถียว.”

เมื่อเขาทั้งสองเข้ามาในบ้าน และนั่งห้อยในห้องรับแขกแล้ว, ปาคานโน ก็ให้หานาง. นางแต่งตัวแล้วก็เดินออกมาหา, มิได้พิจารณาตหน้า แมตเธร์ วิจจิอาโต หรือจะเป็นใครก็ได้ที่มาด้วย ปาคานโน ไม่ว่าจะเวลาไร นางมิได้ตั้งใจมามองเลย. ท่านผู้พิพากษาหวังใจว่าภรรยาจะต้อนรับด้วยความยินดี, ก็หาสมดังนึกไว้ไม่, เขาก็มีความปลาดใจ, และนึกแต่ในใจว่า “ความทุกข์ตรอมใจที่เราพดัดพรากจากหัตถ์ไป ทำให้โฉมหน้าเราผิดแปลกไป จนหัตถ์ของเราไม่ได้เป็นแน่หัตถ์.” เพราะฉนั้น, เขาจึงปราได้

หัดอดงั้น:— “เมียรักของพี่, พี่คงเสียเงิน
 เปนหนักเปนหนาที่ได้พาเจ้าไปตกปลาเต็น, คิว
 ของพี่คงแต่เกิดมาไม่เคยมีทุกข์เหมือนครกนที่เจ้า
 มาพรากจากพี่ไป. ชั่งกไรเตย, เฉยเสียได้, ทำ
 ไม่รู้จักพจน, เจ้ายังมีใจเหี้ยมโหดนึ่งเสียได้ไม่
 ปราได้กับพี่. เจ้าเห็นหรือไม่ว่าคิ้วพี่คือ ริจิจาโต
 จะมาซอถ่ายเอาตัวเจ้าคนไป? ท่านสุภาพบุรุษ
 เปนเจ้าของบ้าน ท่านจะเรียกค่าถ่าย มากมายเพียง
 ไรพี่จะให้ท่าน. และท่านก็มีหัวใจเอื้อเพื่อให้
 พี่กระราคาเอาเอง.”

นางหันหน้าไปดู ริจิจาโต, ยิ้มพตางทาง
 คอบไป: “ท่านพูดแกติดนหรือคะ? ท่านคุณเสียให้
 ดันะคะ, หย่ามาค้เอาตัวดิฉันนะคะ. เพราะวา
 ดิฉันไม่เคยเห็นท่านในชีวิตของดิฉัน—นับตั้งแต่วัน
 เกิดมาจนบัดนี้.”

ริจิจาโต คอบ “หัดอดงั้นเสียให้แน่ซ้, มอง
 ดุฉันให้ดี, ก็จำได้ว่าฉันคือ ริจิจาโต ดิฉัน-

ซึกา ต้ามีของหัตถ์น."

นางตอบ "ดิฉันขออภัยเกิดคุณคะ, ที่คุณ
ว่าฉัน ออกจะไม่งามสักหน่อย. ดิฉันเห็ดือบเห็น
แต่ที่แรกก็รู้ได้ทันทีว่า ตั้งแต่เกิดมา ไม่เคยเห็น
คุณเคย, ฟังมาได้เห็นเวदान์เท่านั้น."

วิจจิอาโด นึกแต่ในใจว่า นางคงมีความ
เกรงกลัว ปาคานโน, และไม่หยากสารพาทต่อ
ปาคานโน, เพราะเหตุนี้ เขาจึงขออนุญาตเป็น
ส่วนพิเศษต่อ ปาคานโน, ให้เขาได้มีโอกาสพูดกับ
นางสองต่อสองในห้อง. ปาคานโน ก็อนุญาตให้,
แต่กำชับว่า "ท่านต้องไม่จับนางให้เป็นทาสของ
หมองใจของหัตถ์นนะ;" แล้วเขาก็บอกให้นางขึ้น
บันไดไปในห้องชั้นบนกับนาย วิจจิอาโด, กำชับ
ว่า "เขาจะพูดว่าอย่างไรกับหัตถ์น ๆ ฟังคำของ
เขาไว้ก็แล้วกัน, จะควรตอบเขาว่าอย่างไร ก็จง
ตอบเขา." นางก็ขึ้นไปตามคำสั่ง.

ครั้นนั่งเรียบร้อยแล้ว, ท่านผู้พิพากษา วิจจิ-

อาโต จึงปราไต้: “อนิจจา! เจ้าดวงชะวาชีวิต
 พี้, แม้ซนจิตต์สมคิตของพี้ทุกตั้ง! เจ้าไม่รู้หรือว่า
 วิจจิอาโต ผัวของเจ้า รักเจ้ายิ่งกว่าตัวของเขา?
 ทำไมมาเปนเช่นนี้หนอ? ขวัญเข้า, เจ้าแปดกพี้
 หรือ? จงเอนตพี้ตักหน้อยเปนไร.”

นางก็ตงตันหัวเราะ และซิงพด: “คุณพิ้งทราบ
 เกิดว่าดิฉันไม่ใช่คนชตมถึงกับจำคุณ วิจจิ-
 อาโต ดี ดินช้กา ตำมีของดิฉันไม่ได้. แต่ขณะ
 เมื่อดิฉันหย้กกับคุณ, ตเหมือนคุณจะตดิฉันไม่
 ออก, ถ้าคุณเปนคนเฉดยวดตตหย่างว่ คุณจะ
 ต้องน้กบ้างช้ว่ ดิฉันเปนสาวก่าตังกะปร้กะเปร่า;
 และเอนงตด้วยเหตุนี้ คุณตองรตักบ้างดีว่ เมีย
 สาวย้อมมีควมตองการตังอื่น นอกจากอาหาร
 การกิน และเครื่องอุปโภคเปนธรรมตา, แต่
 ความตงี่ยมตอยใจตามตู่ภาพแห่งตัครีมาบิตปาก
 ไร่ (กต่าวคือ, พุดไม้ได้ตอยใจ). ถ้าคุณเพติน
 กฏหมายย้งกว่าภรรยา, คุณไม่ควรจะมีภรรยา

เถย. อันที่จริง คุณคนก่อนข้างจะเป็นผู้ประกาศ
 ไบส์ถ์ (บอกรวันธรรมสวณะ, วันสุมโกช, วัน
 ถือคีตทินบวช) ยิ่งกว่าเป็นผู้พิพากษา. อีก
 ประการหนึ่ง, ดินันชอบบอกว่า ถ้าคุณจะให้วัน
 พักผ่อน ซ่อติเต แก่ตักจ้างของตนที่นา ให้เท่ากับ
 ที่หญิงมีเวตาพักผ่อนส่วนที่บ้านแล้ว, คุณจะไม่ได้
 เกียวข้าวตักเม็ดเดียว. เทพดาฟ้าดินเห็นว่าดินัน
 เปนดาว ก็บันดาลให้ดินันมาดมครัดมานกับบุรุษ
 ซึ่งดินันพอใจมาก. ซึ่งไม่ถือวันศุกร์ วันเสาร์
 หรือวันสุมโกช วันถุกติบ และวันที่ชะพรรษา.
 เพราะฉนั้น ดินันตั้งใจว่าจะหยักกับเขาตลอดด้วย
 ล่าวของดินัน, เว้นการจำคีตภาวนาเดี่ยวก่อนหน้า
 ดินันจะแก้ตัวจง. เพราะฉนั้น, คุณไปทำกิจในหน้าที่
 ตามประดีประธาของคุณเถยได้ โดยด้นเพียงไร
 (ในนามแห่งพระเจ้า), จะเปนการดีไม่น้อยสำหรับ
 ตัวคุณ, และเชิญคุณรักษาวันอุไบสถ์ (*) ตาม

(*) Fast days.

ขอบใจของคุณ ไม่ต้องเกี่ยวกับตัวฉัน."

ท่านผู้พิพากษา ออกกร ดังกัดตใจ ด้วยกรรม, ครนนางพุดชาดคำตง, จึงตอบ "ยอดรักของพี่, กต้าวกรรมอะไรเช่นนี้ให้พี่ฟัง? เจ้าต้นเยอโยไม่ไผ่ได้มีมานะ^(๑) ให้แก่บิดามารดาและตัวของเจ้า หตะหรือ? เจ้าหยากคกหยู่ในบาปหนัก เป็นโคภินของชายผู้ ยิ่งกว่าหยากเป็นภรรยาของ พัทเมือง บิดา หรือ? ไม่ช้าเขาก็จะแหงหน้า (ต้นฮาดยใน) เจ้า และขับไล่เจ้าให้ได้รับความ โยไผ่มาก. แต่ตัวพริกเจ้าเป็นนิตย, และเมื่อพ ตาย, จะมอบเคหะสถานให้เจ้าหยู่ครอง. ราคะ จริตเกินถ้วนและน่าอายอาจจะทำให้เจ้าต้นเดี่ยตาย เกียรติยศของเจ้า และต้นฮาดยในตัวพี่ซึ่งรัก เจ้ายิ่งกว่าชีวิตเฉียวหรือ? หยากดำวเช่นนั้นเดย ยอดรักของพี่! ไปด้วยกนกกับพี่เถด, ในบดินพี่

(๑) Honour.

รชอปรีวิตกแล้ว, พี่จะพยายามทำตชน. เจ้ายอด
 พัดมัยยาใจของพี่! เจ้ายอดเด่นหาค่าควรมีเมือง
 ของพี่! จงกตัญใจเสียใหม่ และไปกับพี่. พี่ไม่
 มีความสุขเลยแม้แต่ตั้งแต่วันเดียว ตั้งแต่เจ้าถูก
 พรากไปจากพี่.”

นางตอบ “คุณคะ, ดิฉันไม่หยากให้ใครมาได้
 ใจเรื่องเกียรติคุณของดิฉัน เว้นแต่ตัวของดิฉัน
 เอง. บิดามารดาของดิฉัน ควรจะได้ใจในเรื่อง
 นี้ เมื่อท่านยกดิฉันให้เป็นภรรยาคุณ, เมื่อท่าน
 ไม่ยึดในตัวของดิฉันขณะนั้นแล้ว, ดิฉันจะต้อง
 ใฝ่ฝันถึงท่านไปใย? และการที่ดิฉันต้องเที่ยวห้อย
 ในครุกรรม (บาปหนัก), คุณไม่พักต้องมหลปน
 ห่วงเป็นใยตัวดิฉันในเรื่องนี้. ดิฉันหยุ่ทนมผู้บ
 นำคำตาค่าว่าเป็นภรรยาท่าน ปากานโน, แต่เมื่อห้อย
 ในเมือง บี้ด้า, ดิฉันค่อนข้างจะเป็น บาคาดยา (°)

(°) Bagascia, ทาสที่ชายช่วยมาเป็นภรรยา, หญิงไม่มีราคา
 ก็ปานกัน, ประหนึ่งว่าเป็นโสภินีนั้นก็ว่าได้.

มีกิจในหน้าที่เกี่ยวข้องกันหยาบมากวางคุณ กับดิฉัน
 ในเรื่องวัน ๆ คับ ๆ, เดือนชนเดือนแรมและเวตา
 มีศรัทธาจันทร์, ด้วยที่เมืองนเรศวรไม่ไผ่ผ่นถึงเรื่อง
 เช่นนี้. ปากานโน นอนกอดดิฉันคืนยังรุ่ง—ทั้ง
 กอด, ทั้งจูบ, ทั้งกอด, และทั้ง—(อไร ๆ ก็ทราบ
 หยุ่แก่เหตุร้ายแห่งพระเจ้าว). แต่คุณว่าคุณจะ
 พยายามทำดียิ่งขึ้น, เหนจะเปนไปไม่ได้, ผิดของ
 คุณกับของดิฉันมันต่างกันไกลนัก. เพราะฉนั้น
 เชิญคุณกลับไปบ้านเสียเถิด และอดคำห์ทำการ
 งาม, นั้นเปนดังคำคัญที่คุณสามารถทำได้. คำ-
 หรับตัวของดิฉัน, ที่คุณว่า (ปากานโน) จะไม่
 อิงซึ่งข้อแก่ดิฉัน ซึ่งอาจจะเปนได้ (แต่ในบัดนี้
 ยังมองไม่เห็นว่าจะเปนได้เช่นนั้น), ดิฉันก็จะไม่
 กลับไปหุ่กับคุณอีกต่อไป. เพราะเหตุว่าโดยจะ
 เอาตัวคุณเข้าอึด กอบี้ ก็คงไม่ได้เ็นได้ (°)

(°) Juice.

ในตัวของคุณซึ่งแห้งผาก—แม้แต่สักซ่อนเดียว.
 ไม่ไปหะ คุณ. ดิฉันได้รับความรำคาญมาพอ
 แล้ว, และสำหรับความสับสนภายในนั้น ดิฉันจะ
 มองหาเอาเองที่อื่น (ไม่ขอหวังที่ตัวคุณ). ใน
 บัดนี้ดิฉันขอบอกให้คุณทราบเสียอีกที่หนึ่งว่า ที่
 บ้านเมืองนเรไม่มีวันรักษาอุโบสถและวันสมโภช
 ่อไรต่ออะไร, และดิฉันตั้งใจจะหยุ่ที่เมืองน. เพราะ
 ฉนั้น, เชิญคุณไปเสียดี ๆ เกิด, หาไม่ดิฉันจะร้อง
 บอกกล่าวว่าคุณจะคิดข่มขืนดิฉัน!

ท่านผู้พิพากษา, อันนี้ มิรู้ที่จะคิดอย่างไร
 ต่อไป, ฟังรู้สึกได้ในที่สุดนี้ ว่าเป็นความโหด
 ของคนที่แต่งารกับหญิงสาว, ก้าวออกจากห้อง
 ไป, หยุดสนทนากับ ปากานโน สองสามคำ ก็
 ไม่เป็นผล. ในที่สุด ก็จำเป็นจำใจจากภรรยา
 ไปด้วยไปเมือง บีส่า, เทียวเตรพุดพิมพ์ตามเพื่อ
 หยุ่ตามถนนหนทาง, เพื่อนฝูงทักทายก็ไม่ตอบ
 ว่ากรไร, ได้แต่ว่า ๆ “อเมียจันไร มันไม่รักษา

วัน ๒๐ ต.ค.” และหุ่ย^๒มามี^๓ชำนิ^๔นาน^๕เขาถึง^๖แก่^๗กรรม.
 แค^๘พอ^๙ช่าง^{๑๐}ทราบ^{๑๑}ถึง^{๑๒} ปา^{๑๓}คาน^{๑๔}โน^{๑๕} ๗^{๑๖} ก็^{๑๗}ทำ^{๑๘}การ^{๑๙}อา^{๒๐}ว^{๒๑}า^{๒๒}หะ^{๒๓}
 ม^{๒๔}ง^{๒๕}ค^{๒๖}ด^{๒๗}กับ^{๒๘}นาง^{๒๙} วิ^{๓๐}ช^{๓๑}วา^{๓๒} ของ^{๓๓} วิ^{๓๔}จ^{๓๕}จิ^{๓๖}อา^{๓๗}โต^{๓๘} ตี^{๓๙} ฉ^{๔๐}นิ^{๔๑}ช^{๔๒}กา,
 ท^{๔๓}ร^{๔๔}า^{๔๕}บ^{๔๖}อ^{๔๗}ร^{๔๘}าร^{๔๙}ด^{๕๐}ร^{๕๑}ัก^{๕๒}ที่^{๕๓}นาง^{๕๔}มี^{๕๕}ต่อ^{๕๖}ตัว. เม^{๕๗}ย^{๕๘}ผ^{๕๙}ว^{๖๐}ห^{๖๑}ย^{๖๒}ร^{๖๓}ว^{๖๔}ม^{๖๕}ก^{๖๖}ัน
 เป^{๖๗}น^{๖๘}ส^{๖๙}ช, กำ^{๗๐}จั^{๗๑}ค^{๗๒}การ^{๗๓}ถ^{๗๔}ือ^{๗๕}ค^{๗๖}ี่^{๗๗}ต^{๗๘}ก^{๗๙}ิน^{๘๐}บ^{๘๑}ว^{๘๒}ช^{๘๓}วัน^{๘๔}พ^{๘๕}ร^{๘๖}ร^{๘๗}า^{๘๘}แ^{๘๙}ด^{๙๐}
 ต^{๙๑}ท^{๙๒}ธิ^{๙๓}ค^{๙๔}่า^{๙๕}ง^{๙๖} ๗—ไม่^{๙๗}น^{๙๘}ับ^{๙๙}ถ^{๑๐๐}ือ^{๑๐๑}เต^{๑๐๒}ย^{๑๐๓}ใน^{๑๐๔}บ^{๑๐๕}้าน^{๑๐๖}ของ^{๑๐๗}ตัว. เพ^{๑๐๘}ระ
 เ^{๑๐๙}ค^{๑๑๐}นี้, ซ^{๑๑๑}้า^{๑๑๒}พ^{๑๑๓}เจ^{๑๑๔}้า^{๑๑๕}เ^{๑๑๖}น^{๑๑๗}ไ^{๑๑๘}ด^{๑๑๙}ี^{๑๒๐} ๗^{๑๒๑} ส^{๑๒๒}ภา^{๑๒๓}พ^{๑๒๔}ด^{๑๒๕}ศ^{๑๒๖}วี^{๑๒๗} (ผู้^{๑๒๘}พ^{๑๒๙}ง)
 ท^{๑๓๐}ง^{๑๓๑}ห^{๑๓๒}ต^{๑๓๓}าย, ว่า^{๑๓๔}น^{๑๓๕}าย^{๑๓๖} แ^{๑๓๗}บ^{๑๓๘}ร์^{๑๓๙}น^{๑๔๐}าด^{๑๔๑} เ^{๑๔๒}้า^{๑๔๓}ใจ^{๑๔๔}เ^{๑๔๕}ค^{๑๔๖}ใน^{๑๔๗}การ^{๑๔๘}พิ^{๑๔๙}พ^{๑๕๐}า^{๑๕๑}
 ก^{๑๕๒}บ^{๑๕๓} น^{๑๕๔}าย^{๑๕๕} ฮ^{๑๕๖}ัม^{๑๕๗}โบ^{๑๕๘}ร์^{๑๕๙}ด.

นิ^{๑๖๐}ย^{๑๖๑}า^{๑๖๒}ว^{๑๖๓}เ^{๑๖๔}ร^{๑๖๕}ง^{๑๖๖}นี้^{๑๖๗} ทำ^{๑๖๘}ใ^{๑๖๙}ห^{๑๗๐}ผู้^{๑๗๑}พ^{๑๗๒}ง^{๑๗๓}ท^{๑๗๔}ง^{๑๗๕}ห^{๑๗๖}ต^{๑๗๗}าย^{๑๗๘}ห^{๑๗๙}ิว^{๑๘๐}เร^{๑๘๑}าะ^{๑๘๒}จ^{๑๘๓}น^{๑๘๔}ด์^{๑๘๕}
 ซ^{๑๘๖}้า^{๑๘๗}ง^{๑๘๘}ย^{๑๘๙}อ^{๑๙๐}ก, ทุ^{๑๙๑}ก^{๑๙๒}น^{๑๙๓}ด^{๑๙๔}ง^{๑๙๕}ค^{๑๙๖}ว^{๑๙๗}า^{๑๙๘}ม^{๑๙๙}เ^{๒๐๐}น^{๒๐๑}ห^{๒๐๒}ว่า^{๒๐๓} ด^{๒๐๔}ิ^{๒๐๕}ย^{๒๐๖}อ^{๒๐๗}เ^{๒๐๘}น^{๒๐๙}เ^{๒๑๐}อ^{๒๑๑} ก^{๒๑๒}ด^{๒๑๓}่า^{๒๑๔}
 ช^{๒๑๕}ด^{๒๑๖}บ, แ^{๒๑๗}ต^{๒๑๘}่น^{๒๑๙}าย^{๒๒๐} แ^{๒๒๑}บ^{๒๒๒}ร์^{๒๒๓}น^{๒๒๔}าด^{๒๒๕} น^{๒๒๖}ั้น^{๒๒๗}เป^{๒๒๘}น^{๒๒๙}ค^{๒๓๐}น^{๒๓๑}ค^{๒๓๒}รี.

ผ^{๒๓๓}่า^{๒๓๔}ย^{๒๓๕} รา^{๒๓๖}ช^{๒๓๗}นี้^{๒๓๘} เ^{๒๓๙}น^{๒๔๐}ห^{๒๔๑}ว่า^{๒๔๒} รั^{๒๔๓}ช^{๒๔๔}ท^{๒๔๕}ิ^{๒๔๖}ว^{๒๔๗}า^{๒๔๘} ของ^{๒๔๙}นาง^{๒๕๐}ถึง^{๒๕๑}ที่^{๒๕๒}ด^{๒๕๓}ุ^{๒๕๔}ด^{๒๕๕}ใน
 เ^{๒๕๖}ว^{๒๕๗}ด^{๒๕๘}า^{๒๕๙}น^{๒๖๐}ั้น, ก^{๒๖๑}ี่^{๒๖๒}ถ^{๒๖๓}อด^{๒๖๔} เ^{๒๖๕}ท^{๒๖๖}ริ^{๒๖๗}ด^{๒๖๘} ค^{๒๖๙}า^{๒๗๐}ร^{๒๗๑}ด์^{๒๗๒}น^{๒๗๓}ิด^{๒๗๔} (๑) จ^{๒๗๕}าก^{๒๗๖}เค^{๒๗๗}ี้ย^{๒๗๘}ร^{๒๗๙}เก^{๒๘๐}ด^{๒๘๑}้า
 ช^{๒๘๒}อง^{๒๘๓}นาง, ส^{๒๘๔}ั^{๒๘๕}ร^{๒๘๖}ว^{๒๘๗}ม^{๒๘๘}ค^{๒๘๙}ั^{๒๙๐}ระ^{๒๙๑}ษ^{๒๙๒}ะ^{๒๙๓}นาง^{๒๙๔} เ^{๒๙๕}น^{๒๙๖}เ^{๒๙๗}พ^{๒๙๘}ี^{๒๙๙}เ^{๓๐๐}ด^{๓๐๑} โดย^{๓๐๒}พ^{๓๐๓}ด^{๓๐๔}ัน,

(๑) Garland.

ปราได๋นางนหนด้วยทรรษาว่า “นับแต่เวต่านไป
 รัชทิวากาดงารปกครองคนคณะน้อยน ตกเป็นนำที่
 ของหัดอนผู้เพื่อนสนิทดีเนหา.”

เมื่อพิเต สักเห็นใจรักดีหน้าเปต่งปต่งชนทันทที่
 ได้รับความเอื้อเฟื้อตงน, ผิดพรรณของนางเปต่ง
 ต่ผู้ค่องราวกระคอกกุกดาบอันได๋นาค่างตกต่องชน
 บานในจิตรมาต่เมษายน, เนตรนางท่วงที่หม่น
 บ้างเตกน้อย, แต่กระหนยงหยดย้อยเรื่องรยบ
 คต้ายรัศมีดาวประกายพฤษ. ครนค้อยต่งบ
 ดำเนียงเตียงหญทรรษอันอุทโฆษ, และนางค้อย
 ปราโมทเริงใจ—สิ้นชวยแต่ัว, จึงมีเด้าวนต่งน:
 “ด้วยในบคนข้าพเจ้าได้รบอบโปดกนเปนราชินีของ
 ท่านทั้งหลาย, ข้าพเจ้าจะประคิบัทตามระเบียบที่
 ได้ทำกัันมา ซึ่งท่านทั้งหลายเห็นชอบพร้อมกัน.
 และข้าพเจ้าจะขอบอกความค้ำวี่ ที่จะทำต่อไปให้
 ท่านทราบตักต่องตามคำ. ท่านทั้งหลายก็ทราบ
 หยุ่แต่ัวว่าวันพรุ่งรุ่งขึ้นเปนวันศุกร์, และถัดไปถึง

วันเสาร์, ทั้งสองวันนี้เป็นวันที่ไม่เหมาะ, เพราะ
 จะต้องเตรียมหาผ้าเบี่ยง. อีกประการหนึ่ง, วันศุกร์
 เป็นวันถือ, เพราะเป็นวันทุกข์ของพระมหากษัตริย์
 (°); เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าในวันนั้นเป็นวัน
 เหมาะที่เราจะส่งคนนครภานุมาตักว่าพึงนิยายตำ-
 หรับวันเสาร์, เป็นธรรมดาที่จะต้องชำระจิตใจ
 ให้สะอาดในวันนั้น, บางคนถือเอาเป็นวันจำศีล
 กินเอกา—เป็นพรหมจรรยา, กับวันเสาร์ด้วย. ใน
 วันเสาร์นั้นต้องพักการงารทุกสิ่ง. เพราะฉะนั้น เมื่อ
 เราจะทำการตามเคยไม่ได้แล้ว, ข้าพเจ้าเห็นว่า
 งตการนิยายเสียทีจะเป็นการดีที่สุด, และเมื่อเรา
 ตงใจจะดำเนินกฤษฎีในทศนเพียงดีเวดาเท่านั้น, เห็น
 ว่าไปนการเหมาะที่เราพากันย้ายไปหาที่หยุดใหม่, ที่
 นั้นข้าพเจ้าได้กะไว้แล้ว, และได้เตรียมหาผ้าเบี่ยง
 ไว้เพียงท่าน, ทงนถาเราหยากจะเตียงการรับแขก

(°) Our Saviour Jesus Christ.

ซึ่งจะมีแปดกๆ หน้ามาหาเราก็เป็นได้. เมื่อเรา
ไปประชุมพร้อมกันทันแล้ว, ขอให้ข้าชกโหวหาร
ของเราที่จะยกขึ้นแสดงต่อไปนั้น คงเป็นเรื่อง
ยถากรรม (๑) เช่นตัวอย่างที่มันยายไว้ในเรื่อง
อุกอาจต่างๆ ถึงบทคดีซึ่งได้สัมผัสโนรกดด้วย
ความเพียร. หากมีฉันนี้ ก็เป็นเรื่องที่ได้ของเก่า
คืนมา. ทุกๆ ท่านจงเตรียมเรื่องไว้, หาเรื่องที่
เป็นประโยชน์, หรือหย่ากน้อยก็ให้เป็นเรื่องที่ชวน
ฟัง, และจงรักษาประโยชน์ไว้ให้นาย ด็ยอเนโอ
เต็มอ."

ทุกนายและนางต่างก็ดำชุกรการแก้เด้าวณที่เปดง
ออกมานั้น, พร้อมใจกันว่าจะกระทำตาม. นาง
ก็ให้หาเจ้าพนักงานราชวเครื่องเข้ามา, ตั้งให้เตรียม
โต๊ะเตียงในค้ำวณนั้น, และตั้งการหย่างอื่นซึ่งจำ
เป็นในรวางรัชสมัยราชินีภาพของนาง. แด้วนาง

(๑) The mutability of fortune; การแปรผันแห่งวาสนา.

ก็ให้อนุมัติแก่บริษัทว่า “ท่านทั้งหลายจงพากันไปเดิรเที่ยวเด่นตามชอบใจ.”

บริษัทก็พากันไปเดิรเที่ยวเด่นที่ในสวนสนุกสบายจนได้เวลาดำปเปอ รับประทานกันอิมหิมี่พมั้น. ครั้นเสด็จสรรพโภชน์ และคดาเค็ดอนจากโต๊ะแล้ว, เอมีตยา ก็ตั้งตนจับรับำร่าพ่อน ตามบัญชาของราชัน, ฝ่าย บีมบีเนอา ก็ขับร้องดำเนินาชน, คนเหต่านนกร้องรับขับตามดุริยคณกาพยตนตรี:—

เพลงขับ.

ตั้ง ที่ เรา หยาก ใต้ ใต้ ถนอม:
 ใคร จะ กัดอม เหน่ ดี? มี แต่ ฉนั้น,
 ขอ อัญเชิญ กามเทพ ท้าว เทวัญ
 ทศ สวรรค์ มุต สวรรค์ หยาด ลง มา!

๒

เชิญ มา สอน เพดง พิณ ใน หนหงัง
ให้ สั้น หวง โทย หวน คร่ำ ครวน หา,
ความสนุก ยัง สุข ใน กามา
ให้ ตัว ข้ำ เริง รัก เปดอ อักคี่.

๓

เทพ อำนวย ช่วย นำ จำเพาะ พักตร์
พบ คู่ รัก หนุ่ม ฟู ดออ-ฉวี,
งาม ส่าง มารยาท ปราชญ์ ใน ที่
เจ้า คิรา ศรี คารม น่าชม ครัน.

๔

ข้อ ที่ ส่ม หวัง ยิง ษั นัง ษั
น้ำใจ ดี รัก ใคร ไม่ เดียดฉิน,
ได้ ร่วม สุข ร่วม ทุกข์ มา ด้วย กัน,
เธอ รัก ฉิน; ฉิน ก็ คอบ ชอบ ยุดด.

๕

กามเทพ มี พระ คุณ แก่ คิ้ว ข้ำ
 อำนวย ด้ช ทก เวตา ด้ถาผล (๑),
 ซอ น้อม ยิง ด้ง ด้ทธี ใน ด้กถย
 ด้ง ดาน ดน ปรีดา ด้ ข้ำ เขย.

เขาพากันร้องเพลงนอกจากนี้อีกหลายบท และขับ
 ร้องประสานดุริยางค์ต่าง ๆ ทำนองอีกหลายเพลง,
 สัมมติราชันเห็นว่า เวตาคิดคนเที่ยงคนด้วงด้วด
 เปนเวตาอันควรที่จะไปหัดบินนอนพักผ่อนกาย, จึง
 มีบัญชาให้หยุดการพ่อนำทำเพลง. คนเหล่านั้น
 ก็อชวาดาต้องทางไปยังที่พักของตนโดยเฉพาะ,
 นำเพณวิ้นทั้งสองเปนมันเหมาะตามประกาศิตของ
 นาง, และต่างก็ถึงวิวารด้วยความกระวน
 กระวาย.

(๑) สถาผล; ที่จะออกจากคำว่า 'สทาพผล' ซึ่งแปลว่า
 'ผลอันมั่นคง.'

[ในนิยายของ ลาฟองแตน^(๑) เรื่อง “นิยายของชายชรา”
เรียกตามภาษา ฝรั่งเศส ว่า “กาลังเดีร์วัยเต เวลียาด์”^(๒)
ได้แต่งเทียบเรื่องนี้. เหตุการณ์ในที่สุดแห่งเนื้อเรื่อง เด็ง
เตลเลอ เอ เตอสา ฟามม์^(๓) เรื่องช่างตัดเสื้อกับภรรยา
ในหนังสือที่ชื่อว่า กองต์ตุก^(๔) มีเนื้อความพ้องกันทั้งเรื่อง.]

(๑) La Fontaine. (๒) Calendrier des Vieillards.

(๓) D' un Tailleur et de sa Femme. (๔) Contes Turcs.

